

รายงานการวิจัย

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระ
พระปรเมนทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
Futur Recreation communication from the Talents of
His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand

อาชารินทร์ แป้นสุข
และอิบรอฮิม ยี่สุนทร

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากกองทุนวิจัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

พ.ศ. 2559

ชื่องานวิจัย การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
ผู้วิจัย นายอาชารินทร์ แป้นสุข วิทยาลัยนวัตกรรมการจัดการ
นายอิบรอฮิม ยี่สุนทรง คณะครุศาสตร์
ปี 2560

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่องการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา การวิจัยนี้เป็นการวิจัยโดยใช้วิธีวิจัยเทคนิคเดลฟาย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักวิชาการจากกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยภาคใต้, กลุ่มสถาบันการพลศึกษาภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคใต้, และกลุ่มนักกิจกรรมของภาคใต้ จำนวน 15 ท่าน สถิติที่ใช้ได้แก่ มัชยฐาน และพิสัยระหว่างควอไทล์

ผลการวิจัยพบว่า นักวิชาการมีความเห็นสอดคล้องกันว่า ความเป็นไปได้พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในเรื่องดังต่อไปนี้ 1) ให้บุคคลสามารถเข้าถึงคุณภาพในการเดินทางสายกลาง มีความพอดี พอควรและเพียงพอมากที่สุดจนถึงสมบูรณ์ที่สุด 2) สามารถสร้างสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ และจิตสาธารณะ 3) การรักษาวัฒนธรรมตามวิถีคนไทยทั้งชาติให้ยั่งยืน เช่น นำพระราชอัจฉริยภาพมาบูรณาการกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้ความเป็นไทยแท้และเอกลักษณ์ความเป็นไทย 4) การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมเป็นเครื่องป้องกันประเทศชาติ สร้างความสามัคคี สร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคนไทยทั้งมวล 5) การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการบูรณาการพื้นฐานการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยในอนาคตอันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพด้านกีฬาของพระองค์ท่านและ 6) สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารเป็นศาสตร์ของพระราชาในรัชกาลที่ 9 กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน

คำสำคัญ : การสื่อสาร, พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช, พระราชอัจฉริยภาพ

Research Title Futur Recreation communication from the Talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand

Researcher Mr. Archarin Pansuk College of Innovation and Management
Mr. Ibrohim Yeesunsong Faculty of Education

Year 2017

ABSTRACT

Design/methodology/approach: the Delphi method was used to collect data from 15 academicians who work in groups of Southern Educational institution following Rajabhat University, Private University, Research University, Institute of physical Education, Rajamangala University of Technology and Outstanding Activists of Royal Awards. Statistics used were the median and inter-quartile range.

Findings: The academicians have agreed that the possibility of the Talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej as a role model of Promoting future reueation are as follows: 1) To can access to the integrity of the equilibrium of the middle path, sufficiency and adequacy 2) To create healthy physical, healthy mind body and public mind 3) To connect the talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej with different ethnic, beliefs, race, religion, culture of such Sakai , Thai Mai , Buddhist and Muslim 4) To develop the beauty of the language and level of language and be Thai and foreign languages heritage that conforms to each era 5) To connect and to communicate the provincial festival with the talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej and 6) To connect and to communicate carnival and folk culture with the talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej

Keywords: Communication, His Majesty King Bhumibol Adulyadej, the talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej

กิตติกรรมประกาศ

รายงานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดีด้วยผู้วิจัยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งผู้วิจัยขอขอบคุณ มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ที่สนับสนุนงบประมาณ และขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ขอขอบคุณผู้เชี่ยวชาญทุกท่าน ได้ให้ความร่วมมือในการประสานงานการดำเนินงานตามระเบียบวิธีวิจัย ขอขอบคุณทุกท่านที่มีส่วนสร้างผลงานวิจัยรายงานเล่มนี้สำเร็จลุล่วงได้

คุณค่าและประโยชน์ทั้งหลายอันพึงมีจากงานวิจัยเล่มนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาแต่บิดามารดา และผู้มีพระคุณทุกท่านและรองศาสตราจารย์ ดร. สมควร กวียะ ผู้ล่วงลับ อาจารย์ผู้เป็นที่รักยิ่งตลอดกาล

อาชารินทร์ แป้นสุขและคณะวิจัย

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(ก)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(ข)
กิตติกรรมประกาศ	(ค)
สารบัญตาราง	(ง)
สารบัญภาพ	(จ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ความสำคัญและที่มาของปัญหา	1
วัตถุประสงค์ของการวิจัย	2
ขอบเขตการวิจัย	2
นิยามศัพท์	5
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 กระบวนทัศน์ ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง กรอบแนวคิด	8
ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนันทนาการของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	8
กระบวนทัศน์ข้าง 11 เชือก	34
แนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการ	44
รูปแบบเวลาว่างศึกษา	45
ทฤษฎีใหม่ว่าด้วยความเป็นอมตะ	45
แนวคิดศาสตร์ของพระราชา	51
กระบวนทัศน์ใหม่ว่าด้วยคุณค่าของความรัก	53
แนวคิดทฤษฎีการพัฒนานโยบาย	54
พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช	56
เทคนิคเดลฟาย	63
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	67
กรอบแนวคิดการวิจัย	73

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	74
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	74
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล	77
วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล	78
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	79
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	80
ผลการวิจัยเทคนิคเดลฟาย	80-92
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	93
สรุปผลการวิจัย	94
อภิปรายผลการวิจัย	105
ข้อเสนอแนะ	114
บรรณานุกรม	116-117
ภาคผนวก	
ภาคผนวก (ก) แบบสอบถามรอบที่ 1	118-122
ภาคผนวก (ข) แบบสอบถามรอบที่ 2	123-138
ภาคผนวก (ค) แบบสอบถามรอบที่ 3	139-148
ภาคผนวก (ง) ประวัติคณะวิจัย	149-154

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
4.1 แสดงการสรุปคำตอบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแบบสอบถามปลายเปิดรอบที่ 1	80
4.2 แสดงความเป็นไปได้ในพระราชอำนาจ	82
5.1 แสดงการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ	95

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 แสดงองค์ประกอบของความเป็นอมตะ	46
2.2 แสดงความสัมพันธ์ตัวแปร	73

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความสำคัญและที่มาของปัญหา

พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงตระหนักถึงความสำคัญของการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจและเข้าถึงประชาชนชนในสังคมไทยอันนำไปสู่การพัฒนาประเทศตามพระราชดำริ“เข้าใจ เข้าถึงพัฒนา” ทรงเห็นว่าการสื่อสารเป็นปัจจัยที่สำคัญในการพัฒนาประเทศทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองการปกครอง ทรงส่งเสริมให้มีการร่วมมือกันเลือกเฟ้นส่วนที่ดีที่มีประสิทธิภาพมาปรับปรุงใช้ให้เหมาะสมกับฐานะและสภาพของบ้านเมืองเพื่อความก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีทางการสื่อสารอันจะเป็นประโยชน์อย่างแท้จริงต่อประเทศชาติ (งามพรรณ เวชชชีวะ:2555) สอดรับกับการศึกษาในพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตในพระราชอัจฉริยภาพประการที่หนึ่ง การพัฒนาคุณภาพชีวิตจากรอยพระยุคลบาทในพระอัจฉริยภาพในทางนันทนาการส่วนพระองค์, และประการที่สอง พระบรมราโชวาท พระราชดำรัสพระกระแสรับสั่งถึงความสำคัญและคุณค่าของการนันทนาการในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย จิตกรรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริม นันทนาการแห่งอนาคต

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตในพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช สามารถนำมาเป็นพัฒนาส่งเสริมโดยการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์เดิมของนันทนาการแบบเก่าแล้วนำเปลี่ยนกระบวนทัศน์ใหม่เพื่อเป็นกรอบของยุทธศาสตร์ของประเทศไทยได้สามารถพิจารณาได้ในความเป็นบริบทความเป็นหนึ่งเดียวของนันทนาการภายใต้การสื่อสารใหม่ ดังนี้

หนึ่ง ต้นแบบของการสื่อสารส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต พระราชอัจฉริยภาพประการที่หนึ่ง สามารถเป็นแหล่งเรียนรู้ของความเป็นมาหนึ่งเดียวของนันทนาการการที่จะศึกษาเรื่องราวสักเรื่องหนึ่งนั้น เราก็ควรศึกษาย้อนกลับไปในอดีตที่ผ่านมาว่าเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น มีความเป็นมา เป็นไปอย่างไร มีการเปลี่ยนแปลง หรือวิวัฒนาการอย่างไรบ้าง เพื่อที่จะทำให้การศึกษาเรื่องราวเหล่านั้นเข้าใจได้ง่ายขึ้น เรื่องราวของนันทนาการ ก็เช่นเดียวกันก็ควรมีศึกษาประวัติและความเป็นมาของนันทนาการเสียก่อน เพื่อทำให้เข้าใจลึกซึ้งว่านันทนาการเกิดขึ้นได้อย่างไร มีวิวัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงอย่างไรบ้าง กิจกรรมใดบ้างที่เป็นนันทนาการในอดีต และพัฒนามาเป็นกิจกรรมในยุคต่าง ๆ ตั้งแต่ยุคโบราณจนกระทั่งมาถึงยุคปัจจุบันนี้ โดยมีพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย

จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริม นันทนาการของอดีตสู่วิถีนาคตโดยมีพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นปรัชญาของการเริ่มต้นสู่การเปลี่ยนแปลง

สอง ต้นแบบของการส่งเสริมการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคต พระราชอัจฉริยภาพประการที่สอง สามารถเป็นแรงบันดาลใจในยุคปัจจุบัน เพราะการดำเนินชีวิตของประชากรในประเทศมีการแข่งขันหลาย ๆ ด้านในการประกอบอาชีพทำให้ตกอยู่ในสภาวะที่เครียดและวิตกกังวล ประกอบกับภาวะที่เศรษฐกิจกำลังตกต่ำและประชากรของประเทศตกงานเป็นจำนวนมาก ทำให้สุขภาพจิตของประชากรต้องได้รับการดูแลเอาใจใส่และหาทางผ่อนคลาย ซึ่งรัฐบาลต้องรับภาระหนักในการหาแนวทางที่จะป้องกันแก้ไขมิให้สุขภาพจิตของประชากรในประเทศเสื่อมโทรมลงไปโดยการให้บริการคำแนะนำ ค่าปรึกษาทางสื่อมวลชนทุกสาขาเท่าที่จะทำได้ การเปลี่ยนแปลงรูปแบบการดำรงชีวิต การทำงานและการพักผ่อนมีผลกระทบต่อสุขภาพทั้งกายและใจ การทำงานและการพักผ่อนควรจะเป็นปัจจัยประการหนึ่งส่งผลไปถึงสุขภาพของมวลมนุษย การส่งเสริมสุขภาพช่วยเสริมสร้างเงื่อนไขต่าง ๆ ทางด้านดำรงชีวิต และการทำงานที่มีความปลอดภัย พึงพอใจและสนุกสนาน ประชากรของชาติใดมีสุขภาพกายสุขภาพจิตดี ย่อมทำให้ประชากรของประเทศชาตินั้นมีคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นการนำไปสู่การพัฒนาประเทศให้มั่นคงทุกทางทั้งทางเศรษฐกิจ การศึกษา การเมือง การทหาร เป็นต้น อันมาจากต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต พระราชอัจฉริยภาพประการที่สอง สามารถเป็นแรงบันดาลใจได้

สาม ต้นแบบของการส่งเสริมการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคต พระราชอัจฉริยภาพประการที่สาม คือ พระราชอัจฉริยภาพที่ทรงรวมศาสตร์ทั้งปวงมีปรัชญาอันเป็นแก่นสารของศาสตร์ที่แตกต่างกันในบริบทในด้านต่าง ๆ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ที่ทรงรวมศาสตร์ได้แม้มีความแตกต่างกันก็ตาม สามารถนำมาพัฒนาศาสตร์ทุกแขนงนับตั้งแต่ วิทยาศาสตร์ ตรีศศาสตร์ ศาสนาศาสตร์ จริยศาสตร์ ศิลปะ การเมือง พลศึกษา นันทนาการ ฯลฯ

สี่ ต้นแบบของการสื่อสารส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต พระราชอัจฉริยภาพประการที่สี่ คือ พระองค์ทรงเป็นนักการจัดการและบริหารตั้งเช่นในด้านต่าง ๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา โดยสถาบันการศึกษาและหน่วยงานอื่นใดสามารถจัดโครงการทางนันทนาการทุกประเภทจะประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์และเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้มากน้อยเพียงใด มีปัจจัยเกี่ยวข้องหลายอย่างนับตั้งแต่การวางแผน จัดทำโครงการโปรแกรมกิจกรรมที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของคน สถานที่ วัสดุ และอุปกรณ์ที่เอื้อประโยชน์ต่อการจัดกิจกรรม การจัดผู้นำกิจกรรมที่มีความสามารถและมีประสบการณ์ เป็นต้น ความสำเร็จของงานนันทนาการอยู่ที่ความสุข ความพอใจ สิ่งที่เป็นคุณค่าภายใน (Intrinsic Values) อันได้แก่

คุณธรรม ความดี ความงาม สุนทรียภาพต่างๆ ตลอดจนอารมณ์สุขสงบ เป็นต้น บนพื้นฐานของ ประเพณี และวัฒนธรรมของท้องถิ่น วัฒนธรรมของกลุ่มคน ฤดูกาล ลมฟ้าอากาศ เป็นต้น โดยมีพระราชอัจฉริยภาพนักการจัดการจัดและบริหารเป็นเครื่องชี้นำทางสู่ประชาชนโดยมีสถาบันการศึกษา เป็นผู้ถ่ายทอดเป็นเบื้องต้น

การศึกษาพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมสนับสนุนการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ในบริบทการสื่อสารของกระบวนทัศน์ช้าง 11 เชือก (Eleven Elephants Paradigm) มิติของการมองการสื่อสารใหม่ในเชิงองค์รวม อันประกอบด้วย หลักฟิสิกส์ ชีววิทยาและนิเทศศาสตร์ ซึ่งเสนอว่า มนุษย์ในโลกมีสายพันธุ์เดียว(one species) สังคมเดียว(one society) วัฒนธรรมเดียว (one culture) ภาษาเดียว (one language) และศาสนาเดียว (one religion) (สมควร กวียะ:2555) โดยการวิจัย การสื่อสารสนับสนุนการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมสนับสนุนการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ในกระบวนทัศน์ช้าง 11 เชือก (11 ทฤษฎี) (Eleven Elephants Paradigm) มิติของการมองการสื่อสารใหม่ในเชิงองค์รวม อันประกอบด้วย หลักฟิสิกส์ ชีววิทยาและนิเทศศาสตร์ ซึ่งเสนอว่า มนุษย์ในโลกมีสายพันธุ์เดียว(one species) สังคมเดียว(one society) วัฒนธรรมเดียว (one culture) ภาษาเดียว (one language) และศาสนาเดียว (one religion) (สมควร กวียะ:2555) ได้แบ่งเป็น 11 เชือก (11 ทฤษฎี) แต่การวิจัยนี้ได้นำมาใช้ 7 เชือก (7 ทฤษฎี) ดังนี้ 1.ทฤษฎีความเป็นหนึ่งเดียว (The Oneness theory) 2. ทฤษฎีตารางสามชั้นสามแนวของการสื่อสารเชิงบวก (Triple matrix of positive communication theory) 3. ทฤษฎีสารเวลา (Four kinds of Infotimes theory) 4. ทฤษฎีหลักห้าประการของวารสารศาสตร์แนวอนาคต (Journalism The five principles of the future Journalism theory) 5. ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ทั้งหกของสื่อมวลชนที่มีคุณค่า (Six functions for worthwhile mass communications theory) 6. ทฤษฎีแปดขั้นตอนของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ (Eight steps of Integrated Organizational communication theory) และ 7.ทฤษฎีสิบกลุ่มประเภททางสังคมของผู้รับสารเป้าหมาย (Ten social categories of the target audience theory)

ด้วยเหตุผลข้างต้นนี้ให้นำมาซึ่งการวิจัยเรื่องการสื่อสารสนับสนุนการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (Futur Recreation communication from the Talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ ประกอบด้วย ด้าน จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา การศึกษานันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยภาคใต้, กลุ่มสถาบันการพลศึกษาภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคใต้, และกลุ่มนักกิจกรรมของภาคใต้ โดยประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับยังเอื้อต่อองค์ความรู้ใหม่ของแนวคิดการสื่อสารใหม่ของการดำเนินการส่งเสริมการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตในกระบวนทัศน์ข้าง 11 เชือก ที่ยังไม่เคยศึกษามาก่อน อีกครั้งยังเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้การเรียนการสอนเกี่ยวกับศาสตร์การสื่อสารหรือศาสตร์อื่นใดอันมีพระอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นต้นแบบได้เรียนรู้ดังพระราชดำริของพระองค์ท่านที่ทรงตระหนักในความสำคัญของเยาวชนเปรียบเสมือนอนาคตของชาติและก่อเกิดองค์ความรู้ใหม่ของการศึกษาในพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการสื่อสารส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการทั้งหลายที่ประเทศไทยต้องการตามวาระของชาติตามแนวทางสหวิทยาการ อาทิ เกษตรและอาหาร พลังงาน สังคมสูงอายุ เมืองอัจฉริยะ น้ำ ภูมิอากาศ ซึ่งเป็นแนวคิดการสร้างนวัตกรรมที่เป็นประเด็นของประเทศ 6 เรื่องหลัก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือวิจัยข้ามศาสตร์ ข้ามมหาวิทยาลัย และข้ามประเทศ เพื่อประโยชน์สูงสุด โดยอาศัย พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหา ภูมิพลอดุลยเดชในการขับเคลื่อนต่อไปในอนาคต

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาศาสตร์การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.3.1 ขอบเขตเฉพาะของการวิจัย

1.3.1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา การศึกษาในการสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในบริบทของแนวคิดการสื่อสารใหม่ ของการ

ดำเนินการส่งเสริมการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตในกระบวนทัศน์ข้าง 11 เชือก ในการเป็น การสื่อสารต้นแบบของการส่งเสริมการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคต

1.3.1.2 ขอบเขตด้านพื้นที่นักวิชาการด้านการสื่อสารและนันทนาการของ สถาบันการศึกษาภาคใต้ ประกอบด้วย กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชน ภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยภาคใต้, กลุ่มสถาบันการพลศึกษาภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยี ราชมงคลภาคใต้, และกลุ่มนักกิจกรรมภาคใต้ เป็นภาคีเครือข่ายในการวิจัยเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของ การวิจัย

1.4 นิยามศัพท์

งานวิจัยนี้มีนิยามศัพท์เฉพาะดังนี้

1.4.1 การสื่อสาร หมายถึง กระบวนทัศน์ข้าง 11 เชือก (Eleven Elephants Paradigm) มิติของการมองการสื่อสารใหม่ในเชิงองค์รวม อันประกอบด้วย หลักฟิสิกส์ ชีววิทยา และนิเทศศาสตร์ ซึ่งเสนอว่า มนุษย์ในโลกมีสายพันธุ์เดียว(one species) สังคมเดียว(one society) วัฒนธรรมเดียว (one culture) ภาษาเดียว (one language) และศาสนาเดียว (one religion) (สมควร กวียะ:2555) ได้แบ่งเป็น 11 เชือก (11 ทฤษฎี) แต่การวิจัยนี้ได้นำมาใช้ 7 เชือก (7 ทฤษฎี) ดังนี้ 1.ทฤษฎีความเป็นหนึ่งเดียว (The Oneness theory) 2. ทฤษฎีตารางสามชั้นสามแนวของการ สื่อสารเชิงบวก (Triple matrix of positive communication theory) 3. ทฤษฎีสารเวลา (Four kinds of Infotimes theory) 4. ทฤษฎีหลักห้าประการของวารสารศาสตร์แนวอนาคต (Journalism The five principles of the future Journalism theory) 5. ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ทั้งหกของ สื่อมวลชนที่มีคุณค่า (Six functions for worthwhile mass communications theory) 6. ทฤษฎีแปดขั้นตอนของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ (Eigh steps of Integrated Organizational communication theory) และ 7.ทฤษฎีสิบกลุ่มประเภททางสังคมของผู้รับสาร เป้าหมาย (Ten social categories of the target audience theory) ในบริบทของการศึกษา พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริม นันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้

1.4.2 นันทนาการแห่งอนาคต หมายถึง แนวทางการวิจัยการศึกษาการสื่อสาร นันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา การศึกษานันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ตามรอยพระยุคลบาทในพระอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระองค์ และพระบรมราโชวาทพระราชดำรัสพระกระแสรับสั่งถึงความสำคัญและคุณค่าของการนันทนาการ ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต

1.4.3 กิจกรรมนันทนาการ หมายถึง พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วยด้าน จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต

1.4.4 ผู้เชี่ยวชาญตามระเบียบวิธีวิจัยเทคนิคเดลฟาย หมายถึง กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยภาคใต้, กลุ่มสถาบันการพลศึกษาภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยราชชมงคลภาคใต้, และกลุ่มนักกิจกรรมของภาคใต้

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 องค์ความรู้ใหม่ของแนวคิดการสื่อสารใหม่ ของการดำเนินการส่งเสริมการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตในกระบวนทัศน์ช่วง 11 เชือกที่ยังไม่เคยศึกษามาก่อน อีกครั้งยังเป็นองค์ความรู้ที่สามารถนำมาปรับใช้การเรียนการสอนเกี่ยวกับศาสตร์การสื่อสารหรือศาสตร์อื่นใดอันมีพระอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นต้นแบบได้เรียนรู้ดังพระราชดำริของพระองค์ท่านที่ทรงตระหนักในความสำคัญของเยาวชนเปรียบเสมือนอนาคตของชาติ

1.5.2 องค์ความรู้ใหม่ของการศึกษารสื่อสารในพระราชมติอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการของภาคใต้

1.5.3 เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถาบันการศึกษา นักวิชาการด้านการสื่อสารและนันทนาการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย สำหรับการอ้างอิงและนำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาต่อไปในอนาคต ทั้งหลักสูตรใหม่ที่ประเทศชาติต้องการตามวาระของชาติตามแนวทางสหวิทยาการ อาทิ เกษตรและอาหาร พลังงาน สังคมสูงอายุ เมืองอัจฉริยะ น้ำ ภูมิอากาศ ซึ่งเป็นแนวคิดการสร้างนวัตกรรมที่เป็นประเด็นของประเทศ 6 เรื่องหลัก ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือวิจัยข้ามศาสตร์ ข้ามมหาวิทยาลัย และข้ามประเทศ เพื่อประโยชน์สูงสุด โดยอาศัย พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการขับเคลื่อนต่อไปในอนาคต

บทที่ 2

กระบวนทัศน์ ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และกรอบแนวคิดการวิจัย

การศึกษางานวิจัยการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (Futur Recreation communication from the Talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ผู้วิจัยได้ศึกษาสรุปเนื้อหาที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

- 2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนันทนาการในพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
- 2.2 กระบวนทัศน์ข้าง 11 เชือก
- 2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการ
- 2.4 รูปแบบเวลาว่างศึกษา
- 2.5 ทฤษฎีใหม่ว่าด้วยความเป็นอมตะ
- 2.6 แนวคิดศาสตร์ของพระราชา
- 2.7 กระบวนทัศน์ใหม่ว่าด้วยคุณค่าของความรัก
- 2.8 แนวคิดทฤษฎีการพัฒนานโยบาย
- 2.9 พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช
- 2.10 เทคนิคเดลฟาย
- 2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.12 กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับนันทนาการในพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

พระราชอัจฉริยภาพกีฬา

กีฬาเป็นนันทนาการอย่างหนึ่ง นอกจากเห็นการเป็นนันทนาการแล้ว ผู้เล่นกีฬานิตใดชนิดหนึ่งจนเกิดทักษะมีความชำนาญเชี่ยวชาญในกีฬานั้น ๆ ยังจะสามารถยึดเป็นอาชีพได้อีกด้วย เช่น นักฟุตบอล นักเทนนิส เป็นต้น และผู้ที่ใช้กีฬานิตต่าง ๆ เป็นนันทนาการนั้น ก็จะมีร่างกายที่แข็งแรงสมบูรณ์ ประกอบด้วยสุขภาพพลานามัยที่ดี เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชยังทรงพระเยาว์ ประทับอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ เพื่อทรงศึกษาเล่าเรียนนั้นพระองค์โปรดกีฬาหลายชนิด เช่น สเก็ตน้ำแข็ง สกีน้ำแข็ง ฮอกกี้ ว่ายน้ำ เรือกรรเชียง เรือพาย ยิงปืน กอล์ฟ เล็ก รถเล็ก เครื่องร่อน เรือ งานช่างไม้ เป็นอาทิ ซึ่งพระบาทสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงส่งเสริม สนับสนุน ให้มีนันทนาการในลักษณะนี้เป็นอย่างดี และในส่วนพระองค์ของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีนั้นเล่า ก็ทรงกีฬาสกีน้ำแข็งได้เป็นอย่างดีเช่นกัน สำหรับในส่วนพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชนั้น จะทรงศึกษาภาคทฤษฎี หลักเกณฑ์ของชนิดกีฬาที่ทรงเป็นนันทนาการแต่ละประเภทอย่างละเอียดและจะทรงฝึกฝนในการทรงกีฬานั้น ๆ จนเกิดความชำนาญ จึงทรงกีฬาแต่ละประเภทได้เป็นอย่างดี ซึ่งเป็นแบบอย่างที่ดีของนักกีฬา เพราะการจะเป็นนักกีฬาที่ดีและเชี่ยวชาญในกีฬาที่ชอบนั้น จะต้องมีความรับผิดชอบต่อการเป็นประการแรก พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงมีวินัยต่อพระองค์เองอย่างยิ่ง **แบดมินตัน** เป็นกีฬาอีกประเภทหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดที่จะทรงเพื่อทรงพระสำราญ พระอิริยาบถ ทั้งยังทำให้มีพระพลานามัยสมบูรณ์แข็งแรง พระองค์โปรดทั้งกีฬาแบดมินตันมาตั้งแต่เมื่อกีฬาแบดมินตันเริ่มแพร่หลายเข้ามาในประเทศไทย และครั้งที่ยังไม่มีพระราชภารกิจมากจะทรงแบดมินตันสัปดาห์ละหลายวัน ในการทรงแบดมินตันนั้นจะทรงเชิญนักกีฬาแบดมินตันที่มีชื่อเสียงทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศให้เข้าไปร่วมเล่นกีฬาแบดมินตันกับพระองค์ด้วย ณ ศาลาภาภิมรณย์ สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ที่ทรงใช้เป็นสนามกีฬาสำหรับทรงแบดมินตัน และเมื่อมีการแข่งขันกีฬาแบดมินตันครั้งสำคัญก็จะเสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการแข่งขันด้วยเช่นกัน

นอกเหนือจากการที่พระองค์ทรงกีฬาเพื่อทรงผ่อนคลายพระราชอิริยาบถ และทำให้เพลิดเพลินพระราชหฤทัยแล้ว ยังทรงฝึกฝนพระพลานามัยให้แข็งแรงสมบูรณ์อยู่ตลอดเวลา โดยการทรงวิ่งออกกำลังกาย หรือทรงพระดำเนินเร็ว ๆ เป็นประจำ เช่น ถ้าประทับอยู่ที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต เมื่อทรงว่างในช่วงเย็น ก็เสด็จลงทรงวิ่งในศาลาดุสิตดาลัย สวนจิตรลดาอย่างสม่ำเสมอ ทรงวิ่งขึ้นบันไดลงบันไดในศาลาดุสิตดาลัยด้วย และก็เป็นที่น่าทึ่งกันว่าในระยะหลังนั้น ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้คณะบุคคลต่างๆ เข้าเฝ้ามุทอลงองธุลี

พระบาทในวันที่ 4 ธันวาคมของทุกปี ก่อนจะถึงวันเฉลิมพระชนมพรรษาที่จะถึงในวันรุ่งขึ้น คือ วันที่ 5 ธันวาคม และก็เป็นที่ของข้าราชการสำนักงานเลขาธิการที่จะต้องเข้าไปจัดเก้าอี้สำหรับผู้ที่ จะเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท โดยจะต้องจัดเก้าอี้ ในวันที่ 3 ธันวาคม ซึ่งในตอนเย็นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ก็จะเสด็จลงทรงวิ่งออกกำลังกายในวันที่ 3 ธันวาคมเช่นกัน จึงต้องกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานพระบรมราชานุญาตทุกครั้งที่จะเข้าไปที่ศาลาดุสิตาลัย ในวันที่ 3 ธันวาคม เพราะขณะที่เจ้าหน้าที่กำลังจัดเก้าอี้ นั้น ก็ยังอยู่ในเวลาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชกำลังทรงวิ่งออกกำลังกาย อยู่รอบๆ ภายในศาลาดุสิตาลัย ซึ่งก็ได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตทุกครั้งเป็นพระมหากรุณาธิคุณล้นพ้นแก่เจ้าหน้าที่ ผู้ปฏิบัติงานอย่างหาที่สุดมิได้ พุทธศักราช 2493 ปีนั้นเป็นปีที่เริ่มตั้งสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยขึ้นในเวลานั้นยังไม่มี การตั้งองค์การส่งเสริมกีฬาแห่งประเทศไทย ที่ต่อมา คือ การกีฬาแห่งประเทศไทย การกีฬาแห่งประเทศไทยโดยเฉพาะสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ที่เริ่มตั้งขึ้นเมื่อ พุทธศักราช 2493 จึงยังไม่ได้รับการสนับสนุน การส่งเสริมจากรัฐบาลในขณะนั้นอย่างจริงจัง และเป็นระบบ การกีฬาของไทยในช่วงเวลานั้น จึงเรียกได้ว่าอยู่ในสภาพตามมีตามเกิด ซึ่งก็รวมถึงสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยด้วย ที่จะต้องหาวิธีการทุกอย่างเพื่อความอยู่รอด อีกราว 4 ปี ต่อมา ถึงพุทธศักราช 2497 จะด้วยวิธีทางใดไม่มีใครทราบ ทราบแต่ว่าเป็นเรื่องมหัศจรรย์อย่าง ที่ผู้เกี่ยวข้องกับสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยก็ไม่มีใครคาดคิด หรือถึงจะคิดก็คงคิดไม่ถึง เพราะพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมทรงรับสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยเอาไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ซึ่งอย่างที่กล่าวมาแล้วว่าไม่มีผู้ใดคาดคิดมาก่อน เหมือนฟ้ามาโปรดโดยแท้จริง จากการที่กีฬาแบดมินตัน ก็เป็นนันทนาการประเภทหนึ่ง สำหรับผู้ที่ผ่อนคลายอิริยาบถ ด้วยการใช้กีฬาแบดมินตัน และต่อมาก็เป็นที่ทราบกันมากกว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดกีฬาแบดมินตันอย่างมาก ทรงแบดมินตันเพื่อทรงพระสำราญ เพื่อทรงผ่อนคลายพระราชอิริยาบถจากการทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจ และยังมีผลให้พระองค์มีกำลังพระวรกายที่แข็งแรงขึ้นด้วย พระองค์จึงทรงพระราชอัจฉริยภาพในการทรงแบดมินตันอย่างดียิ่งพระองค์หนึ่ง และด้วยพระมากรุณา จึงโปรดให้เชิญนักกีฬาแบดมินตันฝีมือดีของประเทศไทยเข้าไปร่วมโดยเสด็จกับพระองค์ขณะที่ทรงแบดมินตันหลายครั้งหลายหน และด้วยเหตุผลนี้จึงทรงสังเกตและมีความเชื่อมั่นในพระราชหฤทัยว่า อันกีฬาแบดมินตันนั้น เป็นกีฬาอีกชนิดหนึ่งที่คนไทยสามารถเล่นได้ดี ดีจนสามารถที่จะพัฒนาขึ้นไปจนถึงระดับสูงสุดของโลกได้ หากได้รับการ

สนับสนุนและส่งเสริมให้เป็นระบบ เพราะทรงสังเกตเห็นว่าร่างกายของคนไทยนั้นก็ไม่ได้มีอะไรเสียเปรียบนักกีฬาแบดมินตันของชาติอื่นๆ เลย จากเหตุที่กล่าวมานี้จึงได้ทรงรับสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ พระมหากษัตริย์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ทรงมีต่อกีฬาแบดมินตันไทยครั้งนั้น กลายเป็นแรงผลักดันและเป็นแรงบันดาลใจให้มิบุคคลเข้ามาโดยเสด็จในการส่งเสริมสนับสนุนวงการแบดมินตันไทยอย่างจริงจัง ซึ่งเกิดผลดีต่อทีมชาติไทยในกีฬแบดมินตันอย่างยิ่ง ทำให้ทีมชาติไทยได้เข้าร่วมการแข่งขันกีฬแบดมินตันเวิลด์คัพ ครั้งที่ 4 เมื่อพุทธศักราช 2500 สมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ดำเนินการจัดเตรียมทีมนักกีฬาแบดมินตันของไทยอย่างเป็นระบบ เพื่อเตรียมนำทีมชาติไทยเข้าแข่งขันกีฬแบดมินตัน เวิลด์คัพ ครั้งที่ 4 ผลการแข่งขันครั้ง ทีมชาติไทยได้ครองตำแหน่งแชมป์เอเชียได้เป็นครั้งแรกโดยทีมชาติไทยสามารถเอาชนะทีมชาติอินเดีย แชมป์เอเชีย แล้วสามารถเอาชนะทีมชาติญี่ปุ่น และทีมชาติปากีสถานมาได้ ซึ่งทุกครั้งที่ทีมชาติไทยลงแข่งขัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจะเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถในรัชกาลที่ 9 ไปทอดพระเนตรการแข่งขันเสมอ ซึ่งเป็นกำลังใจให้แก่นักกีฬาแบดมินตันทีมชาติไทยลงแข่งขันอย่างไม่มีสิ่งใดจะมาเปรียบเทียบกับได้ พระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่มีแก่สมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทย ที่ได้ทรงรับไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์นั้น มีมากจนล้นพ้นสุดจะพรรณนาได้ เพราะคงไม่มีผู้ใดที่จะคาดคิดว่าจากการที่ทรงแบดมินตันเป็นนันทนาการส่วนพระองค์นั้น ท้ายที่สุดกลับทรงรับสมาคมแบดมินตันของประเทศไทย ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ ทรงส่งเสริมและสนับสนุนกีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้วยสายพระเนตรที่คิดว่ากีฬาแบดมินตันของประเทศไทย ด้วยสายพระเนตรที่คิดว่ากีฬาแบดมินตันของประเทศไทยนั้นมีนักกีฬาแบดมินตันที่มีฝีมือ พร้อมทั้งจะพัฒนาขึ้นไปสู่ระดับโลกได้ ซึ่งปรากฏเป็นจริงตามนั้นผลคือกีฬาแบดมินตันของชาติไทยได้มีโอกาสพัฒนาไปจนถึงระดับโลกได้อย่างที่ประจักษ์ชัดอยู่ในปัจจุบัน หากปราศจากเสียพระมหากษัตริย์คุณของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่ทรงมีต่อสมาคมแบดมินตันแห่งประเทศไทยตั้งแต่เริ่มแรก วงการกีฬาแบดมินตันของไทยคงจะไม่เป็นเช่นที่เห็นอยู่ในทุกวันนี้ อย่างที่กล่าวมาแล้วว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดเล่นกีฬาเป็นนันทนาการมาแต่ทรงพระเยาว์ โดยมีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงส่งเสริมและทรงให้การสนับสนุน และกีฬาอีกหลายชนิดนั้น สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีก็โปรดที่จะทรงด้วย เช่น ทรงสกี ซึ่งทรงได้อย่างเชี่ยวชาญ เป็นต้น เมื่อพระบาทสมเด็จพระ

ประมุขกรมมหาดเล็กได้เสด็จขึ้นดำรงสิริราชสมบัติแล้วพระองค์ก็ยังโปรดที่จะทรงกีฬาชนิดต่างๆ เป็นนันทนาการอยู่ ด้วยโปรดเป็นการส่วนพระองค์มาแต่ทรงพระเยาว์แล้ว และยังคงทรงกีฬาอยู่อย่างสม่ำเสมอ เช่น กีฬาแบดมินตัน เป็นอาทิ กีฬาอีกชนิดหนึ่งที่โปรดมากเป็นพิเศษ ได้แก่ กีฬาเรือใบ มูลเหตุที่สนพระราชหฤทัยในกีฬาประเภทนี้ มีขึ้นระหว่างที่พระองค์เสด็จพระราชดำเนินแปรพระราชฐานไปประทับแรม ณ วังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ราวพุทธศักราช 2506 ซึ่งเมื่อทรงว่างพระบาทสมเด็จพระประมุขกรมมหาดเล็กจะเสด็จลงทรงเรือกรรเชียงบริเวณทะเลหน้าพระตำหนักเปี่ยมสุข วังไกลกังวลเสมอๆ มีหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ตามเสด็จโดยหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ทรงเรือใบที่หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ทรงต่อเอง ชื่อ “ลูกกลม” แล่นตามเสด็จอยู่บริเวณรอบๆนั้น อยู่หลายครั้ง การตามเสด็จโดยการแล่นใบของหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี นั้น มีผลให้พระบาทสมเด็จพระประมุขกรมมหาดเล็กสนพระราชหฤทัยในการทรงเรือใบในเวลาต่อมา ซึ่งเรื่องนี้กล่าวกันว่า พระบาทสมเด็จพระประมุขกรมมหาดเล็กมีรับสั่งว่า “ท่านภี” มายั่วให้เล่น และมีผู้ตามเสด็จใกล้ชิดคิดเบี่ยงพระยุคลบาทได้กราบบังคมทูลพระกรุณาทำนองว่าจะเล่นเรือใบได้ดี ต่อเรือขึ้นมาเอง เรื่องนี้หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี เคยมีรับสั่งแล้วว่า วันหนึ่งพระบาทสมเด็จพระประมุขกรมมหาดเล็กมีรับสั่งให้หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท ที่พระตำหนักจิตรลดารโหฐานสวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต ด้วยต้องพระราชประสงค์ที่จะทรงต่อเรือใบด้วยพระองค์เองและทรงทราบว่าหม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี ต่อเรือใบเป็น จึงมีรับสั่งให้เข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาทเพื่อให้หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี เข้ามาดำเนินการในเรื่องที่พระองค์จะทรงจ่อเรือด้วยพระองค์เองด้วยเหตุผลที่ตั้งพระราชหฤทัยจะทรงต่อเรือใบด้วยพระองค์เองนั้น ก็เพราะมีพระปรีชาสามารถในงานช่างไม้ มาแล้วแต่สมัยทรงพระเยาว์ ด้วยมีการสอนเรื่องช่างไม้ในโรงเรียนที่พระองค์ทรงศึกษาอยู่ที่ประเทศสวีเดนแลนด์ และยังทรงศึกษาเพิ่มเติมเป็นพิเศษในวิชาช่างไม้ด้วย และครั้งยังทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้ากรมพลุดุลเดชในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร รัชกาลที่ 8 ทรงใช้ฝีพระหัตถ์ในเชิงช่างจำลองเรือรบ “เรือหลวงศรีอยุธยา” ขึ้น เรือรบจำลองนี้ได้พระราชทานไปประมูล เพื่อนำเงินที่ได้จากการประมูลพระราชทานเป็นทุนบำรุงโรงพยาบาลปราบวัณโรค ในเวลาต่อมา เรือใบลำแรกที่ทรงต่อด้วยฝีพระหัตถ์ของพระองค์เองนั้น เป็นเรือใบพระที่นั่งแบบเอ็นเตอร์ไพรส์ พระราชทานชื่อเรือว่า “ราชปะแตน” (Raja pattern) แปลว่า แบบของพระราชา ทรงต่อเรือใบพระที่นั่งลำแรกนี้ เมื่อพุทธศักราช 2507 เดือนมีนาคม 2508 เจ้าชายฟิลิปส์ ดยุกแห่งเอดินบะระ เสด็จเยือนประเทศไทย

ในฐานะพระราชคันทุกะส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เจ้าชายฟิลิปส์โปรดทรงเรือใบ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จึงจัดการรับเสด็จ โดยโปรดให้จัดการแข่งขันเรือใบจากพัทยาไปยังเกาะล้าน โดยเป็นการแข่งขันไปกลับ ผู้ที่เข้าร่วมแข่งขันในครั้งนั้น นอกจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชซึ่งเป็นครั้งแรกที่ทรงลงแข่งขัน โดยก่อนหน้านั้นพระองค์ทรงฝึกฝนในการทรงเรือใบจนชำนาญแล้วกับเรือใบที่ทรงต่อด้วยพระองค์เอง มีผู้เข้าร่วมแข่งขันร่วมด้วย คือ เจ้าชายฟิลิป ดยุกแห่งเอดินบะระ ซึ่งทรงเป็นพระราชอาคันตุกะส่วนพระองค์ ที่เป็นต้นเหตุที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดให้จัดการแข่งขันเรือใบไปกลับระหว่างพัทลุงกับเกาะล้านถวายเป็นที่โปรดทรงเรือใบ ก็ยังมีนักกีฬาทีมชาตินิวซีแลนด์ เรือใบที่เข้าร่วมแข่งขันในครั้งนั้นมีจำนวน 34 ลำ ผลการแข่งขันครั้งนั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงได้เป็นที่ 1 แม้จะเป็นการทรงแข่งขันครั้งแรกของพระองค์เป็นการแสดงให้เห็นถึงพระราชอัจฉริยภาพ ทางด้านการศึกษาเรือใบอย่างแท้จริง แม้ว่าทรงเรือใบเป็นนันทนาการในเบื้องต้นก็ตาม แต่ด้วยที่จะทรงฝึกฝนและปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอและจริงจัง จึงทรงเป็นนักกีฬาเรือใบที่เชี่ยวชาญในที่สุด ทรงมีทักษะประสบการณ์ในการทรงเรือใบยากที่จะหาผู้ใดเทียบได้ ทรงศึกษา สังเกต กระแสลม กระแสการไหลของน้ำในทางทรงเรือใบได้อย่างน่าอัศจรรย์ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชอัจฉริยภาพ ในงานด้านการช่างมาแต่ทรงพระเยาว์ เพราะทรงมีพื้นฐานด้านงานช่างไม้จากที่ทรงเรียนวิชาช่างไม้เป็นวิชาพิเศษ และจากโรงเรียนขณะที่ประทับอยู่ ณ ประเทศสวีตเซอร์แลนด์ โดยในพระตำหนักวิลล่าวัฒนา นั้น จะมีห้องทรงงานเกี่ยวกับการช่าง ภายในห้องนี้ มีอุปกรณ์และเครื่องมือเกี่ยวกับช่างไม้ครบ พระองค์ทรงประดิษฐ์ของเล่นของพระองค์ด้วยพระองค์เอง เช่น เครื่องร่อน เรือรบจำลอง เป็นต้น เมื่อทรงพระเจริญขึ้น ความรู้ความสามารถในเชิงช่างไม้ก็ยังคงติดอยู่กับพระองค์มิได้สูญหายไปไหน จึงส่งผลให้ทรงต่อเรือใบประเภทเอ็นเตอร์ไพรส์สำเร็จ เมื่อพุทธศักราช 2507 และยังทรงฝึกฝนในการทรงเรือใบจนเชี่ยวชาญในกีฬาประเภทนี้อีกด้วย พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในฐานะทรงเป็นนักกีฬาเรือใบ เป็นที่ปรากฏประจักษ์ชัดแก่ปวงชนทั่วไปทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศด้วยเมื่อวันที่ 19 เมษายน พุทธศักราช 2509 พระองค์ทรงใช้เรือเวคา หมายเลข TH 18 เป็นเรือใบพระที่นั่งออกแล่นใบเสด็จพระราชดำเนินโดยลำพังพระองค์เดียวข้ามอ่าวไทยจากบริเวณหน้าวังไกลกังวล อำเภอหัวหิน จังหวัด ประจวบคีรีขันธ์ ไปขึ้นฝั่งที่หาดเตยงามในหน่วยบัญชาการนาวิกโยธิน ฐานทัพเรือสัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ทรงใช้เวลาใน

การทรงเรือใบข้ามอ่าวไทยครั้งนี้ 17 ชั่วโมง ซึ่งยังไม่เคยมีบุคคลใดทำได้ และเมื่อเสด็จพระราชดำเนินถึงที่หมาย พระองค์ได้ทรงนำธงราชนาวิกโยธินไปปักไว้ ณ ที่นั้นด้วยโดยเฉพาะทางเสื่อเรือเวคาพระที่นั่งที่ทรงใช้เป็นพระราชพาหนะแล่นใบข้ามอ่าวไทยในครั้งนั้น ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานไว้ให้เป็นรางวัลในการแข่งขันเรือใบระยะทางไกลของประเทศไทยตลอดไป

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงลงแข่งขันโดยใช้เรือใบที่ทรงต่อเองเป็นเรือใบประเภทโอ.เค.ชื่อเวคา 2 หมายเลข TH 27 ส่วนสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี (พระยศขณะนั้น) ทรงเรือใบพระราชทาน ชื่อเวคา 1 หมายเลข TH 18 ผลการแข่งขันเมื่อรวมคะแนนและหักคะแนนที่ทรงทำเสียไประหว่างการแข่งขันแล้ว ทั้งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระเจ้าลูกเธอเจ้าฟ้าอุบลรัตน์ราชกัญญา สิริวัฒนาพรรณวดี (พระยศขณะนั้น) ทรงเหลือคะแนนรวมเท่ากัน และเป็นคะแนนสูงสุดในการแข่งขัน จึงทรงชนะเลิศทรงได้รับรางวัลเหรียญทองร่วมกันทั้งสองพระองค์ เมื่อวันที่ 16 ธันวาคม พุทธศักราช 2510 ซึ่งนำชื่อเสียงมาสู่ประเทศไทย และยังความปลื้มปิติให้แก่ประชาชนชาวไทยโดยถ้วนหน้า ต่อมารัฐบาลไทยโดยมตคณะรัฐมนตรี ให้ถือว่าวันที่ 16 ธันวาคมของทุกปี เป็นวันกีฬาแห่งชาติ เรือใบอีกประเภทหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงออกแบบต่อเพิ่ม คือ เรือใบสากล ประเภทม็อธ (International Moth Class) ที่คนไทยรู้จักกันดีในชื่อ “เรือใบมด” หรือ “เรือมด” ซึ่งเป็นชื่อพระราชทาน เพราะมีรูปร่างปรากฏอยู่บนเรือ เรือใบมดนั้นทรงออกแบบไว้ด้วยกัน 3 แบบ คือ เรือมด เรือซูเปอร์มด และเรือโมโครมด เรือมด (Moth) ลำแรกที่ทรงต่อขึ้นด้วยพระองค์เองนั้น พระราชทานชื่อว่า “เรือมด” 1 เป็นเรือใบที่มีขนาดเล็ก เหมาะสำหรับคนไทยเล่น มีน้ำหนักเบา สะดวกในการเคลื่อนย้าย แล่นได้เร็ว และมีราคาถูก ทรงจดลิขสิทธิ์เรือใบมดที่ทรงต่อขึ้นด้วยพระองค์เองนี้ เป็นเรือประเภท International Moth Class ไว้ที่ประเภทอังกฤษ เรือใบอีกประเภทหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงออกแบบและทรงต่อเรือด้วยพระองค์เอง คือ เรือม็อก (Moke) ซึ่งเป็นเรือใบลูกผสมระหว่างเรือใบประเภทโอ.เค. กับเรือใบประเภทซูเปอร์มด เป็นเรือใบประเภทสุดท้ายที่ทรงออกแบบและทรงต่อด้วยพระองค์เอง เมื่อพุทธศักราช 2510 จากนั้นมาก็มีได้ทรงออกแบบและทรงต่อเรือใบอีก เป็นที่ประจักษ์แจ้งชัดว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดชทรงกีฬาเป็นเรื่องของนันทนาการ และทรงพัฒนากีฬาบางชนิดให้เป็นกีฬาที่นักกีฬาสามารถยึดเป็นอาชีพได้ในเวลาต่อมา โดยเฉพาะกีฬาเรือใบที่ได้ทรงออกแบบและทรงต่อเรือใบแต่ละชนิดด้วยพระองค์เองนั้น ทรงคิดถึงบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ที่ชอบกีฬา

เรือใบ เหตุนี้จึงออกแบบเรือใบไว้หลายประเภท เพื่อให้ผู้ที่ชอบกีฬาเรือใบ ได้มีโอกาสเลือกประเภทเรือใบที่จะใช้เล่นให้เหมาะแก่สภาพร่างกายของตนเอง หม่อมเจ้าภีศเดช รัชนี เคยรับสั่งเล่าถึงเรื่องการต่อเรือใบของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่า มีฝีมือพระหัตถ์ในการต่อเรือใบดีมาก ทรงต่อเรือใบได้รวดเร็วตามแบบของพระองค์เอง อย่างการที่จะเข้าไม้ได้ยากๆ พระองค์ทรงทำให้ง่ายขึ้นและแข็งแรงอีกด้วย บางครั้งทรงใช้ส่วธรรมดามาตอกลงไปก็ได้รับทรงตามต้องการแล้ว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเห็นความสำคัญของกีฬาเป็นอย่างมาก มิใช่เพื่อนันทนาการเท่านั้น ได้พระราชทานพระราชดำริสเกี่ยวกับการกีฬาไว้ว่า กีฬามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่ง สำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมืองการที่พระองค์ทรงให้ความสำคัญต่อวงการกีฬาเป็นอย่างมากนี้ นักกีฬาทั้งหลายจึงได้รับการสนับสนุนในทุกด้าน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระมหากรุณาต่อวงการกีฬาของประเทศไทยมาก ที่เห็นได้ชัด คือ “รางวัลถ้วยพระราชทานนักกีฬายอดเยี่ยม” ที่พระราชทานให้ทั้งนักกีฬาสมัครเล่นและนักกีฬาอาชีพ ซึ่งนักกีฬาทุกคนถือว่าเป็นรางวัลอันทรงคุณค่าสูงยิ่งของนักกีฬาทั้งหลาย และเป็นความภาคภูมิใจที่สุดในชีวิตของนักกีฬา ทุกคนที่ได้รับพระราชทานรางวัลอันสูงเกียรตินี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชยังทรงให้ความสำคัญเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยของนักกีฬาและประชาชนทั่วไปด้วย และจากที่เคยกล่าวไว้แล้วว่า เมื่อประทับอยู่ ณ พระตำหนักจิตรลดารโหฐาน สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต นั้น ในตอนเย็นถึงค่ำ จะทรงจัดเวลาไว้ทรงวิ่ง ทรงพระดำเนินในศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา เป็นการออกกำลังกายและบริหารพระวรกายให้แข็งแรงสมบูรณ์ พร้อมทั้งเสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในที่ต่างๆ ได้ ทุกครั้งที่เสด็จลงทรงออกกำลังกาย ด้วยการ ทรงวิ่ง สลับกับการทรงพระดำเนินเร็วๆ นั้น จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้แพทย์ตรวจวัดความเปลี่ยนแปลงทางสรีรวิทยาในพระวรกาย เพื่อทรงศึกษาในเรื่องวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นการส่วนพระองค์อย่างต่อเนื่อง เพื่อ ประโยชน์ของการเล่นกีฬาและการออกกำลังกาย จนทรงพระราชอัจฉริยภาพ ในด้านวิทยาศาสตร์การกีฬามาก มีรับสั่งในเรื่องนี้ว่า “การออกกำลังกายนั้น ถ้าทำน้อยเกินไปร่างกายและจิตใจจะเฉา ถ้าทำมากเกินไปร่างกายและจิตใจก็จะซ้ำ” วิ่งเป็นความจริงใจและตรงกับหลักการอันเป็นหัวใจของวิทยาศาสตร์การกีฬามาโดยตลอด พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเริ่มนันทนาการด้านกีฬาและทรงฝึกฝนอย่างจริงจังในนันทนาการของกีฬาแต่ละประเภทที่ทรงเล่นจนทรงเชี่ยวชาญและทรงกลายเป็นนักกีฬาที่ยิ่งใหญ่ ทรงเป็นตัวอย่างของนักกีฬาที่ดี ที่นักกีฬาทั้งหลายควรนำไปเป็นตัวอย่าง ทรงเตรียมพระองค์ สู่อุบัติความสำเร็จด้วยแนวทางคำสอนจาก

อิทธิบาท 4 ในพระพุทธศาสนา อันได้แก่ ฉันทะ วิริยะ จิตตะ และวิมังสา ซึ่งจะพระราชทานพระบรมราโชวาทในแนวนี้แก่นักกีฬาของประเทศไทยก่อนที่จะเข้าสู่การแข่งขันในครั้งสำคัญอยู่เสมอทำให้นักกีฬาของประเทศไทยประสบผลสำเร็จในการแข่งขันตลอดมาเป็นระยะๆ

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเริ่มทรงกีฬาเป็นนันทนาการมาแต่ทรงพระเยาว์ และเมื่อเสด็จขึ้นดำรงสิริราชสมบัติแล้ว ก็ยังคงทรงกีฬาเป็นนันทนาการ เช่นเดิม แต่การทรงกีฬานิตต่าง ๆ ของพระองค์เป็นนันทนาการนั้น อาจผิดและแตกต่างไปจากบุคคลทั่วไป คือ ไม่ว่าจะทรงกีฬานิตใด ประเภทไหน ก็ทรงศึกษากฎเกณฑ์ กติกาของกีฬานิตนั้นโดยละเอียด และทรงมีวินัย ทรงมีความเพียรที่จะทรงฝึกฝนในกีฬาที่ทรงจนเกิดความชำนาญ เกิดความเชี่ยวชาญ ไม่แพ้นักกีฬาอาชีพ ในกีฬาประเภทนั้นๆ เหตุนี้จากที่ทรงกีฬาเป็นนันทนาการ ในที่สุดนันทนาการในด้านกีฬาของพระองค์ก็ขยายกลายเป็นทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจด้านกีฬาไปในที่สุด พระราชกรณียกิจด้านกีฬาของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชนั้น เป็นที่ปรากฏชัด ด้วยทรงสนับสนุนส่งเสริมนักกีฬาของชาติไทยมาโดยตลอด ทรงเป็นแรงบันดาลใจและทรงเป็นกำลังใจอย่างดียิ่งต่อนักกีฬาไทยทุกคน เสด็จพระราชดำเนินไปทอดพระเนตรการแข่งขันครั้งสำคัญๆ ที่มีนักกีฬาไทยลงแข่งเสมอๆ พระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญในลักษณะนี้เป็นกำลังใจอย่างหาอื่นใดมาเปรียบได้แก่นักกีฬาชาติไทยที่ลงแข่งขันทุกคน ด้านการกีฬาของชาติไทยและกีฬาระหว่างประเทศนั้น ก็เป็นที่ประจักษ์เช่นกันว่าพระองค์ทรงสละเวลา และทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับกีฬาด้วยความเต็มพระราชหฤทัยเห็นได้จากมีพระมหากษัตริย์ ทรงรับการแข่งขันกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 5 ครั้งที่ 6 และครั้งที่ 8 กีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 4 ครั้งที่ 8 การแข่งขันกีฬาซีเกมส์ ครั้งที่ 13 และครั้งที่ 18 ที่ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการแข่งขัน ไว้ในพระบรมราชูปถัมภ์ และได้ทรงพระราชอุทิศสาหะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดการแข่งขันทุกครั้ง นอกเหนือจากนั้นยังทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานไฟพระฤกษ์ให้แก่การกีฬาต่างๆ ด้วยตลอดจนทรงอุปถัมภ์สมาคมกีฬาสมัครเล่นต่างๆ จนขจรกระจายไปทั่วโลกว่าพระองค์ ทรงเป็นนักกีฬาอย่างแท้จริง ทรงส่งเสริมและทรงสนับสนุนการกีฬาอย่างเห็นเป็นที่ประจักษ์อย่างมากเหตุนี้ในการประชุมใหญ่ ครั้งที่ 92 ของคณะกรรมการโอลิมปิกสากล ณ เมืองอิสตันบูลประเทศตุรกี มีประธานคณะกรรมการโอลิมปิกสากลเป็นประธาน มีสมาชิกเข้าร่วมประชุม 87 ประเทศ ได้มีมติเป็นเอกฉันท์ให้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเหรียญดุษฎีเกิตติมศักดิ์ของโอลิมปิก คือ “อริยาภรณ์โอลิมปิกชั้นสูงสุด (ทอง)” แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า โปรดกระหม่อมให้มีการเข้าเฝ้าทูลละอองธุลีพระบาท

ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเหรียญดังกล่าวนี้ เมื่อวันที่ 14 ธันวาคม พุทธศักราช 2530 ศาลาดุสิตาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต

พระราชอัจฉริยภาพ ทรงดนตรีและพระราชนิพนธ์

ดนตรีเป็นนันทนาการอีกประเภทหนึ่ง ที่สามารถผ่อนคลายให้มีความสุขได้ทั้งผู้เล่นและผู้ฟัง และนอกจากเหนือจากการเป็นเรื่องของนันทนาการแล้ว ผู้เชี่ยวชาญและเชี่ยวชาญในการเล่นดนตรียังสามารถยึดเอาการเล่นดนตรีที่ตนเองเชี่ยวชาญเป็นอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้ด้วยเช่นกัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดในเรื่องการดนตรีมาแต่ทรงพระเยาว์ทรงดนตรีเป็นนันทนาการ โปรดทรงดนตรี ทรงศึกษา เรื่องดนตรีด้วยความสนพระราชหฤทัย ทรงทดลองเล่นเครื่องดนตรีสากลหลายชนิด และสนพระราชหฤทัยอย่างจริงจังในดนตรีแจ๊ส ซึ่งสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีก็ทรงสนับสนุนในเรื่องที่พระองค์โปรดแต่เพื่อให้ทรงมีพื้นฐานทางดนตรีที่ดีเป็นมาตรฐานที่มั่นคง สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีจึงโปรดให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ไปเข้าศึกษาและเล่นดนตรีตามไนต์ดนตรีแบบคลาสสิกเสียก่อน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจึงทรงเข้าศึกษาและทรงดนตรีแบบคลาสสิกกว่า 2 ปี ซึ่งเป็นผลให้ทรงเข้าพระราชหฤทัยในเรื่องตัวโน้ตของดนตรีได้อย่างดี ทรงเขียนโน้ตและอ่านตัวโน้ตดนตรีได้อย่างชำนาญ ซึ่งผลที่ทรงได้รับนั้น เพราะทรงปฏิบัติตามที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงแนะนำให้ศึกษาในด้านนี้ก่อน ก่อนที่จะไปทรงดนตรีที่โปรดจะทรงเล่น เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงปฏิบัติตามที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีโปรดให้เรียนดนตรีคลาสสิกจนเข้าพระราชหฤทัยในเรื่องดนตรีคลาสสิกแล้ว จึงทรงเริ่มฝึกฝนดนตรีแจ๊สแบบที่พระองค์โปรด ซึ่งนับว่าเป็นเรื่องอัศจรรย์เพราะนอกจากที่ทรงเรียนจากครูสอนดนตรีแล้ว พระองค์ทรงศึกษาเรื่องการทรงดนตรีจากตำรา และทรงฟังดนตรีจากแผ่นเสียงที่ทรงซื้อมาเปิด เพื่อที่จะทรงดนตรีไปพร้อมๆ กันกับเพลงที่ทรงเปิดฟังจากแผ่นเสียง จากนั้นก็จะทรงเปรียบเทียบการทรงดนตรีของพระองค์ จากการวิจารณ์จากหนังสือว่ามีความผิดพลาดตรงส่วนใด ทรงฝึกฝนและทรงปฏิบัติเช่นนี้จนทรงมีความชำนาญไม่แพ้นักดนตรีเก่งๆ ดนตรีแจ๊สที่โปรด คือ ดนตรีแจ๊สประเภท Dixeland Jazz

การเรียนดนตรีและทรงดนตรีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชนั้น ทรงเรียนไปพร้อมกันกับพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทร รัชกาลที่ 8 ซึ่งทรงพระราชอัจฉริยภาพ ในทางดนตรีเช่นกัน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 8 โปรดทรงเปียโน เช่นเดียวกันกับสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์

นครินทร์ ที่โปรดทรงเปียโนและเปียโนหลังแรกที่ทรงใช้ในพระตำหนักวิลล่าวัฒนา นั้น ก็เป็นเปียโนมือสองที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีไปทรงเช่ามาสำหรับให้โอรส พระธิดา ได้ทรงเล่นเปียโน

ในส่วนพระองค์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นั้น โปรดเครื่องดนตรีสากลประเภทเครื่องเป่าหลายชนิด เช่น คลาริเน็ต แซกโซโฟน โดยทรงฝึกฝนตามแบบฉบับการศึกษาวิชาดนตรีอย่างแท้จริง และเมื่อทรงเริ่มฝึกฝนทรงดนตรีแบบแจ๊สตามที่โปรด ก็ทรงดนตรีแบบแจ๊สไปกับเสียงดนตรีจากแผ่นเสียงที่ทรงซื้อเปิด โดยทรงเครื่องเป่าไปกับวงดนตรีจากแผ่นเสียงอย่างเสรี สอดแทรกไปกับแผ่นเสียงของวงดนตรีที่มีชื่อเสียงในขณะนั้น เช่น ของ ซิดนีย์ บาเช่ (Sydney Bachet) นักเป่าโซปราโนแซกโซโฟนที่มีชื่อเสียงของโลก พระองค์ทรงฝึกฝนจนเกิดความเชี่ยวชาญ ที่ต่อมาเป็นผลให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชอัจฉริยภาพ ทรงเป่าโซปราโนแซกโซโฟนได้ดีที่สุดในประเทศไทย ไม่มีผู้ใดสามารถเปรียบเทียบได้ กับทั้งยังมีพระราชอัจฉริยภาพ ทรงเครื่องเป่าต่างๆ อีก เช่น อัลโตแซกโซโฟน เทนเนอร์แซกโซโฟน บาร์โธเนแซกโซโฟน และแม้แต่ทรัมเป็ตก็ยังทรงได้ หรือแม้แต่ กีตาร์ ไวโอลิน ก็ยังมีพระราชอัจฉริยภาพ ทรงได้ทรงได้ดี เช่นกันด้วยความที่พระองค์โปรดทรงดนตรีเป็นอย่างยิ่ง จึงทรงฝึกฝนและทรงดนตรีมาโดยตลอดไม่ว่างเว้น พระองค์จึงทรงเชี่ยวชาญในการดนตรีจนกล่าวได้ว่า ทรงเป็นนักดนตรีชั้นยอดเยี่ยมของโลกผู้หนึ่ง ทรงได้รับการยกย่องจากนักดนตรีเอกชาวต่างชาติว่า พระองค์ทรงเป็นนักดนตรีเอกของโลก ซึ่งการที่นักดนตรีชั้นยอดของชาวต่างชาติจะกล่าวเช่นนั้นได้ ก็แสดงว่า บรรดานักดนตรีเอกเหล่านั้นล้วนเคยได้เล่นดนตรีกับพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาแล้วทั้งนั้น จึงได้ทราบดีถึงพระปรีชาสามารถของพระองค์ในทรงดนตรี ที่ยากนักในการที่นักดนตรีเอกด้วยกัน จะกล่าวยกย่องนักดนตรีด้วยกันว่า พระองค์ทรงเป็นนักดนตรีเอกของโลกผู้หนึ่ง นอกจากพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจะทรงได้รับการยกย่องว่าทรงเป็นนักดนตรีเอกของโลกแล้ว พระองค์ยังโปรดที่จะทรงพระราชนิพนธ์เพลงเป็นนันทนาการ ผ่อนคลายพระราชอิริยาบถอีกอย่างหนึ่งด้วย โดยทรงเริ่มพระราชนิพนธ์เพลงครั้งแรก เมื่อพระชนมพรรษาได้ราว 18 พรรษา ซึ่งขณะนั้นทรงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ในรัชกาลที่ 8 (กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ:2555)

ยามเย็น เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 2 ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อพุทธศักราช 2489 และทรงพระมหากรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทรงนิพนธ์คำร้องภาษาไทย และท่านผู้หญิงนพคุณ ทองใหญ่ ณ อยุธยา ประพันธ์คำร้องภาษาอังกฤษ ซึ่งมี

ชื่อเพลงภาษาอังกฤษว่า Love at Sundown และพระราชทานเพลงพระราชนิพนธ์เพลงนี้ให้ นาย เอื้อ สุนทรสนาน วงดนตรีสุนทราภรณ์นำออกบรรเลงในงานของสมาคมปราบวัณโรค ณ เวทีลีลาศ สวนอัมพร เพื่อนำเงินบำรุงการกุศล เมื่อวันที่ 4 พฤษภาคม พุทธศักราช 2489 ถือเป็นเพลงพระราชนิพนธ์เพลงแรกที่นำออกบรรเลงให้ประชาชนได้ฟัง เพลงพระราชนิพนธ์เย็นนั้นทรงใช้จังหวะ ฟอกซ์ทรีออต บรรเลงแล้วเป็นเพลงที่ร่าเริง แจ่มใส เหมาะแก่การเต้นรำของคนไทยในสมัยนั้น จึงเป็น เพลงยอดนิยมของชาวไทยทันที

สายฝน เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 3 ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อเดือนพฤษภาคม 2489 และยังคงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทรงนิพนธ์ คำร้องภาษาไทย ส่วนภาษาอังกฤษนั้น พระเจ้าวรวงศ์เธอพระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทรงนิพนธ์ร่วมกับ ศาสตราจารย์ ท่านผู้หญิงนพคุณ ทองใหญ่ ณ อยุธยา เพลงพระราชนิพนธ์เพลงนี้มีลีลานุ่มนวลอ่อนหวาน มีชื่อในภาษาอังกฤษว่า Falling Rain พระราชทานให้นำออกบรรเลงให้ประชาชนฟังเป็นเพลงที่ 2 ต่อจากเพลงพระราชนิพนธ์ยามเย็น ส่วนเพลงพระราชนิพนธ์แสงเทียนนั้น เมื่อทรงปรารภจนเป็นที่พอพระราชหฤทัยแล้ว ก็พระทานให้นำออกบรรเลงให้ประชาชนฟังเป็นลำดับที่ 3 ต่อจากเพลงพระราชนิพนธ์สายฝน

เมื่อพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จขึ้นดำรงสิริราชสมบัติเป็นพระมหากษัตริย์ สืบราชสันตติวงศ์ต่อจาก รัชกาลที่ 8 ซึ่งเป็นสมเด็จพระบรมเชษฐาธิราชเมื่อวันที่ 9 มิถุนายน พุทธศักราช 2489 แล้ว ต่อมาพระองค์จึงได้มาทรงเปียโนด้วยเพื่อทรงใช้ในการทรงพระราชนิพนธ์เพลงต่างๆ อีกหลายเพลง โดยในช่วงพุทธศักราช 2489 ถึงพุทธศักราช 2538 ได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลงไว้รวม 48 เพลง

เพลงพระราชนิพนธ์ ที่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ 48 เพลงนั้น ส่วนใหญ่พระองค์จะทรงพระราชนิพนธ์ทำนองเพลงส่วนเนื้อร้องที่เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษนั้น จะทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้บุคคลต่างๆ ที่ทรงพิจารณาแล้วเป็นผู้แต่งคำร้องถวาย แต่เพลงพระราชนิพนธ์ 48 เพลงนี้มีเพลงพระราชนิพนธ์ จำนวน 5 เพลง ที่ทรงพระราชนิพนธ์ทั้งทำนองและเนื้อร้องด้วยเพลงพระราชนิพนธ์ทั้ง 5 เพลงนี้ คือ 1. Still on My Mind 2. Old Fashioned Melody 3. No Moon 4. Dream Island และ 5. Echo

การทรงดนตรีของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชนั้น นอกจากจะทรงใช้ผ่านคลายพระราชอิริยาบถ และทำให้เพลิดเพลินในพระราชหฤทัยพระทรงดนตรีแล้วพระองค์ยังใช้

ดนตรีเป็นเครื่องกระชับความสัมพันธ์ระหว่างพระองค์และประชาชนของพระองค์ด้วย เพื่อเป็นการปิดช่องว่างระหว่างพระมหากษัตริย์และประชาชน ด้วยการมีพระราชประสงค์ที่จะเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ ณ จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย เป็นแห่งแรก ซึ่งการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ครั้งแรกที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ก่อให้เกิดความปลื้มปิติแก่นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยตลอดทั้งบรรดาคณาจารย์โดยถ้วนหน้า เพราะระหว่างทรงดนตรี ณ หอประชุมของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย นอกจากจะเป็นนักดนตรีผู้หนึ่งแล้ว ยังทรงทำหน้าที่เป็นผู้ประกาศหรือพิธีกรด้วย ดังนั้นทุกครั้งที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์คราใด บรรดานิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยก็จะพากันไปจองที่นั่งในหอประชุมกันตั้งแต่มิใช่ถึงวันดี เพื่อรอรับเสด็จในตอนเย็นวันนั้น เป็นดังนี้ทุกครั้งไป

จากการที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนี้เอง ศาสตราจารย์ หม่อมราชวงศ์สุนนชาติ สวัสดิกุล ซึ่งขณะนั้นเป็นอาจารย์ในคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานเพลงประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จึงโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานทำนองเพลงพระราชนิพนธ์ “มหาจุฬาลงกรณ์” ให้ไปใส่คำร้องเองท่านผู้หญิงสมโรจน์ สวัสดิกุล ณ อยุธยา และนายสุภร ผลชีวิน จึงได้ประพันธ์คำร้องถวายเพลงพระราชนิพนธ์ “มหาจุฬาลงกรณ์” จึงเป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 11 ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อวันศุกร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 1492 พระราชทานให้เป็นเพลงประจำจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นแห่งที่สอง ซึ่งทั้งนักศึกษาและคณาจารย์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ต่างก็ปลื้มปิติในพระมหากรุณาเฉกเช่นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยได้ประสบมาแล้ว และได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลงสำหรับพระราชทานเป็นเพลงประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 36 ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อพุทธศักราช 2505 โดยได้ทรงดนตรีทำนองเพลงพระราชนิพนธ์พระราชทานแก่อาจารย์ นักศึกษา ข้าราชการของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นครั้งแรก ณ เวทีลีลาศสวนอัมพร เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พุทธศักราช 2505 และได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อม พระราชทานทำนองเพลงพระราชนิพนธ์ “ธรรมศาสตร์” ที่มีคำร้องสมบูรณ์เพื่อเป็นเพลงประจำมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ในโอกาสที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ที่มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์เป็นครั้งแรก เมื่อวันที่ 9

กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2506 กับได้ทรงปลูกทางนคียง ณ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เป็นที่ระลึกอีก 5 ต้น สำหรับเนื้อร้องเพลงพระราชนิพนธ์ “ธรรมศาสตร์” นั้น นายจ่านทรราชกิจ (จรัส บุญยรัตพันธุ์) เป็นผู้แต่งถวาย

มหาวิทยาลัยลำดับต่อมาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ คือ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน บรรยากาศในการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีที่มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ บางเขน ก็เฉกเช่นที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัย และมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ซึ่งก็ได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลงพระราชทานไว้เป็นเพลงประจำมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ เพลงพระราชนิพนธ์เพลงนี้ เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 42 ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อพุทธศักราช 2509 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ศาสตราจารย์ ดร. ประเสริฐ ณ นคร ประพันธ์คำร้องถวายนำออกบรรเลงครั้งแรกในวันทรงดนตรีร่วมกับวงดนตรีสากลของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ ณ บริเวณพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต เมื่อวันที่ 17 ธันวาคม พุทธศักราช 2509 ในโอกาสนั้นได้พระราชทานเลี้ยงอาหารเย็นแก่อาจารย์ ข้าราชการ นิสิต ของมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ด้วย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เป็นอีกมหาวิทยาลัยหนึ่งที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระมหากรุณาเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นส่วนพระองค์ ซึ่งบรรดานิสิต คณาจารย์ ข้าราชการในมหาวิทยาลัยทุกคนต่างสำนึกในพระมหากรุณาธิคุณอย่างไม่มีวันลืมเลือนได้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงสนับสนุนในเรื่องของดนตรีสากลในทุกๆระดับที่มีโอกาส ซึ่งรวมถึงวงดนตรีของมหาวิทยาลัยต่างๆ และวิทยาลัยบางแห่งที่กำลังพัฒนาวงดนตรีอยู่ ที่ต่างก็เคยได้รับพระราชทานพระมหากรุณา ทรงสนับสนุนให้ได้เข้าไปแสดงความสามารถทางสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. พระราชวังดุสิตได้ และในบางโอกาสพระองค์ยังได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงดนตรีร่วมกับวงดนตรีเหล่านั้นด้วยและสำหรับการสร้างสรรค์ทางดนตรีนั้น ได้ทรงสนับสนุนให้ผู้ที่เล่นดนตรีได้รวบรวมผู้สมัครใจโดยไม่มีแบ่งแยกระดับความสามารถในการเล่นดนตรี รวมกันตั้งเป็นวงดนตรีขึ้น วงดนตรีวงนี้พระราชทานชื่อว่า “วงลายคราม” เป็นการตั้งวงดนตรีวงแรกในสมัยนั้นซึ่งเป็นการส่งเสริมกำลังใจให้แก่ักดนตรีทั้งหลายให้มีการขยายผลงานแพร่หลายต่อไปด้วย และในระยะเวลาต่อมา ก็ได้ทรงรวบรวมนักดนตรีจัดตั้ง “วง อ.ส.๑”¹ ขึ้นมา วง อ.ส.๑ นั้นมาจากชื่อพระที่นั่งอัมพร

¹ อ.ส.๑ แปลว่าชื่อวงดนตรีที่มาจากสถานที่ทรงประทับ “อัมพรสถาน”

สถาน พระราชวังดุสิต ซึ่งโปรดให้เรียกสั้น ๆ ว่าวง อ.ส.ฯ วงดนตรี อ.ส. ฯ นี้ได้พัฒนาก้าวหน้าออกเผยแพร่อเป็นประจำทางสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. พระราชวังดุสิต ได้ต่อมาอีกเป็นเวลายาวนาน

สถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. พระราชวังดุสิตนั้น เกิดขึ้นจากการที่กรมประชาสัมพันธ์ได้น้อมเกล้าฯ น้อมพระห้อมถวายเป็นเครื่องส่งกระจายเสียงขนาด 100 วัตต์ แต่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เมื่อพุทธศักราช 2495 พระองค์จึงทรงใช้เครื่องส่งวิทยุกระจายเสียงนี้ ทดลองกระจายเสียง โดยตั้งชื่อว่า สถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. (ซึ่งมาจาก ชื่อ อัมพรสถาน อันเป็นชื่อพระที่นั่งที่ประทับในเวลานั้น) พระราชวังดุสิต ทำการทดลองกระจายเสียง ต่อมาพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงตั้ง “วงบรรเลงสหายพัฒนา” ขึ้น โดยรวบรวมเอาผู้ที่ปฏิบัติราชการที่อยู่ใกล้ชิดกับพระองค์ ที่ได้ตามเสด็จไปทรงงานไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจตามภูมิภาคต่างๆ เป็นประจำ เช่น คณะแพทย์ ราชองครักษ์เจ้าหน้าที่หน่วยงานรักษาความปลอดภัย นักเกษตรในพระราชสำนัก และข้าราชการบริพารในพระองค์ ที่ส่วนใหญ่ไม่เคยเล่นดนตรีมาก่อนเลยมารวมเป็นวงขึ้น และพระองค์ก็พระราชทานเวลาฝึกสอนให้เท่าที่เวลาของพระองค์จะอำนวยให้ แต่ด้วยกลวิธีการสอนในแบบฉบับเฉพาะของพระองค์ จึงได้ทรงจัดตั้งวงบรรเลงได้สำเร็จ พระราชทานชื่อว่า “วงสหายพัฒนา” ซึ่งสามารถบรรเลงเพลงได้ดี มีประโยชน์ในการช่วยเสริมงานพัฒนาชนบทของพระองค์ได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เพราะพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ซึ่งทรงใช้ความเป็น “ครู” ที่เป็นพระอัจฉริยภาพของพระองค์ในทางดนตรี สร้างสรรค์ขึ้น จึงเป็นมิ่งขวัญและกำลังใจแก่ผู้ที่อยู่ในวงการดนตรีทั้งหลายได้ชื่นชมและเพียรพยายามที่จะเจริญตามรอยเบื้องพระยุคลบาทให้ดีที่สุดสืบไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของชาติไทย ส่วนวงดนตรี อ.ส. ฯ ที่ทรงเริ่มมาแต่พุทธศักราช 2495 ซึ่งในเวลานั้นพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชประทับอยู่ที่พระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต และสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. พระราชวังดุสิต ก็โปรดให้ทดลองตั้งชื่อเพื่อส่งกระจายเสียงบนพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต นั้นเอง และที่พระที่นั่งอัมพรสถานนี้เองในทุกเย็นวันศุกร์พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชจะโปรดให้สมาชิกนักดนตรีมารวมตัวกันเพื่อที่พระองค์จะทรงดนตรีร่วมกับนักดนตรีบรรดานั้น และเมื่อการซ้อมดนตรีกันทุกวันอาทิตย์ และเล่นดนตรีกันทุกเย็นวันศุกร์ บรรดานักดนตรีวง อ.ส. ฯ เลยขอพระราชทานใช้ชื่อวงดนตรีว่า “วงดนตรี อ.ส. วันศุกร์” ในระหว่างที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงดนตรีนั้น จะทรงลืมน พระราชภารกิจทุกอย่าง ดนตรีจึงเป็นนันทนาการอย่างดียิ่งต่อพระองค์ เพราะจะทรงดนตรีเป็นการพักผ่อน เป็นการผ่อนคลายพระราชอิริยาบถ ในเวลาเดียวกันก็ทรงใช้การทรงดนตรีของ

พระองค์ เป็นสื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่างพระองค์กับประชาชนให้ใกล้ชิดกันมากขึ้นดังตัวอย่างที่เห็นชัด คือ การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วนพระองค์ ณ วิทยาลัยต่างๆ ที่ก่อให้เกิดความแน่นแฟ้นระหว่างนิสิตนักศึกษา ซึ่งยังรวมไปถึงผู้ปกครองของบรรดานิสิตนักศึกษานั้นด้วย กับพระมหากษัตริย์ เป็นการลดช่องว่างโดยทรงใช้การทรงดนตรีเป็นสื่อ เป็นพระราชอัจริยภาพส่วนพระองค์อย่างแท้จริง ในด้านดนตรีไทย ซึ่งเป็นสมบัติทางวัฒนธรรมของชาตินั้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดพระราชพิธีครอบประธาณครูโขน-ละคร และต่อกระบวนรำเพลงหน้าพาทย์องค์พระพิราพ ซึ่งเป็นเพลงหน้าพาทย์ชั้นสูงในวิชาดนตรีและนาฏศิลป์ไทย พระราชพิธีนี้จัดขึ้น 2 ครั้ง ในรัชกาลที่ 9 ครั้งแรกทรงกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ตั้งการพระราชพิธีขึ้น ณ ท้องพระโรงหลังพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ครั้งที่ 2 ตั้งการพระราชพิธีขึ้น ณ ศาลาดุสิตดาลัย สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิต และเสด็จลงพระราชนครูประธาณครูโขน-ละครทั้งสองครั้งนอกจากนั้นยังมีพระราชกระแสรับสั่งให้นักดนตรีไทยช่วยกันรักษาระดับเสียงของดนตรีไทยไว้เพื่อเป็นมาตรฐานของวงดนตรีไทยรุ่นหลัง ทรงสนับสนุนให้มีการค้นคว้าวิจัยบันไดเสียงของดนตรีไทยโดยใช้เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ รับสั่งมอบให้คณะวิศวกรรมศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย วัดความสั่นสะเทือนของเครื่องดนตรีแต่ละอย่างไว้ และยังมีพระราชดำริให้รวบรวมเพลงไทยขึ้นไว้ พร้อมทั้งบันทึกเป็นโน้ตเพลงไทยขึ้น เพื่อรักษาไว้เป็นหลักฐานและเพื่อเป็นมาตรฐาน สำหรับพิมพ์เผยแพร่วิชาการดนตรีไทยในหมู่ประชาชนโดยพระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ให้กรมศิลปากรจัดพิมพ์ขึ้น มีชื่อหนังสือว่า “โน้ตเพลงไทยเล่ม 1” เป็นการรวบรวมและรักษาศิลปะทางดนตรีไทยเอาไว้ให้คงอยู่เป็นสมบัติชาติสืบไป

ส่วนเพลงพระราชนิพนธ์ “มหาจุฬาลงกรณ์” ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราชนิพนธ์ เมื่อวันศุกร์ที่ 18 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2492 เพื่อพระราชทานให้เป็นเพลงประจำของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยนั้น ล่วงมาถึงพุทธศักราช 2497 ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้ นายเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล นำทำนองเพลงพระราชนิพนธ์มหาจุฬาลงกรณ์ไปแต่งเป็นทางดนตรีไทย นายเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล รับพระราชทานมาทำและบรรเลงถวายด้วยวงปี่พาทย์ถึงสองครั้ง และภายหลังเมื่อนายเทวาประสิทธิ์ พาทยโกศล ไปสอนในชมรมดนตรีสโมสรนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยจึงได้นำเพลงพระราชนิพนธ์มหาจุฬาลงกรณ์มาปรับปรุงเป็นเพลงโหมโรง สำหรับใช้โหมโรงในการบรรเลงดนตรีไทยของชมรม นับว่าเพลง “โหมโรงมหาจุฬาลงกรณ์” เป็นเพลงไทยเพลงแรกที่เรียบเรียงจากโน้ตเพลงไทยสากล นอกจากจะทรงพระ

ราชนิพนธ์เพลงประจำมหาวิทยาลัยต่างๆ ดังที่ได้กล่าวมาแล้ว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชยังได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลงพระราชหน่วยราชการอื่นๆ ด้วยได้แก่ เพลงพระราชนิพนธ์ราชวัลลภมาร์ชราชวัลลภเป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 7 ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้นเมื่อพุทธศักราช 2491 ชื่อ “ราชวัลลภ” พระราชทานเป็นเพลงประจำกรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ เพื่อไว้ใช้ในพิธีสวนสนาม และผู้บัญชาการกรมทหารราบที่ 1 มหาดเล็กรักษาพระองค์ในขณะนั้นได้มอบหมายให้ พันตรี ศรีโพธิ์ ทศนุต แต่งคำร้องภาษาไทยถวาย ซึ่งปรากฏว่ามีห้องเพลงยาวกว่าเดิม จึงได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานให้ทรงพระราชนิพนธ์ทำนองเพิ่มให้พอดีเข้ากับเนื้อร้อง ซึ่งในการแก้ไขทำนองให้เข้ากับเนื้อร้องนี้ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระเจนดุริยางค์ (ปิติ วาทยกร) เป็นผู้แก้ไข เมื่อได้แก้ไขใหม่เรียบร้อยแล้ว ได้พระราชทานชื่อเพลงที่แก้ไขใหม่นี้ว่า “มาร์ช ราชวัลลภ” เมื่อพุทธศักราช 2495 เพลงพระราชนิพนธ์ “ยิ้มสู้” เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 16 ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อพุทธศักราช 2495 สำหรับปลอบขวัญและกำลังใจแก่คนตาบอด ที่ดำเนินชีวิตอยู่ในโลกของความมืด ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าเพ็ญศิริ ทรงนิพนธ์คำร้องเป็นภาษาไทยและพระราชทานเพลงนี้ออกบรรเลงในงาสมมาคมช่วยคนตาบอด ในพระบรมราชูปถัมภ์ ณ เวทีลีลาศสวนอัมพร เมื่อวันเสาร์ที่ 1 มีนาคม พุทธศักราช 2495 สำหรับคำร้องภาษาอังกฤษ “Smiles” นั้น พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าจักรพันธ์เพ็ญศิริ ทรงนิพนธ์ถวายในปีต่อมา เพลงพระราชนิพนธ์ “ความฝันอันสูงสุด” เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ลำดับที่ 43 ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อพุทธศักราช 2514 ที่มาของเพลงพระราชนิพนธ์เพลงนี้ ท่านผู้หญิง มณีรัตน์ บุนนาค เคยเล่าไว้ว่า เมื่อครั้งตามเสด็จไปอยู่ที่พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์เมื่อพุทธศักราช 2512 ได้รับพระราชเสาวนีย์จากสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถให้เขียนบทกลอนแสดงความนิยมส่งเสริมคนดีให้มีกำลังใจทำงานเพื่ออุดมคติเพื่อประเทศชาติซึ่งท่านผู้หญิงมณีรัตน์ บุนนาค ก็รับพระราชเสาวนีย์มาดำเนินการเขียนออกมาเป็นกลอน 5 บทแล้วนำขึ้นทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย สมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ รัชกาลที่ 9 ทอดพระเนตรเพื่อทรงพระกรุณาติชม เมื่อบทกลอนลงตัวดีแล้ว สมเด็จพระเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ รัชกาลที่ 9 โปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดพิมพ์บทกลอนนี้ลงในการ์ดแผ่นเล็กๆ พระราชทานแก่ข้าราชการ ทหาร ตำรวจ พลเรือน และผู้ทำงานเพื่อประเทศชาติ เตือนสติมิให้ทอดทิ้งในการทำดีเพราะบ้านเมืองในขณะนั้นไม่สงบเรียบร้อย น่าเป็นห่วงอนาคตของประเทศชาติ ในเวลาต่อมาสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ รัชกาลที่ 9 ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงพระราช

นิพนธ์ทำนองเพลงใส่ในกลอน “ความฝันอันสูงสุด” ดังที่เป็นเพลงพระราชนิพนธ์ ซึ่งรู้จักกันแพร่หลายทุกวันนี้ เป็นเพลงพระราชนิพนธ์แรกที่ทรงพระราชนิพนธ์จากคำร้องที่มีอยู่ก่อน เพลงพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทุกเพลงเมื่อได้พระราชทานให้นำออกบรรเลงแล้ว ก็เป็นที่ซาบซึ้งของพสกนิกรเป็นอันมาก เพราะนอกจากจะมีความไพเราะเป็นอย่างยิ่งแล้ว ยังเป็นเพลงมีคติที่เป็นประโยชน์น่านับการและนอกจากพระองค์จะมีพระราชอัจฉริยภาพ ในศิลปะการดนตรีแล้ว ยังมีพระราชอัจฉริยภาพ ในศิลปะการละครด้วย โดยได้ทรงพระราชนิพนธ์เพลงชุดแสงเดือนขึ้นใช้ประกอบลีลาการแสดงระบำปลายเท้า ซึ่งได้เปิดการแสดง ณ เวทีลีลาศสวนอัมพร หลังจากทรงพระราชนิพนธ์เพลงประกอบการแสดงระบำปลายเท้าชุดแสงเดือนแล้ว ทรงพระราชนิพนธ์เพลงประกอบการแสดงขึ้นอีก คือ ชุดมโนราห์ (Kinari Suite) โดยทรงแยกและเรียบเรียงเสียงประสาน แล้วโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานให้วงดนตรีนำไปบรรเลง และได้มีการบรรเลงประกอบการแสดงด้วย เพลงพระราชนิพนธ์ประกอบการแสดงชุดนี้ เป็นที่ตื่นตาตื่นใจอย่างยิ่ง ซึ่งเป็นเครื่องพิสูจน์ได้ชัดว่ามีพระราชอัจฉริยภาพในการทรงพระราชนิพนธ์เพลงได้หลายประเภท จะมีผู้ใดนึกบ้างว่าที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงใช้ดนตรีเป็นนันทนาการ เพื่อผ่อนคลายและเพื่อความเพลิดเพลินพระราชหฤทัยนั้น ดนตรีที่พระองค์โปรดอย่างยิ่งและทรงดนตรีอย่างสม่ำเสมอมาแต่ทรงพระเยาว์จนเสร็จสิ้นดำรงสิริราชสมบัติก็ยังโปรดที่ทรงดนตรีอยู่นั้น นันทนาการของพระองค์ในด้านดนตรีกลับขยายกลายเป็นพระราชกรณียกิจที่สำคัญที่ทำให้พระองค์ได้ใกล้ชิดกับประชาชนของพระองค์อย่างที่ไม่เคยมีพระมหากษัตริย์พระองค์ใดทำได้ รวมทั้งสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. พระราชวังดุสิต ที่ทรงทดสอบตั้งขึ้นเพื่อส่งกระจายเสียง มีสถานีวิทยุตั้งอยู่บนพระที่นั่งอัมพรสถาน พระราชวังดุสิต ซึ่งเป็นเขตพระราชฐานที่ประทับ ก็ยังประโยชน์ในการทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจของพระองค์หลายครั้ง เพราะนอกจากจะเปิดเพลงและประกาศข่าวให้ประชาชนทั่วไปได้ฟัง เพื่อความเพลิดเพลินและเพื่อสาระความรู้แล้วยามเมื่อบ้านเมืองประสบภัยพิบัติพระองค์ก็ทรงใช้สถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. เป็นสื่อประกาศให้ประชาชนได้รับทราบ และขอความช่วยเหลือผ่านทางสถานีวิทยุกระจายเสียงแห่งนี้ด้วย เช่น ทรงใช้สถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. แจ้งข่าวการเกิดวาตภัยครั้งใหญ่ที่แหลมตะลุมพุก อำเภอปากพนัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อพายุโซนร้อนชื่อ แฮเรียต พัดเข้าแหลมทำลายบ้านเรือนราษฎรเสียหายอย่างมหาดล และมีผู้เสียชีวิตครั้งนั้นราว 900 ราย เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม พุทธศักราช 2505 สถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. ได้รายงานข่าวนี้ให้ประชาชนทั่วไปทราบ และขอรับบริจาคเงินช่วยการกุศลตามกำลังศรัทธาเพื่อ

ช่วยเหลือผู้ประสบภัยที่แหลมตะลุมพุก โดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเล่นดนตรีพระราชทานให้ฟังตามที่มีผู้บริจาคขอพระราชทานเข้าไป นับเป็นการใช้สื่อทางสถานีวิทยุกระจายเสียง เพื่อการสาธารณกุศลเป็นครั้งแรกของประเทศไทย ชาวออสเตรียภูมิใจว่า กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรีย เปรียบดังเมืองหลวงแห่งดนตรีของโลก เพราะประเทศออสเตรียเป็นแหล่งกำเนิดของนักดนตรี หรือคีตกวีเอกของโลกหลายคน และเมื่อพุทธศักราช 2507 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้เสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศออสเตรียอย่างเป็นทางการ พร้อมด้วยสมเด็จพระเจ้านางฯ พระบรมราชินีนาถ ซึ่งชาวต่างประเทศโดยเฉพาะชาวออสเตรียเอง ก็ยกย่องในพระปรีชาสามารถของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในด้านดนตรีอยู่แล้ว ดังนั้นในการเสด็จพระราชดำเนินเยือนประเทศออสเตรีย เมื่อพุทธศักราช 2507 ทางรัฐบาลของประเทศออสเตรียจึงได้ขอพระราชทานพระมหากรุณาให้ทรงนำเพลงพระราชนิพนธ์ที่พระองค์ทรงพระราชนิพนธ์ไว้ ไปแสดงในคอนเสิร์ตที่ทางรัฐบาลออสเตรียจะจัดคอนเสิร์ตถวายให้ทอดพระเนตรอยู่แล้ว ขณะนั้น พลเอก ชาดิชาย ชุณหะวัณ อธิบดีนายกรัฐมนตรี เป็นเอกอัครราชทูตไทยประจำอยู่ ณ กรุงเวียนนา ประเทศออสเตรียจึงขอพระราชทานรับเป็นผู้ประสานงานในเรื่องนี้ให้เป็นที่เรียบร้อย ไม่ให้เป็นที่ยุ่งยากพระราชหฤทัยและทบได้เบื้องพระยุคล บทเพลงพระราชนิพนธ์ที่โปรดให้นำไปแสดงมีด้วยกันหลายเพลง เช่น บทเพลงพระราชนิพนธ์ประกอบการแสดงระบำปลายเท้า ชุมมนรินทร์ เพลงพระราชนิพนธ์มาร์ช ราชวัลลภ สายฝน ยามเย็น แต่ละเพลงมีความไพเราะและความยากง่ายแตกต่างกันออกไป วันที่ 3 ตุลาคม พุทธศักราช 2507 พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินพร้อมด้วย สมเด็จพระเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไปทอดพระเนตรการแสดงคอนเสิร์ต ณ คอนเสิร์ตฮอลล์ กรุงเวียนนา โดยมีวงดนตรีนี้เตอร์ เอสเตอร์ไรชท์โทนคีนส์เลอร์ ออเคสตรา (N.Q. Tonkünstler Orchestra) ซึ่งควบคุมโดยไฮน์ วัลลเบอร์ครั้งแรกเป็นเพลงของคีตกวีเอกของโลก ครั้งหลังเป็นการบรรเลงเพลงพระราชนิพนธ์ทั้งหมดซึ่งในขณะบรรเลงนั้นสถานีวิทยุกระจายเสียงของรัฐบาลออสเตรียได้ถ่ายทอดส่งกระจายเสียงเพลงพระราชนิพนธ์ และเสนอข่าวนี้ไปทั่วประเทศ เพลงพระราชนิพนธ์ทุกเพลงที่บรรเลงได้รับเสียงปรบมืออย่างกึกก้อง โดยเฉพาะเพลงมาร์ชราชวัลลภ ที่มีท่วงทำนอง คึกคักสง่างาม เมื่อเพลงนี้จบลงทุกคนในคอนเสิร์ตฮอลล์ลุกขึ้นปรบมือดังสนั่นนานหลายนาทีผู้อำนวยการวงได้คำนับแล้วผายมือส่งไปบนบัลโคนีที่ประทับ พระองค์ทรงลุกขึ้นยืนโค้งรับแล้วผายมือพระหัตถ์กลับลงไปยังวงดนตรี ต่างฝ่ายต่างก็ผายมือส่งไปมาให้กัน แต่เสียงปรบมือก็ดังคึกก้องอยู่ พร้อมกับเสียงตะโกนว่า “อังกอร์ อุน เดอ ฝัว” (Encore une de foi) คือ ให้

เล่นซ้ำอีก วงดนตรีจึงต้องบรรเลงอีก 1 รอบ หลังจากนั้นอีก 2 วัน คือ วันที่ 5 ตุลาคม พุทธศักราช 2507 ทางรัฐบาลออสเตรเลีย โดยสถาบันการดนตรีและศิลปะแห่งกรุงเวียนนา ประเทศออสเตรเลีย ปัจจุบันเปลี่ยนสถานะเป็นมหาวิทยาลัยการดนตรีและศิลปะการแสดง) ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทานถวายให้ทรงดำรงตำแหน่งสมาชิกกิตติมศักดิ์แห่งสถาบันแห่งนี้ ทรงเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสถาบัน ฯ ลำดับที่ 21 และทางสถาบัน ฯ ได้จารึกพระปรมาภิไธยไว้บนแผ่นหินอ่อน ที่จารึกรายชื่อสมาชิกกิตติมศักดิ์ของท่านอื่นๆ ไว้ก่อนแล้ว โดยประธานสถาบันฯ ในขณะนั้น ได้กล่าวถวายราชสดุดีแด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชว่าพระองค์ทรงเป็นสื่อสัมพันธ์อันดียิ่งระหว่างดนตรีของตะวันออกกับดนตรีของตะวันตก และทรงเป็นแบบอย่างอันดีแก่ชาวออสเตรเลียที่ทรงพระราชนิพนธ์เพลงด้วยพระราโชัจฉริยภาพอย่างยอดเยี่ยม สถาบันการดนตรีและศิลปะแห่งกรุงเวียนนา ประเทศออสเตรเลีย ซึ่งปัจจุบัน คือ มหาวิทยาลัยการดนตรีและศิลปะการแสดง เป็นสถาบันเก่าแก่ตั้งขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1817 โดย Ignog V. Mosel ในระยะเริ่มแรกเป็นเพียงโรงเรียนสอนขับร้องธรรมดา และได้มีการปรับปรุงมาเป็นลำดับ เมื่อเกิดสงครามโลกครั้งที่ 1 สถาบันแห่งนี้ถูกสืบลื่อนไปจนถึง ค.ศ. 1923 Joseph Marx ซึ่งถือเป็นประธานคนแรกของสถาบันนี้ ได้มีความปรารถอย่างแรงกล้าที่จะขยายงานของสถาบันให้มีขอบเขตกว้างขวางออกไป สถาบันแห่งนี้จึงได้มีการปรับปรุงพัฒนาเปลี่ยนแปลงให้ดียิ่งขึ้น จนกระทั่งพ.ศ. 1949 จึงได้เป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นสถาบันชั้นสูงทางวิชาการด้านศิลปะต่างๆ ไม่เฉพาะแต่วิชาดนตรีเท่านั้น และหลังจากที่สถาบันแห่งนี้ขอพระราชทานถวายสมาชิกกิตติมศักดิ์แด่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช แห่งราชอาณาจักรไทย เมื่อวันที่ 5 ตุลาคม พุทธศักราช 2507 ซึ่งเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสถาบันฯ ลำดับที่ 21 นับแต่ก่อตั้งมาแล้วนั้น นับแต่นั้นถึงปัจจุบันมีสมาชิกกิตติมศักดิ์ของสถาบัน ฯ เพิ่มต่อมาอีกเพียง 4 ราย เท่านั้น ในวันที่ 5 ตุลาคม พุทธศักราช 2507 เมื่อทางสถาบันการดนตรีและศิลปะแห่งกรุงเวียนนา ประเทศออสเตรเลีย ได้กราบบังคมทูลพระกรุณาของพระราชทานถวายให้พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสมาชิกกิตติมศักดิ์แห่งสถาบัน ฯ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว พระองค์ได้มีพระราชดำรัสตอบเป็นภาษาเยอรมัน โดนหม่อมหลวงเดช สนิทวงศ์ ได้บันทึกไว้และถอดความเป็นภาษาไทย ตอนหนึ่งมีพระราชดำรัสว่า โดยทั่วไป ดนตรีทุกชนิดเป็นศิลปะที่สำคัญอย่างหนึ่ง มนุษย์เกือบทั้งหมดชอบและรู้จักดนตรีตั้งแต่เยาว์วัย คนเริ่มรู้จักดนตรีบ้างแล้ว ความรอบรู้ในทางดนตรีอย่างกว้างขวางย่อมขึ้นอยู่กับเชาวน์และความสามารถในการแสดงของแต่ละคน อาศัยเหตุนี้จึงกล่าวได้ว่า ในระหว่างศิลปะนานาชาติ ดนตรีเป็นศิลปะที่แพร่หลายกว่าศิลปะอื่น ๆ และมีความสำคัญในด้านการศึกษาของ

ประชาชนทุกประเทศด้วย เมื่อสิ้นกระแสพระราชดำรัส มีเสียงปรบมือกราวใหญ่ ท่ามกลางความชื่นชมยินดีที่มีพระราชดำรัสตอบเป็นภาษาเยอรมัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงใช้ดนตรีที่พระองค์โปรดมาแต่ทรงเยาว์ เป็นเครื่องเชื่อมทางพระราชไมตรีระหว่างประเทศต่อประเทศได้อ่างน่าอัศจรรย์ยิ่ง ทรงเป็นคีตกวีเอกของโลกผู้หนึ่งโดยแท้

พระราชอัจฉริยภาพภาพถ่ายฝีพระหัตถ์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชสนพระราชหฤทัยในเรื่องการถ่ายภาพมาตั้งแต่ทรงพระเยาว์ เพราะทรงคุ้นกับการถ่ายภาพในครอบครัวที่สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี ทรงถ่ายภาพเป็นประจำในโอกาสพิเศษต่าง ๆ เช่น วันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิดล พระอัฐมรามาธิบดินทรวันคล้ายวันพระบรมราชสมภพของพระองค์ วันคล้ายวันประสูติของสมเด็จพระเจ้าพี่นางเธอเจ้าฟ้ากัลยาณิวัฒนา กรมหลวงนราธิวาสราชนครินทร์ วันคล้ายวันพระราชสมภพของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีเอง รวมทั้งทรงถ่ายภาพและภาพยนตร์เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานที่ต่างๆ ไว้เป็นที่ระลึกด้วย สมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีจึงทรงเป็นต้นแบบในการถ่ายภาพและภาพยนตร์ ให้พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชได้ทรงปฏิบัติตาม เพราะทรงคุ้นชินกับพระราชอัธยาศัยของสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนี มาแต่ทรงพระเยาว์นั่นเอง

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงเริ่มถ่ายภาพเมื่อพระองค์ทรงเจริญพระชนมพรรษาเพียง 8 พรรษา การถ่ายภาพจึงเป็น “ของเล่น” จึงเป็น “นันทนาการ” อีกอย่างหนึ่งของพระองค์ เช่นเดียวกับที่ทรงประดิษฐ์งานฝีมือต่างๆ เช่น เมื่อทรงประดิษฐ์เรือรบจำลองขึ้นสำเร็จ เรียบร้อย ก็ทรงจัดฉากถ่ายภาพเรือรบจำลองนั้นไว้ ภาพที่ทรงจัดฉากและทรงถ่ายนั้นเป็นภาพที่คล้ายกับเรือรบจอดอยู่ในน่านน้ำจริงๆ เพราะทรงใช้กระจกใสรองเป็นพื้น แสงจึงสะท้อนลงพื้นกระจกดูเหมือนเงาในน้ำ และเมื่อคิดประดิษฐ์เครื่องบินเล็กชนิดต่างๆ ก็ทรงนำมาจัดตั้งให้คล้ายของจริง มีแสงเงา มีการเน้นระยะใกล้ไกล เมื่อทรงถ่ายภาพออกมาจึงราวกับภาพเครื่องบินจอด ณ สนามบินจริงๆ จึงประจักษ์ชัดว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมีพระราชอัจฉริยภาพ ในการถ่ายภาพมาแต่ทรงพระเยาว์ โดยโปรดการถ่ายภาพจากที่มีสมเด็จพระศรีนครินทราบรมราชชนนีทรงเป็นต้นแบบที่ค่อยๆ แทรกซึมเข้าไปในความสนพระราชหฤทัยทีละน้อย จนโปรดในเรื่องของการถ่ายภาพไปในที่สุด ในขณะที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ยังคงดำรงพระอิสริยยศเป็นสมเด็จพระเจ้าน้องยาเธอ เจ้าฟ้าภูมิพลอดุลยเดช ในพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหา

อานันทมหิตล พระอัฐมรามาธิบดินทร รัชกาลที่ 8 ได้ทรงถ่ายภาพรามเกียรติ์ที่อยู่บนผนังพระระเบียงใน วัดพระศรีรัตนศาสดาราม พระบรมมหาราชวังไว้หลายภาพ ที่ต่อมาทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้นำภาพถ่ายที่ทรงถ่ายไว้นี้ พระราชทานไปลงพิมพ์ในหนังสือที่ระลึกงานพระราชทานเพลิงพระศพสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาชัยนาทนเรนทร นอกจากนั้นยังคงทรงปฏิบัติหน้าที่เสมือนช่างภาพส่วนพระองค์ของพระบาทสมเด็จพระปรเมนทรมหาอานันทมหิตล พระอัฐมรามาธิบดินทร รัชกาลที่ 8 ขณะที่ทรงตามเสด็จไป ณ สถานที่ต่าง ๆ ทุกหนทุกแห่ง

ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จะปรากฏตามหน้านิตยสารต่างๆ อาทิ เมื่อพุทธศักราช 2483 ทรงส่งภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ไปลงพิมพ์ในนิตยสารแอสตันดาร์ของพระวรวงศ์เธอ พระองค์เปรมบุรฉัตร และแม้เมื่อเสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติแล้ว ก็ยังทรงส่งภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ไปลงพิมพ์ในนิตยสารอยู่ เคยมีพระราชดำรัสด้วยพระอารมณ์ขันเกี่ยวกับเรื่องนี้ว่า ฉันเป็นกษัตริย์ก็จริง แต่ฉันก็ยังมีอาชีพเป็นช่างภาพของหนังสือพิมพ์แอสตันดาร์ ได้เงินเดือนเดือนละ 100 บาท ตั้งหลายปีมาแล้วจนบัดนี้ยังไม่เห็นเขาขึ้นเงินเดือนให้สักที เขาก็คงถวายเดือนละ 100 บาท อยู่เรื่อยมา นอกจากจะโปรดทรงถ่ายภาพแล้ว ยังโปรดที่จะทรงถ่ายภาพยนตร์ด้วย ซึ่งจะเห็นได้ว่าในตอนต้นรัชกาล เมื่อเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมราษฎรในภาคต่างๆ นั้น นอกจากกล้องถ่ายภาพนิ่งแล้ว ทรงกล้องถ่ายภาพยนตร์ด้วย และยังทรงถ่ายภาพยนตร์พระราชโอรสพระราชธิดา เมื่อทรงพระเยาว์ ขณะประทับอยู่กับสมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถรัชกาลที่ 9 หรือประทับอยู่แบบพระองค์เดียว หรืออยู่กับเจ้าพี่เจ้าน้องด้วย โดยเฉพาะอย่างยิ่งทรงถ่ายพระฉายาลักษณ์สมเด็จพระนางเจ้า ฯ พระบรมราชินีนาถรัชกาลที่ 9 ขณะเมื่อยังทรงเป็นพระคู่หมั้นในพระราชอิริยาบถต่างๆ ไว้จำนวนหนึ่งด้วย พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชสนพระราชหฤทัยทางด้านเทคโนโลยีการถ่ายภาพมาก ทรงสะสมตำราเกี่ยวกับการถ่ายภาพไว้เป็นจำนวนมาก และทรงศึกษาตำราต่างๆ ด้วยพระองค์เอง ด้วยความสนพระราชหฤทัยและมีพระราชอัจฉริยภาพ อย่างยอดเยี่ยมทางการถ่ายภาพ ประกอบกับมีพระราชสงค์ที่จะทรงใช้ประโยชน์จากภาพถ่ายให้เกิดประโยชน์มากที่สุด จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้จัดตั้งส่วนช่างภาพส่วนพระองค์ขึ้น เพื่อทำหน้าที่ล้างฟิล์มและอัดขยายภาพ บันทึกรายละเอียดของภาพ อนุรักษ์ภาพถ่าย และพระราชทานให้บริการแก่ผู้มาติดต่อขอพระราชทานภาพถ่ายไปใช้ประโยชน์กับจัดตั้งส่วนภาพยนตร์ส่วนพระองค์ขึ้นมาคู่กันกับส่วนช่างภาพส่วนพระองค์ด้วย เพื่อบันทึกเรื่องราวต่างๆ ที่เป็นภาพเคลื่อนไหวของพระราชพิธีต่างๆ ไว้เป็นหลักฐาน และบันทึกเรื่องอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์ในรูปของ

ภาพยนตร์ด้วย ทั้งหมดที่จัดตั้งขึ้นนี้ ทรงใช้พระราชทรัพย์ส่วนพระองค์ทั้งสิ้น พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นอกจากจะมีพระราชอัจฉริยภาพ ทางด้านศิลปะการถ่ายภาพแล้ว ยังทรงเชี่ยวชาญในการล้างฟิล์มและการอัดขยายภาพทั้งขาวดำและภาพสี โดยทรงจัดทำห้องมืดไว้ในบริเวณชั้นล่างของตึกที่ทำการสถานีวิทยุกระจายเสียง อ.ส. ที่ทรงย้ายจากพระที่นั่งอัมพนสถานมาอยู่ที่สวนจิตรลดา พระราชวังดุสิตโดยทรงใช้เครื่องล้างและขยายภาพสีอัตโนมัติ แบบที่ใช้ในห้องปฏิบัติการมาตรฐานทั่วไปพระองค์ทรงทราบในเรื่องทฤษฎีของสีอย่างดียิ่ง และทรงศึกษาการควบคุมเครื่องล้างและขยายภาพสีอัตโนมัติ จนสามารถอัดขยายภาพสีและทรงแก้สีภาพได้ด้วยพระองค์เอง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงฉายพระฉายาลักษณ์ของสมเด็จพระเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ ไว้เป็นจำนวนมาก พระฉายาลักษณ์มีพระหัตถ์ที่ทรงฉายสมเด็จพระเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ นั้น อยู่ตามสถานที่ต่างๆ ภูมิภาคแตกต่างกันออกไป อยู่ในพระอิริยาบถต่างๆ และอยู่ในชุดฉลองพระองค์ต่างๆ เช่นกันพระฉายาลักษณ์มีพระหัตถ์ที่ทรงฉายไว้นั้น งดงามทั้งด้านองค์ประกอบของภาพ แสง สี พระฉายาลักษณ์มีพระหัตถ์แต่ละองค์จึงมิใช่เป็นเพียงภาพธรรมดาทั่วไป แต่เป็นภาพที่มีศิลปะแฝงอยู่ เป็นที่ชื่นชมผู้พบเห็น และไม่แต่ สมเด็จพระเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถ เท่านั้นที่ทรงฉายพระฉายาลักษณ์ไว้ พระราชโอรสและพระราชธิดาก็ทรงฉายไว้เช่นกัน พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินไปยังสถานที่ต่างๆ เมื่อทรงพบภาพประทับใจ ไม่ว่าจะเป็น คน สัตว์ สิ่งของ หรือบรรยากาศโดยรอบ ก็จะทรงยกกล้องที่ติดพระองค์อยู่ตลอดถ่ายภาพนั้น ๆ ไว้ทันที อย่างว่องไวและรวดเร็ว ซึ่งเป็นพระราชอัจฉริยภาพ ส่วนพระองค์ เฉพาะพระองค์อย่างแท้จริง พระราชอัจฉริยภาพ ด้านการถ่ายภาพของพระองค์ปรากฏอยู่ในผลงานการพัฒนาประเทศและการพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน ช่างทรงเอาพระราชหฤทัยใส่เป็นพิเศษ ทรงถ่ายภาพด้วยพระองค์ เพื่อทรงนำไปใช้ประกอบพระราชดำริในโครงการพัฒนาต่างๆ ภาพถ่ายมีพระหัตถ์ของพระองค์จึงไม่ได้แสดงความงามทางศิลปะหรือจิตรศิลป์เพียงอย่างเดียว แต่ยังมีประโยชน์เป็นอนุสรณ์ต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของราษฎร และการพัฒนาประเทศให้เจริญอีกทางหนึ่งด้วย ทรงเป็นกษัตริย์นักพัฒนา ผู้ทรงใช้ศิลปะเพื่อการพัฒนาประเทศโดยแท้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงส่งเสริมวงการถ่ายภาพให้มีความเจริญก้าวหน้า ทรงรับสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ไว้ในพระราชูปถัมภ์ตั้งแต่พุทธศักราช 2502 และทรงรับเป็นประธานในการตัดสินภาพถ่ายของสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ในบางโอกาสด้วย ทรงใช้พระวิจารณ์ญาณในการตัดสินภาพถ่ายที่ส่งเข้าประกวดแข่งขันอย่างเที่ยง

ธรรม โดยได้พระราชทานพระบรมราโชวาทแก่คณะกรรมการบริหารของสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย ในพระราชูปถัมภ์ เมื่อวันที่ 12 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2514 ตอนหนึ่งว่า “...ภาพถ่ายมาเพื่อประกวด จะต้องแบ่งการประกวดหรือหาความคิดในการประดิษฐ์เป็นอย่างน้อยสองอย่างใหญ่ คือ เทคนิคการถ่ายภาพหรือการชักภาพและล้างภาพ กับเทคนิคการแต่งรูปในห้องมือ... ซึ่งถ้าเอาสองอย่างมาเปรียบเทียบกันแล้ว เปรียบเทียบกันไม่ได้ อย่างที่สมาคมได้นำภาพทั้ง 9 ภาพซึ่งไม่ได้ชี้ขาดว่ารูปใดเป็นรูปที่สมควรได้รับรางวัลมาให้ชี้ขาด ก็เกิดความลำบากอยู่เหมือนกันเพราะว่ามีภาพแบบใช้ศิลปะในห้องมีตรวมอยู่ด้วย แล้วก็มีศิลปะการถ่ายภาพพร้อมอุปกรณ์พิเศษ มีศิลปะ ซึ่งอยู่กึ่งกลางระหว่างการถ่ายรูปเฉย ๆ แล้วนำมาประกอบกันก็มี มีหลายชนิดเท่าที่ตัดสินแล้ว ก็บอกทางสมาคมว่า ตัดสินด้วยการดูว่า อันไหนมีความรู้สึกว่าเป็นรูปในตัว และก็ไม่ได้ทำให้มีความรู้สึกว่าเป็น ก็ใช้งานได้ เช่น รูปที่ 3 เป็นรูปที่เอามาปรุงแต่งกันเอามาประกอบกันแล้วเข้ากันได้ดี ไม่มีความรู้สึกว่าเป็น ก็ไม่ว่าอะไร แม้จะรู้สึกว่าเป็นรูปที่ประกอบกัน หรือใช้เทคนิคประหลาด แต่ถ้ารูปมาประกอบกันแล้วไม่เข้ากัน ก็ไม่นับว่าเป็นศิลปะที่ถูกต้อง...” พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงถ่ายภาพไว้มากมาย ทั้งภาพครอบครัว ภาพชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และภาพเพื่อการพัฒนาในด้านต่างๆ ภาพฝีพระหัตถ์ดังกล่าวนี้แสดงถึงความงามทางศิลปะควบคู่ไปกับความสมบูรณ์ของเนื้อหาที่แสดงถึงพระปรีชาสามารถอันล้ำเลิศในการถ่ายภาพของพระองค์ ทั้งทางด้านศิลปะการถ่ายภาพเทคโนโลยีการถ่ายภาพ และการส่งเสริมวงการถ่ายภาพให้เจริญก้าวหน้า ราชสมาคมถ่ายภาพแห่งประเทศไทย อมาจักร จึงได้ขอพระราชทานกราบบังคมทูลเชิญให้พระองค์ทรงดำรงตำแหน่งสมาชิกกิตติมศักดิ์ และสหพันธ์ศิลปะการถ่ายภาพนานาชาติ ได้ขอพระราชทานทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวายเกียรติบัตรสูงสุดแด่พระองค์ แสดงถึงว่าพระองค์มีพระราชอัจฉริยภาพ เป็นที่ยอมรับของนานาชาติในด้านศิลปะการถ่ายภาพ ภาพถ่ายเป็นเสมือนมุมมองของผู้ถ่ายภาพ ภาพหนึ่งๆ อาจบอกได้ถึงแรงบันดาลใจที่ผู้ถ่ายภาพได้รับจากการพบเห็นบุคคล สิ่งของ หรือสภาพการณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ที่ผู้ถ่ายภาพมีต่อสิ่งนั้น จึงบันทึกภาพนั้นไว้ ซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งเพื่อความเพลิดเพลินอารมณ์และเพื่อเป็นข้อมูลความรู้ที่เผื่อแผ่ไปยังผู้อื่นได้ ภาพฝีพระหัตถ์ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นบันทึกที่ทรงคุณค่าแก่ปวงชนชาวไทย เพราะเป็นทั้งงานศิลปะที่แสดงให้เห็นถึงพระอัจฉริยภาพของศิลปิน และยังเป็นการบันทึกข้อมูลความรู้ที่ยังประโยชน์อย่างยิ่งใหญ่แก่ประชาชน เป็นหลักฐานที่เป็นรูปธรรมอย่างชัดเจนว่า พระองค์ทรงห่วงใยชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน การถ่ายภาพที่พระองค์โปรดมาแต่ทรงพระเยาว์นั้น ได้กลายเป็นงานศิลปะที่มีได้เกิดขึ้นเพื่อความสนุกสนานสวยงาม หรือ

เพื่อความเพลิดเพลินเท่านั้นแต่ภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ของพระองค์ยังทำให้เกิดคุณค่าแก่สังคม โดยช่วยพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้าได้อีกทางหนึ่งด้วย

พระราชอัจฉริยภาพภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงานแสดงศิลปกรรมแห่งชาติ ครั้งที่ 13 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2505 ศิลปินไทยที่ได้ร่วมรับเสด็จในงานนี้ถือเป็นนิมิตรหมายอันดียิ่งแก่วงการศิลปะสมัยใหม่ของไทยที่เพิ่งจะเริ่มต้น ด้วยเป็นการเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงานเป็นครั้งแรก และในปี่รุ่งขึ้นก็มีพระมหากรุณาเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเปิดงานศิลปกรรมแห่งชาติครั้งที่ 14 เมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ พุทธศักราช 2506 ครั้งนี้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ จำนวน 6 ภาพ เข้าร่วมแสดงเป็นครั้งแรกด้วยภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานไปแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติ ตั้งแต่ครั้งที่ 14 เป็นต้นมานั้น เป็นที่ประจักษ์ว่าพระองค์มีพระราชอัจฉริยภาพในด้านทัศนศิลป์อย่างยิ่ง และยังมีผลให้ศิลปินและผู้ชื่นชมศิลปะตระหนักดีว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นพระองค์ผู้อุปถัมภ์ ทรงสร้างสรรค์เผยแพร่งานศิลปะ และทรงเป็นผู้นำศิลปินสมัยใหม่ด้วยพระองค์เอง ในรัชกาลของพระองค์พระองค์ทรงเริ่มเขียนภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ ในช่วงพุทธศักราช 2502 ถึงพุทธศักราช 2510 แล้วก็ทรงหยุดไปด้วยมีพระราชภารกิจในการดูแลทุกข์ของราษฎรที่เดือนร้อนเพิ่มมากขึ้น จึงไม่ทรงมีเวลาว่างมากพอต่อเนื่งนทาการในด้านนี้ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สนพระราชหฤทัยงานศิลปะด้านจิตรกรรมมาแต่ทรงพระเยาว์ ครั้งที่ยังประทับอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ โดยทรงศึกษาด้วยพระองค์เอง ทรงฝึกเขียนภาพ และทรงศึกษาจากตำราต่างๆ ทั้งที่ทรงซื้อด้วยพระองค์เองและจากที่มีผู้ทูลเกล้าทูลกระหม่อมถวาย และเมื่อสนพระราชหฤทัยในงานเขียนของศิลปินผู้ใด ก็เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมศิลปินผู้นั้นถึงที่เขาพำนักอยู่เพื่อจะทรงสนทนาและทอดพระเนตรวิธีการเขียนภาพของศิลปินผู้นั้นไปด้วย ไม่ว่าจะเป็่นวิธีการใช้สี การผสมสี ตลอดจนถึงเทคนิควิธีการต่างๆ และเมื่อทรงเข้าพระราชหฤทัยวิธีการทำงานของเขาแล้ว ก็ทรงนำวิธีการนั้นมาทรงฝึกฝนด้วยพระองค์เอง การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมศิลปินผู้ใดผู้นั้นนั้น ไม่ใช่เสด็จพระราชดำเนินไปเพียงครั้งเดียวแต่จะทรงเพียรเสด็จพระราชดำเนินไปบ่อยครั้ง จนทรงเข้าพระราชหฤทัยในการสร้างสรรค์งานของศิลปินที่เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมเป็นอย่างดี

ในช่วงเวลาที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงงานจิตรกรรมอย่างจริงจัง ราวพุทธศักราช 2502 ถึงพุทธศักราช 2510 ก็ได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงพบศิลปินที่สนพระราชหฤทัย ครั้งนั้นเสด็จพระราชดำเนินไปประเทศสวีเดนและนอร์เวย์ในเดือนกันยายน พุทธศักราช 2507 จึงได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยม ออสการ์ โคคชกา (Oskar Kokoschka) ศิลปินชาวออสเตรีย ถึงที่บ้านพักของเขาที่เมืองวิลเนียฟ เพื่อทรงสนทนาในเรื่องการเขียนภาพด้วย เมื่อพระองค์ทรงทรงเริ่มวาดภาพอย่างจริงจัง เมื่อราว พุทธศักราช 2502 แล้วก็ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมให้เชิญบรรดาจิตรกรไทยเข้าเฝ้าฯ ทูลละอองธุลีพระบาท เพื่อทรงร่วมสนทนาสังสรรค์ด้วยเป็นครั้งคราว เพื่อมาร่วมวาดภาพแข่งขันกันบ้าง โดยแต่ละครั้งจะทรงนำบุคคลที่จะเป็นแบบมาให้ศิลปินแต่ละคนจับฉลากเลือกกว่าจะได้บุคคลใดเป็นแบบในการวาด โดยให้ศิลปินแต่ละคนทำงานตามเทคนิคและรูปแบบเฉพาะของตน ในส่วนพระองค์นั้นโปรดการใช้สีน้ำมันในการวาดภาพ ระหว่างที่พระองค์ทรงร่วมวาดภาพและร่วมสังสรรค์กับศิลปินไทยนั้น พระองค์จะทรงสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและทอดพระเนตรวิธีการทำงานของศิลปินแต่ละคนไปด้วย แต่เมื่อจะทรงวาดภาพฝีพระหัตถ์ก็จะทรงใช้วิธีการเฉพาะของพระองค์เอง พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มิได้ทรงศึกษาศิลปะการวาดภาพจากสถาบันศิลปะใดๆ ทรงศึกษาด้วยพระองค์เองจากตำรา และจากการที่ทรงได้มีการสนทนากับศิลปิน จากนั้นจึงได้ทรงทดลองวาดภาพในลักษณะต่างๆ ภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์จึงมีทั้งภาพเหมือน ภาพที่แสดงออกถึงความรู้สึกที่รุนแรงแบบเอ็กซ์เพรสชันนิสม์ (Expressionism) ภาพแบบคิวบิสม์ (Cubism) ภาพแบบนามธรรม (Abstract) และภาพแบบกึ่งนามธรรม (Semi-Abstract) ซึ่งพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชทรงวาดภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ไว้รวม 167 ภาพ ซึ่งศิลปินและประชาชนทั่วไปได้มีโอกาสชื่นชมผลงานภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์นี้อย่างต่อเนื่อง ตั้งแต่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ไปร่วมแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติตั้งแต่พุทธศักราช 2506 เป็นต้นมา

ภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ที่ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าโปรดกระหม่อมพระราชทานให้นำไปแสดง มีประมาณ 50 ภาพ และยังมีอีกจำนวนหนึ่งอยู่ที่ตำหนักเจ้านายในพระบรมราชวัง เนื่องจากจิตรกรรมฝีพระหัตถ์เป็นงานที่ทรงไว้นานแล้ว ภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์จำนวนหนึ่งจึงเริ่มชำรุดไปตามกาลเวลา และตามสภาพภูมิอากาศในประเทศไทยผลจากการสำรวจของมหาวิทยาลัยศิลปากรเมื่อตอนต้น พุทธศักราช 2537 พบว่าภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ที่พระราชทานให้ยืมมาจัดแสดงในงานศิลปกรรมแห่งชาติ ณ มหาวิทยาลัยศิลปากรนั้น ส่วนที่เป็นภาพเหมือนบุคคล ซึ่งใช้เทคนิคสีน้ำมันที่

บางเรื่องยังอยู่ในสภาพที่ค่อนข้างดี ส่วนภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ที่ทรงใช้เทคนิคสีน้ำมันที่ बना สี เริ่มแตกร้าวไปทั่วภาพ มหาวิทยาลัยศิลปากรจึงกราบบังคมทูลพระกรุณาขอพระราชทาน พระบรมราชานุญาตซ่อมภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ดังกล่าว ซึ่งเมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท แล้วได้พระราชทานพระบรมราชานุญาตให้ดำเนินการได้ตามที่ขอ นอกจากงานจิตรกรรมแล้ว พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชยังสนพระราชหฤทัย และมีพระราชอัจฉริยภาพ ทางด้านประติมากรรมด้วย ทรงศึกษาค้นคว้าเทคนิควิธีการต่าง ๆ ในงานปฏิบัติมากรรมด้วยพระองค์ เอง เช่นเดียวกับการศึกษางานจิตรกรรมได้เสด็จพระราชดำเนินไปทรงเยี่ยมศิลปินที่พระองค์สนพระ ราชหฤทัยทอดพระเนตรวิธีการทำงาน และทรงสนทนากับศิลปินถึงเทคนิควิธีการทำงานต่าง ๆ ทั้งใน การปั้น การหล่อและการทำแบบพิมพ์ ซึ่งนอกจากจะสนพระราชหฤทัยเป็นนันทนาการส่วนพระองค์ แล้วยังทรงสนับสนุนและส่งเสริมศิลปกรรมในประเทศไทยเป็นอย่างมาก กลายเป็นพระราชกรณียกิจ อย่างหนึ่งที่ทรงบำเพ็ญตั้งปรากฏในพระราชกรณียกิจต่าง ๆ ที่ทรงปฏิบัติต่อเนื่องตลอดมา

ดังที่กล่าวมาแล้วว่าพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีนันทนาการใน ส่วนพระองค์หลากหลายมาแต่ทรงพระเยาว์ เช่น กีฬา ดนตรี การถ่ายภาพ การถ่ายภาพยนตร์ การ วาดภาพ ประติมากรรม เป็นต้น ที่เมื่อทรงเจริญพระชนมพรรษาขึ้น จนถึงเสด็จขึ้นครองสิริราชสมบัติ เป็นพระมหากษัตริย์ รัชกาลที่ 9 แห่งมหาจักรีบรมราชวงศ์ นันทนาการที่พระองค์โปรดมาแต่ทรงพระ เยาว์ก็มีได้ทรงละทิ้ง มีแต่ทรงมีความเชี่ยวชาญและชำนาญในนันทนาการที่โปรดบรรดานั้นมากขึ้น ด้วยทรงฝึกฝนกับนันทนาการมาโดยตลอดต่อเนื่องนันทนาการในด้านกีฬากลายเป็นพระราชกรณีย กิจด้านกีฬา ด้วยทรงส่งเสริมสนับสนุนวงการกีฬาในแทบทุกวงการด้านกีฬา นันทนาการเรื่องกีฬาของ พระองค์ จึงกลายเป็นส่วนหนึ่งของพระราชกรณียกิจที่ทรงบำเพ็ญมาโดยตลอด ยิ่งความก้าวหน้า ให้แก่วงการกีฬาของประเทศไทยที่เจริญและมีการพัฒนาการไปจนถึงระดับโลกได้ในปัจจุบัน

ดนตรี เป็นนันทนาการ ที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชโปรดมากที่สุดก็ว่าได้ เพราะทรงเป็นทั้งนักดนตรี เป็นทั้งนักแต่งเพลง ที่มีพระราชอัจฉริยภาพ อย่างยอดเยี่ยม ใครเลย จะคาดคิดว่าพระองค์ทรงใช้ดนตรีที่เป็นนันทนาการที่พระองค์โปรดมาทรงใช้เป็นสื่อในการทรง บำเพ็ญพระราชกรณียกิจได้อย่างไม่คาดคิด การเสด็จพระราชดำเนินไปทรงดนตรีเป็นการส่วน พระองค์ ณ สถาบันอุดมศึกษาต่างๆ นั้น เป็นพระราชกรณียกิจอย่างหนึ่งที่จะกระชับความสัมพันธ์ ของพระองค์กับนิสิตนักศึกษา ที่จะเติบโตขึ้นมาเป็นประชาชนของประเทศต่อไปในอนาคต ซึ่ง พระองค์ก็ทรงพระสำราญในการทรงดนตรีให้นิสิตนักศึกษาฟัง นิสิตนักศึกษาก็ได้รับฟังบทเพลงอัน

ไพเราะที่บรรเลงโดยพระมหากษัตริย์ที่ทรงดนตรีให้ฟัง จึงเกิดเป็นความใกล้ชิดระหว่างนิสิตนักศึกษา กับพระมหากษัตริย์ ช่องว่างที่คิดว่าห่างไกลกันนั้นหมดลง ด้วยพระราชอัจฉริยภาพ ของพระองค์ที่ ทรงใช้นันทนาการด้านดนตรีมาเป็นตัวเชื่อม นับเป็นพระราชกรณียกิจที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศชาติ อย่างยิ่ง เพราะยังทรงเป็นแบบอย่างและทรงเป็นแรงบันดาลใจให้ผู้คนกลายเป็นนักดนตรีที่มีชื่อเสียง ต่อมาอีกหลายคน ที่สามารถจะยึดเอาการเล่นดนตรีเป็นอาชีพหารายได้มาเลี้ยงตนเองและครอบครัว ได้ นันทนาการเรื่องการถ่ายภาพที่โปรดมากอีกอย่างหนึ่งนั้นได้กลายมาเป็นพระราชกรณียกิจที่ยัง ประโยชน์แก่พสกนิกรเป็นอย่างยิ่ง เมื่อได้พระราชทานพระราชทรัพย์ส่วนพระองค์จัดตั้งส่วนช่างภาพ ส่วนพระองค์ขึ้น เพื่อล้างฟิล์มและอัดขยายภาพถ่ายฝีพระหัตถ์ตลอดจนภาพพระราชกรณียกิจต่างๆ ที่ เสด็จพระราชดำเนินไปทรงปฏิบัติตามสถานที่ต่างๆ รวมถึงภาพถ่ายในการพระราชพิธีสำคัญต่างๆ ที่ พระบรมหารุณาให้บุคคลทั่วไปองค์กรต่าง ๆ สามารถขอพระราชทานภาพถ่ายบรรดานั้นไปพิมพ์ เผยแพร่ได้ โดยเป็นการพระราชทานให้แก่ผู้ขอแบบไม่มีค่าใช้จ่าย พระบรมฉายาลักษณ์ก็ดี ภาพถ่าย ฝีพระหัตถ์ก็ดีภาพถ่ายภาพจิตรกรรมฝีพระหัตถ์ก็ดี ตลอดทั้งภาพขณะทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ จึงแพร่หลายไปทั่วอย่างกว้างขวาง ทั้งนี้ด้วยพระมหากรุณาที่ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจโดยทรงใช้ นันทนาการที่โปรดเป็นสื่อนั่นเอง นันทนาการประเภทที่พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช ที่โปรดทรงมาแต่ทรงพระเยาว์นั้น ล้วนแต่เป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ แต่พระองค์ก็ทรงศึกษา และฝึกฝนในสิ่งที่เป็นนันทนาการที่โปรดอย่างละเอียดลึกซึ้งถึงขั้นเชี่ยวชาญในทุกเรื่อง กล่าวได้ว่าทรง เป็นศิลปินในทุกอย่างที่ทรงปฏิบัติ และนันทนาการในทุกอย่างที่โปรดนั้น ท้ายสุดก็กลายเป็น พระราชกรณียกิจที่ทรงปฏิบัติต่อเนื่องอย่างสม่ำเสมอ จึงทรงได้รับการถวายพระราชสมัญญาให้ทรง เป็น “อัครศิลปิน” คุณค่าของผลงานฝีพระหัตถ์ที่ทรงได้มาจากนันทนาการนั้น มิได้อยู่ที่อารมณ์ สุนทรีย์เพื่อความเพลิดเพลินและทรงสำราญพระราชหฤทัยเท่านั้น หากแต่อยู่ที่ว่าผลงานที่ทรงนั้นได้ สะท้อนให้เห็นถึงพระราชปณิธานในการที่จะทรงช่วยเหลือประชาชนชาวไทยให้ได้อยู่ดีกินดี และทรง สร้างเสริมชีวิตที่ดีกว่าให้แก่ประชาชน สมดังที่ทรงตั้งสัตยาธิษฐานในพระปฐมบรมราชโองการ เมื่อ วันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2493 ในพระราชพิธีบรมราชาภิเษก ณ พระที่นั่งไพศาลทักษิณ พระบรมมหาราชวังที่ว่า “เราจะครองแผ่นดินโดยธรรม เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” (ประสพโชค อ่อนกอ:2559)

2.2 กระบวนทัศน์ช้าง 11 เชือก (Eleven Elephants Paradigm)

การสื่อสารนั้นหนทางการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมหนทางการแห่งอนาคตในกระบวนทัศน์ช้าง 11 เชือก (Eleven Elephants Paradigm) มิติของการมองการสื่อสารใหม่ในเชิงองค์รวม อันประกอบด้วย หลักพีสิกส์ ชีววิทยาและนิเทศศาสตร์ ซึ่งเสนอว่า มนุษย์ในโลกมีสายพันธุ์เดียว(one species) สังคมเดียว(one society) วัฒนธรรมเดียว (one culture) ภาษาเดียว (one language) และศาสนาเดียว (one religion) (สมควร กวียะ:2555) ได้แบ่งเป็น 11 ทฤษฎีแต่การวิจัยนี้ได้นำมาใช้ 7 ทฤษฎี ดังนี้ 1.ทฤษฎีความเป็นหนึ่งเดียว (The Oneness theory) 2. ทฤษฎีตารางสามชั้นสามแนวของการสื่อสารเชิงบวก (Triple matrix of positive communication theory) 3. ทฤษฎีสารเวลา (Four kinds of Infotimes theory) 4. ทฤษฎีหลักห้าประการของวารสารศาสตร์แนวอนาคต (Journalism The five principles of the future Journalism theory) 5. ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ทั้งหกของสื่อมวลชนที่มีคุณค่า (Six functions for worthwhile mass communications theory) 6. ทฤษฎีแปดขั้นตอนของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ (Eight steps of Integrated Organizational communication theory) และ 7.ทฤษฎีสิบกลุ่มประเภททางสังคมของผู้รับสารเป้าหมาย (Ten social categories of the target audience theory) สามารถพิจารณา ดังนี้

ทฤษฎีความเป็นหนึ่งเดียว (The Oneness Theory)

จากกลุ่มทฤษฎีระบบ (systems theories) โดยเฉพาะระบบทั่วไป (General System Theory) ของแบร์ทาลันฟี (Bertalanffy) ผู้เขียนได้พบสังขรณ์หรือข้อเท็จจริง (facts) ที่สามารถนำมาสรุปทั่วไป (generalized) ได้ว่า สรรพสิ่งที่จะเกิดขึ้น ดำรง ดำเนิน และวิวัฒน์เปลี่ยนแปลงไปได้อีกต่อเมื่อมีการรวมตัวเป็นระบบหนึ่งเดียวแต่ละส่วนประกอบจะไม่มี ความหมายคือ ถ้าไม่ได้รวมกันเป็นระบบหนึ่งเดียว ความเป็นหนึ่งเดียว อาจแยกได้ดังนี้ คือ ความเป็นหนึ่งเดียวทางกายภาพ (physical oneness) ความเป็นหนึ่งเดียวทางชีวภาพ (biological oneness) ความเป็นหนึ่งเดียวทางจิตวิทยา (psychological oneness) และความเป็นหนึ่งเดียวทางสังคมวิทยา (sociological oneness) ซึ่งหมายถึง ระบบการสื่อสารนอกร่างกายหรือการสื่อสารสังคม (extrasomatic or social communication system)ความรักแท้ (True love) เป็นแม่บทของความเป็นหนึ่งเดียว ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุดในการสื่อสารของมนุษย์ เพื่อสัมฤทธิ์ผลของชีวิต ครอบครัว ชุมชน องค์กร สังคม ประเทศ และโลก ทั้งนี้ ความเป็นหนึ่ง

เดียวที่ตระหนกอยู่ภายในจิตมนุษย์ และแสดงออกเป็นพฤติกรรมให้ผู้อื่นรู้สึก มองเห็น และรับรู้ได้จากพื้นฐานสัจธรรมในทางศาสตร์ (ความรู้) ศาสนา (ความดี) และศิลปะ (ความงาม)

ทฤษฎีตารางสามชั้นสามแนวของการสื่อสารเชิงบวก (Triple matrix of positive communication Theory)

การพัฒนาจิตใจให้งดงาม (beautiful mind) จนเกิดความรู้ความคิดในเชิงบวก (positive mind) แล้วสื่อสารออกมาในเชิงบวก (positive communication) ย่อมก่อให้เกิดผลเชิงบวกสามประการ (triple positive effects) โดยมีมิติของการสื่อสารโทรคมนาคมยุคปัจจุบัน ซึ่งรวมถึงการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยการสื่อสารในที่นี้หมายถึง แนวคิด ทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติใหม่ๆ ในยุคสังคมสื่อสารสมัยใหม่ อาทิ การสื่อสารสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ กิจกรรมโทรทัศน์ กิจกรรมวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรคมนาคม ทั้งระบบสายและไร้สาย(wire and wireless)ยังช่วยผลักดันให้แทบทุกสังคมใหญ่เล็กในโลกกลายเป็นระบบเปิด(open system) ที่เปิดประตูสัญญาณติดต่อกัน เชื่อมโยงกันเป็นระบบกว้างใหญ่เท่าที่เทคโนโลยีจะอำนวยให้ จากระบบสังคมเล็กไปสู่สังคมระบบสังคมใหญ่ จากระบบสังคมใหญ่ ไปสู่ระบบสังคมโลก และอาจไปสู่ระบบสังคมดาว(Star Cluster) ในกลางศตวรรษที่ 21 ตามการพยากรณ์ของอาเธอร์ ซี คลาร์ก (Arthur C. Clarke) บิดาแห่งดาวเทียมและความใฝ่ฝันของคาร์ล ซาแกน (Carl Sagan) สำคัญในกระบวนการค้นหาค้นหาองค์ปัญญานอกพิภพ(Search for Extrrestrial intelligence หรือ SETI)นอกจากนี้จะประกอบกับการสื่อสารเชื่อมโยงสิ่งที่แตกต่างกันแล้ว จะต้องมีความเคลื่อนไหวไม่หยุดนิ่ง (non-stop movement) หรือความเปลี่ยนแปลงตลอดกาล (perpetual change)) ทั้งหมดนี้เป็นการสื่อสารออกมาในเชิงบวก (positive communication)

ทฤษฎีสารเวลา

(Four kinds of Infotimes Theory)

ทฤษฎีสารเวลา หรือ Infotime Theory (สารเวลามาจากคำว่า สาร+เวลา หรือ information + time) เป็นทฤษฎีที่มาจากทฤษฎีเชิงทดลองทางความคิด (thought experiment) ของการศึกษาบนพื้นฐานความคิดเชิงองค์รวม และความรู้ทางนิเทศศาสตร์ มนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ที่เกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ทุกแขนง ได้รับแรงบันดาลใจจากแนวคิดทฤษฎีของพระพุทธรองค์ ไอน์สไตน์ ดาร์วิน ฟรอยด์ ชรามม์ วีเนอร์คาปรา โชปราและโดยเฉพาะอย่างยิ่งสติ

เฟน ฮอว์คิง (Stephen Hawking) ในหนังสือเรื่อง “A Brief History of Time” (1990) และจากทฤษฎีความเป็นหนึ่งเดียว (The Oneness Theory)(สมควร กวียะ:2555) ที่พัฒนามาจากทฤษฎีระบบหลากหลาย ตามทฤษฎีสารเวลา สาร (information) หมายถึงทุกสรรพสิ่งในเอกภพ คือ สารทางกายภาพ (physical information) สารทางชีววิทยา (biological information) สารทางสมอง (brain information) หรือ สารทางจิตวิทยา (psychological information) และ สารนอกร่างกาย (extrasomatic information) หรือ สารทางสังคมวิทยา (sociological information)

การสื่อสาร หมายความว่าครอบคลุมถึงการสร้างสภาพร่วมระหว่างผู้สื่อสาร (commonness-making) หรือการสร้างความเป็นหนึ่งเดียว (oneness-making) ของทุกสาร นับตั้งแต่อะตอม โมเลกุล ดาวฤกษ์ดาราจักร (galaxy) โลก ชีวิต จิตใจ สังคม มาจนถึงองค์กร การสื่อสารเป็นกระบวนการพลวัตของความเชื่อมโยงติดต่อกัน (dynamic process of interconnectedness) ที่ก่อให้เกิดสารหรือระบบ แต่จากทฤษฎีเวลาในแนวคิดของศาสตร์ทั้งหลาย พบว่า การสื่อสารอย่างเดียวยังไม่พอที่จะก่อให้เกิดระบบได้ ระบบต้องมีกระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยตลอด (perpetual change) นับตั้งแต่การเกิดไปจนถึงการตาย ทุกระบบหรือทุกสารจึงต้องมีเวลาเป็นองค์ประกอบที่จะขาดเสียมิได้ เรียกรวมเสียใหม่ว่า สารเวลาหรือ infotime สารคือโครงสร้างและกระบวนการคือเวลา ซึ่งจะต้องรวมกันเป็นหนึ่งเดียว ในสารเวลา เวลาจะมีรูปแบบ (form) ไปตามรูปแบบของสาร (information) เปรียบเสมือนน้ำที่มีรูปแบบไปตามภาชนะ เราอาจประยุกต์ทฤษฎีสารเวลามาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งในทางวิชาการและวิชาชีพ ในส่วนที่เกี่ยวกับสารเวลาทางชีวภาพ อาจนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา สุขภาพจิต วิธีการคิดเชิงสร้างสรรค์ และยุทธศาสตร์จิตสำนึก (Strategy of Mind) ในส่วนที่เกี่ยวกับสารเวลาทางชีวภาพ อาจนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา คุณภาพชีวิต อุตสาหกรรมชีวสาร และยุทธศาสตร์ทรัพยากรมนุษย์ (Strategy of Man) ในส่วนที่เกี่ยวกับสารเวลาทางจิตวิทยา อาจนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนา สุขภาพจิต วิธีการคิดเชิงสร้างสรรค์ ในส่วนที่เกี่ยวกับสารเวลาทางสังคมวิทยา อาจนำมาพัฒนาการบริหาร สังคม และเศรษฐกิจ การสื่อสารมวลชน ระบบโทรคมนาคม ระบบการศึกษา วิชาการเศรษฐศาสตร์สารเวลา (Infotime Economic) รวมทั้งยุทธศาสตร์สารสนเทศของประเทศสังคม (Strategy of Message) การพัฒนาโครงสร้างของทุกระบบ จะมีประสิทธิภาพสูงขึ้นถ้าเรารู้จักใช้ทรัพยากรเวลาและเพิ่มคุณค่าของเวลา การเพิ่มคุณค่าของเวลาสามารถทำได้ทันทีโดยการเลื่อนเวลาของประเทศให้เร็วขึ้นหนึ่งชั่วโมงเพิ่มเวลาของชีวิตกลางวัน และลดเวลาของ ชีวิตกลางคืน ซึ่งจะส่งผลดีทั้งทางด้าน เศรษฐกิจ สังคม คุณภาพของชีวิต จิตใจ ทฤษฎีสารเวลา ถ้านำมาประยุกต์อย่างเหมาะสมในทาง วิทยาศาสตร์มนุษยศาสตร์ และสังคมศาสตร์ ก็อาจนำสังคมมนุษย์ผ่านยุคสารสนเทศเพื่อทุนนิยม และบริโภคนิยม ไปสู่ยุคสารเวลา (infotime age) เพื่อความสุขแท้ของมนุษย์ทั้งกายและใจ

นอกเหนือจากประโยชน์ของการประยุกต์ดังกล่าวแล้ว ทฤษฎีสารเวลามีแนวคิด มโนทัศน์ ญาณทัศน์ และวิสัยทัศน์ ที่อาจช่วยแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งและความล้มเหลวของศาสตร์แบบแยกส่วน หากนำมาสร้างเป็นจิตสำนึกและหลักจริยธรรมในการเรียนรู้ การทำงานและการดำรงชีวิตละ ยุทธศาสตร์จิตสำนึก (Strategy of Mind) ในการศึกษาทฤษฎีสารเวลา ที่เกี่ยวกับอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวที่ครอบคลุมถึง สารทางกายภาพ (physical information) สารทางชีววิทยา (biological information) สารทางสมอง (brain information) หรือ สารทางจิตวิทยา (psychological information) และสารนอกร่างกาย (extrasomatic information) หรือ สารทางสังคมวิทยา (sociological information)

ทฤษฎีหลักห้าประการของวารสารศาสตร์แนวอนาคต

(Journalism The five principles of the future Journalism Theory)

ทฤษฎีหลักห้าประการของวารสารศาสตร์แนวอนาคต ที่เกี่ยวกับการตระหนักในระบบนิเวศของโลก (Ecological awareness) สื่อมวลชนต้องมองให้ลึกและตระหนักสำนึกว่ามนุษย์ กอบโกยและแสวงหาผลประโยชน์จากธรรมชาติเกินความจำเป็นและธรรมชาติกำลังกลับมาจัดการกับมนุษย์โดยการเตือนด้วยภัยพิบัติต่างๆ ตามทฤษฎีเกยาของเลิฟล็อก (สมควร กวียะ :2555) สื่อต้องคำนึงถึงผลกระทบของเนื้อหาสื่อที่จะพึงมีต่อระบบนิเวศของโลกและช่วยส่งเสริมสนับสนุนการอนุรักษ์ระบบนิเวศของโลก ซึ่งถือว่าเป็นสมบัติของมนุษยชาติ สร้างเสริมจิตสำนึกความเป็นหนึ่งเดียวของบุคคลและองค์กรกับสังคมและโลกโดยรวม เมื่อมองลึกถึงปัญหาที่มนุษย์และโลกกำลังเผชิญ นักวารสารศาสตร์จะต้องค้นหาอย่างเป็นระบบว่าอะไรกำลังเกิดขึ้นและจะเกิดขึ้นต่อเกยาหรือระบบนิเวศ นักวารสารศาสตร์จะต้องใช้หลักการรายงานข่าว แบบสืบสวนและสอบสวนในการเจาะค้นให้รู้ว่าใครหรือหน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ เจ้าของโรงงาน ผู้ตัดไม้ทำลายป่า เจ้าของเรือประมงหรือองค์กรที่ควบคุมดูแล โดยเฉพาะอย่างยิ่งกระทรวงวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ใครคือผู้ผลิต ใครคือผู้จำหน่าย ใครคือผู้โฆษณา ใครคือผู้บริโภค ทุกฝ่ายทุกคนที่มีส่วนร่วมในการทำร้ายระบบนิเวศ ที่อยู่ที่อาศัย ของมวลมนุษย์

หลังจากนั้นจะต้องนำมารายงานต่อประชาชนในรูปแบบของข่าวบทความ บทวิจารณ์ บทบรรณาธิการ สารคดีเชิงข่าว หรือสารคดีเชิงตีความ เป็นการทำให้ประชาชนรับรู้ ตระหนักและเกิดจิตสำนึกที่จะช่วยกับประพฤติปฏิบัติและดูแลสอดส่อง สร้างเป็นวาระ (Agenda setting) ถกเถียงสนทนาที่อาจนำไปสู่กระบวนการรับฟังเสียงประชาชน และท้ายที่สุดเกิดเป็นประชามติที่จะกดดันให้รัฐบาล วงการธุรกิจใหญ่และผู้ร่วมรับผิดชอบทั้งหลายปรับปรุงเปลี่ยนแปลงหรือลดเลิกการทำลายทั้งโดยตรงและทางอ้อม ในกระบวนการนี้ นักวารสารศาสตร์มิได้มีบทบาทเป็นผู้บอก

(informer) เท่านั้น แต่ยังเป็นผู้ให้การศึกษา (educator) ผู้อัดฉีดลัทธินิเวศ (eco-indoctrinator) ผู้รณรงค์ (campaigner) และผู้ปลุกกระดม (mobilize) อีกด้วย แนวทางทฤษฎีหลักทำประการของวารสารศาสตร์แนวอนาคต 5 ประการ ดังนี้

ประการที่ หนึ่ง การนำเสนอเนื้อหาอย่างมีสุนทรียภาพ (Aesthetic presentation) หมายถึง การนำเสนอเนื้อหา คือตัวหนังสือ การจัดหน้าและการเลือกสรรภาพ ข่าว การจัดหน้าสื่อ การออกแบบเสียง รวมถึงการถ่ายทำและการนำเสนอทางสื่อต่างๆ อย่างมีศิลปะหรือสุนทรียภาพเพราะสื่อมวลชนเป็นทั้งสื่อสารสนเทศและสื่อศิลปวัฒนธรรมจึงไม่ควรเน้นเฉพาะข้อเท็จจริง ซึ่งบางครั้งก็ประกอบด้วยภาพที่น่าเกลียดน่ากลัวน่าขยะแขยง แต่ควรจะปรับปรุงการนำเสนอให้มีคุณค่าในเชิงศิลปะด้วยโดยเฉพาะผู้รับสารที่เป็นเด็กและเยาวชนควรจะได้เรียนรู้ด้วยทัศนคติเชิงบวก เพราะการมองโลกในเชิงลบ ผ่านทางการเสนอเนื้อหาที่น่ากลัวและรุนแรง ย่อมนำไปสู่ความคิดและพฤติกรรมเชิงลบที่อาจเป็นอันตรายทั้งทางร่างกายและจิตใจ

ประการที่ สอง การสืบสวนด้วยจิตวิญญาณการวิจัย (Research-minded investigation) หมายถึง สื่อต้องให้ความสำคัญของการให้ข้อมูลที่ละเอียดอ่อนและลึกซึ้ง เกี่ยวกับข้อเท็จจริงที่เป็นอยู่เกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น และส่งผลกระทบต่อชีวิตและโลกทั้งในระยะสั้นและระยะยาว โดยข้อเท็จจริงเหล่านี้มักเป็นไปอย่างลึกลับและซับซ้อน จะไม่ปรากฏให้เห็นอย่างโจ่งแจ้ง เช่น ภัยแล้งที่เกิดขึ้นทุกปีในหลายภูมิภาคของโลกยังไม่เคยได้รับความสนใจติดตามให้รู้สาเหตุที่แท้จริง เพื่อผลักดันให้รัฐบาลลงมือปฏิบัติการและวางแผนในระยะยาว หรือแม้สภาพการจราจรที่ติดขัดก็มักจะได้รับรายงานข่าวเป็นครั้งคราว เฉพาะตอนที่เกิดสถานการณ์ที่คับขันและรุนแรงเหล่านี้ควรเป็นหน้าที่สำคัญของสื่อจะต้องค้นและรวบรวมข้อมูลมานำเสนอเพื่อให้สามารถแก้ไขและรับมือกับปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นได้อย่างทันที่

ประการที่ สาม สื่อมวลชนไม่จำเป็นที่จะต้องรู้แจ้งในศาสตร์แขนงต่างๆ แต่จะต้องรอบรู้ในทุกศาสตร์ โดยเฉพาะหลักการของแต่ละศาสตร์และหลักความสัมพันธ์ที่มีต่อกันของทุกศาสตร์ เพราะเหล่านี้จะช่วยให้คนข่าวรู้เท่าทันความเคลื่อนไหวและความเปลี่ยนแปลงทุกอย่างในโลก อีกทั้งยังจะช่วยให้เข้าถึงแหล่งข่าวอย่างกว้างขวางและลึกลับทั้งในแวดวงวิชาการวิชาชีพและประชาชน

ประการที่ สี่ การรายงานข่าวในทุกมิติของเวลา (Time-dimensional reporting) หมายถึง มิติเวลาถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของเนื้อหาเรื่องราว เพราะเนื้อหาเรื่องราวต้องมีการเรียงร้อยไปเป็นระบบเวลา ดำเนินจากเวลาหนึ่งไปยังอีกเวลาหนึ่งหากขาดมิติของเวลาแล้วก็ไม่สามารถทำให้ผู้รับสารเข้าใจได้ การรายงานข่าวจะต้องคำนึงถึงอดีต และอนาคตของเหตุการณ์ต่างๆ ที่มีผลกระทบต่อมนุษย์และโลกด้วย จะต้องนำเสนอซึ่งเรื่องราวในทุกมิติเวลา

ประการที่ ห้า เกียรติและความซื่อสัตย์จริงใจต่อมนุษยชาติ (Honor and Honesty to Humanity) หมายถึง ผู้อ่าน ผู้ดู ผู้ฟัง ไม่ได้เป็นเพียงลูกค้าผู้ซื้อผู้บริโภคข่าวสารเท่านั้น แต่เป็น

ทั้งพลเมืองของประเทศและประชากรของโลก ซึ่งมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน การที่นำเสนอเรื่องใดเรื่องหนึ่ง จึงควรอยู่ในพื้นฐานของความจริง ไม่ดูถูกผู้บริโภคนสื่อ แต่ให้เกียรติและความซื่อสัตย์จริงใจ ต่อผู้รับสารทุกกลุ่มทุกระดับ ไม่ตัดแต่งต่อเติมจนเกินความเป็นจริง และไม่นำเสนอภาพให้เกิดอารมณ์ความรุนแรง เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจและความนิยมเท่านั้น หากจะต้องคำนึงถึงผลกระทบทางลบต่อเพื่อนมนุษย์ด้วย

ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ทั้งหกของสื่อมวลชนที่มีคุณค่า

(Six functions for worthwhile mass communications Theory)

สื่อมวลชนที่มีคุณค่าควรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ให้ครบหกประการคือ Verification, Information, Education, Warning, Entertainment, และ Recreation รวมเรียกว่า VIEWER functions หรือ บทบาทหน้าที่ในฐานะผู้มองเห็นหรือผู้สังเกตการณ์ ประกอบด้วย

ประการที่ หนึ่ง Verification หมายถึง การตรวจสอบติดตามข้อเท็จจริงเกี่ยวกับทุกประเด็นปัญหาของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแล้ว กำลังเกิดหรืออาจจะเกิดในอนาคต เพื่อตอบสนองความสนใจของผู้รับสาร พิทักษ์สิทธิในการรู้ของประชาชน (right to know) และ รักษาผลประโยชน์และความมั่นคงปลอดภัยของสังคมส่วนรวม

ประการที่ สอง Information หมายถึง การนำเสนอข่าวและข้อมูลข้อเท็จจริงที่เกี่ยวกับข่าวอย่างถูกต้องและครบถ้วน ในฐานะที่เป็นสื่อข่าวสาร (information media) ของสังคม

ประการที่ สาม Education หมายถึง การให้ความรู้อย่างถูกต้องเหมาะสมเพื่อเพิ่มความเข้าใจและความชัดเจนเกี่ยวกับข่าวที่นำเสนอ รวมทั้งการให้บริการการศึกษาตลอดชีวิต (life-long education) แก่ประชาชนเพื่อทดแทนหรือชดเชยช่องว่างหรือข้อจำกัดของการศึกษาในระบบหรือนอกระบบ (formal and non-formal education)

ประการที่ สี่ Warning หมายถึง การทำหน้าที่เตือนภัยที่กำลังเกิดขึ้น จะเกิดขึ้นหรืออาจจะเกิดขึ้น ไม่ว่าจะเป็นภัยธรรมชาติ หรือภัยจากฝีมือมนุษย์

ประการที่ ห้า Entertainment หมายถึง การให้ความบันเทิงเรีงรมย์แก่ผู้รับสารในรูปแบบของบันเทิงคดีในสื่อสิ่งพิมพ์ รายการละครหรือรายการบันเทิงต่างๆ ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะการแทรกผสมรสชาติบันเทิงในการเสนอข่าวสาร (infotainment) ในการให้ความรู้ (edutainment) การพัฒนาความคิด (ideatainment) หรือ แม้ในการโฆษณา (advertainment)

ประการที่ หก Recreation หมายถึง การยกระดับสื่อโดยรวมจากความเป็นสื่อบันเทิง (entertainment media) ไปสู่ความเป็นสื่อนันทนาการ (recreation media) ซึ่งหมายถึงการ

ฟื้นฟูและสร้างสรรค์ทั้งทางร่างกายและจิตใจของผู้รับสาร ให้ความรู้และความคิดเกี่ยวกับการดำเนินชีวิตที่มีความสุขและความเจริญก้าวหน้าปลอดภัยจากสังคม

ทฤษฎีแปดขั้นตอนของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ

(Eight steps of Integrated Organizational communication Theory)

การสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ คือ แนวคิดทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาระบบการสื่อสารองค์กรที่บูรณาการสื่อสารทุกประเภทเพื่อสนับสนุนการดำรงชีวิตขององค์กร (corporate life) และการดำเนินงานขององค์กร (corporate work) แนวคิดทฤษฎี คือ การใช้การสื่อสารหรือกระบวนการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างกัน (interconnectedness) เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียว ของระบบองค์กร (corporate system) แนวทางปฏิบัติ คือ การจัดให้มีกระบวนการบริหารครบวงจรที่จะก่อให้เกิดการสร้างและพัฒนาระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพสูงสุด กระบวนการบริหารครบวงจรดังกล่าว เป็นกระบวนการเรียนรู้ เพื่อพัฒนา (learning for development) ที่มีการวิจัยเป็นแกนและองค์ประกอบ (core and coordinate) โดยเริ่มต้นจากการวิจัยสถาบันไปสู่การวิจัยเพื่อประเมินผล ทฤษฎีแปดขั้นตอนของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการประกอบด้วยดังนี้

1. การวิจัยพื้นฐานที่สำคัญ คือ การเรียนรู้และประเมินตนเอง (self study and evaluation) ในฐานะที่เป็นองค์กรหนึ่ง ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมและการแข่งขันเชิงธุรกิจทั้งในระดับประเทศและระดับโลก องค์กรต้องรู้จักจุดแข็ง (strengths) จุดอ่อน (weaknesses) โอกาส (opportunities) และอุปสรรคปัญหา (threats) ของตนเองเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขและลงมือปฏิบัติการอย่างทันเวลาทันเหตุการณ์ ทันสถานการณ์ สอดคล้องกับปณิธานของการดำเนินงานไปสู่เป้าหมายและวัตถุประสงค์ งานบริการและอาคารสถานที่เป็นสภาพความจริงหรือภาพจริง (real image) ขององค์กร แต่ภาพลักษณ์ (image) ที่ปรากฏในการรับรู้ของพนักงานและประชาชนอาจแตกต่างจากสภาพความเป็นจริงหรือภาพจริง สืบเนื่องจากความบกพร่องของการสื่อสารภายนอกหรือข่าวสารเชิงบวกเชิงลบที่ปรากฏทางสื่อสารมวลชน

องค์กรจึงจำเป็นต้องวิจัยภาพลักษณ์ของตนเอง (self-image) จากความคิดเห็นทัศนคติและพฤติกรรม ของประชากรทั้งภายในและภายนอกองค์กร ทั้งนี้เพื่อปรับปรุงแก้ไขความบกพร่องของการสื่อสารและพัฒนาประชาสัมพันธ์ (public information) และงานประชาสัมพันธ์

งานประชาสัมพันธ์เป็นส่วนสำคัญของงานประชาสัมพันธ์ และงานประชาสัมพันธ์ก็เป็นส่วนสำคัญของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการสอดคล้องกับภาพจริง

2. ทุกองค์กรย่อมมีทรัพยากรพื้นฐาน คือ คน อาคาร เครื่องใช้สำนักงาน เครื่องมือ เครื่องจักร สำหรับการผลิตและเครื่องมือสื่อสารองค์กร ควรจะต้องรู้จักเพิ่มพูนพลังของทรัพยากรพื้นฐานให้สามารถผลิตและประสานงานทำงานเพื่อสร้างผลงานที่มีคุณภาพดีสำหรับองค์กร ทรัพยากรมนุษย์มีความสำคัญกว่าทรัพยากรทั้งหลาย เพราะสามารถพัฒนาเป็นตัวเร่งทวีคูณ (catalyst) และตัวเสริมแรง (fortifier) ของทรัพยากรอื่น และทรัพยากรทุกชนิด โดยเฉพาะอย่างยิ่งสามารถพัฒนาเป็นสื่อบุคคลที่มีศักยภาพสูงในการสื่อสารทุกประเภทและทุกกลุ่มเป้าหมาย

นอกจากนี้ตามทฤษฎีในกระบวนทัศน์ใหม่ ยังมีทรัพยากรใหม่ที่มีคุณค่าสูงและสามารถนำมาใช้ประโยชน์ได้เป็นอย่างมาก ได้แก่สารสนเทศ (information) เวลา (time) สารเวลา (infotime) ทรัพยากรเหล่านี้เป็นปัจจัยการผลิตที่สนับสนุนปัจจัยการผลิตอื่น และอาจแปลงเป็นทุน (capital) ได้ในตัวของมันเอง

3. การจัดและการปรับปรุงโครงสร้างอย่างเป็นระบบ เป็นสิ่งจำเป็นเพื่อการดำเนินงาน ตามหลักการวัตถุประสงค์และบทบาทหน้าที่ของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ ซึ่งหมายถึง การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร (Incorporation), การส่งเสริมการทำงานให้ได้ผลเต็มที่ (Action), การจัดหาและเก็บบันทึกข่าวสารให้ดีเป็นระบบ (Information), การสื่อสารให้ครบทุกประเภทและกลุ่มเป้าหมาย (Communication) และการสร้างเครือข่ายปฏิสัมพันธ์ (Interaction)

การสื่อสารประเภทต่างๆ ที่จะต้องดำเนินการผสมผสานกันก็คือการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารมวลชน การโฆษณา การประชาสัมพันธ์ และการสื่อสารการตลาด

ความเป็นระบบตามทฤษฎีเชิงระบบหลากหลาย หมายถึงความเชื่อมโยงเป็นหนึ่งเดียวเพื่อทุกส่วนทุกคนจะได้ปฏิบัติงานร่วมกันหรือประสานกันโดยเล็งผลเลิศให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามกระบวนการ IACI

4. แผนกลยุทธ์การสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ เป็นแผนที่จัดทำขึ้นภายใต้นโยบายของแผนแม่บท นำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายวิสัยทัศน์ของแผนแม่บท แต่แผนกลยุทธ์ก็ย่อมจะต้องประกอบด้วยแผนงาน (programs) โครงการ (projects) และงบประมาณ (budget) ในแต่ละเดือนแต่ละปี มีลักษณะเป็นรูปธรรมชัดเจนที่สามารถนำไปปฏิบัติการได้จริง ตลอดช่วงอายุของแผน แม้ว่าจะต้องมีการปรับแผนและเพิ่มแผนวิกฤตตามสถานการณ์ หรือปัญหาที่เปลี่ยนแปลง

5. ปรัชญาหลักของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ คือ การสร้างความเป็นหนึ่งเดียวขององค์กร บนพื้นฐานความแตกต่างของบุคลิกภาพทางด้านความรู้ ความคิดและทักษะของบุคลากร การปฏิบัติงานจึงจะต้องมุ่งสื่อสารเพื่อรวมใจของทุกคน ไปสู่จุดหมายเดียวกันจุดหมายนั้นจะต้องกำหนดขึ้นอย่างเด่นชัดและชัดเจนในนโยบาย และปณิธานขององค์กร หลักสำคัญของความเป็นหนึ่งเดียวก็คือ การเคารพในความแตกต่าง ของแต่ละส่วนที่ประกอบขึ้นอย่างสำคัญในความเป็นหนึ่งเดียว

6. เครือข่ายการสื่อสารองค์กรมีเพียงหนึ่งเดียว ประกอบด้วยสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่องค์กรสร้างขึ้น เพื่อโยงใยระบบการสื่อสารภายในกับระบบการสื่อสารของสังคมอินเทอร์เน็ต (intranet) เชื่อมโยงติดต่อกับอินเทอร์เน็ต (internet) รวมเป็นอินเทอร์เน็ต (onenet) ระบบการสื่อสารสาธารณะขององค์กรเชื่อมโยงติดต่อกับระบบการสื่อสารมวลชนขององค์กรจะกลายเป็นเพียงสถานีหนึ่งบนเครือข่ายเส้นทางด่วน สารสนเทศ (information superhighway network) ของสังคมทั้งหมด

7. มนุษย์สัมพันธ์เป็นสายใยที่มีคุณค่าของการสื่อสารระหว่างบุคคล การสื่อสารกลุ่มและการสื่อสารมวลชนหน้าที่สำคัญของนักสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการจึงหมายถึงการสร้างสายใยมนุษย์สัมพันธ์ที่ยั่งยืนในการสื่อสารสัมพันธ์กับทุกเครือข่ายไม่ว่าจะเป็นสื่อมวลชนสัมพันธ์ รัฐบาลสัมพันธ์ วิชาชีพสัมพันธ์ หรือ ชุมชนสัมพันธ์

8. วงจรป้อนกลับ (feedback loop) ตามทฤษฎีไซเบอร์เนติกส์ ถือว่าเป็นวงจรปิดระหว่างการวิจัยองค์กรเพื่อการดำเนินงานและการวิจัย การป้อนกลับเพื่อประเมินผลการดำเนินงาน การป้อนกลับหรือข้อมูลป้อนกลับก่อนการดำเนินงานเป็นสิ่งที่กระตุ้นให้ระบบเคลื่อนที่ตามกระบวนการ RESPONSE ส่วนการป้อนกลับที่ได้จากการประเมินผลหลังการดำเนินงานจะเปิดทางไปสู่การปรับปรุงแก้ไข พัฒนาองค์กรอย่างต่อเนื่องและตอบสนองเชิงพลวัต (dynamic response) อย่างเหมาะสมต่อความต้องการของผู้บริโภคและผู้รับสาร

ทฤษฎีตัวเอสเจ็ดตัวว่าด้วยความต้องการพื้นฐานของมนุษย์

(Seven sigma of human needs Seven sigma of human needs Theory)

การพัฒนาทฤษฎีนี้ขึ้นมาจากแบบจำลองพีระมิดแสดงลำดับขั้นความต้องการพื้นฐานของอับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) และ นักจิตวิทยาคนสำคัญอีกหลายคน โดยเฉพาะทฤษฎีจิตวิเคราะห์ (Psychoanalysis) ของซิกมันด์ ฟรอยด์ (Sigmund Freud) สร้างขึ้นเป็นแบบจำลองใหม่ในรูปของระลอกคลื่นแห่งความต้องการ ที่แสดงว่าความรักใคร่ (Sex-love) เป็นจุดเริ่มต้นของความต้องการอื่นๆ ที่ขยายวงออกมา เหมือนหนึ่งเม็ดพันธุ์ที่ถูกโยนลงไปในกระแสบีชีวิต ทำให้เกิดระลอกคลื่นออกมาเป็นวงๆ

วงแรกก็คือ ความต้องการความรักความใคร่ (Sex-love) เป็นความต้องการพื้นฐานแรกสุดตามธรรมชาติของการสืบทอดสายพันธุ์ของชีวิต สัตว์อื่นๆ อาจยังมีความใคร่หรือความต้องการทางเพศเป็นหลักแต่สัตว์มนุษย์ได้สร้างขึ้นมาเป็นวัฒนธรรมของความรัก (culture of love) ที่มีความงดงามลึกซึ้งและสร้างสรรค์จนบดบังพลังอำนาจทางเพศไว้เกือบจะโดยสิ้นเชิง แต่แทบทั้งนั้นความใคร่ก็ยังแทรกซ้อนผสมผสานอยู่กับความรักทุกประเภทอย่างไม่มีทางที่จะแยกให้บริสุทธิ์ได้ ไม่ว่าจะ เป็นความรักระหว่างเพศ ความรักระหว่างมนุษย์ที่อยู่ร่วมครอบครัว องค์กรหรือสังคมในทุกๆระดับ

ระลอกคลื่นที่สอง คือ ความต้องการอยู่รอด (Survival) ที่สืบเนื่องแต่กั้หับซ้อนกันจนเกือบสนิทกับความต้องการความรักใคร่ได้แก่ความต้องการอาหาร อากาศ และการขับถ่ายที่ทำให้ชีวิตดำรงอยู่ได้

ระลอกคลื่นวงที่สาม คือ ความต้องการความปลอดภัยและความมั่นคง (Safety and security) ที่เริ่มต้นจากของชีวิตตนเองไปจนถึงครอบครัว องค์กร และประเทศ รวมทั้งอุปกรณ์การดำรงชีวิต อาทิ อาคารบ้านเรือน ทรัพย์สินเงินทอง

ระลอกคลื่นวงที่สี่ คือ ความต้องการทางสังคม (Social need) ซึ่งหมายถึงความต้องการที่จะมีชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมระดับต่างๆ โดยมีความผูกพันทางใจ การพึ่งพาอาศัยกันและการแลกเปลี่ยนผลประโยชน์กันเพื่อความสุขสูงสุดของแต่ละคน

ระลอกคลื่นที่ห้า คือ ความต้องการความภาคภูมิใจในตนเอง (Self-esteem) ได้แก่ ความรู้สึกมั่นใจในศักยภาพของตนทางด้านกายภาพ สติปัญญา หรือทรัพย์สินสมบัติที่ควรจะทำให้สังคมยอมรับนับถือ

ระลอกคลื่นที่หกคือ ความต้องการที่จะแสดงผลงานของตนให้เป็นที่ปรากฏ (Self-actualization) เพื่อแสดงถึงความก้าวหน้าในการพัฒนาชีวิตให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา รวมทั้งความสำเร็จในการทำงาน หรือ การผลิตสร้างสรรค์ต่างๆ

ระลอกคลื่นที่เจ็ด คือ ความต้องการความพึงพอใจในการรับรู้ทางประสาททั้งห้า (Sensory gratifications) หรือความต้องการเข้าถึงสุนทรียภาพแห่งชีวิต (Aesthetics of life) ได้แก่ การแสวงหาความพึงพอใจสูงสุดในภาพที่เห็น ในเสียงที่ได้ฟังได้ฟัง ในกลิ่นที่ได้รับหรือสูดดม ในรสชาติ ที่ได้ดื่มกิน ในสัมผัสที่ได้รู้สึกทางผิวหนัง

ความต้องการทั้งเจ็ดมีอยู่ในผู้รับสารทุกคน แต่อาจจะมีมากบ้างน้อยบ้างตามปัจจัยเฉพาะของแต่ละบุคคล หรือปัจจัยรวมของสังคม ผู้สื่อสารควรจะเข้าใจและนำมาประยุกต์ใช้เป็นจุดจับใจหรือจุดแว่วอน (appeal) ในการสื่อสารกับกลุ่มเป้าหมายอย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ และสื่อที่ใช้ในแต่ละกรณี

2.3 แนวคิดเกี่ยวกับนันทนาการ

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการในสันตนาการ เป็นศัพท์ภาษาไทยที่ถูกบัญญัติขึ้นโดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี พ.ศ. 2507 โดยหมายถึง การพูด การสนทนา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในปัจจุบันจะมีความหมายเกี่ยวกับการละเล่นรื่นเริง การพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนาน

การผ่อนคลายความตึงเครียด เรียกร้องความสนใจ สันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ:2520) ก็คือ การที่ผู้ชำนาญการหรือนักสันทนาการ ต้องการจะจัดหากิจกรรมสันทนาการขึ้นมาทดแทนความเหนื่อยล้าทางกายทางจิตสมอง เพราะเชื่อว่าการจัดกิจกรรมสันทนาการ ในเวลาว่างหรือการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นั้น จะช่วยจัดความเมื่อยล้าได้อย่างแน่นอน ทั้งทางกาย และทางจิตสมอง ดังนั้น จะเห็นได้ว่า สันทนาการคือ กิจกรรมต่าง ๆ ที่สร้างความสัมพันธ์กับสภาวะหรือสภาพแวดล้อมนั้น แต่ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความสนใจและประสบการณ์ของแต่ละคน สันทนาการ เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงออกซึ่งความพึงพอใจ ความต้องการ จึงควรมีกิจกรรมที่ก่อให้เกิดความเจริญงอกงาม ทั้งทางกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา นอกจากนี้สันทนาการควรเป็นกิจกรรมอาสาสมัคร ที่บุคคลเข้าร่วมกันได้โดยไม่มีการบังคับ ก่อให้เกิดความพอใจในเวลาว่างเกี่ยวข้องกับความต้องการขั้นพื้นฐานและมีความสำคัญในการสร้างคุณค่าทางจิตวิทยา และการกินดีอยู่ดีของมนุษย์

2.4 รูปแบบเวลาว่างศึกษา

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการ ในรูปแบบเวลาว่างศึกษาการศึกษาวิเคราะห์รูปแบบเวลาว่างศึกษาได้มีการพัฒนามาเป็นลำดับจากผู้เชี่ยวชาญดังนี้ (ภูฟ้า เสวกพันธ์:2549) โดยมีการจัดลำดับภายใต้ขอบข่ายของเวลาว่างศึกษา 6 ด้าน ได้แก่ ความตระหนักในตนเอง (Self-awareness) ความตระหนักในเวลาว่าง (Leisure Awareness) ทัศนคติ (Attitudes) การตัดสินใจ (Decision Making) ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม (Social Interaction) และทักษะการใช้เวลาว่าง สำหรับรูปแบบเนื้อหาเวลาว่างประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ ทักษะ ทัศนคติ และความรู้เกี่ยวกับการใช้เวลาว่างภายใต้ขอบข่ายของเนื้อหาเวลาว่างศึกษา ได้แก่ ความตระหนักในตนเอง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม แหล่งทรัพยากรนันทนาการ และทักษะการใช้เวลาว่าง ปีเตอร์สัน (Peterson) ได้ระบุไว้ในรูปแบบด้วยความเข้าใจถึงทัศนคติการใช้เวลาว่างในเรื่องที่มีต่อประสบการณ์การใช้เวลาว่าง ทักษะการตัดสินใจ และการเข้าร่วมที่หลากหลาย ความสามารถในการใช้และความรู้ในแหล่งทรัพยากรเป็นด้านที่สำคัญยิ่งสำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วมการใช้เวลาว่างอย่างพึงพอใจ

2.5 ทฤษฎีใหม่ว่าด้วยความเป็นอมตะ (immortality)

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต

ในความเป็นอมตะ หรือ immortality ซึ่งมีความหมายสั้นๆ ที่อาจแปลได้ว่า ความไม่ตาย หรือ ความมีชีวิต ซึ่งตรงข้ามกับคำว่า ความตาย ความไม่มีชีวิต หรือ mortality

ความเป็นอมตะ หรือความไม่ตาย นับว่าเป็นความปรารถนาสูงสุดของพ่อแม่สำหรับลูกในวัยทารกหรือวัยเด็ก เป็นความประสงค์สูงสุดของประเทศ สำหรับพลเมืองใหม่ที่เพิ่งถือกำเนิดหรือยังอยู่ในเยาว์วัย

ความเป็นอมตะ เป็นความปรารถนาสูงสุดของคนที่ย่างเข้าสู่วัยชรา ที่ยังไม่อยากตาย “ก่อนวัยอันควร”(วัยอันควรสำหรับคนชรารุ่นปัจจุบัน เข้าใจว่า ประมาณ 80-100 ปี)

ความเป็นอมตะ ตั้งแต่ยุคอียิปต์โบราณ เรื่อยมาถึงคนบางกลุ่มในยุคปัจจุบัน ยังมีความปรารถนาที่จะมีชีวิตใหม่หลังความตาย (life after หรือ life beyond the present life) จึงได้พยายามที่จะเก็บรักษาศพไว้ในสภาพของมันหรือสุสานหลุมศพ บางกลุ่มก็สร้างความเชื่อว่า ตายแล้วก็สามารถเกิดใหม่ได้ โดยอาศัยวิญญาณไปร่างเก่าไปสิงสถิตในร่างใหม่ ซึ่งอาจจะเป็นร่างของมนุษย์ของสัตว์ประเภทอื่น ตามแต่ผลกรรมที่กระทำไว้ในชาตินี้

ความเป็นอมตะ จึงมีความหมายทั้งสำหรับชีวิตปัจจุบัน และชีวิตที่อาจเกิดใหม่ไม่มีวันจบสิ้น รศ.ดร. สมควร กวียะ (2554) นักวิชาการแห่งทฤษฎีการสื่อสารไทย เสนอว่า “ความเป็นอมตะของชีวิตปัจจุบัน เพราะเป็นความใฝ่ฝันที่เป็นไปได้ตามหลักวิทยาศาสตร์ แต่ไม่สนกับชีวิตหลังความตาย เพราะคิดว่าเป็นภวัตถุที่คอยข้างเห็นแก่ตัวและแน่ใจว่าเป็นสิ่งที่เป็นไปได้ยาก”

ข้อมูลจาก “ความจริงที่เหลือเชื่อ 80 ประการ”(80 incroyables verities de science ใน นิตยสาร science et vie ฉบับสิงหาคม 2510 อ้างอิงจากสมควร กวียะ:2554) บอกให้เราทราบว่า เกลียวไขว้ของดีเอ็นเอ ซึ่งมีอยู่ในทุกเซลล์ ถ้าเอามาคลี่และเรียงต่อกันก็มีความยาวถึง 2 เมตร ในร่างกายมนุษย์มีเซลล์ประมาณ 50 ล้านล้านเซลล์ เรียงต่อกันแล้วจะมีความยาว มากกว่าระยะทางจากโลกไปดวงจันทร์ 260,000 เท่า เฉพาะเซลล์ประสาท (neurons) ในสมองซึ่งทำหน้าที่รับรู้ และตอบสนองต่อการกระตุ้นที่ทำให้เกิดการรับรู้หรือจิตสำนึกของเราแท้ (proper self-consciousness) มีจำนวนมากกว่า 1,000,000 ล้านเซลล์ และมีส่วนกระสวนเครือข่าย (network pattern) ที่สลับซับซ้อนยิ่งกว่าเอกภพทั้งหมด(the whole universe) ถ้าชีวิตสิ้นแล้ว กระสวนเครือข่ายที่แตกกระจายไปแล้วจะกลับมารวมกันเช่นกัน และเกิดจิตสำนึกว่าเป็นตัวเราแท้ดั้งเดิม (former proper self) ได้อย่างไร

โอกาสตัวเราเมื่อตายไปแล้วจะกลับมาเกิดเป็นตัวเราอีก จึงเป็นเพียงจินตนาการสร้างสรรค์ที่งดงามของมนุษย์

ความเป็นตัวเราแท้ หรือความเป็นตัวกู(me-ing)มีเพียงครั้งเดียวและหนึ่งเดียวเท่านั้นในจักรวาลทั้งสิ้น

แต่ความเป็นอมตะ(immortality)ของชีวิตปัจจุบันเป็นข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ที่น่าศึกษา เพราะเป็นการเพิ่มคุณค่าของชีวิตให้กับชีวิต เป็นชีวิตที่มีชีวิต(living life หรือ vital innortality) แม้ว่าจะมีอายุมากแล้วก็ยังมีชีวิตที่ทำประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัวและสังคม เป็นชีวิตที่ยังมีความหมายของชีวิตอย่างครบถ้วน คือ ยังเรียนรู้ ยังมีการพัฒนาความคิด ยังมีพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่มีความหมายและเป็นประโยชน์

โดยสรุป ความเป็นอมตะ(immortality) หมายถึง สภาพของบุคคลที่ยังไม่ตาย ยังมีชีวิตที่มีสำนึกของตนเอง(self-conscious) ในอัตลักษณ์ของตนเอง (self-identity)และปรากฏบุคลิกภาพภายนอก(external personality) ให้ผู้อื่นรู้โดยทางกายภาพ(รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย) และโดยทางพฤติกรรม(การพูด การกระทำ)

ในความหมายข้างต้น ผู้ที่ยังมีชีวิตทุกคนก็ต้องถือว่า ยังมีความเป็นอมตะ คือยังไม่ตาย

แต่ในความหมายที่สอง ความเป็นอมตะของบุคคล หมายถึง การมีคุณค่าสูงในความสามารถทางสติปัญญาอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อสังคม จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นคุณค่าที่ยั่งยืนและจารึกไว้ตลอดกาล ดังเช่น อมตชน (immortal) ของประเทศฝรั่งเศส ซึ่งหมายถึง บัณฑิตที่เป็นสมาชิกของ Academie francaise ซึ่งเป็นสำนักหนึ่งของสถาบันบัณฑิตของฝรั่งเศส (Institut de France)

ในความหมายที่สองนี้ มีบุคคลเพียงจำนวนหนึ่งที่จะบรรลุสถานะนั้นได้ ซึ่งเป็นข้อเท็จจริงสำหรับทุกประเทศที่มีสถาบันบัณฑิตแห่งชาติ รวมทั้งประเทศไทย ซึ่งหมายถึง ราชบัณฑิตยสถาน (Royal Institute)

อย่างไรก็ตาม ยังมีอมตชน(immortal)อีกจำนวนมิใช่น้อยที่บรรลุความเป็นอมตะเช่นนั้น โดยการยอมรับของสาธารณชน จากผลงานที่ได้สร้างสรรค์ไว้ในทางศาสนา ศาสตร์ หรือ ศิลปะ

ในศาสนา อาทิ พระพุทธเจ้า ขงจื้อ เล่าจื้อ พระเยซู พระมุฮัมมัด

ในทางศาสตร์ อาทิ กาลิเลโอ ไอนสไตน์ ดาร์วิน พรอยด์ คุร์แกน มาร์กซ เคนส์

ในทางศิลป์ อาทิ ดา วินชี ปิกัสโซ ไรแดง โมสาร์ท เบโธเฟน เซกสเปียร์ เฟลลินี คาฟคา

ในทางปรัชญา อาทิ คานต์ ชาร์ลส์ ฟูโกลต์

ในความหมายที่สาม ความเป็นอมตะ หมายถึง คุณค่าที่ไม่มีวันตายของตัวผลงานทางจิตรกรรม ศิลปสมัยใหม่(modern fine arts) อันได้แก่ วรรณกรรม ดุริยางคกรรม นาฏกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะการละคร หรือศิลปะภาพยนตร์(cinematic art)

ผลงานเหล่านี้ อาจนำไปสู่การสร้างบุคคลหรือสัตว์สมมุติที่เป็นอมตะ เป็นบุคคลหรือสัตว์ หรือไม่มีจริง แต่ถูกสร้างให้เสมือนมีชีวิตที่คนทั่วไปรับรู้ได้ทางสื่อมวลชนประเภทโสตทัศน(audio visual media)เป็นภาพที่ถูกสร้างให้เป็นบุคคล(personified image)ที่มีอยู่จริงในความคิดความรู้สึกของคนทั่วไป เช่น Micky Mouse, Superman, Dracula, Frankenstein, Lolita, PetitPrince, Alice in Wonderland, Doraemon ,ขุนช้างขุนแผน เป็นต้น

อนึ่ง ยังมีผลงานอมตะอีกจำนวนมากในโลกที่มีชื่อเสียง แต่น้อยคนที่จะรู้จักเจ้าของผลงาน อาทิ I.Q (Intelligence quotient), @ หรือ (at), bar code

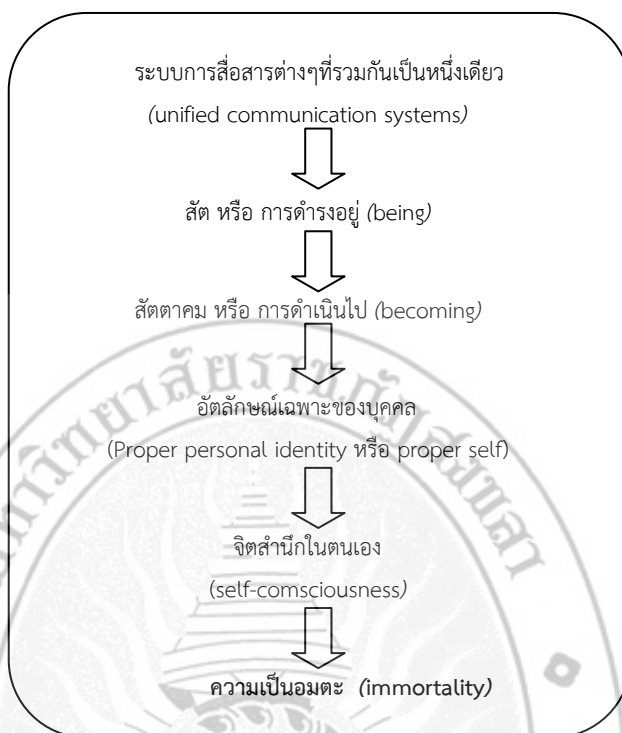
ในบทความนี้ ผู้เขียนจะเน้นศึกษาความเป็นอมตะเฉพาะในความหมายแรก เพราะเป็นเรื่องที่เกี่ยวกับบุคคลทั่วไป ทุกเพศ ทุกวัย ทุกระดับรายได้ การศึกษาและทุกอาชีพ แต่ละคนสามารถนำความคิด ทฤษฎี หรือกฎ (rules) ที่ค้นพบไปประยุกต์ปฏิบัติได้ กล่าวคือ ทุกคนเป็นอมตะได้ トラบเท่าที่ยังมีลมหายใจแห่งชีวิต และสามารถทำให้ชีวิตนั้นมีคุณค่า ทั้งในด้านความสุขของตนเอง และผลงานที่จะสร้างให้เป็นประโยชน์แก่ผู้อื่น

ความเป็นอมตะในที่นี้จึงหมายถึง ความเป็นอมตะของทุกชีวิต ความเป็นอมตะที่ยืนยาว (longevity) และมีชีวิตชีวา(vitality)ความเป็นอมตะที่มีการเรียนรู้อย่างมีความสุข และมีความรักต่อตนเองและผู้อื่นอย่างไม่มีเงื่อนไขหรือข้อจำกัด เป็นชีวิตในวิถีบวก(positivity)และเข้าถึงสุนทรียภาพแห่งชีวิตอย่างแท้จริง

อาจสรุปได้ว่า ความเป็นอมตะจะต้องมีความหมายองค์สาม คือมีสุขภาพดี(Healthy) มีความสุข(Happy)และมีศักดิ์ศรีเกียรติภูมิ(Honorable) ซึ่งรวมเรียกว่า Health,Happiness and Honor หรือ3H immortality

องค์ประกอบของความเป็นอมตะ

องค์ประกอบหลักที่ทำให้ความเป็นอมตะมีความหมายสมบูรณ์ในตัวของมันเองก็คือ ระบบการสื่อสารต่างๆที่รวมกันเป็นหนึ่งเดียว(unified communication systems) ระบบการสื่อสารที่เป็นองค์ประกอบหลัก(core meaning)ของความเป็นอมตะจำแนกได้เป็นสองประเภทใหญ่ คือ การสื่อสารภายในตนเอง(intra-self communication)และการสื่อสารภายนอกตน(extra-self communication)เพื่อการดำรงอยู่หรือสัต(being)และการดำเนินไปหรือสัตตาคม(becoming)ของอัตลักษณ์เฉพาะของบุคคล(proper identity)หรือproper self ที่บุคคลนั้นมีจิตสำนึกด้วยตนเอง (self-conscious) ดังแบบจำลอง

ภาพที่ 2.1 แสดงองค์ประกอบของความเป็นอมตะ
(สมควร กวียะ:2554)

บนพื้นฐานแนวคิดเกี่ยวกับความหมายและองค์ประกอบดังกล่าว ข้างต้น เห็นได้ว่าคุณภาพของความเป็นอมตะขึ้นอยู่กับคุณภาพขององค์ประกอบหลัก คือประสิทธิภาพและเอกภาพการทำงานของทุกระบบการสื่อสาร ซึ่งหมายถึงการทำงานเป็นระบบหนึ่งเดียวที่ทำให้ชีวิตมีคุณค่าและมีความหมาย สามารถผลิตผลงานที่ทำให้ตนเองมีความสุข แล้วแบ่งปันคุณประโยชน์ของผลงานและความสุขนั้นไปให้ผู้อื่น ในระดับขอบเขตที่กว้างไกลออกเท่าที่จะทำได้ คือตั้งแต่คนรัก คู่สมรส ครอบครัว ชุมชน องค์กร สังคม จนอาจไปถึงระดับโลก

นักคิด นักปราชญ์และศาสนาทั้งหลายในโลก จึงได้พยายามที่จะเพิ่มคุณภาพของความเป็นอมตะมาหลายพันปี แต่บทความนี้ จะเป็นการประมวลสรุปแนวคิดสมัยใหม่และหลังสมัยใหม่ (modernism and postmodernism) เพื่อที่จะแสวงหาทฤษฎีในแนวนาคต(futurism)เพื่อคุณภาพสูงสุดของความเป็นอมตะต่อไป

จากแนวคิด แนวทางและข้อคิดข้อเสนอแนะของนักคิดทั้งศาสตร์และศาสนา รศ.ดร. สมควร กวียะ นักวิชาการแห่งทฤษฎีการสื่อสารไทย ในทฤษฎีใหม่ว่าด้วยความเป็นอมตะ (immortality) ได้เพิ่มความเป็นนิเทศศิลป์และนิเทศศาสตร์(Communication Art and Science)เพื่อปูทางไปสู่อนาคตที่บูรณาการ ศาสตร์ ศาสนาและศิลปะ ออกมาเป็น 9 ภูมิปัญญา เพื่อยกระดับคุณค่าของ

ความเป็นอมตะทั้งในด้านสุขภาพ สุขและควมามีเกียรติมีศักดิ์ศรี(Heaith,Happiness,Honor หรือ 3H-immortality) ดังนี้

เก้าภูมิปัญญาเพื่อคุณค่าของความเป็นอมตะ

(Nine wisdoms For worthwhile immortality)

1.ภาวะเกือบสมดุลระหว่างศูนย์กับหนึ่ง (The near equilibrium of zeroness and oneness) คือ การเข้าดุลภาพที่เกือบสมบูรณ์จะทำให้เราเดินทางไปทางสายกลาง มีความพอดี พอควรและเพียงพอ ที่สามารถทำให้ชีวิตของเรามีมีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมีศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับถือทุกสังคม

2.การสื่อสารสองทางระหว่าง“เรา” (The two-way communication between “us”) คือ การสื่อสารสองทางในแนวคิดทฤษฎีในทางชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยา สารสนเทศศาสตร์และ นิเทศศาสตร์ พบว่ากาสื่อสารสองทางทุกรูปแบบมีแนวโน้มที่จะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงบวกที่มี ประโยชน์ต่อบุคคลและสังคม

3.ดอกไม้สามดอกที่งอกงามจากจิตใจที่ดีงาม (The three Flowers From a beautiful mind) คือ ประการแรกการพัฒนาจิตใจให้งดงาม ประการที่สองการสร้างความคิดเชิงบวก ประการที่สาม การสื่อสารเชิงบวก

4.สารเวลาสี่ประเภท ทรัพยากรวิเศษและอนเนกอนันต์ สำหรับมนุษย์ (The four informations as magnificent and infinite resources for mankind) คือ สารเวลาทางด้านกายภาพ สารเวลา ทางชีวภาพ สารเวลาทางสังคมวิทยาและสารเวลาทางจิตวิทยา เข้ามาบูรณาการในการพัฒนาและ เพิ่มคุณค่าและประโยชน์ทั้งทางกายและใจให้กับชีวิต ทำให้ความอมตะมีความหมายยั่งยืน คุ่มค่าที่เรา เกิด คุ่มเหนื่อยที่เราทำงานและคุ่มเวลาตราบเท่าที่เรายังไม่ตาย

5.แรงที่ห้าคือเวลาที่เป็นรูปธรรม (The tangible time as the fifth Force) คือ การเพิ่ม สมรรถภาพเวลาที่ส่งเสริมศักยภาพการทำงานการอยู่ร่วมกับคนและสังคม ประกอบด้วยเวลาทาง สังคม,เวลาทางการสื่อสาร,เวลาทางอารมณ์และพฤติกรรมและเวลาทางสังคม

6.คุณค่าหกประการของความรัก (The six values of love) คือ คุณค่าของความรักคือคุณค่า ประเสริฐของความเป็นอมตะ ความเป็นอมตะที่เปี่ยมด้วยความสุข สุขภาพและความภาคภูมิใจในชีวิต ประกอบด้วย ความรักทางสุนทรียภาพและวัฒนธรรมสร้างสรรค์ ความรักศีลธรรม ความรักการ สื่อสารเพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียว ความรักปฏิวัติกฎวิวัฒนาการ ความรักพลังงานด้านพลังเสื่อม และความรักพลังรังสีที่เพิ่มปริมาณความฉลาดทุกด้าน

7.ขับเคลื่อนพลังความต้องการพื้นฐานทั้งเจ็ดสู่ความสำเร็จและสัมผัสสุนทรียของชีวิต (Driving the power of seven basic needs us to the success and aesthetics of life) คือ การ

สัมผัสสุนทรีย์ของชีวิต ความสำเร็จของชีวิต ความภาคภูมิใจในตนเอง ความต้องการทางสังคม ความปลอดภัยมั่นคง ความรักความปรารถนา และความอยู่รอด

8.มรรคแปด ในเส้นทางมัชฌิมาปฏิปทา (The eight paths in the middle way) คือ สัมมาทิฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาสติ สัมมาสมาธิ สัมมาวายามะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันตะ และ สัมมาอาชีวะ

9.ยาเก้าขนานเพื่อชีวิตที่มีชีวิต (The nine medicines for The vital immortality) คือการดำเนินชีวิตยึดความรู้และเหตุผลเป็นหลัก, เลือกใช้ยาอายุวัฒนะอย่างเหมาะสม, ออกกำลังกายให้แข็งแรง, ควบคุมอาหารและล้างพิษทางกายและสมอง, ฝึกจินตนาการสร้างสรรค์และใช้ชีวิตวิถีบวก, ใช้เครื่องสำอางเท่าที่จำเป็นเพื่อบุคลิกภาพในการเข้าสังคม, หลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงหรือความประมาททุกที่ทุกเวลา, พุทธิบำบัดตนเองด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ ความรู้ใหม่ ความคิดใหม่และโดยเฉพาะอย่างยิ่งนวัตกรรมใหม่ในกระบวนการทัศน์แห่งอนาคตและบันเทิงเริงรมย์ สนุกสนานและสันตนาการ การหัวเราะจะทำให้ร่างกายหลั่งสารโดพามีนที่ช่วยระบบการหายใจและย่อยอาหาร ซึ่งเป็นเครื่องจักรพลังงานของความเป็นอมตะ

หลังจากที่ผู้เขียนได้สังเคราะห์บทความทฤษฎีใหม่ว่าด้วยความเป็นอมตะ หรือชีวิตที่มีชีวิต (living life) รศ.ดร. สมควร กวียะ นักวิชาการแห่งทฤษฎีการสื่อสารไทย ผู้วิจัยพบว่าท่านมีความประสงค์ที่จะประมวลและวิเคราะห์ศึกษา เมื่อสร้างเป็นทฤษฎีใหม่ที่อาจประยุกต์เป็นกฎหรือบทบัญญัติแห่งความเป็นอมตะ ที่เป็นประโยชน์โดยตรงต่อทุกชีวิต

2.6 แนวคิดศาสตร์ของพระราชา (Sustainable Development)

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการ ผู้วิจัยบูรณาการกับแนวคิดศาสตร์ของพระราชา (Sustainable Development) (วีรยุทธ์ สุวรรณทิพย์:2553) คือการพัฒนากิจกรรมนันทนาการ ที่มุ่งสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในอนาคตตลอดจนสร้างสุขแบบยั่งยืนภายใต้หลัก 3S ได้แก่ การอยู่รอด (Survival) ความพอเพียง (Sufficiency) และความยั่งยืน (Sustainability) เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของคน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมให้คนมีความสุข โดยต้องคำนึงถึงเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา เชื้อชาติ และ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม แม้ว่าวิธีการพัฒนามีหลากหลายแต่ที่สำคัญคือนักพัฒนาจะต้องมีความรัก ความหวังใจ ความรับผิดชอบ และการเคารพในเพื่อนมนุษย์ จะเห็นได้ว่าการพัฒนาเกี่ยวข้องกับมนุษยชาติ โดยกล่าวว่าศาสตร์ของพระราชา คือ การลงไปศึกษาเรียนรู้จาก

ชุมชน ให้ชุมชนบอกว่า ปัญหาคืออะไร ความต้องการของชาวบ้านคืออะไร พระเจ้าอยู่หัวทรงทำให้เห็นมาตลอด ทรงไปนั่งคุยกับชาวบ้าน พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวเรียนรู้จากชุมชนแล้วนำมาศึกษาจนได้หนทางแก้ไข ศึกษาว่าปัญหาคืออะไร ความต้องการคืออะไร แล้วดูว่ามีโครงการพระราชดำริไหนของพระองค์ที่นำไปแก้ไขได้ และให้ชาวบ้านศึกษาโครงการพระราชดำรินั้นๆ หากชาวบ้านบอกว่าใช้ก็นำไปปฏิบัติจริงต่อไป ศาสตร์ของพระราชาเป็นการทำจากล่างขึ้นบน ศาสตร์ของพระราชาเป็นศาสตร์ที่ทันสมัยมาตั้งแต่เมื่อ 60 กว่าปีมาแล้วจนถึงปัจจุบัน เพราะมีศูนย์กลางการเรียนรู้และการแก้ไขปัญหาคือ “คน” “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” เป็นหนทางเดียวที่จะทำให้มนุษย์และโลกอยู่ร่วมกันได้ในระยะยาว “ศาสตร์ของพระราชา” ในเรื่องเศรษฐกิจพอเพียงแนวทางการพัฒนาที่สมดุล มั่นคงและยั่งยืนจึงสอดคล้องสำหรับโลกในศตวรรษนี้และอนาคต เพื่อเผยแพร่ความรู้ตามศาสตร์พระราชาสู่สากล นำไปขับเคลื่อนและเผยแพร่ พร้อมนำประสบการณ์จากโครงการพระราชดำริมาประกอบใช้ ได้สร้างประโยชน์ให้กับการพัฒนาของไทยมาตลอดหลายสิบปี หลังจากนั้นเป็นช่วงเวลาพิเศษที่จะยกระดับความรู้ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่สากล เนื่องจากองค์การสหประชาชาติได้กำหนดให้การพัฒนาที่ยั่งยืนเป็นวาระสำคัญของการขับเคลื่อนและเป็นเป้าหมายการพัฒนาโลกในอีก 15 ปีข้างหน้า ดังนั้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามแนวทางของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชกาลที่ 9 จะเป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้โลกบรรลุเป้าหมายได้ในที่สุด ซึ่งที่ผ่านมาการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงได้รับความนิยมในระดับโลก โดยเฉพาะในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาหรือ G-77 ซึ่งมีการเผยแพร่ผ่านผู้แทนสมาชิกที่กำลังเข้ามาศึกษาเรื่องนี้ในประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ต้องพัฒนาความรู้ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้เป็นความรู้ในระดับสูงและเป็นสากล เพื่อสร้างประโยชน์ให้กับมวลมนุษยชาติไม่เฉพาะในประเทศไทย ที่สำคัญคือเราต้องนำ “ศาสตร์ของพระราชา” (วีรยุทธ์ สุวรรณทิพย์:2553) มาประยุกต์ให้เข้ากับศาสตร์สากลและต้องไม่ลืมศาสตร์ที่เป็นภูมิปัญญาจากท้องถิ่น หรือจากปราชญ์ชาวบ้านมาผสมผสานด้วย ดังนั้นสถาบันอุดมศึกษาจึงเป็นกลุ่มเป้าหมายสำคัญ ที่จะช่วยพัฒนาความรู้ดังกล่าว ซึ่งแนวความคิดศาสตร์ของพระราชาจะเป็นศาสตร์ที่ไม่ทำลายวัฒนธรรมดั้งเดิม เหมือนกับที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงพัฒนาในพื้นที่ใดก็ตามจะรักษาวัฒนธรรมดั้งเดิมที่มีอยู่ในพื้นที่นั้นเสมอ นั่นเป็นเพราะการรักษาวัฒนธรรม เป็นความหมายเดียวกับการสร้างความสามัคคีกลมเกลียวในกลุ่มบุคคลอันเป็นกุญแจสำคัญของความยั่งยืน

2.7 กระบวนทัศน์ใหม่ว่าด้วยคุณค่าของความรัก

การสื่อสารนั้นหนาแน่นแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมพัฒนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการ ในกระบวนทัศน์ใหม่ว่าด้วยคุณค่าของความรักนั้น ความรักนี้เมื่อต้องการแสดงให้เห็นว่ามีต้นกำเนิดมาจากเพศ เพศที่พิมพ์รหัสไว้อย่างถาวรในยีนส์ จนกลายเป็นจิตใต้สำนึกและจิตไร้สำนึกของความรัก มักจะถูกมองจากกลุ่มศาสนานิยมและสตรีนิยม (feminists) ว่าเป็นความคิดที่ห่าม (cynical) และมีรสนิยมไม่อารยะเมื่อบทความความต้องการจะแสดงให้เห็นว่า ความรักที่แท้จะต้องมีต่อทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะเป็นคน สัตว์ ต่อพืชหรือสิ่งของ ก็มักจะถูกมองจากคนรุ่นใหม่เป็นความคิดโบราณของคนแก่หรือคนตกยุคและเมื่อบทความนี้ต้องการจะแสดงให้เห็นว่าความรักคือการมองเห็นคุณค่าของจิตใจ ก็มักจะถูกมองจากกลุ่มวัตถุนิยมว่าเสแสร้งจริต (hypocritical) อย่างไรก็ตาม การทดลองทางความคิดอย่างเป็นวิทยาศาสตร์ (scientific thought experiment) จากองค์ความรู้ของทุกศาสตร์ ก็ได้ทำให้เราพอมองเห็นแล้วว่า ความรักมีคุณค่าสูงสุดส่งและหลากหลายต่อชีวิตและสังคมมนุษย์ ดังนี้ (สมควร กวียะ:2552)

(1)ความรักเป็นวัฒนธรรมที่งดงามและสร้างสรรค์ (Aesthetic and creative culture) ทั้งในด้านความคิด ความรู้สึกรยาทและพฤติกรรมที่ทำให้บุคคลมีความสุขความสำเร็จและสังคมมีความสุขความสงบ เป็นวัฒนธรรมที่นำมนุษย์รุดหน้าไปสู่ความคิดสร้างสรรค์ในทุกๆด้าน (all in all creativity) ตรงกันข้ามกับความก้าวร้าวรุนแรง (aggressiveness and violence) ซึ่งเป็นวิถีลบที่ให้ความทุกข์ ความวุ่นวาย และความล้มเหลว

(2)ความรักเป็นศีลธรรม (Morality) ที่มุ่งเน้นสร้างความสุขทางจิตใจของมนุษย์มากกว่าความสุขทางวัตถุนิยม (materialism) เป็นบุญนิยม (boonism) ที่ถ่วงดุลทุนนิยม (capitalism) เป็นศรัทธาในความดีงามที่สามารถเอาชนะความเกลียด ความเคียด ความโกรธ เป็นความสมดุลที่เหมาะสมระหว่างความเห็นแก่ส่วนรวม และความเห็นแก่ตัว

(3)ความรักเป็นทั้งวิถี วิธีและผล (way, mean and end result) ของการปฏิบัติกิจการงานบนพื้นฐานและทิศทางของความเป็นหนึ่งเดียว (Oneness-Oriented Operation) ของบุคคล องค์กร และสังคม ความรักเป็นปรัชญาและปณิธานความเป็นหนึ่งเดียวที่ทำให้การดำเนินชีวิตและการบริหารองค์กรบริหารประเทศสร้างความสุขให้แก่บุคคล ความสำเร็จให้กับองค์กร และความสงบสันติให้กับสังคม

(4)ความรักเป็นกฎของความอยู่รอด เพื่อการสืบทอด (Reproduction) การฟื้นฟูสร้างสรรค์ (reconstruction) และการปรับเปลี่ยน (reengineering) สายพันธุ์มนุษย์ความรักเป็นศาสตร์ ศาสนา และศิลปะที่มนุษย์พัฒนาขึ้นเพื่อควบคุมกระแสการเปลี่ยนแปลงตามธรรมชาติ เป็นการปฏิบัติ

(revolution) ความค่อยเป็นค่อยไปไปตามกฎวิวัฒนาการ (evolution) ที่ทำให้มนุษย์ก้าวกระโดดพ้นสภาพสัตว์เดียรัจฉานความรักอาจจะเป็นสิ่งสร้างสรรค์สุดยอดหรือแม้สุดท้ายของการสถาปนาความเป็นอมตะ (immortality) ให้กับสปีชีส์มนุษย์

(5) ความรักเป็นพลังงาน (energy) ต่อด้านพลังเสื่อม (entropy) เป็นพลังงานจากเชื้อเพลิงเคมี (chemical fuel) ที่สมองและร่างกายผลิตขึ้นเพื่อสร้างและคงรักษากำลังกาย กำลังความคิดและกำลังใจ ความเกลียดความโกรธจะทำให้เกิดดรินาลินมากเกินไปจนเป็นอันตรายต่อระบบการทำงานของร่างกาย แต่ความรักจะทำให้เกิดดรินาลินและเอ็นดอร์ฟินในระดับที่เป็นประโยชน์ต่อการผลิตและสร้างสรรค์งาน คนที่มีความรักจะไม่เบื่อหน่ายในชีวิต แต่จะเห็นคุณค่าของการดำรงอยู่ของชีวิตและความใฝ่ฝันในอนาคตที่งดงาม ความรักเป็นพลังงานสร้างสรรค์ที่สามารถเอาชนะความเสื่อมได้ เพราะความรักเป็นพลังงานสำคัญของสิ่งมีชีวิต ซึ่งเป็นสิ่งเดียวที่ (ถูก) สร้างขึ้นมาให้มีความสามารถในการทวนกระแสของเอ็นโทรปี (anti-entropy) โดยการกินอาหาร หายใจ เคลื่อนไหว สืบพันธุ์และมีความรัก มองในแง่เวชศาสตร์ (medicine) ความรักเป็นยาบำรุงและยาบำบัดทั้งทางกายและทางใจ (physio-psychotherapy) สามารถช่วยให้ชีวิตยืนยาวได้อย่างมีคุณภาพ

(6) ความรักเป็นความฉลาด (Love quotient) ที่เป็นนิวเคลียสของแรงผลัก (push force) และแรงดึง (pull force) ของความฉลาดในทุกๆด้าน ไม่ว่าจะเป็นความฉลาดทางศีลธรรม (Morality quotient) ความฉลาดทางความสามัคคีปรองดอง (Unity quotient) ความฉลาดทางจิตวิญญาณ (Spiritual intelligence quotient) ความฉลาดในการรู้ต่อรู้ทัน เมื่อผจญอุปสรรค (Adversity quotient) ความฉลาดในทางความคิดสร้างสรรค์ (Creativity quotient) และความฉลาดในการค้นพบสิ่งแปลกใหม่โดยบังเอิญ (Serendipity quotient) ความรักเป็นผลึก เมื่อความฉลาดเหล่านี้ถูกใช้ในทางบวก และเป็นแรงดึงเมื่อมันถูกใช้ในทางลบความรักเป็นพลังรังสีในอะตอม (quantum) ที่สามารถเพิ่มปริมาณความฉลาดทางบวกในทุกๆด้าน (all quotients) โดยสรุปกระบวนการที่ค้นใหม่นี้ ด้วยคุณค่าของความรัก (AMOREQ Paradigm) ประกอบด้วย วัฒนธรรมที่งดงามและสร้างสรรค์ (Aesthetic and creative culture) ศีลธรรม (Morality) การดำเนินชีวิตและการทำงานบนวิถีของความเป็นหนึ่งเดียว (Oneness oriented operation) ปฏิวัติกฎวิวัฒนาการ (Revolution of evolution) พลังงานต่อต้านพลังเสื่อม (Energy against entropy) และพลังรังสีที่เพิ่มปริมาณความฉลาดทุกๆ ด้าน (Quantum of all quotients)

2.8 แนวคิดทฤษฎีการพัฒนานโยบาย

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะ

ของนักวิชาการ ในการดำเนินงานขององค์กรใด ๆ ก็ตามย่อมต้องมีการกำหนดทิศทางหรือเป้าหมาย ในการดำเนินการรวมทั้งแผนงานที่จะปฏิบัติการเพื่อให้เป็นไปตามทิศทาง หรือเป้าหมายในการดำเนินงานขององค์กรนั้น ปัจจุบันนี้องค์กรแรงงานทุกระดับต่างนิยมจัดทำเป็นนโยบายและแผนงานขององค์กรเพื่อใช้เป็นแนวทางในการบริหารงานขององค์กรและดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่สมาชิกกันเป็นประจำอยู่แล้ว

คำว่า “พัฒนา” T.R. Batten (1959) ให้ความหมายว่าความเจริญก้าวหน้าโดยทั่วไป เช่น การพัฒนาสังคม การพัฒนาประเทศ คือการทำสิ่งเหล่านั้นให้ดีขึ้น เจริญขึ้น โดยมีการวางแผนกำหนด ทิศทางไว้ล่วงหน้า โดยการเปลี่ยนแปลงนั้นต้องเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น เพื่อสนองความต้องการของ ประชาชนส่วนใหญ่

คำว่า “นโยบาย” ตามพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2525 ให้ความหมายว่า “หลักและวิธีปฏิบัติซึ่งจะถือเป็นแนวดำเนินการ” นโยบาย หมายถึง “ทิศทางหรือเป้าหมายในการ ดำเนินงานขององค์กรซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารงานขององค์กร”

ดังนั้น คำว่า “การพัฒนา นโยบาย” จึงหมายความว่า “การกำหนดทิศทางหรือเป้าหมาย ในการดำเนินงานขององค์กรซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จในการบริหารขององค์กรและการจัดทำวิธีหรือ แนวทางในการทำงานเพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามนโยบายที่กำหนดไว้”

การกำหนดนโยบายขององค์กรมีขั้นตอน ดังนี้ คือ (รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์:2558)

1. การสำรวจข้อมูลขององค์กร ก่อนการกำหนดนโยบายขององค์กรผู้บริหารองค์กรต้อง ศึกษาและสำรวจข้อมูลในด้านต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อให้ทราบถึงปัญหาและความต้องการของสมาชิก ในองค์กรก่อนดังนี้

1.1 การร่วมกันสำรวจปัญหาต่าง ๆ ขององค์กรเพื่อกำหนดเป็นนโยบายในการแก้ไขปัญหา
1.2 สำรวจความต้องการของสมาชิกในองค์กรว่าสมาชิกมีความต้องการอย่างไรบ้าง อะไรเป็น ความต้องการหลักอะไรเป็นความต้องการรอง

1.3 จัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการของสมาชิกในองค์กร

1.4 ศึกษาแนวทางในความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ขององค์กรและการดำเนินการ ตามความต้องการของสมาชิกในองค์กร

1.5 จัดลำดับความสำคัญในการสามารถแก้ไขปัญหา และความสามารถในการสนองตอบ ความต้องการของสมาชิกและนำไปกำหนดเป็นนโยบายขององค์กร

1.6 กำหนดความต้องการในการพัฒนาองค์กรของผู้บริหารองค์กร และจัดลำดับ ความสำคัญความต้องการดังกล่าวเพื่อเลือกไปเป็นนโยบายขององค์กร (กำหนดในสิ่งที่ผู้บริหารองค์กร อยากรู้)

การสื่อสารนั้นหนทางการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช สามารถที่จะนำพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการ กำหนดการพัฒนา นโยบายและแผนงานขององค์กรต่าง ๆ นั้น เป็นภาระอันสำคัญของผู้บริหารองค์กร ทุกคน ที่จะต้องเข้าร่วมกันจัดทำและปฏิบัติให้เป็นไปตามนโยบายและแผนงานที่กำหนดไว้ เพื่อความ เจริญก้าวหน้าขององค์กร มีนโยบายและแผนงานที่ดีเพียงอย่างเดียวไม่ใช่สิ่งสำคัญแต่ทำอย่างไร เพื่อให้สมาชิกภายในองค์กรให้ความร่วมมือสนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นตามนโยบาย และแผนงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพราะถ้ามีนโยบายและแผนงานที่ดีแต่ไม่สามารถปฏิบัติได้ เนื่องจากไม่มีผู้สนับสนุนและเข้าร่วมกิจกรรมตามนโยบายและแผนงานกำหนดนโยบายและแผนงาน ขึ้นมาก็ถือว่าประสบความสำเร็จล้มเหลวเช่นกัน นี่คือการกิจที่นโยบายผู้บริหารองค์กรทุกคน

2.9 พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

การสื่อสารนั้นหนทางการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมพัฒนาการแห่งอนาคต ในทัศนะ ของนักวิชาการ ใน ผู้วิจัยนำพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการบูรณาการในประเด็นดังต่อไปนี้ซึ่งสามารถที่จะนำไปในการอภิปรายผลในบทที่ 5 พระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (108 มงคลพระบรม ราโชวาท:2556) ดังต่อไปนี้

2.9.1 กีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมือง

“จุดประสงค์ของการกีฬา ทราบกันดีอยู่แล้วว่าเป็นการฝึกให้บุคคลและคณะ มีความเข้มแข็ง สามัคคี เพื่อให้แต่ละคนมีความแข็งแรงทั้งในทางกาย ทางจิตใจ เป็นสิ่งหนึ่งที่จะทำให้น่าเกียรติมาสู่ ประเทศได้เกียรติทั้งในความสามารถ ความแข็งแรง นำเกรงขามของประชากรในแต่ละประเทศ”

2.9.2 ประเทศใดที่มีนักกีฬาและมีน้ำใจก็ทำให้ประเทศนั้นมีหน้ามีตาและแสดงถึงนิสัย ใจคอประชาชนในประเทศนั้น “อันเรื่องของกีฬานั้นเป็นเรื่องสำคัญอย่างทีกล่าวมาแล้วหลาย ครั้ง สำหรับประเทศหนึ่ง ๆ ควรจะส่งเสริมการกีฬาให้ดี เพราะว่าการกีฬาเป็นเครื่องหมายแสดงถึง ความเป็นอยู่ของบ้านเมืองสำคัญส่วนหนึ่ง ประเทศใดที่มีนักกีฬา และมีน้ำใจดีก็ทำให้ประเทศนั้นมี หน้ามีตา และแสดงถึงนิสัยใจคอประชาชนในประเทศนั้น การส่งเสริมกีฬาจึงเป็นงานที่สำคัญ นักกีฬา นั้น ต้องมีความสามารถรอบตัวหลายอย่างขั้นแรกก็ต้องมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงในการกีฬาทุก ชนิด ข้อนี้สำคัญเมื่อมีความแข็งแรงสมบูรณ์ของร่างกายแล้ว จะต้องฝึกฝนให้มีความสามารถใน ด้านกีฬาที่ตนได้ปฏิบัติ ก็เป็นการฝึกทั้งกายทั้งใจ ซึ่งก็เป็นข้อสำคัญอีกข้อหนึ่งในด้านทางจิตใจนักกีฬา ซึ่งเป็นข้อที่สำคัญที่สุดที่ได้รับการฝึกฝนอย่างมาก การฝึกวิชากีฬานี้ทำให้นักกีฬาจะต้องระมัดระวังตัว

ควบคุมทั้งกายทั้งใจของตนให้อยู่ในขอบเขตของกีฬานั้น และทั้งในเขตของความดีด้วย เพราะว่า นักกีฬาก็ควรส่งเสริมจิตใจที่บริสุทธิ์ จิตใจที่มีความซื่อสัตย์โดยแท้”

2.9.3 กีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคน และมีชีวิตของบ้านเมือง

“การกีฬานี้มีประโยชน์หลายด้านและสมควรที่จะส่งเสริมในทางที่ถูกต้อง ในหลักการการ กีฬาเพื่อความสามัคคี และเพื่อให้คุณภาพของมนุษย์ดีขึ้นมา เวลานี้การกีฬาก็นับว่ามีความสำคัญ ในทางอื่นด้วยคือในทางสังคม ทำให้คนในประเทศชาติได้หันมาปฏิบัติสิ่งที่เป็นประโยชน์ในทาง สุขภาพของร่างกายและจิตใจ ทำให้สามารถที่จะอยู่เป็นสังคมอย่างอยู่เย็นเป็นสุข ทั้งเป็นสิ่งที่ ก่อให้เกิดความเจริญของบ้านเมือง และโดยเฉพาะในการกีฬาระหว่างประเทศก็ได้เพิ่มความสำคัญกับ มนุษย์อื่นซึ่งอยู่ในประเทศอื่น ฉะนั้นกีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคน และชีวิตของ บ้านเมือง ถ้าปฏิบัติกีฬาอย่างที่ถูกต้องหมายถึงว่า อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถ ก็จะได้ นำ ชื่อเสียงแก่ตน และแก่ประเทศชาติ ถ้าปฏิบัติกีฬาด้วยความเรียบร้อย ด้วยความสุภาพ ก็ทำให้มี ชื่อเสียงเหมือนกัน และจะส่งเสริมความสามัคคีในประเทศชาติ การที่สมาคมได้ส่งเสริมการกีฬาโดยมี การเลือกนักกีฬายอดเยี่ยมเพื่อเป็นกำลังใจแก่นักกีฬา ก็เป็นสิ่งที่ดีมากและสมควรที่จะปฏิบัติต่อไป ขอให้วางหลักเกณฑ์ให้ดีเพื่อจะได้เป็นการส่งเสริมการกีฬาโดยแท้”

2.9.4 ฝึกอบรมจิตใจให้ผ่องแผ้วว่าจริง รู้จักแพ้ และชนะไม่เอารอดเอาเปรียบกัน

“การกีฬานั้น ย่อมเป็นที่ทราบกันอยู่โดยทั่วไปแล้วว่า เป็นปัจจัยในการบริหารร่างกายให้ แข็งแรง และฝึกอบรมจิตใจให้ผ่องแผ้วว่าจริง รู้จักแพ้ และชนะไม่เอารอดเอาเปรียบกัน มีการให้อภัยซึ่ง กันและกัน สามัคคีกลมเกลียวกัน อย่างที่เรียกกันว่า มี น้ำใจเป็นนักกีฬา”

2.9.5 ผู้ที่ปกติทำการงานโดยไม่ได้ใช้กำลัง หรือใช้กำลังแต่น้อยจึงจำเป็นต้องหาเวลาออก กำลังกาย “ร่างกายของเรานั้น ธรรมชาติสร้างมาสำหรับให้ออกแรงใช้งานมิใช่ให้อยู่เฉย ๆ ถ้าใช้แรง ให้พอเหมาะ พอดีโดยสม่ำเสมอ ร่างกายก็เจริญแข็งแรง คล่องแคล่ว ดังนั้น ผู้ที่ปกติทำการงานโดยไม่ได้ ใช้กำลังหรือใช้กำลังแต่น้อย จึงจำเป็นต้องหาเวลาออกกำลังกาย ให้พอเพียงกับความต้องการตาม ธรรมชาติเสมอทุกวัน”

2.9.6 แข่งขันและได้ชัยชนะมาถึงเวลาเข้าแข่งขันก็จะต้องตั้งสติให้ดีเพื่อให้ปฏิบัติได้เต็มที่ ตามที่ได้ฝึกฝนมา “การกีฬานั้นมีหลักสำคัญอยู่ที่ว่าจะต้อง ฝึกฝนตนเองให้แข็งแรงให้มีความสามารถ ในกีฬาของตน เพื่อจะพร้อมที่จะไปปฏิบัติหน้าที่ในการแข่งขันและได้ชัยชนะมา ถึงเวลาเข้าแข่งก็จะต้อง ตั้งสติให้ดี เพื่อปฏิบัติได้เต็มที่ตามที่ได้ฝึกฝนมา”

2.9.7 ผลของการกีฬา คือ ผลทางร่างกายและจิตใจ “การกีฬานั้นเป็นที่ทราบกันอยู่ทั่วไป ว่า เป็นการบริหารร่างกายให้แข็งแรง ทั้งเป็นการฝึกอบรมจิตใจให้เป็นผู้ว่าจริง รู้จักแพ้และชนะไม่เอา รัดเอาเปรียบ ให้อภัยซึ่งกันและกัน อย่างที่เรียกว่ามีน้ำใจเป็นกีฬา รวมความว่าผลของการกีฬา คือ ผล

ทางร่างกายและจิตใจ นอกจากนั้นยังจะส่งเสริมความสามัคคีกลมเกลียวกัน อันเป็นวัตถุประสงค์ที่พึงปรารถนายิ่ง”

2.9.8 การกีฬานั้น จะต้องมีการฝึกซ้อมให้ดี ทั้งในทางวิชาการ คือเทคนิคและทั้งในทางกาย “การกีฬานั้น จะต้องมีการฝึกซ้อมให้ดี ทั้งในทางวิชาการ คือ เทคนิคและทั้งในทางกาย คือ ความแข็งแรงสมบูรณ์ ถ้าขาดสองอย่างนี้จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภาระของตัวให้ได้ชัยชนะ จึงต้องเตรียมตัวเตรียมกายของตนให้ดีเพื่อที่จะได้ ไม่ต้องปราศัย”

2.9.9 การมีจิตใจเป็นนักกีฬา “นักกีฬาที่ดีนอกจากต้องมีการแสดงทั้งในทางกายในทางสมอง คือ ใช้ความคิด และวิทยาการแล้ว ก็ต้องมีจิตใจเป็นนักกีฬา อันนี้จะทำให้มีชัยเหมือนกัน ถ้าแสดงตนเป็นคนที่มีจิตใจเป็นนักกีฬา จะทำให้ใจเย็นดี เกิดเรื่องอะไรก็สามารถที่จะแก้ปัญหาได้”

2.9.10 เมื่อมีสุขภาพสมบูรณ์ดีพร้อม ทั้งร่างกายและจิตใจแล้ว ย่อมมีกำลังทำประโยชน์สร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมของบ้านเมืองได้เต็มที่ “การรักษาความสมบูรณ์แข็งแรง เป็นปัจจัยของเศรษฐกิจที่ดีและสังคมที่มั่นคง เพราะร่างกายที่แข็งแรงจะอำนวยผล ให้สุขภาพจิตใจสมบูรณ์ และเมื่อมีสุขภาพสมบูรณ์ ดีพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจแล้วย่อมมีกำลังทำประโยชน์ สร้างสรรค์เศรษฐกิจและสังคมของบ้านเมืองได้เต็มที่”

2.9.11 ร่างกายของคนเรานั้นธรรมชาติสร้างมาสำหรับให้ออกแรงใช้งาน “ร่างกายของคนเรานั้นธรรมชาติสร้างมาสำหรับให้ออกแรงใช้งานมิใช่ให้อยู่เฉยๆ ถ้าใช้แรงให้พอเหมาะดีโดยสม่ำเสมอ ร่างกายก็จะเจริญคล่องแคล่ว อดทน ยั่งยืน ถ้าไม่ใช้แรงเลย หรือไม่เพียงพอ ร่างกายก็จะเจริญแข็งแรงไปไม่ได้ แต่จะค่อย ๆ หมดแรงลงและหมดสภาพไปก่อนเวลาอันควร ดังนั้นผู้ที่ปกติมีการทำงานโดยไม่ใช้กำลังหรือใช้กำลังแต่น้อย จึงจำเป็นต้องหาเวลาออกกำลังให้พอเพียงตายอย่างยิ่งที่เขาจะใช้สติปัญญา ความสามารถของเขา ทำประโยชน์ให้แก่ตนเองและแก่ส่วนรวมได้น้อยเกินไป เพราะร่างกายอันกลับอ่อนแอลงนั้น จะไม่อำนวยโอกาสให้ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

2.8.12 พยายามฝึกฝนตนเอง ให้มีความเข้มแข็งถึงพร้อมด้วยความเป็นนักกีฬา “การกีฬานั้นสำคัญมาก นอกจากจะทำให้ให้นักเรียนและประชาชนมีกำลังกายและอนามัยดีแล้ว ยังจะช่วยฝึกจิตใจให้รู้จักหน้าที่ มีความสามัคคีในหมู่คณะทั้งฝึกให้เกิดความกล้าหาญอดทน รู้แพ้รู้ชนะ ชาติไทยเป็นชาตินักรบมาแต่โบราณกาล ได้ชื่อว่าเป็นผู้กล้าหาญ ยืนหยัดต่อสู้อุปสรรคทุกอย่าง โดยไม่ยอมถอยหลัง ทั้งมีความเมตตากรุณาเห็นอกเห็นใจผู้แพ้ มีจิตใจเป็นนักกีฬาโดยแท้จริง เราทั้งหลายผู้สืบสายมาแต่บรรพบุรุษ จึงสมควรพยายามฝึกฝนตนเองให้มีความเข้มแข็ง ถึงพร้อมด้วยความเป็นนักกีฬา ให้สมกับมีเลือดเป็นนักรบ และสามารถรักษาความเป็นไทยของประเทศชาติ”

2.9.13 นักกีฬาที่ได้รับการฝึกหัดอบรมอย่างดีแล้วย่อมมีใจแน่วแน่ “การกีฬานั้น นอกจากจะให้ความสนุกสนานและความสมบูรณ์แก่ร่างกายแล้วยังให้ผลดีทางจิตใจได้อย่างมากมาย นักกีฬาที่ได้รับการฝึกหัดอบรมอย่างดีแล้วย่อมมีใจแน่วแน่ ตัดสินใจได้รวดเร็ว มีความเพียรพยายามไม่ท้อถอย

และมีความหนักแน่นรู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักให้อภัยผู้มีใจเป็นนักกีฬา จึงเป็นผู้ที่มีประโยชน์ต่อสังคม และนำคอบหามาด้วยอย่างยิ่ง”

2.9.14 การกีฬานั้นนับเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการกล่อมเกล่าให้เด็กมีจิตใจจดทน กล่าวหาญ รู้แพ้รู้ชนะ “การกีฬานั้นนับเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการกล่อมเกล่าให้เด็กมีจิตใจจดทน กล่าวหาญ รู้แพ้รู้ชนะ ปลุกฝังพลานามัยให้แข็งแรง เป็นปัจจัยส่งเสริมให้เด็กเป็นผู้มีสมรรถภาพ ทั้งในทางจิตใจและร่างกายเป็นผลดีสืบเนื่องไปถึงการเป็นพลเมืองของชาติ อันเป็นยอดแห่งความปรารถนา

2.9.15 ขยันหมั่นเพียรด้านความซื่อสัตย์สุจริต “คุณสมบัติพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับทุกคน นั้น ที่สำคัญได้แก่ความรู้จักผิดชอบชั่วดี ความละเอียดรอบคอบ ความซื่อสัตย์สุจริต ทั้งในความคิด และการกระทำ ความไม่เห็นแก่ตัว ไม่เอาใจเอาเปรียบผู้อื่นความไม่มั่งง่ายหยาบคาย กับอีกอย่างหนึ่ง ที่สำคัญเป็นพิเศษ คือความขยันหมั่นเพียรด้านความซื่อสัตย์สุจริต”

2.9.16 คนทำงานดีคือคนมีระเบียบ “คนทำงานดีคือคนมีระเบียบ ได้แก่ระเบียบในการคิด และในการทำ ผู้ไม่ฝึกระเบียบไว้ ถึงจะมีวิชา มีเรี่ยวแรง มีความกระตือรือร้นอยู่เพียงไร ก็มักทำงานให้สำเร็จไม่ได้ เพราะความคิดอ่านสับสนวุ่น ทำอะไรก็ไม่ถูกลำดับขั้นตอน มีแต่ความลังเลและขัดแย้งทั้งในความคิด ทั้งในการปฏิบัติงาน ข้าราชการจึงจำเป็นต้องฝึกระเบียบในตนเองขึ้นระเบียบนั้นจักได้ช่วยประคับประคองส่งเสริมให้ตนทำงานได้ดีขึ้น และประสบความสำเร็จมั่นคงในราชการ”

2.9.17 การปฏิบัติราชการให้ดี “การปฏิบัติราชการให้ดีนั้น กล่าวอย่างสั้น ง่ายและตรงที่สุด คือ ทำให้สำเร็จทันการ และได้ผลเป็นประโยชน์แต่ทางเดียว ซึ่งจะทำให้เมื่อบุคคลมีวิชาความสามารถ และมีปัญญาความรู้คิดพิจารณา เห็นสิ่งที่เป็นคนเป็นโทษ เป็นประโยชน์ มิใช่ประโยชน์อย่างชัดเจน ถูก ตรง”

2.9.18 สัมมาทิฐิ ถูกต้อง ด้วยเหตุผลหลักวิชาและความชอบธรรม “ความรู้ที่ถูกต้องแม่นยำ ทั้งทางลึกและทางกว้างประการหนึ่ง ความคิดเห็นที่สัมมาทิฐิ ถูกต้องด้วยเหตุผลหลักวิชาการ และความชอบธรรม ประการหนึ่ง ความสามารถในการปฏิบัติกิจการงานให้สำเร็จผลตรงตามจุดมุ่งหมาย อีกประการหนึ่ง เป็นปัจจัยสำคัญของการทำงาน ผู้ปฏิบัติราชการโดยอาศัยปัจจัยสามส่วนนี้โดยครบถ้วนสม่ำเสมอ จะประสบความสำเร็จและความเจริญรุ่งโรจน์ ทั้งจะทำให้ราชการและชาติบ้านเมืองพัฒนาก้าวหน้าไปได้ด้วยความมั่นคงสวัสดิ์”

2.9.19 ความสบายใจของคนเป็นของที่หายาก “ความสบายใจของคนเป็นของที่หายาก คนเราต้องมีความสบายใจจึงจะมีชีวิตที่ราบรื่นได้”

2.9.20 ในภาษาทุกภาษาก็ต้องมีคำว่า เมตตา “ในภาษาทุกภาษาก็ต้องมีคำว่า เมตตา คือ เอื้อเพื่อซึ่งกันและกัน มองคนอื่นในทางที่จะช่วยเหลือเขามากกว่าที่จะไปแย่งชิงเขา ทุกภาษา ทุก

ศาสนา ก็มีจิตใจนี้ หรือวิธีการนี้ ขอให้ท่านทั้งหลายทำต่อไปด้วยความแน่วแน่ และด้วยความสุจริตใจ จะเป็นทางที่จะช่วยส่วนรวมให้อยู่เป็นสุข”

2.9.21 เพียรสร้างสรรค์ความดีความเจริญเพื่อประโยชน์และความสุข “ความพากเพียรที่ถูกต้องเป็นธรรมและพึงประสงค์นั้น คือความเพียรที่จะกำจัดความเสื่อมให้หมดไป และระวังป้องกันมิให้เกิดขึ้นใหม่อย่างหนึ่ง กับความเพียรที่จะสร้างสรรค์ความดีความเจริญให้บังเกิดขึ้น และระวังรักษา มิให้เสื่อมสลายไปอย่างหนึ่ง

“ความเพียรทั้งสองประการนี้ เป็นอุปการะอย่างสำคัญต่อการปฏิบัติตน ปฏิบัติงาน ถ้าทุกคน ในชาติจะได้ตั้งตนตั้งใจอยู่ในความเพียรดังกล่าว ประโยชน์และความสุขก็จะบังเกิดขึ้นพร้อมทั้งแก่ ส่วนตัวและส่วนรวม”

2.9.22 วิริยะอุตสาหะ ทำให้เป็นคนขยัน อดทนและทำสิ่งที่ถูกต้อง “...ความอุตสาหะ หรือ ความกล้า เป็นคำที่สำคัญ ต้องกล้าเผชิญตัวเอง เมื่อกล้าเผชิญตัวเอง กล้าที่จะลบล้างความขี้เกียจ เกียจคร้านในตัว หันมาพยายามอุตสาหะก็ได้เป็นวิริยะอุตสาหะ วิริยะในทางที่กล้าที่จะค้านตัวเองใน ความคิดพิเรนทร์ ก็เป็นคนที่มีเหตุผล เป็นคนที่ละอคติต่าง ๆ หมายความว่า เป็นคนที่คิดดี ที่ฉลาด วิริยะในทางที่ไม่ยอมแพ้แต่ความเจ็บปวด ความกลัวจะมาคุกคาม ก็ทำสิ่งที่ถูกต้อง...”

2.9.23 อดทนไม่ย่อท้อในสิ่งที่ดีงาม “...สำคัญที่สุดคือความอดทน คือไม่ย่อท้อ ไม่ย่อท้อใน สิ่งที่ดีงาม สิ่งที่ดีงามนั้นทำมันน่าเบื่อ บางทีเหมือนว่าไม่ได้ผลไม่ดัง คือมันครึ้นนะ ทำดีนี้ แต่ขอรับรอง ว่าการทำให้ดีไม่ครึ ต้องมีความอดทน เวลาข้างหน้าจะเห็นผลแน่นอน ในความอดทนข้างหน้าจะเห็น ผลแน่นอน ในความอดทนของตน ในความเพียรของตน

“ต้องถือว่าวันนี้เราทำยังไม่ได้ผล อย่าไปท้อ บอกว่าวันนี้เราทำยังไม่ได้ผล พรุ่งนี้เราจะต้อง ทำอีก วันนี้เราทำ พรุ่งนี้เราก็ทำอาทิตย์หน้าเราก็ทำ เดือนหน้าเราก็ทำ ผลอาจปีหน้า หรืออีกสองปี หรือสามปีข้างหน้า...”

2.9.24 การให้ความรักความเมตตา และน้ำใจไมตรีจะทำให้สำเร็จผลได้ “...ข้าพเจ้าจึง ประารถอย่างยิ่งที่จะเห็นคนไทยมีความสุขถ้วนหน้ากันด้วยการให้คือให้ความรักความเมตตา กัน ให้ น้ำใจไมตรีกัน ให้อภัยกัน ให้การสงเคราะห์อนุเคราะห์กัน โดยมุ่งดีมุ่งเจริญต่อกันด้วยความบริสุทธิ์ และจริงใจ ทุกคน ทุกฝ่ายจะได้สามารถร่วมมือ ร่วมความคิดอ่านกัน สร้างสรรค์ความสุข ความเจริญ มั่นคงให้แก่ตน แก่ประเทศชาติ อันเป็นสิ่งที่แต่ละคนต้องการให้สำเร็จผลได้ดังที่ตั้งใจปรารถนา...”

2.9.25 ฝึกจิตด้วยสติสัมปชัญญะช่วยให้มีจิตใจที่มีความสุข “...ท่านทั้งหลายสนใจในการ กินดีอยู่ดี และสนใจในความดีในจิตใจ สามารถที่จะดำรงชีวิตด้วยความสงบสุข คืออยู่ดีกินดีก็ หมายความว่า ทำหน้าที่อาชีพอย่างสุจริตและจิตใจที่มีความสุขนั้น ทำด้วยการฝึกจิตใจแต่ละบุคคลให้ เห็นความดีด้วยสติสัมปชัญญะ ถือว่าเป็นขั้นที่จะไปสู่ความสงบไม่ว่าไปนั่งวิปัสสนาในวัดเท่านั้น... แต่การปฏิบัติทุกวันทุกเวลาที่ตื่น มีสติสัมปชัญญะก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทุกคนทำได้ถ้าตั้งใจ...”

2.9.26 **เมื่อมีสติก็จะทำแต่สิ่งที่สุจริตและมีประโยชน์ยั่งยืน** “...ความบังคับตนเองนั้นเกิดขึ้นได้จากความรู้สึกกระลึกได้ว่าอะไรเป็นอะไร หรือเรียกสั้น ๆ ว่าสติ กล่าวคือ ก่อนที่บุคคลจะทำ จะพูด หรือแม้แต่จะคิดเรื่องต่าง ๆ สติหรือความรู้สึกกระลึกได้นั้นจะทำให้หยุดคิด ว่าสิ่งที่ทำนั้นผิดชอบชั่วดีอย่างไร จะมีผลเสียหายหรือจะเป็นประโยชน์อย่างไรต่อไปในระยะยาว เมื่อบุคคลคิดได้ ก็สามารถตัดสินใจการกระทำของตนได้ถูกต้อง แล้วก็กระทำแต่เฉพาะสิ่งที่สุจริต ที่มีประโยชน์อันยั่งยืน ไม่กระทำสิ่งที่จะเป็นความผิดเสียหายทั้งแก่ตนและส่วนรวม ความมีสตินั้นจะช่วยให้สามารถศึกษาทุกสิ่งทุกอย่างได้อย่างละเอียดประณีตคือเมื่อจะศึกษาสิ่งใดก็จะพิจารณากลับกรองสิ่งที่มีใช้ความถูกต้องแท้จริงออกเสียก่อนเพื่อให้ได้มาแต่เนื้อแท้ที่ปราศจากโทษ...”

2.9.27 **ความสุขความเจริญพึงแสวงหามาด้วยความเป็นธรรม** “...ความสุขความเจริญอันแท้จริงนั้น หมายถึง ความสุขความเจริญที่บุคคลแสวงหามาได้ด้วยความเป็นธรรม ทั้งในเจตนาและการกระทำ ไม่ใช่ได้มาด้วยความบังเอิญ หรือด้วยการแก่งแย่งเบียดเบียนจากผู้อื่น...”

2.9.28 **ความเจริญเกิดจากการประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบ** “...ความเจริญของคนทั้งหลาย ย่อมเกิดมาจากประพฤติชอบและการหาเลี้ยงชีพชอบเป็นหลักสำคัญ ผู้ที่จะสามารถประพฤติชอบและหาเลี้ยงชีพชอบได้ด้วยนั้น ย่อมจะมีทั้งวิชาความรู้ ทั้งหลักธรรมทางศาสนาเพราะสิ่งแรกเป็นปัจจัยสำหรับใช้กระทำการทำงาน สิ่งหลังเป็นปัจจัยสำหรับส่งเสริมความประพฤติ และการปฏิบัติงานให้ชอบคือให้ถูกต้องและเป็นธรรม

“วิชาการกับหลักธรรมที่มีประกอบกันพร้อมในผู้ใด ผู้นั้นจะได้ประสบความสุขและความสำเร็จในชีวิตโดยสมบูรณ์...”

2.9.29 **ใช้สติปัญญาในการพิจารณาแก้ไขปัญหา**

“...ปัญหาทุกอย่างไม่ว่าเล็กหรือใหญ่มีทางแก้ไขได้ถ้ารู้จักคิดให้ถี่ ปฏิบัติให้ถูกการคิดให้ถี่มิใช่การคิดได้ด้วยลูกคิดหรือด้วยสมองกล เพราะโลกเราในปัจจุบันจะวิวัฒนาการไปมากเพียงใดก็ตาม ก็ยังไม่เครื่องมืออันวิเศษชนิดใดสามารถขบคิดแก้ไขปัญหาลักษณะต่าง ๆ ได้อย่างสมบูรณ์

“การขบคิดวินิจฉัยปัญหาจึงต้องใช้สติปัญญา คือคิดด้วยสติรู้ตัวอยู่เสมอเพื่อหยุดยั้งและป้องกันความประมาทผิดพลาดและอคติต่างๆ มิให้เกิดขึ้น ช่วยให้การใช้ปัญญาพิจารณาปัญหาต่าง ๆ เป็นไปอย่างเที่ยงตรง ทำให้เหตุผล เห็นผลที่เกี่ยวเนื่องกันเป็นกระบวนการได้กระจ่างชัดทุกขั้นตอน...”

2.9.30 **มีความสามารถย่อมไม่มีวันอัปจน** “...คนเราเมื่อมีความสามารถที่ดีเป็นทุนรอนอยู่ก็จะไม่มีวันอัปจน ย่อมหาทางสร้างตัวสร้างฐานะให้ก้าวหน้าได้เสมอ ข้อสำคัญในการสร้างตัวสร้างฐานะนั้น จะต้องถือหลักค่อยเป็นค่อยไปด้วยความรอบคอบระมัดระวัง และความพอเหมาะพอดี ไม่ทำเกินฐานะและกำลัง หรือทำด้วยความเร่งรีบเมื่อมีพื้นฐานแน่นหนารองรับพร้อมแล้ว จึงค่อยสร้าง

ค่อยเสริมความเจริญก้าวหน้าในระดับสูงขึ้น ตามต่อกันไปเป็นลำดับ ผลที่เกิดขึ้นจึงจะแน่นอน มีหลักเกณฑ์ เป็นประโยชน์แท้และยั่งยืน...”

2.9.31 **ทำงานด้วยใจรัก โดยหวังผลงานเป็นสำคัญ** “...การทำงานด้วยน้ำใจรักต้องหวังผลงานนั้นเป็นสำคัญ แม้จะไม่มีใครรู้ใครเห็นก็ไม่น่าวิตก เพราะผลสำเร็จนั้นจะเป็นประจักษ์พยานที่มั่นคง

“ที่พูดเช่นนี้เหมือนกับสอนให้ปิดทองหลังพระ การปิดทองหลังพระนั้น เมื่อถึงคราวจำเป็นก็ต้องปิด ว่าที่จริงแล้วคนโดยมากไม่ค่อยชอบปิดทองหลังพระกันนัก เพราะนึกว่าไม่มีใครเห็น แต่ถ้าทุกคนพากันปิดทองแต่ข้างหน้า ไม่มีใครปิดทองหลังพระเลย พระจะเป็นพระที่งามบริบูรณ์ไม่ได้...”

2.9.32 **ต้องรู้วิชาอย่างแจ่มแจ้ง และมีอุตสาหกรรมทำงานจนประสบผลสำเร็จ** “...คนที่จะใช้วิชาได้ดีนั้น ประการแรกจะต้องรู้วิชาเป็นอย่างดี คือรู้อย่างแจ่มแจ้งชำนาญชำนาญ และทั่วถึงตลอดหมด ทั้งในหลักใหญ่ ทั้งในรายละเอียด รวมทั้งในส่วนที่จะต้องประสานกับวิชาอื่น ๆ เพื่อให้เกื้อกูลส่งเสริมกันและกันด้วย ประการที่สอง จะต้องรู้จักพิจารณาเลือกทำงานที่เป็นงานสร้างสรรค์ มิใช่งานมีผลข้างลบ หรือที่ปราศจากคุณค่าปราศจากประโยชน์อันพึงประสงค์ ประการที่สามไม่ว่าจะทำงานฝ่ายใดสาขาใด จะต้องเรียนรู้ลักษณะงานให้ทราบอย่างถ่องแท้ โดยเฉพาะในจุดประสงค์ ขอบเขต และแนวทางที่จะปฏิบัติ ประการที่สี่ จะต้องมีความตั้งใจที่แน่วแน่ และมีความอุตสาหกรรมพร้อมอยู่เสมอที่จะปฏิบัติงานนั้นให้สำเร็จประโยชน์ตามที่มุ่งหมาย...”

2.9.33 **ต้องมีความเพียร ความอดทน และการเอาใจใส่คือสิ่งสำคัญที่ทำให้งานบรรลุผล**

“...ความเพียรกับความอดทนนั้นเป็นสิ่งสำคัญที่สุดที่จะทำให้งานใด ๆ บรรลุผลได้เมื่อมีความเพียรมีความอดทนแล้ว สิ่งอื่นก็มา แต่ในความเพียรในความอดทนนี้ก็ต้องมีการเอาใจใส่ การเอาใจใส่นั้นคือติดตามอยู่ตลอดเวลาว่างานของเราไปถึงไหนแล้วก็ไม่ควรจะปล่อย ต้องให้มีการติดตาม...”

2.9.34 **การงานและอาชีพทุกอย่างย่อมมีจรรยาบรรณเป็นของตนเอง** “...การงานทุกอย่างทุกอาชีพย่อมจะมีจรรยาบรรณของตนเอง จรรยาบรรณนั้นจะบัญญัติเป็นลายลักษณ์อักษรหรือไม่ก็ตาม แต่เป็นสิ่งที่ยึดถือกันว่าเป็นความดีงามที่คนอาชีพนั้นพึงประพฤติปฏิบัติหากผู้ใดล่วงละเมิดก็อาจก่อให้เกิดความเสียหาย ทั้งแก่บุคคล หมู่คณะ และส่วนรวมได้...”

2.9.35 **ความมุ่งมั่นและความตั้งใจดี คือพลังแห่งความสำเร็จ** “...ความมุ่งมั่นของท่านทั้งนี้แท้จริงคืออุดมคติที่ต่างคนได้วางไว้ในชีวิต และเป็นพลังยิ่งใหญ่ที่จะส่งเสริมให้สามารถก้าวไปถึงความสำเร็จในกิจทุกสิ่ง เมื่อบัดนี้ทุกคนมีอุดมคติและความตั้งใจดีพร้อมแล้วต้องรักษาไว้ให้หนักแน่นมั่นคงต่อไป อย่ายอมให้กาลเวลา ความเห็นแก่ตัว หรือสถานการณ์ใด ๆ มาทำลายเสียได้...”

2.9.36 **ผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬาเป็นผู้มีประโยชน์ต่อสังคม และเป็นผู้นำคบหา** “...การกีฬานั้นนอกจากจะให้ความสนุกสนานและความสมบูรณ์แก่ร่างกายแล้ว ยังให้ผลดีทางจิตใจได้อย่างมากมาย นักกีฬาที่ได้รับการฝึกหัดอบรมอย่างดีแล้ว ย่อมมีในแน่วแน่ ตัดสินใจได้รวดเร็ว มีความเพียรพยายาม

ไม่ท้อถอย และมีความหนักแน่น รู้จักแพ้ รู้จักชนะ รู้จักให้อภัยผู้มีใจเป็นนักกีฬาจึงเป็นผู้ที่มีประโยชน์ต่อสังคมและนำคอบหาสมาคมด้วยอย่างยิ่ง...”

2.9.37 **สุขภาพจิตสำคัญกว่าสุขภาพกายเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม** “...สุขภาพจิตสำคัญกว่าสุขภาพกายด้วยซ้ำ เพราะว่าคนไทยที่ร่างกายสมบูรณ์แข็งแรง แต่จิตใจฟั่นเฟือน ไม่ได้เรื่องนั้นถ้าทำอะไรก็จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองหรือสังคมอย่างใดส่วนคนที่สุขภาพกายไม่สู้จะแข็งแรง แต่สุขภาพจิตดี หมายความว่า จิตใจดี รู้จักจิตใจของตัวเอง และรู้จักปฏิบัติให้ถูกต้องยอมเป็นประโยชน์ต่อตนเองมาก และเป็นประโยชน์ต่อสังคมได้มาก ในที่สุดสุขภาพจิตที่ดีก็อาจจะพามาซึ่งสุขภาพทางกายที่ดีได้...”

2.9.38 **จะปักใจเชื่ออะไรต้องใช้สติและค้นคว้าไตร่ตรองให้แน่ใจว่าเป็นความจริง** “...โลกปัจจุบันเต็มไปด้วยการโฆษณาชวนเชื่อ ฉะนั้นก่อนที่จะปักใจเชื่ออะไรลงไป ควรพิจารณาเหตุผลให้ถ่องแท้เสียก่อน แม้แต่สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังทรงแนะนำให้ใช้สติและปัญญาศึกษาค้นคว้าและไตร่ตรองให้แน่ใจว่า คำสั่งสอนนั้นเป็นความจริงที่เชื่อได้หรือไม่ ไม่ใช่สักแต่ว่าเชื่อเพราะว่ามีผู้รู้บัญญัติไว้...”

2.9.39 **พึงหวงแหนและรักษาภาษาไทยไว้ให้ดี และแข็งแรง** “...ภาษาไทยนั้นเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ภาษาทั้งหลายเป็นเครื่องมือของมนุษย์ชนิดหนึ่ง คือเป็นทางสำหรับแสดงความคิดเห็นอย่างหนึ่ง เป็นสิ่งที่สวยงามอย่างหนึ่ง เช่นในทางวรรณคดี เป็นต้น ฉะนั้นจึงจำเป็นต้องรักษาไว้ให้ดี ประเทศไทยนั้นมีภาษาของเราเองซึ่งต้องหวงแหนประเทศใกล้เคียงของเราหลายประเทศมีภาษาของตนเอง แต่ว่าเขาก็ไม่แข็งแรง เขาต้องพยายามหาทางที่จะสร้างภาษาของตนเองไว้ให้มั่นคงเราโชคดีที่มีภาษาของตนเองแต่โบราณกาล จึงสมควรอย่างยิ่งที่จะรักษาไว้...”

2.10 เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

การสื่อสารนั้นหนทางการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมหนทางการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการ ในการวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงอนาคต ผู้วิจัยได้ศึกษาและนาระบียบวิธีวิจัยในการถามอนาคตในการวิจัยครั้งนี้ในการวิจัยเพื่อให้เหมาะสมกับการวิจัยที่ถูกต้องตามหลักที่นักวิชาการได้มองว่าการวิจัยเทคนิคเดลฟาย เป็นการวิจัยที่มุ่งสู่อนาคตและการสร้างคำตอบสู่กระบวนการนวัตกรรมใหม่ทางการสื่อสาร สามารถพิจารณาได้จากนักวิชาการที่ได้ให้ความหมาย เงื่อนไข กระบวนการ และอินโดของเทคนิคเดลฟายดังต่อไปนี้

สุวารี รวบทองศรี (2530) กล่าวถึง การวิจัยโดยใช้เทคนิคเดลฟายว่าเทคนิคเดลฟาย คือ ขบวนการที่รวบรวมความคิดเห็นหรือการตัดสินใจในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เกี่ยวกับอนาคตจากกลุ่ม

ผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สอดคล้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน และมีความถูกต้องน่าเชื่อถือมากที่สุด โดยที่ผู้วิจัยไม่ต้องนัดสมาชิกในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้มาประชุมพบปะกันแต่ขอร้องให้สมาชิกแต่ละคน แสดงความคิดเห็น หรือตัดสินใจปัญหาในรูปของการตอบแบบสอบถามซึ่งเทคนิคนี้จะทำให้ผู้วิจัย สามารถระดมความคิดเห็น จากผู้เชี่ยวชาญในที่ต่างๆได้โดยไม่มีข้อจำกัด รวมทั้งยังประหยัดเวลาและ ค่าใช้จ่ายอีกด้วย นอกจากนี้เทคนิคเดลฟายยังช่วยให้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของผู้อื่น หรือเสียงส่วนใหญ่ ทั้งยังสอดคล้องกับงานวิจัยความเป็นไปได้ในการรัฐประหารของทหารไทยใน อนาคต(เยาวเรศ สุทธิระพินทุ:2545)

โดยทั่วไป ผู้ทำการวิจัยจะตัดสินใจใช้เทคนิคนี้เมื่อมีเหตุการณ์อย่างหนึ่งอย่างใด คือ

1. ปัญหาที่จะทำการวิจัยไม่มีคำตอบที่ถูกต้องแน่นอน แต่สามารถวิจัยปัญหาได้จากการ รวบรวมการตัดสินใจแบบอัตวิสัย จากผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ
2. ปัญหาที่จะทำการวิจัยต้องการความคิดเห็นหลายๆด้าน จากประสบการณ์หรือความรู้ ความสามารถของผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้น
3. ผู้ทำการวิจัยไม่ต้องการให้ความเห็นของผู้อื่นแต่ละคนมีผลกระทบต่อ การพิจารณาตัดสินใจปัญหานั้นๆ
4. การพบปะเพื่อนัดประชุมเป็นการไม่สะดวก เนื่องจากสภาพภูมิศาสตร์หรือเสียเวลามาก
5. เมื่อไม่ต้องการเปิดเผยรายชื่อในกลุ่ม เพราะความคิดเห็นของคนในกลุ่มเกี่ยวกับปัญหาที่ วิจัยอาจมีความขัดแย้งอย่างมาก

ปัจจัยที่ทำให้เทคนิคเดลฟายใช้ได้ผลสมบูรณ์

1. เวลา ผู้ทำการวิจัยควรมีเวลามากเพียงพอ โดยทั่วไปใช้เวลาประมาณ 2 เดือน จึงจะ เสร็จสิ้นกระบวนการ อย่างไรก็ตามอาจใช้เวลาช้าหรือเร็วกว่านั้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับผู้เชี่ยวชาญจะส่ง แบบสอบถามแต่ละรอบคืนมาช้าหรือเร็วเพียงใด
2. ผู้เชี่ยวชาญ ในการเลือกสรรผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้ทำการวิจัยควรคำนึงดังต่อไปนี้
 - 2.1 ความสามารถของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศใน สาขานั้นๆ อย่างแท้จริง ไม่ควรเลือกโดยอาศัยความคุ้นเคยหรือติดต่อได้ง่าย
 - 2.2 ความร่วมมือของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกผู้ที่มีความเต็มใจ ตั้งใจและมั่นใจใน การให้ความร่วมมือกับงานวิจัยโดยตลอด รวมทั้งยินยอมสละเวลาอีกด้วย
 - 2.3 จำนวนผู้เชี่ยวชาญ ควรเลือกให้มีจำนวนมาเพียงพอเพื่อจะได้ความคิดเห็นใหม่ และได้คำตอบที่มีน้ำหนักความน่าเชื่อถือมากยิ่งขึ้น โดยทั่วไปไม่มีข้อกำหนดตายตัวว่าควรมีจำนวน

ผู้เชี่ยวชาญก็คณักวิจัยบางคนให้ความเห็นว่าจำนวน 5 ถึง 10 คน ในบางกลุ่มก็มากเพียงพอ ส่วน โทมัส แมคมิลแลน(Thomas Macmillian)ได้เสนอว่า หากผู้เชี่ยวชาญจึงไม่ควรน้อยกว่า 17 คน

3. แบบสอบถาม การเขียนให้ชัดเจน สละสลวย ง่ายแก่การอ่านและเข้าใจนอกจากนี้การเว้นระยะในการส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละรายไม่ควรห่างกันเกินไปเพราะอาจมีผลให้ผู้ตอบลืมหेतุผลที่เลือกหรือตอบในรอบที่ผ่านมาได้

4. ผู้ทำการวิจัย ผู้ทำการวิจัยต้องมีความละเอียดรอบคอบในการพิจารณาคำตอบและให้ความสำคัญในคำตอบที่ได้รับอย่างเสมอกันทุกข้อ โดยไม่มีความลำเอียงแม้ว่าในข้อนั้นๆจะมีบางคนไม่ตอบก็ตาม ทั้งนี้ยังควรมีการวางแผนล่วงหน้าอย่างดีในการดำเนินงานตามขั้นตอนของกระบวนการวิจัยแบบเดลฟายด้วย

กระบวนการเทคนิคเดลฟาย

กระบวนการของการวิจัย (อ้างถึงในอาซารินทร์ เป้นสุข:2555)เริ่มจากการคัดเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อร่วมตอบแบบสอบถามและเพื่อให้ได้ความคิดที่ตรงความเป็นจริง และน่าเชื่อถือมากขึ้น จึงต้องถามย้ำและส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญหลายรอบ โดยมักจะถามความคิดเห็น 3- 4 รอบ คือ

รอบที่ 1 แบบสอบถามในรอบแรกมักเป็นคำถามปลายเปิดและเป็นการถามอย่างกว้างๆเพื่อต้องการเก็บรวบรวมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน

รอบที่ 2 แบบสอบถามในรอบที่ 2 จะพัฒนาจากคำตอบในแบบสอบถามของรอบแรกโดยผู้ทำการวิจัยจะรวบรวมความคิดเห็นที่ได้ทั้งหมดเข้าด้วยกัน แล้วนำมาวิเคราะห์พิจารณา รวมทั้งตัดข้อมูลที่ซ้ำซ้อนออก จากนั้นก็จัดสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 ส่งกลับไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นอีกครั้ง แบบสอบถามรอบนี้ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนต้องลงมติจัดลำดับความสำคัญของแต่ละข้อ ในรูปแบบของการให้เปอร์เซ็นต์ หรือแบบมาตราวัดแบบลิเคิต (Likert Scale) รวมทั้งเขียนเหตุผลที่เห็นด้วยหรือไม่เห็นด้วยแต่ละข้อ ลงในช่องว่างที่เว้นไว้ตอนท้ายประโยค นอกจากนี้หากคำถามข้อใดที่ไม่ชัดเจน หรือควรมีการแก้ไขสำนวน ผู้เชี่ยวชาญสามารถเขียนคำแนะนำลงในช่องว่างดังกล่าวอีกด้วย

ในบางครั้งผู้ทำการวิจัยอาจไม่ได้เริ่มต้นด้วยการส่งแบบสอบถามแบบปลายเปิดเหมือนอย่างในรอบแรก แต่สร้างแบบสอบถามฉบับแรกในลักษณะคล้ายๆกับแบบสอบถามรอบที่ 2 และสร้างคำถามเกี่ยวกับปัญหาที่กำลังวิจัยขึ้นเอง แล้วส่งไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญเพื่อขอให้จัดระดับ

ความสำคัญของแต่ละข้อแบบสอบถามในลักษณะนี้ ผู้ทำการวิจัยควรให้คำถามปลายเปิดในตอนท้ายของแบบสอบถาม เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมได้

รอบที่ 3 หลังจากได้รับแบบสอบถามรอบที่ 2 จากผู้เชี่ยวชาญคืนแล้วผู้ทำการวิจัยจะนำคำตอบแต่ละข้อคำนวณหาค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartilerange) แล้วสร้างแบบสอบถามใหม่โดยใช้ข้อความเดียวกับแบบสอบถามที่ 2 เพียงแต่เพิ่มตำแหน่งค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ และตำแหน่งที่ผู้ตอบท่านนั้นๆ ได้ตอบแบบสอบถามฉบับรอบที่ 2 แล้วส่งกลับไปให้ผู้ตอบท่านนั้นๆ อีกครั้งหนึ่ง จุดประสงค์ของแบบสอบถามรอบนี้ เพื่อให้ผู้ตอบได้เห็นความแตกต่างระหว่างคำตอบเดิมของตัวเอง มัธยฐานและค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ ของคำตอบที่ได้จากกลุ่มผู้ตอบทั้งหมด แล้วพิจารณาทบทวนอีกครั้งว่าต้องการยืนยันคำตอบเดิมหรือต้องการเปลี่ยนแปลงคำตอบใหม่ หากต้องการยืนยันคำตอบเดิม ก็ได้รับการขอร้องให้เขียนเหตุผลสั้นๆ ลงท้ายของแต่ละข้อด้วย การส่งแบบสอบถามในรอบนี้นั้น จะจัดส่งไปให้กับผู้ตอบและส่งคืนแบบสอบถามรอบที่ 2 แล้วเท่านั้น

รอบที่ 4 ผู้ทำการวิจัยจะทำตามขั้นตอนเดียวกับรอบที่ 3 คือ คำนวณค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จากคำตอบที่ได้มาใหม่ แล้วใส่ลงในแบบสอบถามที่มีรูปแบบและเนื้อหาเช่นเดียวกับฉบับในรอบที่ 3 รวมทั้งใส่ตำแหน่งของผู้ตอบท่านนั้นๆ ในฉบับที่ 3 ด้วย จากนั้นส่งไปให้ผู้ตอบพิจารณาทบทวนคำตอบอีกครั้ง

โดยทั่วไปแล้ว มักจะตัดการส่งแบบสอบถามในรอบที่ 4 แล้วใช้ผลที่ได้ในรอบที่ 3 พิจารณาเสนอผลการวิจัย เพราะความคิดเห็นในรอบที่ 3 และรอบที่ 4 มีความแตกต่างกันน้อยมาก

ข้อได้เปรียบและข้อเสียเปรียบของเทคนิคเดลฟาย

เทคนิคเดลฟายมีข้อได้เปรียบและข้อเสีย พอสรุปได้ดังนี้

ข้อได้เปรียบของเทคนิคเดลฟาย

1. เป็นเทคนิคที่สามารถรวบรวมความคิดเห็น โดยไม่ต้องมีการพบปะประชุมกัน ซึ่งเป็น การทวนเวลาและค่าใช้จ่ายอย่างมาก
2. ข้อมูลที่ได้จะเป็นคำตอบที่น่าเชื่อถือ เพราะ
 - 2.1 เป็นความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างจริงจังแท้
 - 2.2 ได้มาจากคำถามหลายรอบ จึงเป็นคำตอบที่ได้การกลั่นกรองมาอย่างรอบคอบ

2.3 ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนแสดงความคิดเห็นของตนอย่างเต็มที่ และอิสระไม่ได้ตกอยู่ภายใต้อิทธิพลทางความคิด หรืออำนาจเสียงส่วนใหญ่ เพราะผู้เชี่ยวชาญเหล่านั้นจะไม่ทราบว่ามีใครอยู่ในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญบ้าง และไม่ทราบด้วยว่าแต่ละคนมีความคิดเห็นอย่างไร

3. ผู้ทำการวิจัยสามารถระดมความคิดเห็นจากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญได้ โดยไม่จำกัดทั้งในเรื่องจำนวนผู้เชี่ยวชาญ สภาพภูมิศาสตร์หรือเวลา
4. เป็นเทคนิคที่มีขั้นตอนการดำเนินการไม่ยากและได้ผลอย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพ
5. ผู้ทำการวิจัยสามารถทราบลำดับ ความสำคัญของข้อมูล และเหตุผลในการตอบรวมทั้งสอดคล้องในเรื่องความคิดเห็นได้เป็นอย่างดี

ข้อเสียเปรียบของเทคนิคเดลฟาย

1. ผู้เชี่ยวชาญที่ได้รับการคัดเลือก มิใช่เป็นผู้มีความสามารถ หรือเชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างแท้จริง ซึ่งทำให้ข้อมูลที่ได้ขาดความเชื่อมั่นได้
2. ผู้เชี่ยวชาญไม่เต็มใจให้ความร่วมมือในการวิจัยอย่างแท้จริงโดยตลอด
3. ผู้ทำการวิจัยขาดความรอบคอบ หรือมีความลำเอียงในการพิจารณาวิเคราะห์คำตอบที่ได้แต่ละรอบ
4. แบบสอบถามที่ได้ส่งไปสูญหายระหว่างทาง หรือไม่ได้รับคำตอบมาครบในแต่ละรอบ

2.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล อดุลยเดช โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ ในงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้ สำนักนันทนาการ กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2555) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเวลาว่างศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาขึ้นเป็นรูปหลักสูตรเวลาว่างศึกษาที่ได้จากการศึกษาวิเคราะห์และสังเคราะห์หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และรายงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเวลาว่างศึกษา และตรวจสอบคุณภาพโดยผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจากการนำรูปแบบไปใช้นักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีพัฒนาการด้านความสามารถและมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความตระหนักในตนเอง ความตระหนักในเวลาว่าง ทักษะการใช้เวลาว่าง การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมกิจกรรมนันทนาการในเวลาว่าง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และทักษะการใช้เวลาว่างดีขึ้น สอดรับกับ

สำนักงานพัฒนาการกีฬาและนันทนาการ กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2550) ได้ศึกษางานวิจัย เรื่อง การศึกษาผลของการฝึกโยคะที่มีต่อการพัฒนาทางสุขภาวะของคนไทย ผลการวิจัยพบว่า ค่าเฉลี่ยภาวะสุขภาพและสมรรถภาพทางกายทุกตัวบ่งชี้ถึงการมีสุขภาวะที่ดีขึ้น กล่าวคือ 1.ค่าเฉลี่ยของภาวะสุขภาพ ประกอบด้วย ด้านน้ำหนักตัว ไชมันโคเลสเตอรอล (Cholesterol) ไชมันไตรกลีเซอไรด์ (Triglyceride) และไขมันชนิดแอลดีแอล โคเลสเตอรอล (LDL-Cholesterol) มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำกว่าก่อนการได้รับการฝึกโยคะ ส่วนไขมันชนิดเอชดีแอล (HDL-Cholesterol) มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการได้รับการฝึกโยคะ และด้านสมรรถภาพทางกาย ได้แก่ ความอ่อนตัวของขาและหลัง ความอ่อนตัวของไหล่ขวาและซ้าย การทรงตัว แรงบีบมือ ความจุปอด และการกระโดดสูง มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยสูงกว่าก่อนการได้รับการฝึกโยคะ ส่วนดัชนีมวลกาย (BMI) และเปอร์เซ็นต์ไขมัน มีผลการประเมินค่าเฉลี่ยต่ำกว่าก่อนการได้รับการฝึกโยคะ 2. การทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยของภาวะสุขภาพและสมรรถภาพทางกาย ก่อนและหลังการทดลอง 10 สัปดาห์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่า ด้านภาวะสุขภาพ ด้านสมรรถภาพทางกาย มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ยกเว้นดัชนีมวลกาย (BMI) และการทรงตัว พบว่า ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และภู่ฟ้า เสวกพันธ์ (2549) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบโปรแกรมนันทนาการจิตศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบโปรแกรม นันทนาการจิตศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น มีพื้นฐานมาจากการศึกษาทฤษฎีและงานการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับนันทนาการและนันทนาการจิตศึกษา โดยได้รับการตรวจหาคุณภาพเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องและผลจากการนำรูปแบบไปใช้พบว่า กรณีศึกษามีพัฒนาการความสามารถและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักส่วนตนทางนันทนาการ ความซาบซึ้งทางนันทนาการ ความมีอิสระในการกำหนดเลือกด้วยตนเองทางนันทนาการ การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางนันทนาการ ความรู้และการใช้แหล่งทรัพยากรที่อำนวยความสะดวกทางนันทนาการ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมดีขึ้น อีกทั้ง เกรียงศักดิ์ บุญญานพวงศ์ (2530) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ปัญหาในการเลี้ยงดูบุตรของสตรีที่ทำงานนอกร้านในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า สตรีที่ทำงานนอกร้านในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่ ที่มีบุตรอยู่ในวัย 0-4 ปี ส่วนใหญ่ไม่มีปัญหาเกี่ยวกับการเลี้ยงดูบุตรเหมือนสตรีที่ทำงานนอกร้านในเขตกรุงเทพมหานคร ทั้งนี้เพราะรูปแบบของครอบครัวสตรีที่ยังคงเป็นแบบครอบครัวขยายได้เข้ามามีบทบาทในการแบ่งเบาภาระของสตรีในเรื่องนี้ สำหรับสตรีที่อยู่ในครอบครัวเดี่ยว ค่อนข้างมีปัญหาในการเลี้ยงดูบุตรบ้าง โดยปัญหาเกี่ยวกับพี่เลี้ยงเด็กหรือสถาบันรับเลี้ยงเด็ก และวิธีการเลี้ยงดูผู้เลี้ยงปฏิบัติต่อเด็ก โดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ (2529, อ่างอิงใน เสน่ห์ เสถียรพงศ์, 2540) ได้ศึกษา งานวิจัยเรื่อง ความต้องการปัญหากิจกรรมและการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชนในชุมชนแออัด

ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชน มีปัญหาครอบครัวขาดความอบอุ่น มีเวลาว่างมาก และส่วนใหญ่ใช้ไปในทางไร้ประโยชน์และยังเด็กในวัยเรียนอีกมากที่ยังไม่ได้รับการศึกษาในภาคบังคับ จึงควรที่จะต้องมีการปรับปรุงทั้งในด้านโภชนาการ ที่อยู่อาศัย การศึกษา การหากิจกรรมให้กับเด็ก และให้ความรู้กับบิดามารดาเพื่อ ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีผลให้เด็กห่างไกลจากการมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน และ

คณะกรรมการกิจกรรมเยาวชนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ การประชุม เรื่อง “อิทธิพลของสังคมต่อเยาวชน” (2514) มีข้อเสนอแนะในส่วนที่เสนอแนะต่อหน่วยงานราชการ และองค์การที่เกี่ยวข้องทั่วไปว่า ควรจัดตั้งศูนย์เยาวชนในชุมชนขนาดใหญ่ ๆ ที่มีเยาวชนอาศัยอยู่มาก เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การหาความรู้ และควรจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้ มีการฝึกอบรม การแสดงการบรรยายเกี่ยวกับอาชีพ เป็นประจำและยังเชื่อมโยงต่อการศึกษานันทนาการของนพรัตน์ ศุทธิกุล (2546) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลของกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุง จังหวัดสมุทรปราการ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 50 คน แบ่งเป็น 2 ห้องเรียน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster Random Sampling) และจับฉลากแบ่งเป็นกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม ใช้แผนการทดลองแบบ Randomized Control Group Pre-test Post-test Design เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเป็นแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยภายในกลุ่มเดียวกันโดยใช้สถิติ t-test (dependent) และเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุมโดยวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนร่วม (ANCOVA) ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองก่อนและหลังการทดลองไม่แตกต่างกัน ยกเว้น ด้านความสุข ในเรื่องความภูมิใจในตนเอง มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความภูมิใจในตนเองลดลง และนักเรียนกลุ่มทดลองและกลุ่มควบคุม มีความฉลาดทางอารมณ์หลังทดลองโดยการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการโดยรวมไม่แตกต่างกัน ยกเว้นด้านความดี ในเรื่องความรับผิดชอบ มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยใช้กลุ่มทดลองมีความรับผิดชอบสูงกว่ากลุ่มควบคุมและนันทนาการได้นำมาหยิบยกขึ้นในการวิจัยที่เน้นเด็กก่อนเข้าเรียนของพิมพ์ใจ สิทธิปราณี (2546) ได้ศึกษาผลวิจัยเรื่อง **การใช้กิจกรรมนันทนาการในกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีต่อการพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเข้าเรียน** ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชั้นอนุบาลปีที่ 3 โรงเรียนอนุบาลพรณี อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2545 จำนวน 22 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นกิจกรรมนันทนาการในกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้โดยใช้กิจกรรมนันทนาการจำนวน 6 กิจกรรม ประกอบด้วยกิจกรรมเคลื่อนไหว กิจกรรมสร้างสรรค์ กิจกรรมเสริมประสบการณ์ กิจกรรมเกมศึกษา กิจกรรมเล่นตามมุม

ผลการวิจัยพบว่าในช่วงของการสังเกตพัฒนาการในระยะที่ 1-2 พบการเปลี่ยนแปลงพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเข้าเรียนสูงมาก ต่อมาในระยะที่ 3-4 พบการเปลี่ยนแปลงของเด็กวัยก่อนเรียนในลักษณะที่ การใช้กิจกรรมนันทนาการในกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้มีความสัมพันธ์กับพัฒนาการเด็กวัยก่อนเข้าเรียน ทั้งทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์จิตใจ- สังคม และด้านสติปัญญา การใช้กิจกรรมนันทนาการในกระบวนการส่งเสริมการเรียนรู้ส่งผลให้เด็กวัยก่อนเข้าเรียน มีความพร้อมที่จะศึกษาในระดับที่สูงขึ้น ตลอดจนการศึกษาของดาวประกาย แก้วนพรัตน์ (2549) ที่ใช้นันทนาการกับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มเรียนได้ ในระดับช่วงชั้นที่ 2 กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเป็นนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา กลุ่มเรียนได้ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2549 โรงเรียนกวีละอออุบล จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 8 คน เป็นชาย 2 คนหญิง 6 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแผนการสอนกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมจำนวน 8 แผน แผนละ 2 คาบ คาบละ 60 นาที แบบประเมินการใช้กิจกรรมนันทนาการ การบันทึกภาพนิ่ง และภาพเคลื่อนไหว ผลการศึกษาพบว่า หลังจากการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา นักเรียนมีพัฒนาการด้านทักษะสังคมสูงขึ้น โดยมีค่าเฉลี่ยรวมร้อยละ 92.39 ระดับดีมากสอดคล้องกับการศึกษาของสายฝน หลานปิ่น (2549) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อลดพฤติกรรมการกระตุ้นตนเองของเด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น ผลการวิจัยพบว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางการมองเห็น จำนวน 1 คน เป็นเพศชาย อายุ 7 ปี เรียนระดับชั้นอนุบาล 1 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2548 โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือในพระบรมราชินูปถัมภ์ จังหวัดเชียงใหม่ด้วยการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ แผนการจัดกิจกรรมนันทนาการที่ผู้ศึกษาร่างขึ้น จำนวน 4 หน่วย รวม 18 แผน แบบบันทึกความถี่ของการเกิดพฤติกรรมการกระตุ้นตนเองผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมนันทนาการมีแนวโน้มที่จะลดพฤติกรรมการกระตุ้นตนเอง (การกอดตา) กล่าวคือระยะก่อนการใช้กิจกรรมนันทนาการพฤติกรรมการกระตุ้นตนเอง (กอดตา) มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น เนื่องด้วยแผนสถิติ มีความชันเท่ากับ 1.1 ระยะการใช้กิจกรรมนันทนาการพฤติกรรมการกระตุ้นตนเอง (กอดตา) มีแนวโน้มลดลง เนื่องด้วยแผนสถิติมีความชันเท่ากับ -1 และระยะหลังการถอดถอนกิจกรรมนันทนาการ พฤติกรรมการกระตุ้นตนเอง (การกอดตา) มีแนวโน้มลดลงและคงที่ขึ้นเนื่องด้วยแผนสถิติ มีความชันเท่ากับ -0.2 และผู้ศึกษายังพบว่ากรณีศึกษาที่มีความพึงพอใจความเชื่อมั่นในตนเองและกล้าตัดสินใจมากขึ้นและการศึกษาของอรุณญา วังกี (2552) ได้ศึกษาการวิจัยเรื่อง การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าซาง จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียนกิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ชั้น

มัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าซาง จังหวัดลำพูน โดยใช้กิจกรรมนันทนาการ จำนวน 10 กิจกรรม ทำการทดลองเป็นเวลา 5 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล คือ แบบประเมินพฤติกรรมกล้าแสดงออก 3 ด้าน คือด้านการพูด การกระทำ และการแสดงความคิดเห็น และนำข้อมูลมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test) ผลการวิจัยพบว่าภายหลังการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการนักเรียนมีพฤติกรรมกล้าแสดงออกทั้ง 3 ด้าน สูงกว่าก่อนเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 การศึกษาดังกล่าวสามารถเพิ่มเติมให้นักวิชาการในระดับหลักสูตรบัณฑิตวิทยาลัย

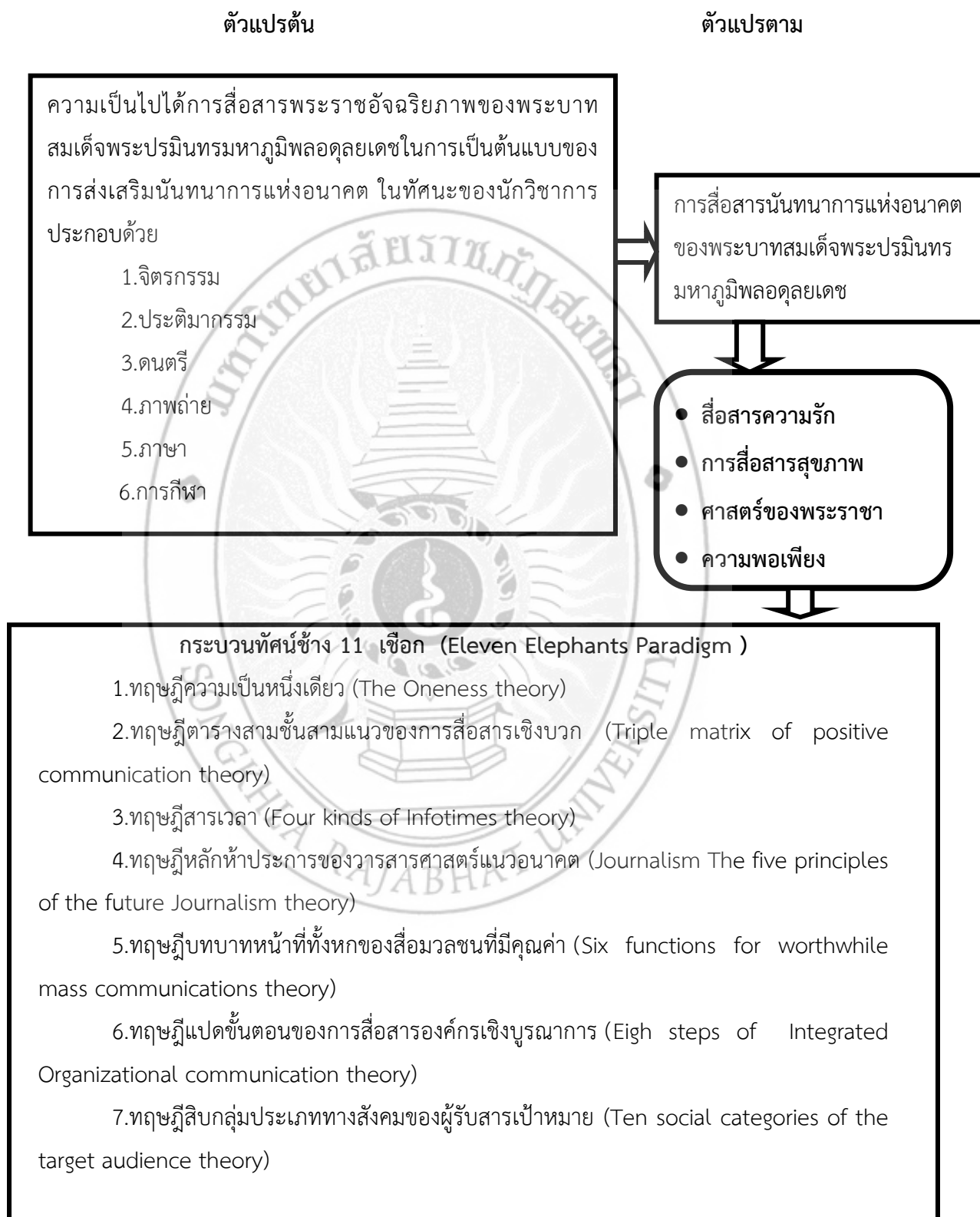
การค้นพบของนันทนาการในครั้งนี้ผู้ศึกษาได้ทราบว่านันทนาการของประเทศไทยมีการศึกษาทั้งระดับชาติในประเทศและนานาชาติที่ภูฟ้า เสวกพันธ์ได้ศึกษานันทนาการ ของชาวต่างประเทศ อาทิ ซอริงค์ (Zoerink, 1988 อ้างถึงใน ภูฟ้า เสวกพันธ์: 1549) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง ผลของการใช้โปรแกรมนันทนจิตศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การศึกษาเป็นการศึกษาระยะสั้นที่ให้คุณค่าต่อเยาวชนอายุ 14-27 ปี ที่มีปัญหาเกี่ยวกับกระดูกสันหลัง แบบวินิจฉัยการใช้เวลาว่างฉบับยาว ชุด ก (The Leisure Diagnostic Battery Long Form Verion A) ถูกใช้เก็บข้อมูลก่อนการทดสอบและหลังทดสอบจากกลุ่มตัวอย่างที่เข้ารับการทดลองโปรแกรมนันทนจิตศึกษา 6 สัปดาห์ ผลการศึกษาพบว่า บุคคลมีความพึงพอใจนันทนจิต รับรู้ถึงอุปสรรคของการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการ มีความรู้ที่หลากหลายถึงความคาดหวังในการเข้าไปมีส่วนร่วมกับกิจกรรมนันทนจิต และประการนันทนาการทางกายภาพและสังคมที่ชื่นชอบและแดทิลโล และปีเตอร์ (Dattlo and Peter, 1991 อ้างถึงใน ภูฟ้า เสวกพันธ์:2549) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องผลของโปรแกรมนันทนจิตศึกษาที่มีต่อเยาวชนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาโดยใช้โปรแกรมนันทนจิตศึกษาที่ ผลการศึกษาพบว่า การทดลองมีชื่อว่า TRAIL (Transition through Recreation and Integn) เพื่อทดสอบความรู้สึกด้านบวกทักษะทางสังคม และความสำเร็จในวัตถุประสงค์ของโปรแกรมนันทนจิตของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาระดับปานกลาง รวมถึงกับสมาชิกในครอบครัวและครูเพื่อศึกษาการรับรู้ในบรรทัดฐานทางสังคมของเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาจากฐานโปรแกรมนันทนจิตศึกษา ซึ่งประกอบด้วย ส่วนของเนื้อหา นันทนจิต คือ ความซาบซึ้งทางนันทนจิต ความมีอิสระในการกำหนดเลือกด้วยตนเอง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และแหล่งนันทนจิต ส่วนของการสนับสนุนจากครอบครัว และส่วนของการติดตามผล โดยมีระยะการทดลองขั้นที่ 1 ดูพฤติกรรมพื้นฐาน ขั้นที่ 2 ทดลองนันทนจิตศึกษาและขั้นที่ 3 ติดตามผล ภายหลังการทดลองเป็นระยะเวลา 4 ภาคการศึกษา พบว่า กรณีศึกษามีพฤติกรรมที่เปลี่ยนไปในทางที่ดีขึ้นด้านทักษะนันทนจิต

การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเพียงฉายให้เห็นว่า กระบวนทัศน์ ทฤษฎี แนวคิด งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง การศึกษางานวิจัยการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพล

อดุลยเดช (Futur Recreation communication from the Talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand) เพื่อบรรลุวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา สามารถที่จะปรากฏในกรอบแนวคิดการวิจัย

2.12 กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 2.2 แสดงความสัมพันธ์ตัวแปร

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษางานวิจัยเรื่องการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (Futur Recreation communication from the Talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้ การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา การศึกษานันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการเป็นการวิจัยเทคนิคเดลฟาย(Delphi Technique) ดังนี้

- 3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย
- 3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล
- 3.3 วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเทคนิคเดลฟาย(Delphi Technique)กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้คือผู้เชี่ยวชาญที่มีประสบการณ์ด้านการสื่อสารของสถาบันการศึกษาภาคใต้ รวมจำนวนทั้งสิ้น 15 คน โดยการคัดเลือกผู้ให้ข้อมูลหลัก (key informants) กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ คือ กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยภาคใต้, กลุ่มสถาบันการพลศึกษาภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคใต้, และกลุ่มนักกิจกรรมของภาคใต้ เป็นภาคีเครือข่ายในการวิจัยเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

กลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏของภาคใต้

1. อาจารย์ปริญญา ปทุมมณี
อาจารย์ประจำการกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช
2. รองศาสตราจารย์วรสิทธิ์ มุทเมธา¹
อดีตข้าราชการบำนาญอาวุโส มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา
3. อาจารย์ธำปวัฒน์ สุขปาละ
อาจารย์ประจำการกีฬา มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา

กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนของภาคใต้

4. อาจารย์อันสออด หลับด้วง
อาจารย์ประจำการกีฬา มหาวิทยาลัยหาดใหญ่
5. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ภัททิรา กลิ่นเลขา
ผู้ช่วยศาสตราจารย์คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่

กลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยของภาคใต้

6. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อรอนงค์ สวัสดิ์บุรี²
อดีตผู้ช่วยศาสตราจารย์การสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์
7. ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อะหัมมัด ยี่สุนทรง
ผู้ช่วยศาสตราจารย์อาวุโส มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์
8. ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัสมา สุวรรณกาญจน์
ผู้ช่วยศาสตราจารย์สื่อสารสุขภาพ มหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์
9. อาจารย์ธวัชศักรย์ ตั้งปณิธานวัฒน์
อาจารย์ประจำการกีฬา มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์วิทยาเขต ปัตตานี

¹ พ.ศ.2519 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยช่างศิลป์ กรมศิลปากร ,พ.ศ.2522
ศึกษาศาสตรบัณฑิต (ศิลปกรรม) วิทยาลัยเทคโนโลยี และอาชีวศึกษา (วิทยาเขตเพาะช่าง),พ.ศ.2530 Master of
Arts in Teaching (Art Education), University of the Philippines

² อดีตผู้ช่วยศาสตราจารย์การสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์, ปัจจุบัน(พ.ศ. 2560)
รองผู้อำนวยการหลักสูตรนิเทศศาสตรมหาบัณฑิต คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร

กลุ่มสถาบันการพลศึกษาของภาคใต้

10. ผู้ช่วยศาสตราจารย์เอกสิทธิ์ อ้วนไทร

รองอธิการบดี สถาบันการพลศึกษา

11. อาจารย์เกศนิชชา อาษา

อาจารย์ประจำการกีฬา สถาบันการพลศึกษา

กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลของภาคใต้

12. อาจารย์ดร.เอกญา แววกักดี³

อาจารย์ประจำการสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย

13. อาจารย์ดร.อาคม ลักษณะสกุล⁴

อาจารย์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย จังหวัดนครศรีธรรมราช

กลุ่มนักกิจกรรมของภาคใต้

14. อาจารย์เจริญ สงข์⁵

อาจารย์ประจำโรงเรียนเทศบาลบ้านนาเหนือ จังหวัดนครศรีธรรมราช

15. อาจารย์กิจดิวัฒน์ รัตนมณี⁶

อดีตนักกิจกรรมดีเด่นของมหาวิทยาลัยทักษิณ ปัจจุบันอาจารย์ประจำ
มหาวิทยาลัยรังสิต กรุงเทพมหานคร

³ อดีตผู้ประกาศข่าวของสถานีโทรทัศน์ช่อง 9 (อสมท.), นักศึกษาทุนคณะเทคโนโลยีสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี

⁴ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ภาคใต้ (วิทยาเขตขนอม) จังหวัดนครศรีธรรมราช
ปริญญาเอกหลักสูตรวิทยาศาสตร์ดุขุภินิชา

⁵ อดีตนายการบริหารองค์การ สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช, รางวัลนักกิจกรรมดีเด่นและลูกดีเด่นรางวัลจาก
พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ, พ.ศ. 2535

⁶ พ.ศ. 2554 รางวัลเด็กทะเลาะขานดีแดนแห่งชาติ จัดโดยกระทรวงพัฒนาและสังคมฯ ด้วยพระราชทานจากสมเด็จพระบรมโอรสาธิราชฯ สยามมกุฎราชกุมาร, พ.ศ. 2554 จัดโดยสภาสังคมสงเคราะห์ รางวัลจากพระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลีฯ, พ.ศ. 2555 รางวัลพระราชทานระดับอุดมศึกษา จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, พ.ศ. 2554 จัดโดยมหาวิทยาลัยทักษิณ รางวัลเชิดชูเกียรติด้านบำเพ็ญประโยชน์ ถิ่นเกิดจังหวัดสงขลา และการศึกษาระดับประถมศึกษา, ระดับมัธยมศึกษาและอุดมศึกษาจังหวัดสงขลา

3.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

การสร้างเครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามของเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณของการวิจัยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการ ดังนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลพื้นฐานที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าแนวคิด ทฤษฎี พื้นฐาน ขอบเขต และการรวบรวมข้อมูลต่าง ๆ จากเอกสาร วารสาร หนังสือ ผู้เชี่ยวชาญ โครงการพระราชดำริ ในระเบียบวิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. การหาความเที่ยงตรง ในการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบวัดนั้น ผู้วิจัยได้นำแบบวัดให้ผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นผู้ที่มีความรู้ความชำนาญและมีความเข้าใจเป็นอย่างดีในเนื้อหาของสิ่งที่ต้องการจะวัดเพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาว่ามีเนื้อหาครอบคลุมและครบถ้วนสมบูรณ์ตามนิยามปฏิบัติการหรือไม่ ภาษาและสำนวนที่ใช้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างหรือไม่ แล้วจึงนำมาปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้ได้แบบวัดที่สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพของการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) จำนวน 3 คน ประกอบด้วย ดังนี้ อาจารย์ ดร. อาคม ลักษณะสกุล⁷ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร. วิเชียร เส้นทอง⁸ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์.ดร.อรณรงค์ สวัสดิบุรี⁹

⁷ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย ภาควิชา (วิทยาเขตขนอม) จังหวัดนครศรีธรรมราช
ปริญญาเอกหลักสูตรวิทยาศาสตร์ดุสิต

⁸ มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา กรุงเทพมหานคร การศึกษาระดับปริญญาตรีและปริญญาโท
พระพุทธศาสนา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ระดับปริญญาเอกหลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์
ดุสิต

⁹ มหาวิทยาลัยศรีปทุม กรุงเทพมหานคร การศึกษาระดับปริญญาตรีภาษาอังกฤษ ศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ระดับปริญญาโท การสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ระดับปริญญาเอกหลักสูตรนิเทศศาสตร์ดุสิต สาขาการสื่อสารระหว่างบุคคล มหาวิทยาลัยกรุงเทพ
ประสบการณ์การทำงานอาจารย์ประจำหลักสูตรการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยรังสิต

2. การวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) คือ แบบสอบถามรอบที่ 1 จำนวน 7 ข้อผู้วิจัยนำข้อมูล แล้วดำเนินการส่งไปให้ผู้เชี่ยวชาญตอบอย่างอิสระ

3. แบบสอบถามรอบที่ 2 ลักษณะแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 66 ข้อ แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ

4. แบบสอบถามรอบที่ 3 ลักษณะแบบสอบถามปลายปิด จำนวน 66 ข้อ (ข้อใดที่ผู้เชี่ยวชาญไม่แสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยคัดออกตามวิธีวิจัยเทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique)

3.3 วิธีการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเก็บข้อมูลในเดือนสิงหาคม,กันยายน,ตุลาคม พฤศจิกายน และธันวาคมในปี พ.ศ. 2559 ทั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยด้วยตนเองในกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยภาคใต้, กลุ่มสถาบันการพลศึกษาภาคใต้, กลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคใต้, และกลุ่มนักกิจกรรมของภาคใต้

2. ผู้วิจัยดำเนินการวิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพโดยใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน อย่างเป็นทางการด้วยการทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาและนำไปยื่นเพื่อเชิญให้เป็นผู้ตอบแบบสอบถามตามระเบียบวิธีการวิจัยเทคนิคเดลฟายด้วยตนเอง

3. ผู้วิจัยได้จัดเตรียมแบบสอบถาม จำนวน 15 ชุดสำหรับกลุ่มตัวอย่าง

4. ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลโดยการแจกแบบสอบถาม จำนวน 15 ชุดที่เตรียมไว้และกลุ่มตัวอย่างได้ตอบแบบสอบถามจนครบจำนวน 3 รอบ ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามทั้งหมด โดยดำเนินการในปี 2559

5. ผู้วิจัยเก็บแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมด 15 ชุด จากกลุ่มตัวอย่างแล้วนำไปสังเคราะห์ผลต่อไป

3.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเทคนิคเดลฟาย(Delphi Technique) ใช้มัธยฐาน(Median) ของข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่แล้วคำนวณจากสูตร $Med = Lo + (Fn - F1) / (F2 - F1)$

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 4.50-5.00 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 3.50-4.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 2.50-3.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 1.50-2.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด

ค่ามัธยฐานตั้งแต่ 0.50-1.49 หมายถึง กลุ่มผู้เชี่ยวชาญต้องการให้เกิดในระดับมากที่สุด

3.พิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile range)พิสัยระหว่างควอไทล์ คือ ค่าความแตกต่างระหว่างควอไทล์ที่1กับควอไทล์ที่3 คำนวณจากข้อมูลที่มีการแจกแจงความถี่แล้วใช้สูตร $Q1, Q3 = LO + 1(Fn - F1) / (F2 - F1)$ สำหรับการวิจัยเทคนิคเดลฟาย(Delphi Technique)

ถ้าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ มีค่าไม่เกิน 1.50 แสดงว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นต่อข้อความนั้นนั้นสอดคล้องกัน

บทที่ 4
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในส่วนนี้เป็นการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาวิจัย เรื่อง การสื่อสารนันทนาการ แห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ในการเป็นต้นแบบของการ ส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย โดยรอบที่ 1 เป็นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 ท่าน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้, ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนภาคใต้, ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยภาคใต้, ผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มสถาบันการพลศึกษาภาคใต้, ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัยภาคใต้, และ ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนักกิจกรรมของภาคใต้ ให้แสดงความคิดเห็นโดยการตอบคำถามปลายเปิดว่าความ เป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการ เป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬาอย่างไรบ้าง จากนั้นนำคำตอบจาก แบบสอบถามรอบที่ 1 มาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลทำโดยการคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (ค่าความ สอดคล้อง) ปรากฏผลการวิเคราะห์ข้อมูลซึ่งเสนอผล ดังนี้

ตาราง 4.1 แสดงการสรุปคำตอบตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญแบบสอบถามปลายเปิดรอบที่ 1

ประเด็นคำถาม	คำตอบ
พระราชอัจฉริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทร มหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็น ต้นแบบของการส่งเสริม นันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะ ของนักวิชาการ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และ การกีฬา	<ol style="list-style-type: none"> 1.เป็นต้นแบบของการเดินทางสายกลาง การมีความพอดี พอควร และเพียงพอ 2.เป็นต้นแบบให้คนทำตนให้มีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมี ศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับถือทุกสังคม 3.เป็นต้นแบบของการปฏิสัมพันธ์ทางบวกที่มีประโยชน์ต่อบุคคล และสังคมตามแนวคิดทฤษฎีต่างๆ เช่น จิตวิทยา 4.เป็นต้นแบบให้คนพัฒนาด้านจิตใจและความคิดในทางบวกทาง ดี 5.เป็นต้นแบบในการใช้การสื่อสารทางบวกให้เป็นประโยชน์ 6.เป็นต้นแบบในการบูรณาการสิ่งต่างๆ ให้เป็นประโยชน์ต่อ ร่างกาย จิตใจ

ประเด็นคำถาม	คำตอบ
	<p>7.เป็นต้นแบบให้คนเห็นว่าการทำงาานนั้นมีความคุ้มค่าต่อชีวิต และสร้างความยั่งยืนให้ชีวิตจนกว่าจะหมดลมหายใจ</p> <p>8.เป็นต้นแบบในการใช้เวลาในการทำงานให้คุ้มค่าสูงสุด</p> <p>9.เป็นต้นแบบในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข</p> <p>10.เป็นต้นแบบในการสร้างความสุขทางกายและทางใจแก่บุคคล</p> <p>11.เป็นต้นแบบของการมีความรักอย่างแท้จริงแก่ทุกคน</p> <p>12.เป็นต้นแบบของบุคคลในการใช้เวลาในการสร้างสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ</p> <p>13.เป็นต้นแบบของบุคคลในการสร้างความภาคภูมิใจให้ตัวเอง</p> <p>14.เป็นต้นแบบของบุคคลในการรักษาและพัฒนาวัฒนธรรม</p> <p>15.เป็นต้นแบบในเรื่องการมีศีลธรรมอันดี</p> <p>16.เป็นต้นแบบการใช้การสื่อสารเพื่อสร้างความรักความสามัคคี</p> <p>17.เป็นต้นแบบในการสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน</p> <p>18.เป็นต้นแบบของการใช้พลังความรักอย่างฉลาดและให้เป็นประโยชน์</p> <p>19.เป็นต้นแบบในการสร้างความสำเร็จให้ชีวิต</p> <p>20.เป็นต้นแบบในการสร้างความสุขจากการสัมผัสความสวยงามของสิ่งต่างๆ</p> <p>21.เป็นต้นแบบของวาทกรรมต่างๆ ที่เป็นที่จดจำ</p> <p>22.เป็นต้นแบบแห่งการสร้างความรักความศรัทธาต่อรัชกาลที่ 9 ของคนปัจจุบันและคนรุ่นต่อไป</p> <p>23.เป็นต้นแบบในการปรารถนาดีต่อคนรอบข้างต่อสังคม</p> <p>24.เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น รอดพ้นจากอุปสรรคต่างๆ</p> <p>25.เป็นต้นแบบในการปฏิบัติตัวตามมรรคมีองค์ 8</p> <p>26.เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตบนพื้นฐานของความเป็นจริงที่เกิดขึ้น</p> <p>27.เป็นต้นแบบที่บุคคลนำไปพิจารณาถึงเหตุผลในการทำสิ่งต่างๆ ในชีวิต</p> <p>28.เป็นต้นแบบของการดำเนินชีวิตตามพระองค์แล้วจะมีชีวิตยืน</p>

ประเด็นคำถาม	คำตอบ
	<p>ยาว มีความสุขทางใจที่ยั่งยืน เช่น การออกกำลังกาย การใช้สมองในการคิดเรื่องต่างๆอย่างสร้างสรรค์ การมีจินตนาการ</p> <p>29.เป็นต้นแบบในการใช้ชีวิตแบบไม่ประมาท</p> <p>30.เป็นต้นแบบในการเรียนรู้สิ่งใหม่ด้วยแนวทางพุทธ</p> <p>31.เป็นต้นแบบในการสร้างแนวคิดใหม่ๆในอนาคต</p> <p>32.เป็นต้นแบบของการใช้ประโยชน์ของนันทนาการต่างๆ สร้างความสุขให้ชีวิตแม้ว่าต้องทำงานหนัก</p>

จากการรวบรวมข้อสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญดังตารางที่ 4.1 ผู้วิจัยได้นำประเด็นคำตอบต่างๆ พร้อมกับประเด็นสำคัญๆ ของแนวคิดทฤษฎีต่างๆ ที่ใช้ในการทบทวนเอกสารของงานวิจัยนี้ มาสร้างเป็นข้อคำถามแบบเลือกคำตอบ เป็นแบบสอบถามเพื่อการศึกษาด้วยเทคนิคเดลฟายรอบที่ 2 และ 3 โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เชี่ยวชาญ นำข้อมูลที่รวบรวมได้มาวิเคราะห์ปรากฏเป็นผลการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

ตาราง 4.2 แสดงความเป็นไปได้การสื่อสารในพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9

ข้อ ที่	ความเป็นไปได้ในพระราชอัจฉริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบในเรื่อง	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ความจำเป็น/ ความ สอดคล้อง
		รอบที่ 2		รอบที่ 3		
		M.D.	IR	M.D.	IR	
1	ให้บุคคลสามารถเข้าถึงคุณภาพในการเดินทางสายกลาง มีความพอดี พอควรและเพียงพอมากที่สุดจนถึงสมบูรณ์ที่สุด	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
2	ให้บุคคลสามารถทำให้ชีวิตมีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมีศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับถือทุกสังคม	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
3	สามารถเชื่อมโยงและเกิดแนวคิดทฤษฎีในทางชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยาทุกรูปแบบ ที่มีแนวโน้มจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมโดยสื่อผ่านพระราชอัจฉริยภาพเมื่อบุคคลนำไปปฏิบัติได้เป็นการแสดงว่าบุคคลสามารถรับและเข้าใจสิ่งที่พระองค์ต้องการสื่อสาร	4.00	2.00	5.00	2.00	ไม่สอดคล้องกัน

ข้อ ที่	ความเป็นไปได้ในพระราชอัจริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบในเรื่อง	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ความจำเป็น/ ความ สอดคล้อง
		รอบที่ 2		รอบที่ 3		
		M.D.	IR	M.D.	IR	
4	สามารถพัฒนาจิตใจของบุคคลให้ตั้งงามและการ สร้างความคิดเชิงบวก	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
5	สามารถที่จะทำให้เกิดการสื่อสารเชิงบวกระหว่าง บุคคลได้	4.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
6	สามารถมีส่วนเข้ามาบูรณาการในการพัฒนาและเพิ่ม คุณค่าและประโยชน์ทั้งทางกายและใจให้กับชีวิต	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
7	สามารถทำให้บุคคลมีความยั่งยืนทางชีวิตและ อารมณ์ รวมทั้งคุณค่ากับการเกิดมามีชีวิต คุณค่ากับ การทุ่มเททำงานอย่างเห็นคุณค่าและคุ้มค่าเวลาทราบ เท่าที่ยังมีลมหายใจ	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
8	สามารถเพิ่มสมรรถภาพเวลาหรือการบริหารจัดการ เวลาที่ส่งเสริมศักยภาพการทำงาน	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
9	การอยู่ร่วมกับคนและสังคมได้อย่างสงบสุขและ สามัคคี	4.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
10	สามารถสร้างคุณค่าความเปี่ยมสุขทางกายและจิตใจ	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
11	สามารถเข้าใจคุณค่าของความรักทั้งปวง	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
12	สามารถสร้างสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจและจิต สาธารณะ	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
13	สามารถสร้างความภาคภูมิใจในชีวิตให้แก่บุคคล	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
14	สามารถสร้างวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ทำให้บุคคลมี ความสุขความสำเร็จและสังคมมีความสุขความสงบ	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
15	สามารถสร้างความรักศีลธรรม ทำให้บุคคลเกิดความ ศรัทธาในความดีงามรวมทั้งสร้างสมดุลระหว่าง ความเห็นแก่ส่วนรวมและความเห็นแก่ตัว	4.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
16	สามารถสร้างความรักแห่งการสื่อสาร	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
17	สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกายและ จิตใจนำไปสู่ความสำเร็จและความสงบสุขของสังคม ในทิศทางเดียวกัน	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน

ข้อ ที่	ความเป็นไปได้ในพระราชอัจริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบในเรื่อง	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ความจำเป็น/ ความ สอดคล้อง
		รอบที่ 2		รอบที่ 3		
		M.D.	IR	M.D.	IR	
18	สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกายและจิตใจ ทำให้มีความหวังและมองเห็นการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นได้ในอนาคต	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
19	สามารถสร้างพลังความรักเพื่อความฉลาดทุกด้าน (อารมณ์/สังคม/จิตใจ) โดยการสร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
20	สามารถสร้างความสัมผัสสุนทรีย์ของชีวิต ทำให้เกิดความรู้สึกว่าในชีวิตยังมีเรื่องที่สร้างความสุขได้ มิได้มีแต่ความทุกข์เพียงอย่างเดียว	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
21	สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความสำเร็จของชีวิต	5.00	1.00	5.00	0.00	สอดคล้องกัน
22	สามารถสร้างวาทกรรมทางสังคม ที่สื่อถึงการเป็นต้นแบบจากพระราชอัจริยภาพในด้านต่างๆ	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
23	สามารถสร้างความปลอดภัยมั่นคงแห่งดวงจิตและความศรัทธาต่อพระองค์ท่านรัชกาลที่ 9	5.00	0.00	5.00	0.00	สอดคล้องกัน
24	สามารถสร้างความรักความปรารถนาดีแก่บุคคลรอบข้างและสังคม	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
25	สามารถเป็นเครื่องหมายแห่งความอยู่รอด โดยการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์และยั่งยืน เช่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
26	สามารถเป็นหลักสัมมาทิฐิ (การเห็นชอบ)	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
27	สามารถเป็นหลักสัมมาสังกัปปะ (การคิดชอบ)	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
28	สามารถเป็นหลักสัมมาสติ (การตั้งสติชอบ)	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
29	สามารถเป็นหลักสัมมาสมาธิ (การตั้งมั่นชอบ)	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
30	สามารถเป็นหลักสัมมาวายามะ (การเพียรชอบ)	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
31	สามารถเป็นหลักสัมมากัมมันตะ (การประพฤติชอบ)	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
32	สามารถเป็นหลักสัมมาอาชีวะ(การเลี้ยงชีพชอบ)	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน

ข้อ ที่	ความเป็นไปได้ในพระราชอัจริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบในเรื่อง	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ความจำเป็น/ ความ สอดคล้อง
		รอบที่ 2		รอบที่ 3		
		M.D.	IR	M.D.	IR	
33	สามารถเป็นหลักการดำเนินชีวิตยึดความรู้ด้านความ จริงของชีวิต	4.00	2.00	4.00	2.00	ไม่สอดคล้องกัน
34	สามารถเป็นเหตุและเป็นผลแห่งหลักการดำเนินชีวิต	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
35	สามารถเป็นยาอายุวัฒนะทางจิตใจและร่างกาย	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
36	สามารถเป็นการออกกำลังกายและใจให้แข็งแรง	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
37	สามารถเป็นอาหารสมองและควบคุมสมองไปสู่ความ ไม่เสื่อมถอย	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
38	สามารถฝึกจินตนาการสร้างสรรค์และใช้ชีวิตวิถึบวก	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
39	สามารถเป็นหลักในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงหรือ ความไม่ประมาททุกที่ทุกเวลา	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
40	สามารถเป็นพุทธิบำบัดตนเองหรือใช้หลักคำสอนทาง ศาสนาในการรักษาตนเองด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ ความรู้ใหม่	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
41	สามารถเป็นการบันเทิง สนุกสนานและสันถนาการที่ ยั่งยืนในอนาคต	4.00	2.00	3.00	2.00	ไม่สอดคล้องกัน
42	สามารถเป็นความคิดใหม่ มโนทัศน์ใหม่หรือกระบวน ทัศน์แห่งอนาคต	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
43	สามารถสร้างประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและ สังคมได้แม้มีอายุมากหรือมีอายุเท่าใดก็ตาม	4.00	2.00	4.00	2.00	สอดคล้องกัน
44	บุคคลสามารถเรียนรู้ พัฒนาความคิดหรือทำกิจกรรม ต่างๆ ได้ที่มีคุณค่าได้ตลอดช่วงชีวิต	5.00	2.00	5.00	2.00	ไม่สอดคล้องกัน
45	การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าสูงและเป็นประโยชน์ต่อ สังคมนั้น จะเป็นที่ยอมรับคุณค่าที่ยั่งยืนและจารึกไว้ ตลอดกาล ดังเช่น รัชกาลที่ 9	5.00	0.00	5.00	0.00	สอดคล้องกัน
46	การรักษาวัฒนธรรมตามวิถีคนไทยทั้งชาติให้ยั่งยืน เช่น นำพระราชอัจริยภาพมาบูรณาการกับสถาบัน ชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้ ความเป็นไทยแท้และเอกลักษณ์ความเป็นไทย	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน

ข้อ ที่	ความเป็นไปได้ในพระราชอัจฉริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบในเรื่อง	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ความจำเป็น/ ความ สอดคล้อง
		รอบที่ 2		รอบที่ 3		
		M.D.	IR	M.D.	IR	
47	การส่งเสริมอัตลักษณ์พระราชอัจฉริยภาพให้ยั่งยืน ด้วยการบูรณาการพระราชอัจฉริยภาพกับหลักคำ สอนทุกศาสนาสากล	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
48	บูรณาการพระราชอัจฉริยภาพให้สอดคล้องกับ แนวทางการศึกษาในบริบทของหลักการศึกษาระดับโลก ภายใต้ความเป็นไทย	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
49	การเชื่อมต่อพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านกับ ความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทย เช่น เผ่าชาวกูย ไทยใหม่ ไทยพุทธ ไทยมุสลิม ด้วยพระราช อัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็น ส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
50	ประยุกต์พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการ ส่งเสริมอัตลักษณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่นของ ประเทศไทยทั้งสี่ภาค เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิศาสตร์ ภาษา แล้วเผยแพร่ทาง Social network ต่างๆ ให้เกิดนวัตกรรมการสื่อสารไทย นวัตกรรมการสื่อสารโลกเป็นปรัชญาของการส่งเสริม ประเทศ	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
51	การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการ ส่งเสริมเป็นเครื่องป้องกันประเทศชาติ สร้างความ สมานฉันท์ สร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคนไทยทั้ง มวล	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
52	การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้าน จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี สามารถเป็นมรดก ศิลป์ทางวัฒนธรรมของชาติ	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
53	การนำพระราชอัจฉริยภาพของท่านด้านการถ่ายภาพ สามารถเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการถ่ายทอด	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน

ข้อ ที่	ความเป็นไปได้ในพระราชอัจฉริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบในเรื่อง	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ความจำเป็น/ ความ สอดคล้อง
		รอบที่ 2		รอบที่ 3		
		M.D.	IR	M.D.	IR	
	เรื่องราวของประวัติศาสตร์ของชาติไทยในบริบท ต่างๆ จากรุ่นสู่รุ่นได้เป็นอย่างดี					
54	การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้าน ภาษา สามารถพัฒนาเป็นความงามของภาษาและ ระดับของภาษา รวมทั้งมรดกทางภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับแต่ละยุคแต่ละสมัย	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
55	การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้าน กีฬาเป็นต้นแบบของการบูรณาการพื้นฐานการ พัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยใน อนาคตอันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพด้านกีฬา ของพระองค์ท่าน	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
56	การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านทุกด้าน ของพระองค์ทำให้เกิดเอกลักษณ์ของความเป็นไทย	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
57	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารเป็นศาสตร์ของ พระราชกรณียกิจในรัชกาลที่ 9 กับพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่าน	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
58	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาล ระดับประเทศกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ ท่าน	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
59	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับ จังหวัดกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
60	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานส่งเสริมเศรษฐกิจ ระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น กับพระราชอัจฉริยภาพ ของพระองค์ท่าน	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
61	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานรื่นเริง วัฒนธรรม พื้นบ้านกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
62	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกิจกรรมบันเทิงต่างๆกับ พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน	4.00	1.00	3.00	1.00	สอดคล้องกัน

ข้อ ที่	ความเป็นไปได้ในพระราชอัจฉริยภาพของ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบในเรื่อง	ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ				ความจำเป็น/ ความ สอดคล้อง
		รอบที่ 2		รอบที่ 3		
		M.D.	IR	M.D.	IR	
63	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารการแสดงคอนเสิร์ตกับ พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน	4.00	1.00	4.00	1.00	สอดคล้องกัน
64	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารประเพณีวัฒนธรรมกับ พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
65	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานแข่งขันกีฬาทุก ระดับและกองเชียร์กับพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่าน	5.00	1.00	5.00	1.00	สอดคล้องกัน
66	สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่านเป็นวันสำคัญของชาติไทยเพื่อ ตอบสนองพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดไม่ได้	5.00	0.00	5.00	0.00	สอดคล้องกัน

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4.2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างผู้ทรงคุณวุฒิมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นไปได้ในพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 9 ในระดับมากที่สุด (M.D. = 5.00) คือ 1.ให้บุคคลสามารถเข้าถึงคุณภาพในการเดินทางสายกลาง มีความพอดี พอควร และเพียงพอมากที่สุดจนถึงสมบูรณ์ที่สุด 2.ให้บุคคลสามารถทำให้ชีวิตมีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมีศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับถือทุกสังคม 3.สามารถเชื่อมโยงและเกิดแนวคิดทฤษฎีในทางชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยาทุกรูปแบบ ที่มีแนวโน้มจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมโดยสื่อผ่านพระราชอัจฉริยภาพ เมื่อบุคคลนำไปปฏิบัติได้เป็นการแสดงว่าบุคคลสามารถรับและเข้าใจสิ่งที่พระองค์ต้องการสื่อสาร 4.สามารถที่จะทำให้เกิดการสื่อสารเชิงบวกระหว่างบุคคลได้ 5.การอยู่ร่วมกับคนและสังคมได้อย่างสงบสุขและสามัคคี 6.สามารถสร้างคุณค่าความเปี่ยมสุขทางกายและจิตใจ 7.สามารถสร้างความภาคภูมิใจในชีวิตให้แก่บุคคล 8.สามารถสร้างความรักศีลธรรม ทำให้บุคคลเกิดความรักในความดีงามรวมทั้งสร้างสมดุลระหว่างความเห็นแก่ส่วนรวมและความเห็นแก่ตัว 9.สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกายและจิตใจนำไปสู่ความสำเร็จและความสงบสุขของสังคมในทิศทางเดียวกัน 10.สามารถสร้างความสัมพันธ์สุนทรีย์ของชีวิต ทำให้เกิดความรู้สึกว่าในชีวิตยังมีเรื่องที่สร้างความสุขได้ มิได้มีแต่ความทุกข์เพียงอย่างเดียว 11.สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความสำเร็จของชีวิต 12.สามารถสร้างวาทกรรมทางสังคมที่สื่อถึงการเป็นต้นแบบจากพระราชอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ 13.สามารถสร้างความปลอดภัยมั่นคง

แห่งดวงจิตและความศรัทธาแต่พระองค์ท่านรัชกาลที่ 9 14.สามารถเป็นเครื่องหมายแห่งความอยู่รอด โดยการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์และยั่งยืน เช่น ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง 15.สามารถเป็นหลักสัมมาทิฐิ (การเห็นชอบ) 16.สามารถเป็นหลักสัมมาสังกัปปะ (การคิดชอบ) 17.สามารถเป็นหลักสัมมาสติ (การตั้งสติชอบ) 18.สามารถเป็นหลักสัมมาสมาธิ (การตั้งมั่นชอบ) 19.สามารถเป็นหลักสัมมาวายามะ (การเพียรชอบ) 20.สามารถเป็นหลักสัมมาภังคะ (การประพฤติชอบ) 21.สามารถเป็นหลักสัมมาอาชีวะ (การเลี้ยงชีพชอบ) 22.สามารถเป็นเหตุและเป็นผลแห่งหลักการดำเนินชีวิต 23.สามารถเป็นการออกกำลังกายและใจให้แข็งแรง 24.สามารถฝึกจินตนาการสร้างสรรค์และใช้ชีวิตวิถีบวก 25.บุคคลสามารถเรียนรู้พัฒนาความคิดหรือทำกิจกรรมต่างๆ ได้ที่มีคุณค่าได้ตลอดช่วงชีวิต 26.การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าสูงและเป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้น จะเป็นที่ยอมรับคุณค่าที่ยั่งยืนและจารึกไว้ตลอดกาล ดังเช่นรัชกาลที่ 9 27.การรักษาวัฒนธรรมตามวิถีคนไทยทั้งชาติให้ยั่งยืน เช่น นำพระราชอัจฉริยภาพมาบูรณาการกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้ความเป็นไทยแท้และเอกลักษณ์ความเป็นไทย 28.การส่งเสริมอัตลักษณ์พระราชอัจฉริยภาพให้ยั่งยืนด้วยการบูรณาการพระราชอัจฉริยภาพกับหลักคำสอนทุกศาสนาสากล 29.บูรณาการพระราชอัจฉริยภาพให้สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในบริบทของหลักการศึกษาโลกภายใต้ความเป็นไทย 30.การเชื่อมต่อพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทย เช่น เผ่าชาวกู ไทยใหม่ ไทยพุทธ ไทยมุสลิม ด้วยพระราชอัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง 31.ประยุกต์พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่นของประเทศไทยทั้งสี่ภาค เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิศาสตร์ ภาษา แล้วเผยแพร่ทาง Social network ต่างๆ ให้เกิดนวัตกรรมการสื่อสารไทย นวัตกรรมการสื่อสารโลกเป็นปรัชญาของการส่งเสริมประเทศ 32.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมเป็นเครื่องป้องกันประเทศชาติ สร้างความสมานฉันท์ สร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคนไทยทั้งมวล 33.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านจิตรกรรม ปะติมากรรม ดนตรี สามารถเป็นมรดกศิลป์ทางวัฒนธรรมของชาติ 34.การนำพระราชอัจฉริยภาพของท่านด้านการถ่ายภาพ สามารถเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการถ่ายทอดเรื่องราวของประวัติศาสตร์ของชาติไทยในบริบทต่างๆ จากรุ่นสู่รุ่นได้เป็นอย่างดี 35.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านภาษา สามารถพัฒนาเป็นความงามของภาษาและระดับของภาษารวมทั้งมรดกทางภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับแต่ละยุคแต่ละสมัย 36.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการบูรณาการพื้นฐานการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยในอนาคตอันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพด้านกีฬาของพระองค์ท่าน 37.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านทุกด้านของพระองค์ทำให้เกิด

เอกลักษณ์ของความเป็นไทย 38.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารเป็นศาสตร์ของพระราชาราชในรัชกาลที่ 9 กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 39.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับประเทศ กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 40.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับจังหวัด กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 41.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารประเพณีวัฒนธรรมกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 42. สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานแข่งขันกีฬาทุกระดับและกองเชียร์กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านและ43.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นวันสำคัญของชาติไทยเพื่อตอบสนองพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดไม่ได้

เมื่อพิจารณาค่าพิสัยระหว่างควอไทล์จากแบบสอบถามในรอบที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญสอดคล้องกัน (IR ไม่เกิน 1.50) เรื่อง 1.ให้บุคคลสามารถเข้าถึงคุณภาพในการเดินทางสายกลาง มีความพอดี พอดีพอและเพียงพอมากที่สุดจนถึงสมบูรณ์ที่สุด 2.ให้บุคคลสามารถทำให้ชีวิตมีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมีศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับถือทุกสังคม 3.สามารถพัฒนาจิตใจของบุคคลให้งดงามและการสร้างความคิดเชิงบวก 4.สามารถที่จะทำให้เกิดการสื่อสารเชิงบวกระหว่างบุคคลได้ 5.สามารถมีส่วนร่วมเข้ามาบูรณาการในการพัฒนาและเพิ่มคุณค่าและประโยชน์ทั้งทางกายและใจให้กับชีวิต 6.สามารถทำให้บุคคลมีความยั่งยืนทางชีวิตและอารมณ์ รวมทั้งคุ้มค่ากับการเกิดมามีชีวิต คุ้มค่ากับการทุ่มเททำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยและคุ้มเวลาตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจ 7.สามารถเพิ่มสมรรถภาพเวลาหรือการบริหารจัดการเวลาที่ส่งเสริมศักยภาพการทำงาน 8.การอยู่ร่วมกับคนและสังคมได้อย่างสงบสุขและสามัคคี 9.สามารถสร้างคุณค่าความเปี่ยมสุขทางกายและจิตใจ 10.สามารถเข้าใจคุณค่าของความรักทั้งปวง 11.สามารถสร้างสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ และจิตสาธารณะ 12.สามารถสร้างความภาคภูมิใจในชีวิตให้แก่บุคคล 13.สามารถสร้างวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ทำให้บุคคลมีความสุขความสำเร็จและสังคมมีความสุขความสงบ 14.สามารถสร้างความรักศีลธรรม ทำให้บุคคลเกิดความศรัทธาในความดีงามรวมทั้งสร้างสมดุลระหว่างความเห็นแก่ส่วนรวมและความเห็นแก่ตัว 15.สามารถสร้างความรักแห่งการสื่อสาร 16.สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกายและจิตใจนำไปสู่ความสำเร็จและความสงบสุขของสังคมในทิศทางเดียวกัน 17.สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกายและจิตใจ ทำให้มีความหวังและมองเห็นการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นได้ในอนาคต 18.สามารถสร้างพลังความรักเพื่อความฉลาดทุกด้าน(อารมณ์/สังคม/จิตใจ) โดยการสร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน 19.สามารถสร้างความสัมพันธ์สุนทรียของชีวิต ทำให้เกิดความรู้สึกว่าในชีวิตยังมีเรื่องสร้างสรรค์ความสุขได้ มิได้มีแต่ความทุกข์เพียงอย่างเดียว 20.สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความสำเร็จของชีวิต 21.สามารถสร้างวาทกรรมทางสังคม ที่สื่อถึงการเป็นต้นแบบจากพระราชอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ 22.สามารถสร้างความปลอดภัยมั่งคั่งแห่งดวงจิตและความศรัทธาแด่พระองค์ท่านรัชกาลที่ 9 23.สามารถสร้างความรักความ

ปรารถนาดีแก่บุคคลรอบข้างและสังคม 24.สามารถเป็นเครื่องหมายแห่งความอยู่รอด โดยการฟื้นฟู และปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์และยั่งยืน เช่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง 25.สามารถเป็นหลักสัมมาทิฐิ (การเห็นชอบ) 26.สามารถเป็นหลักสัมมาสังกัปปะ (การคิดชอบ) 27.สามารถเป็นหลักสัมมาสติ (การตั้งสติชอบ) 28.สามารถเป็นหลักสัมมาสมาธิ (การตั้งมั่นชอบ) 29.สามารถเป็นหลักสัมมาวายามะ (การเพียรชอบ) 30.สามารถเป็นหลักสัมมากัมมันตะ (การประพฤติชอบ) 31.สามารถเป็นหลักสัมมาอาชีวะ(การเลี้ยงชีพชอบ) 32.สามารถเป็นเหตุและเป็นผลแห่งหลักการดำเนินชีวิต 33.สามารถเป็นยาอายุวัฒนะทางจิตใจและร่างกาย 34.สามารถเป็นการออกกำลังกายและใจให้แข็งแรง 35.สามารถเป็นอาหารสมองและควบคุมสมองไปสู่ความไม่เสื่อมถอย 36.สามารถฝึกจินตนาการสร้างสรรค์และใช้ชีวิตวิถีบวก 37.สามารถเป็นหลักในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงหรือความไม่ประมาททุกที่ทุกเวลา 38.สามารถเป็นพุทธิบำบัดตนเองหรือใช้หลักคำสอนทางศาสนาในการรักษาตนเองด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ ความรู้ใหม่ 39.สามารถเป็นความคิดใหม่ มโนทัศน์ใหม่หรือกระบวนทัศน์แห่งอนาคต 40.สามารถสร้างประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม ได้แม้มีอายุมากหรือมีอายุเท่าใดก็ตาม 41.การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าสูงและเป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้น จะเป็นที่ยอมรับคุณค่าที่ยั่งยืนและจารึกไว้ตลอดกาล ดังเช่น รัชกาลที่ 9 42.การรักษาวัฒนธรรมตามวิถีคนไทยทั้งชาติให้ยั่งยืน เช่น นำพระราชอัจฉริยภาพมาบูรณาการกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้ความเป็นไทยแท้และเอกลักษณ์ความเป็นไทย 43.การส่งเสริมอัตลักษณ์พระราชอัจฉริยภาพให้ยั่งยืนด้วยการบูรณาการพระราชอัจฉริยภาพกับหลักคำสอนทุกศาสนา สากล 44.บูรณาการพระราชอัจฉริยภาพให้สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในบริบทของหลักการศึกษาลงโลกภายใต้ความเป็นไทย 45.การเชื่อมต่อพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทย เช่น เผ่าชาวกู ไทยใหม่ ไทยพุทธ ไทยมุสลิม ด้วยพระราชอัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง 46.ประยุกต์พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่นของประเทศไทยทั้งสี่ภาค เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิศาสตร์ ภาษา แล้วเผยแพร่ทาง Social network ต่างๆ ให้เกิดนวัตกรรมการสื่อสารไทย นวัตกรรมการสื่อสารโลกเป็นปรัชญาของการส่งเสริมประเทศ 47.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมเป็นเครื่องป้องกันประเทศชาติ สร้างความสมานฉันท์ สร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคนไทยทั้งมวล 48.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านจิตรกรรม ปะติมากรรม ดนตรี สามารถเป็นมรดกศิลป์ทางวัฒนธรรมของชาติ 49.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านการถ่ายภาพ สามารถเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการถ่ายทอดเรื่องราวของประวัติศาสตร์ของชาติไทยในบริบทต่างๆ จากรุ่นสู่รุ่นได้เป็นอย่างดี 50.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านภาษา สามารถพัฒนาเป็นความงามของภาษาและระดับของภาษา รวมทั้งมรดกทางภาษาทั้งภาษาไทย

ภาษาต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับแต่ละยุคแต่ละสมัย 51.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน ด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการบูรณาการพื้นฐานการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยใน อนาคตอันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพด้านกีฬาของพระองค์ท่าน 52.การนำพระราชอัจฉริยภาพ ของพระองค์ท่านทุกด้านของพระองค์ทำให้เกิดเอกลักษณ์ของความเป็นไทย 53.สามารถเชื่อมโยงและ สื่อสารเป็นศาสตร์ของพระราชในรัชกาลที่ 9 กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 54.สามารถ เชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับประเทศกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 55.สามารถ เชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับจังหวัดกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 56.สามารถ เชื่อมโยงและสื่อสารงานส่งเสริมเศรษฐกิจระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น กับพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่าน 57.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานรื่นเริง วัฒนธรรมพื้นบ้านกับพระราชอัจฉริยภาพ ของพระองค์ท่าน 58.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกิจกรรมบันเทิงต่างๆกับพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่าน 59.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารการแสดงคอนเสิร์ตกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ ท่าน 60.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารประเพณีวัฒนธรรมกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 61.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานแข่งขันกีฬาทุกระดับและกองเชียร์กับพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่าน และ 62.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นวันสำคัญ ของชาติไทย เพื่อตอบสนองพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดไม่ได้และเมื่อพิจารณาค่าพิสัยระหว่าง ควอไทล์จากแบบสอบถามในรอบที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญไม่สอดคล้องกันดังนี้ 1.สามารถเชื่อมโยงและเกิดแนวคิดทฤษฎีในทางชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยาทุกรูปแบบ ที่มี แนวโน้มจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมโดยสื่อผ่านพระราช อัจฉริยภาพ เมื่อบุคคลนำไปปฏิบัติได้เป็นการแสดงว่าบุคคลสามารถรับและเข้าใจสิ่งที่พระองค์ ต้องการสื่อสาร 2.สามารถเป็นหลักการดำเนินชีวิตยึดความรู้ด้านความจริงของชีวิต 3.สามารถเป็น การบันเทิง สนุกสนานและสันตนาการที่ยั่งยืนในอนาคต 4.บุคคลสามารถเรียนรู้ พัฒนาความคิดหรือ ทำกิจกรรมต่างๆ ได้ที่มีคุณค่าได้ตลอดช่วงชีวิต

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายและข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัย เรื่อง การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช (Future Recreation communication from the Talents of His Majesty King Bhumibol Adulyadej of Thailand) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริม นันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา การศึกษานันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้

การเลือกกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย โดยรอบที่ 1-3 เป็นให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 15 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มมหาวิทยาลัยราชภัฏภาคใต้, ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มมหาวิทยาลัยเอกชนภาคใต้, ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มมหาวิทยาลัยด้านวิจัยภาคใต้, ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มสถาบันการพลศึกษาภาคใต้, ผู้เชี่ยวชาญกลุ่มมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลภาคใต้, และผู้เชี่ยวชาญกลุ่มนักกิจกรรมของภาคใต้

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นเครื่องมือการวิจัยแบบเทคนิคเดลฟาย ซึ่งเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกระบวนการ ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended form) ใช้แบบสอบถามรอบที่ 1 พัฒนามาจากกรอบทฤษฎีที่อ้างถึงในบทที่ 2 และ ข้อแก้ไขจากความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัย จำนวน 3 คน เมื่อผ่านการยอมรับ จากผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือวิจัยแล้วจึงนำแบบสอบถามไปใช้กับผู้เชี่ยวชาญที่มีคุณสมบัติ ตรงตามเกณฑ์ที่กำหนดให้เบื้องต้นคือให้สอดคล้องกับบริบทของนักวิชาการในภาคใต้ โดยเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นอย่างมีสิทธิเสรีภาพ

ชุดที่ 2 แบบสอบถามที่เป็นมาตราประเมินค่า 5 ระดับ (Rating Scale) มุ่งเน้นให้ผู้เชี่ยวชาญได้บ่งชี้ถึงระดับความสอดคล้อง ตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ใช้สอบถามรอบที่ 2

ชุดที่ 3 แบบสอบถามเหมือนรอบที่ 2 แต่เพิ่มค่ามัธยฐาน (Median) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์

(Interquartile Range) และตำแหน่งของคำตอบของผู้ทรงคุณวุฒิ ใช้สอบถามรอบที่ 3 และให้ผู้เชี่ยวชาญตอบเพื่อยืนยันหรือเปลี่ยนแปลงคำตอบที่ได้ตอบไว้ในแบบสอบถามรอบที่ 2 ผู้วิจัยจะเปิดโอกาสให้แสดงความคิดเห็นพร้อมทั้งบอกเหตุผลประกอบท้ายตาราง ซึ่งถ้าผู้เชี่ยวชาญคนใด มีความคิดเห็นไม่ตรงกับกลุ่มและไม่มีเหตุผลอธิบายประกอบความคิดเห็นของตน ถือว่าเป็นการยอมรับและเห็นด้วยกับความคิดเห็นของกลุ่มส่วนใหญ่

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยทั้ง 3 รอบ เป็นเวลา 3 เดือน(รอบที่ 1 เดือนตุลาคม , รอบที่ 2 เดือนพฤศจิกายน และรอบที่ 3 เดือนธันวาคม พ.ศ. 2559) สำหรับกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามปลายเปิดที่ได้ข้อมูลมาจากเอกสาร แนวคิดทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 15 คน จากนั้นนำคำตอบจากการตั้งคำถามปลายเปิดมาสร้างเป็นแบบสอบถามรอบที่ 2 และ 3 ในลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ การวิเคราะห์ข้อมูลทำการคำนวณหาค่ามัธยฐาน ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (ค่าความสอดคล้อง) ค่าฐานนิยม และค่าผลต่างระหว่างมัธยฐานกับฐานนิยม ของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ และสรุปผลอภิปรายผลการศึกษาได้ดังนี้

สรุปผลการศึกษา

จากการศึกษาความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอำนาจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา การศึกษานันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้ สามารถสรุปเป็นผลการศึกษาได้ดังนี้

ตารางที่ 5.1 แสดงการสรุปความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญต่อความเป็นไปได้การสื่อสารพระราชอำนาจของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ในทัศนะของนักวิชาการภาคใต้

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้ในระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน = 5.00)	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นของสอดคล้องกัน (IR ไม่เกิน 1.50)
1. ให้บุคคลสามารถเข้าถึงดูสภาพในการเดินทางสายกลาง มีความพอดี พอดีและเพียงพอมากที่สุดจนถึงสมบูรณ์ที่สุด	1. ให้บุคคลสามารถเข้าถึงดูสภาพในการเดินทางสายกลาง มีความพอดี พอดีและเพียงพอมากที่สุดจนถึงสมบูรณ์ที่สุด
2. ให้บุคคลสามารถทำให้ชีวิตมีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมีศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับ	2. ให้บุคคลสามารถทำให้ชีวิตมีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมีศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับ

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้ใน ระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน = 5.00)	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นของสอดคล้องกัน (IR ไม่เกิน 1.50)
<p>ถือทุกสังคม</p> <p>3. สามารถเชื่อมโยงและเกิดแนวคิดทฤษฎีในทางชีววิทยา จิตวิทยา สังคมวิทยาทุกรูปแบบ ที่มีแนวโน้มจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์เชิงบวกที่มีประโยชน์ต่อบุคคลและสังคมโดยสื่อผ่านพระปรีชาสามารถ เมื่อบุคคลนำไปปฏิบัติได้เป็นการแสดงว่าบุคคลสามารถรับและเข้าใจสิ่งที่พระองค์ต้องการสื่อสาร</p> <p>4. สามารถที่จะทำให้เกิดการสื่อสารเชิงบวกระหว่างบุคคลได้</p> <p>5. การอยู่ร่วมกับคนและสังคมได้อย่างสงบสุขและสามัคคี</p> <p>6. สามารถสร้างคุณค่าความเปี่ยมสุขทางกายและจิตใจ</p> <p>7. สามารถสร้างความภาคภูมิใจในชีวิตให้แก่บุคคล</p> <p>8. สามารถสร้างความรักศีลธรรม ทำให้บุคคลเกิดความศรัทธาในความดีงามรวมทั้งสร้างสมดุลระหว่างความเห็นแก่ส่วนรวมและความเห็นแก่ตัว</p> <p>9. สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกายและจิตใจนำไปสู่ความสำเร็จและความสงบสุขของสังคมในทิศทางเดียวกัน</p> <p>10.สามารถสร้างความสัมพันธ์สุนทรีย์ของชีวิต ทำให้เกิดความรู้สึกว่าในชีวิตยังมีเรื่องที่ทำให้มีความสุขได้ มิได้มีแต่ความทุกข์เพียงอย่างเดียว</p> <p>11.สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความสำเร็จของชีวิต</p> <p>12.สามารถสร้างวาทกรรมทางสังคม ที่สื่อถึงการเป็นต้นแบบจากพระราชอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ</p>	<p>ถือทุกสังคม</p> <p>3. สามารถพัฒนาจิตใจของบุคคลให้งดงามและการสร้างความคิดเชิงบวก</p> <p>4. สามารถที่จะทำให้เกิดการสื่อสารเชิงบวกระหว่างบุคคลได้</p> <p>5. สามารถมีส่วนร่วมเข้ามาบูรณาการในการพัฒนาและเพิ่มคุณค่าและประโยชน์ทั้งทางกายและใจให้กับชีวิต</p> <p>6. สามารถทำให้บุคคลมีความยั่งยืนทางชีวิตและอารมณ์ รวมทั้งคุ้มค้ำกับการเกิดมามีชีวิต คุ้มค้ำกับการทุ่มเททำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยและคุ้มเวลาตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจ</p> <p>7. สามารถเพิ่มสมรรถภาพเวลาหรือการบริหารจัดการเวลาที่ส่งเสริมศักยภาพการทำงาน</p> <p>8. การอยู่ร่วมกับคนและสังคมได้อย่างสงบสุขและสามัคคี</p> <p>9. สามารถสร้างคุณค่าความเปี่ยมสุขทางกายและจิตใจ</p> <p>10. สามารถเข้าใจคุณค่าของความรักทั้งปวง</p> <p>11. สามารถสร้างสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ และจิตสาธารณะ</p> <p>12. สามารถสร้างความภาคภูมิใจในชีวิตให้แก่บุคคล</p> <p>13. สามารถสร้างวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ทำให้บุคคลมีความสุขความสำเร็จและสังคมมีความสุขความสงบ</p> <p>14. สามารถสร้างความรักศีลธรรม ทำให้บุคคลเกิดความศรัทธาในความดีงามรวมทั้งสร้างสมดุลระหว่างความเห็นแก่ส่วนรวมและความเห็นแก่ตัว</p>

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้ใน ระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน = 5.00)	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นของสอดคล้องกัน (IR ไม่เกิน 1.50)
<p>13.สามารถสร้างความปลอดภัยมั่นคงแห่งดวงจิต และความศรัทธาแด่พระองค์ท่านรัชกาลที่ 9</p> <p>14.สามารถเป็นเครื่องหมายแห่งความอยู่รอด โดย การฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิตให้ เหมาะสมกับสถานการณ์และยั่งยืน เช่น ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>15.สามารถเป็นหลักสัมมาทิฐิ (การเห็นชอบ)</p> <p>16.สามารถเป็นหลักสัมมาสังกัปปะ (การคิดชอบ)</p> <p>17.สามารถเป็นหลักสัมมาสติ (การตั้งสติชอบ)</p> <p>18.สามารถเป็นหลักสัมมาสมาธิ (การตั้งมั่นชอบ)</p> <p>19.สามารถเป็นหลักสัมมาวายามะ (การเพียรชอบ)</p> <p>20.สามารถเป็นหลักสัมมากัมมันตะ (การประพฤติ ชอบ)</p> <p>21.สามารถเป็นหลักสัมมาอาชีวะ(การเลี้ยงชีพชอบ)</p> <p>22.สามารถเป็นเหตุและเป็นผลแห่งหลักการดำเนิน ชีวิต</p> <p>23.สามารถเป็นการออกกำลังกายและใจให้แข็งแรง</p> <p>24.สามารถฝึกจินตนาการสร้างสรรค์และใช้ชีวิตวิถี บวก</p> <p>25.บุคคลสามารถเรียนรู้ พัฒนาความคิดหรือทำ กิจกรรมต่างๆ ได้ที่มีคุณค่าได้ตลอดช่วงชีวิต</p> <p>26.การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าสูงและเป็นประโยชน์ต่อ สังคมนั้น จะเป็นที่ยอมรับคุณค่าที่ยั่งยืนและ จารึกไว้ตลอดกาล ดังเช่น รัชกาลที่ 9</p> <p>27.การรักษาวัฒนธรรมตามวิถีคนไทยทั้งชาติให้ ยั่งยืน เช่น นำพระราชอัจฉริยภาพมาบูรณาการ กับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบัน พระมหากษัตริย์ ภายใต้ความเป็นไทยแท้และ เอกลักษณ์ความเป็นไทย</p> <p>28.การส่งเสริมอัตลักษณ์พระราชอัจฉริยภาพให้</p>	<p>15.สามารถสร้างความรักแห่งการสื่อสาร</p> <p>16.สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกาย และจิตใจนำไปสู่ความสำเร็จและความสงบสุข ของสังคมในทิศทางเดียวกัน</p> <p>17.สามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกาย และจิตใจ ทำให้มีความหวังและมองเห็นการ ดำรงชีวิตที่ดีขึ้นได้ในอนาคต</p> <p>18.สามารถสร้างพลังความรักเพื่อความฉลาดทุก ด้าน(อารมณ์/สังคม/จิตใจ) โดยการสร้างสรรค์ และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการ ดำรงชีวิตที่ยั่งยืน</p> <p>19.สามารถสร้างความสัมพันธ์สุนทรีย์ของชีวิต ทำให้ เกิดความรู้สึกว่าในชีวิตยังมีเรื่องที่สร้างความสุข ได้ มิได้มีแต่ความทุกข์เพียงอย่างเดียว</p> <p>20.สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้าง ความสำเร็จของชีวิต</p> <p>21.สามารถสร้างวาทกรรมทางสังคม ที่สื่อถึงการ เป็นต้นแบบจากพระราชอัจฉริยภาพในด้าน ต่างๆ</p> <p>22.สามารถสร้างความปลอดภัยมั่นคงแห่งดวงจิต และความศรัทธาแด่พระองค์ท่านรัชกาลที่ 9</p> <p>23.สามารถสร้างความรักความปรารถนาดีแก่บุคคล รอบข้างและสังคม</p> <p>24.สามารถเป็นเครื่องหมายแห่งความอยู่รอด โดย การฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิตให้ เหมาะสมกับสถานการณ์และยั่งยืน เช่น ปรัชญา เศรษฐกิจพอเพียง</p> <p>25.สามารถเป็นหลักสัมมาทิฐิ (การเห็นชอบ)</p> <p>26.สามารถเป็นหลักสัมมาสังกัปปะ (การคิดชอบ)</p> <p>27.สามารถเป็นหลักสัมมาสติ (การตั้งสติชอบ)</p>

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้ใน ระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน = 5.00)	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นของสอดคล้องกัน (IR ไม่เกิน 1.50)
<p>ยังยืนด้วยการบูรณาการพระราชอัจฉริยภาพกับหลักคำสอนทุกศาสนาสากล</p> <p>29.บูรณาการพระราชอัจฉริยภาพให้สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในบริบทของหลักการศึกษาโลกภายใต้ความเป็นไทย</p> <p>30.การเชื่อมต่อพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทย เช่น เผ่าชาวกู ไทยใหม่ ไทยพุทธ ไทยมุสลิม ด้วยพระราชอัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง</p> <p>31.ประยุกต์พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่นของประเทศไทยทั้งสี่ภาค เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิศาสตร์ ภาษา แล้วเผยแพร่ทาง Social network ต่างๆ ให้เกิดนวัตกรรม การสื่อสารไทย นวัตกรรมสื่อสารโลกเป็นปรัชญาของการส่งเสริมประเทศ</p> <p>32.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมเป็นเครื่องป้องกันประเทศชาติ สร้างความสมานฉันท์ สร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคนไทยทั้งมวล</p> <p>33.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านจิตรกรรม ปะติมากรรม ดนตรี สามารถเป็นมรดกศิลป์ทางวัฒนธรรมของชาติ</p> <p>34.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านการถ่ายภาพ สามารถเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการถ่ายทอดเรื่องราวของประวัติศาสตร์ของชาติไทยในบริบทต่างๆ จาก</p>	<p>28.สามารถเป็นหลักสัมมาสมาธิ (การตั้งมั่นชอบ)</p> <p>29.สามารถเป็นหลักสัมมาวายามะ (การเพียรชอบ)</p> <p>30.สามารถเป็นหลักสัมมากัมมันตะ (การประพฤติชอบ)</p> <p>31.สามารถเป็นหลักสัมมาอาชีวะ(การเลี้ยงชีพชอบ)</p> <p>32.สามารถเป็นเหตุและเป็นผลแห่งหลักการดำเนินชีวิต</p> <p>33.สามารถเป็นยาอายุวัฒนะทางจิตใจและร่างกาย</p> <p>34.สามารถเป็นการออกกำลังกายและใจให้แข็งแรง</p> <p>35.สามารถเป็นอาหารสมองและควบคุมสมองไปสู่ความไม่เสื่อมถอย</p> <p>36.สามารถฝึกจินตนาการสร้างสรรค์และใช้ชีวิตวิถีบวก</p> <p>37.สามารถเป็นหลักในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงหรือความไม่ประมาททุกที่ทุกเวลา</p> <p>38.สามารถเป็นพุทธิบำบัดตนเองหรือใช้หลักคำสอนทางศาสนาในการรักษาตนเองด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ ความรู้ใหม่</p> <p>39.สามารถเป็นความคิดใหม่ มโนทัศน์ใหม่หรือกระบวนการทัศน์แห่งอนาคต</p> <p>40.สามารถสร้างประโยชน์แก่ตนเอง ครอบครัวและสังคมได้แม้มีอายุมากหรือมีอายุเท่าใดก็ตาม</p> <p>41.การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าสูงและเป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้น จะเป็นที่ยอมรับคุณค่าที่ยั่งยืนและจารึกไว้ตลอดกาล ดังเช่น รัชกาลที่ 9</p> <p>42.การรักษาวัฒนธรรมตามวิถีคนไทยทั้งชาติให้ยั่งยืน เช่น นำพระราชอัจฉริยภาพมาบูรณาการกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้ความเป็นไทยแท้และเอกลักษณ์ความเป็นไทย</p>

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้ใน ระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน = 5.00)	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นของสอดคล้องกัน (IR ไม่เกิน 1.50)
<p>รู้สึกรู้หน้าได้เป็นอย่างดี</p> <p>35.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านภาษา สามารถพัฒนาเป็นความงามของภาษาและระดับของภาษา รวมทั้งมรดกทางภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ที่สอดคล้องกับแต่ละยุคแต่ละสมัย</p> <p>36.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการบูรณาการพื้นฐานการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยในอนาคตอันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพด้านกีฬาของพระองค์ท่าน</p> <p>37.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านทุกด้านของพระองค์ทำให้เกิดเอกลักษณ์ของความเป็นไทย</p> <p>38.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารเป็นศาสตร์ของพระราชานิรัชกาลที่ 9 กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน</p> <p>39.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับประเทศกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน</p> <p>40.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับจังหวัดกับพระราชอัจฉริยภาพสามารถของพระองค์ท่าน</p> <p>41.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารประเพณีวัฒนธรรมกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน</p> <p>42.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานแข่งขันกีฬาทุกระดับและกองเชียร์กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน</p> <p>43.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นวันสำคัญของ</p>	<p>43.การส่งเสริมอัตลักษณ์พระราชอัจฉริยภาพให้ยั่งยืนด้วยการบูรณาการพระราชอัจฉริยภาพกับหลักคำสอนทุกศาสนาสากล</p> <p>44.บูรณาการพระราชอัจฉริยภาพให้สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในบริบทของหลักการศึกษาลोकภายใต้ความเป็นไทย</p> <p>45.การเชื่อมต่อพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทย เช่น เผ่าชาวกู ไทยใหม่ ไทยพุทธ ไทยมุสลิม ด้วยพระราชอัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง</p> <p>46.ประยุกต์พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่นของประเทศไทยทั้งสี่ภาค เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิศาสตร์ ภาษา แล้วเผยแพร่ทาง Social network ต่างๆ ให้เกิดนวัตกรรม การสื่อสารไทย นวัตกรรมสื่อสารโลกเป็นปรัชญาของการส่งเสริมประเทศ</p> <p>47.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมเป็นเครื่องป้องกันประเทศชาติ สร้างความสมานฉันท์ สร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคนไทยทั้งมวล</p> <p>48.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านจิตรกรรม ปะติมากรรม ดนตรี สามารถเป็นมรดกศิลป์ทางวัฒนธรรมของชาติ</p> <p>49.การนำพระราชอัจฉริยภาพของท่านด้านการถ่ายภาพ สามารถเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ในการถ่ายทอดเรื่องราวของประวัติศาสตร์ของชาติ</p>

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้ใน ระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน = 5.00)	ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นของสอดคล้องกัน (IR ไม่เกิน 1.50)
ชาติไทยเพื่อตอบสนองพระมหากษัตริย์คุณอัน หาที่สุดไม่ได้	<p>ไทยในบริบทต่างๆ จากรุ่นสู่รุ่นได้เป็นอย่างดี</p> <p>50.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน ด้านภาษา สามารถพัฒนาเป็นความงามของ ภาษาและระดับของภาษา รวมทั้งมรดกทาง ภาษาทั้งภาษาไทย ภาษาต่างประเทศ ที่สอดคล้อง กับแต่ละยุคแต่ละสมัย</p> <p>51.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน ด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการบูรณาการพื้นฐาน การพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทย ไทยในอนาคตอันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพ ด้านกีฬาของพระองค์ท่าน</p> <p>52.การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านทุก ด้านของพระองค์ทำให้เกิดเอกลักษณ์ของความ เป็นไทย</p> <p>53.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารเป็นศาสตร์ของ พระราชินีในรัชกาลที่ 9 กับพระราชอัจฉริยภาพ ของพระองค์ท่าน</p> <p>54.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาล ระดับประเทศกับพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่าน</p> <p>55.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับ จังหวัดกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน</p> <p>56.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานส่งเสริม เศรษฐกิจระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น กับพระ ราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน</p> <p>57.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานรื่นเริง วัฒนธรรมพื้นบ้านกับพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่าน</p> <p>58.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกิจกรรมบันเทิง ต่างๆกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน</p>

ผู้เชี่ยวชาญเห็นว่ามีความเป็นไปได้ใน ระดับมากที่สุด (ค่ามัธยฐาน = 5.00)	ผู้ผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นของสอดคล้องกัน (IR ไม่เกิน 1.50)
	59.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารการแสดงคอนเสิร์ต กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 60.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารประเพณีวัฒนธรรม กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน 61.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานแข่งขันกีฬาทุก ระดับและกองเชียร์กับพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ท่าน 62.สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารพระราช อัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นวันสำคัญของ ชาติไทยเพื่อตอบสนองพระมหากษัตริย์คุณอัน หาที่สุดไม่ได้

อภิปรายผลการวิจัย

ตามประวัติศาสตร์ของชาติไทยที่มีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขของประเทศมานับแต่โบราณกาล ในแต่ละรัชสมัยพระมหากษัตริย์ทุกพระองค์ล้วนประกอบพระราชกรณียกิจที่สร้างคุณูปการแก่ปวงชนชาวไทย อย่างหาที่สุดไม่ได้จนถึงปัจจุบัน ซึ่งได้รับการยกย่องชื่นชมจากนานาอารยประเทศทำให้ประเทศไทยเป็น ประเทศที่เอกลักษณ์ที่โดดเด่นในรูปแบบการปกครองที่มีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขในลักษณะที่ทรงอุทิศ พระองค์แก่พสกนิกรประดุจพ่อดูลูก ประกอบกับประเทศไทยยังมีความโดดเด่นด้านศิลปวัฒนธรรมที่เกิด จากงานจิตรกรรม งานประติมากรรม งานดนตรี งานภาพถ่าย ภาษาและการกีฬาและอื่นใดที่เกี่ยวข้อง อัน เป็นปณมภูมิของอารยธรรมของประเทศไทยที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเองและไม่เหมือนชาติใดในโลก ดังนั้น คน ไทยจึงควรภาคภูมิใจว่าชาติไทยนั้นมีความเจริญทางอารยธรรมวัฒนธรรมมาช้านานแล้ว ซึ่งจะเห็นได้ว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9 ทรงเป็นพระมหากษัตริย์ที่อุทิศพระองค์เพื่อ ประโยชน์สุขของพสกนิกรมากที่สุดพระองค์หนึ่งในประวัติศาสตร์ชาติไทยตลอดระยะเวลาที่ทรงครองราชย์ ทรงมีพระราชประสงค์ที่จะให้ชาติไทยมีอารยธรรมที่เจริญรุ่งเรืองสู่สายตาชาวโลกจึงทรงใช้พระราช อัจฉริยภาพของพระองค์ในทุกๆด้านที่จะช่วยเหลือ พัฒนา แก้ไขเรื่องราวต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของพสก นิกร โดยทรงบำเพ็ญพระราชกรณียกิจน้อยใหญ่นานัปการ มิใช่เพื่อพระองค์เอง แต่เพื่อความเจริญของประเท ชาติ เพื่อความอยู่ดีมีสุขของราษฎร โดยไม่ได้ทรงนึกถึงความเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้าแห่งพระวรกาย ด้วยความ เต็มพระราชหฤทัยเพื่อให้บรรลู่พระราชประสงค์เช่นที่ได้พระราชทานพระปฐมบรมราชโองการไว้เมื่อครั้งพระ ราชพิธีบรมราชาภิเษก เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม พุทธศักราช 2493 ที่ว่า “เราครองแผ่นดินโดยธรรม

เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยาม” ยังความร่มเย็นเป็นสุขบังเกิดแก่ราษฎรภายใต้พระบารมี ซึ่งพระราชอัจฉริยภาพของพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตในหลายด้านๆแก่ปวงชนชาวไทย รวมทั้งเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ซึ่งเป็นกิจกรรมนันทนาการของพระองค์ท่านยังเป็นคุณประโยชน์ต่อประเทศชาติไทยอย่างอเนกอนันต์ (ประสพโชค อ่อนกอ:2559)

การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช จากทัศนะของนักวิชาการในนันทนาการ คำว่า“นันทนาการ”เป็นศัพท์ภาษาไทยที่ถูกบัญญัติขึ้นโดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ของกระทรวงศึกษาธิการเมื่อปี พ.ศ. 2507 โดยหมายถึง การพูด การสนทนา การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ ในปัจจุบันจะมีความหมายเกี่ยวกับการละเล่นรื่นเริง การพักผ่อนหย่อนใจ ความสนุกสนาน การผ่อนคลายความตึงเครียด เรียกร้องความสนใจ นันทนาการ (สมบัติ กาญจนกิจ:2520) ก็คือ การที่ผู้ชำนาญการหรือนักนันทนาการต้องการจะจัดหากิจกรรมนันทนาการขึ้นมาทดแทนความเหนื่อยล้าทางกายทางจิตสมอง เพราะเชื่อว่าการจัดกิจกรรมนันทนาการ ในเวลาว่างหรือการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์นั้น จะช่วยจัดความเมื่อยล้าได้อย่างแน่นอน ทั้งทางกาย และทางจิตสมอง จะเห็นได้อย่างชัดเจนและเป็นที่ประจักษ์ต่อชาวไทยและชาวโลกว่า พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงเป็นผู้ที่ใช้เวลาในการทำกิจกรรมนันทนาการต่างๆ มาทดแทนความเหนื่อยล้าทางพระวรกาย ความเหนื่อยล้าทางพระราชหฤทัย รวมทั้งความเหนื่อยล้าจากการใช้สมองในการมีพระราชดำริต่างๆ ที่ล้วนแต่ยังประโยชน์เพื่อประชาชนชาวไทยทั้งชาติ ซึ่งถือว่าเป็นงานที่หนักมากสำหรับพระองค์เพื่อประโยชน์สุขแห่งมหาชนชาวสยามตามพระปฐมบรมราชโองการ เนื่องในพระราชพิธีบรมราชาภิเษกของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช โดยรูปแบบที่ใช้กิจกรรมนันทนาการของพระองค์ ที่สำคัญ ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา ซึ่งสอดคล้องรูปแบบเนื้อหาเวลาว่างจากการศึกษาของ ปีเตอร์สัน (Peterson’s Leisure Education Content Model: 1984) ประกอบด้วย 3 ส่วนสำคัญ คือ ทักษะ ทักษะคติ และความรู้เกี่ยวข้องกับการใช้เวลาว่างภายใต้ขอบข่ายของเนื้อหาเวลาว่างศึกษา กล่าวคือ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงมีทักษะในกิจกรรมนันทนาการนั้นเป็นอย่างดี เช่น ทักษะทางดนตรีทั้งการแต่งคำร้องและทำนอง ทักษะทางการวาดภาพ ทักษะทางการถ่ายภาพ ทักษะทางภาษาทั้งภาษาไทยและภาษาต่างประเทศ ทักษะทางกีฬาเรือใบ ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นกิจกรรมที่พระองค์ทรงโปรดมาตั้งแต่ครั้งยังทรงพระเยาว์และยังดำเนินพระราชจริยวัตรปฏิบัติตลอดเวลาที่ทรงพระชนม์ชีพ แสดงให้เห็นว่าทรงรักในกิจกรรมนันทนาการเหล่านั้นอย่างแท้จริง และพระองค์ทรงสามารถใช้ความรู้และทรัพยากรต่างๆ สำหรับการเข้าไปมีส่วนร่วมการใช้เวลาว่างอย่างพึงพอใจ เช่น ทรงดนตรีกับวงดนตรี อส. ทรงใช้ความรู้ทางพระพุทธศาสนาที่ทรงนับถือเป็นพื้นฐานในพระราชนิพนธ์เรื่องพระมหาชนก ทรงใช้กล้องถ่ายรูปส่วนพระองค์ถ่ายภาพทั้งในเวลาปฏิบัติพระราชกรณียกิจและยามพักผ่อนพระอิริยาบถ สอดคล้องกับ สำนักนันทนาการพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2555) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบเวลาว่างศึกษาสำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษา ผลการวิจัยพบว่า การพัฒนาขึ้นเป็นรูปหลักสูตรเวลาว่างศึกษาของนักเรียนชั้นประถมศึกษาตอนต้นมีพัฒนาการด้านความสามารถและมีพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับความตระหนัก

ในตนเอง ความตระหนักในเวลาว่าง ทักษะการใช้เวลาว่าง การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วม กิจกรรมนันทนาการในเวลาว่าง ปฏิสัมพันธ์ทางสังคม และทักษะการใช้เวลาว่างดีขึ้น และสอดคล้องกับ นพรัตน์ ศุทธิกุล (2546), พิมพ์ใจ สิทธิปราณี (2546) , ดาวประกาย แก้วนพรัตน์ (2549) , สายฝน หลานปัน (2549) และ อรัญญา วังกี (2552) ที่ศึกษาผลการใช้โปรแกรมหรือกิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาเด็ก ล้วนพบว่า เด็กที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ เช่น ทักษะทางสังคม ความมั่นใจตนเอง การกล้าแสดงออก พัฒนาการด้านต่างๆ ดีขึ้นมากกว่าเด็กที่ไม่ร่วมกิจกรรม เนื่องจากหน่วยงานข้างต้นเป็นหน่วยงานภาครัฐและนักวิจัยที่ทำการวิจัยล้วนมีพื้นฐานกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นปฐมบทของการวิจัยดังกล่าวข้างต้น

การใช้เวลาทรงกิจกรรมนันทนาการต่างๆ ของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช นั้นมิเพียงเกิดผลต่อพระองค์โดยตรงเท่านั้นหากแต่ยังเป็นแรงบันดาลใจ เป็นแนวทาง เป็นต้นแบบแก่ประชาชนในการใช้เวลาว่างในการทำกิจกรรมนันทนาการต่อไปในอนาคต ดังผลการศึกษาดังผลการวิจัยที่ผู้เชี่ยวชาญเห็นสอดคล้องกันในประเด็นพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในทัศนะของนักวิชาการในเรื่องให้บุคคลสามารถทำให้ชีวิตมีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมีศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับถือทุกสังคม สามารถสร้างคุณค่าความเปี่ยมสุขทางกายและจิตใจ การเป็นบุคคลที่มีคุณค่าสูงและเป็นประโยชน์ต่อสังคมนั้น จะเป็นที่ยอมรับคุณค่าที่ยั่งยืนและจารึกไว้ตลอดกาล ดังเช่น การรักษาวัฒนธรรมตามวิถีคนไทยทั้งชาติให้ยั่งยืน เช่น นำพระราชอัจฉริยภาพมาบูรณาการกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้ความเป็นไทยแท้และเอกลักษณ์ความเป็นไทย และการนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านจิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี สามารถเป็นมรดกศิลป์ทางวัฒนธรรมของชาติ นั้นอาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีความเป็นอมตะ หรือ immortality ซึ่งมีความเป็นอมตะ (immortality) ของชีวิตปัจจุบันเป็นข้อเท็จจริงทางวิทยาศาสตร์ที่น่าศึกษา เพราะเป็นการเพิ่มคุณค่าของชีวิตให้กับชีวิต เป็นชีวิตที่มีชีวิต (living life หรือ vital immortality) แม้ว่าจะมีอายุมากแล้วก็มีชีวิตที่ทำประโยชน์ให้กับตนเอง ครอบครัวและสังคม เป็นชีวิตที่ยังมีความหมายของชีวิตอย่างครบถ้วน คือ ยังเรียนรู้ ยังมีการพัฒนาความคิด ยังมีพฤติกรรมหรือกิจกรรมที่มีความหมายและเป็นประโยชน์ จะเห็นได้ว่า ตลอดพระชนม์ชีพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ทรงดำรงชีวิตของพระองค์อย่างมีอัตลักษณ์ของพระองค์เอง (self-identity) และปรากฏบุคลิกภาพภายนอก (external personality) ให้ผู้อื่นรู้โดยทางกายภาพ (รูปร่างหน้าตา การแต่งกาย) และโดยทางพฤติกรรม (การพูด การกระทำ) ว่าทรงมีพระราชอัจฉริยภาพ มากมายทั้งที่ใช้ในการประกอบพระราชกรณียกิจและใช้ในกิจกรรมนันทนาการส่วนพระองค์ นอกจากนั้น ความเป็นอมตะของบุคคลยังหมายถึง การมีคุณค่าสูงในความสามารถทางสติปัญญาอันเป็นประโยชน์ยิ่งต่อสังคม จะเป็นที่ยอมรับว่าเป็นคุณค่าที่ยั่งยืนและจารึกไว้ตลอดกาล ดังจะเห็นได้ว่า การใช้เวลาในการทำกิจกรรมนันทนาการของพระองค์ได้รับการยอมรับและยกย่องในระดับโลก เช่น ทรงได้รับเหรียญทองจากการแข่งขันเรือใบในการแข่งขันเรือใบในกีฬาแหลมทอง ครั้งที่ 4 หรือราชสมาคมถ่ายภาพแห่งสหราชอาณาจักร กราบบังคมทูลเชิญให้

ทรงดำรงตำแหน่งสมาชิกกิตติมศักดิ์ของราชสมาคม และสมาคมสหพันธ์ศิลปะการถ่ายภาพนานาชาติ (FIAP) ทูลเกล้าฯ ถวายเกียรติบัตรสูงสุดเพื่อสดุดีพระเกียรติคุณว่าทรงเป็นสมาชิกกิตติมศักดิ์ที่มีพระราชอัจฉริยภาพ เป็นเลิศ รวมทั้งยังสอดคล้องกับในความหมายที่สามของความเป็นอมตะ ที่หมายถึง คุณค่าที่ไม่มีวันตายของตัว ผลงานทางจิตรศิลป์สมัยใหม่(modern fine arts) อันได้แก่ วรรณกรรม ดุริยางคกรรม นาฏกรรม จิตรกรรม ประติมากรรม สถาปัตยกรรม ศิลปะการละคร หรือศิลปะภาพยนตร์(cinematic art) ซึ่งสิ่งเหล่านี้ได้เป็นที่ ประจักษ์ในพระราชอัจฉริยภาพด้าน จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา โดย จากเห็นได้ว่า ความเป็นไปได้พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการ เป็นต้นแบบของการส่งเสริมสนับสนุนทางการแห่งอนาคต ปรากฏให้เห็นผ่านการสื่อสารต่างๆ คือ การสื่อสารความรัก การสื่อสารสุขภาพ ศาสตร์ของพระราชา และความพอเพียง ดังนี้

การสื่อสารความรัก

พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการ เป็นต้นแบบที่สำคัญ ของการส่งเสริมสนับสนุนทางการแห่งอนาคต กล่าวคือ จากผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้สอดคล้องกับ **กระบวนทัศน์ใหม่ที่ว่า ด้วยคุณค่าของความรัก**(สมควร กวียะ:2552) กล่าวคือ พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ได้แสดงความรักที่ทรงคน สัตว์ ต่อพืชหรือสิ่งของ เป็นความรักโดยการมองเห็นคุณค่า ของจิตใจ และความรักมีคุณค่าสูงสุดส่งและหลากหลายต่อชีวิตและสังคมมนุษย์ ทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจ ต่างๆ เพื่อพสกนิกรของพระองค์ ดังพบผลวิจัยที่ว่าความเป็นไปได้พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระ ปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการ เป็นต้นแบบของการส่งเสริมสนับสนุนทางการแห่งอนาคตในการสร้างความรัก แห่งการสื่อสาร รวมทั้งสามารถสร้างพลังความรักเพื่อความฉลาดทุกด้าน(อารมณ์/สังคมพระราชทานผ่านพระ ราชอัจฉริยภาพด้านต่างๆ เพื่อคนไทยทั้งมวลเป็นความรักแท้ที่มีต่อทุกสิ่งทุกอย่าง ไม่ว่าจะ เป็น/จิตใจ) โดยการ สร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืนอันมีพระองค์ท่านเป็น เป็นต้นแบบ ของความรักทั้งปวงที่ให้เห็นว่าพระราชอัจฉริยภาพ ด้านสนับสนุนการแสดงถึงคุณค่าของความรักที่มีต่อทุกสิ่ง ทุกอย่าง ความรักเป็นวัฒนธรรมที่งดงามและสร้างสรรค์ (Aesthetic and creative culture) นำไปสู่ ความคิดสร้างสรรค์ ความรักเป็นศีลธรรม (Morality) ที่มุ่งสร้างความสุขทางจิตใจของมนุษย์ ความเป็น พลังงาน (energy) ต่อต้านพลังเสื่อม (entropy) เป็นพลังงานจากพลังงานทางเคมี (chemical fuel) ที่สมอง และร่างกายผลิตขึ้นเพื่อสร้างและผดุงรักษากำลังกาย กำลังความคิดและกำลังใจ เช่น พระราชนิพนธ์เรื่องพระ มหาชนก ที่เป็นแนวทางในการให้กำลังใจในความพยายามของมนุษย์ ความรักเป็นความฉลาด (Love quotient) ที่ช่วยให้เกิดความสุข ความปรองดองต่างๆได้ เช่น ทรงรักดนตรี จึงได้ทรงพระราชนิพนธ์บทเพลงที่ มีความหมายเกี่ยวกับความสามัคคี เช่น เพลงแผ่นดินของเรา แนวคิดนี้สอดคล้องกับ **ความต้องการปัญหา กิจกรรมและการใช้เวลาว่างของเด็กและเยาวชนในชุมชนแออัดในเขตกรุงเทพมหานคร** ผลการวิจัยพบว่า ส่วนใหญ่เด็กและเยาวชน มีปัญหาครอบครัวขาดความอบอุ่น มีเวลาว่างมาก และส่วนใหญ่ใช้ไปในทางไร้ ประโยชน์และยังเด็กในวัยเรียนอีกมากที่ยังไม่ได้รับการศึกษาในภาคบังคับ จึงควรที่จะต้องมีการปรับปรุงทั้ง ในด้านโภชนาการ ที่อยู่อาศัย การศึกษา การหากิจกรรมให้กับเด็ก และให้ความรู้กับบิดามารดาเพื่อ

ส่งเสริมความสัมพันธ์ที่ดีให้เกิดขึ้นในครอบครัว สิ่งต่าง ๆ เหล่านี้มีผลให้เด็กห่างไกลจากการมีพฤติกรรม เบี่ยงเบน

การสื่อสารสุขภาพ

พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบที่สำคัญของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต กล่าวคือ การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นการสื่อสารในบริบทการสื่อสารสุขภาพโดยเฉพาะด้านกีฬา กล่าวคือ พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชที่แสดงให้เห็นว่าสุขภาพทั้งกายและจิตใจเป็นสิ่งสำคัญผ่านกิจกรรมนันทนาการทางกีฬาของพระองค์ ดังพบผลวิจัยที่ว่าความเป็นไปได้พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในการนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการบูรณาการพื้นฐานการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยในอนาคต ประสพโชค อ่อนกอ(2559) อันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพด้านกีฬาของพระองค์ท่าน เนื่องจากพระองค์ทรงเห็นความสำคัญของกีฬาที่มีต่อสุขภาพดังพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ว่าผู้ที่ปกติทำการทำงาน โดยไม่ได้ใช้กำลัง หรือใช้กำลังแต่น้อยจึงจำเป็นต้องหาเวลาออกกำลังกาย “ร่างกายของเรานั้น ธรรมชาติสร้างมาสำหรับให้ออกแรงใช้งานมิใช่ให้อยู่เฉย ๆ ถ้าใช้แรงให้พอเหมาะ พอดีโดยสม่ำเสมอ ร่างกายก็เจริญ แข็งแรง คล่องแคล่ว โดยมีผลของการกีฬา คือ ผลทางร่างกายและจิตใจ “การกีฬานั้นเป็นที่ทราบกันอยู่ทั่วไปว่า เป็นการบริหารร่างกายให้แข็งแรง ทั้งเป็นการฝึกอบรมจิตใจให้เป็นผู้ร่าเริง..” เพื่อการดำรงชีวิตที่เป็นอมตะซึ่งอมตะในที่นี้ไม่ได้หมายถึงการไม่รู้จักความตายของสังขารแต่เป็นการรู้เท่าทันของการมีชีวิตที่ยืนยาว ด้วยอาหารกาย อาหารจิตสู่สุขภาพร่างกายและจิตใจที่เป็นสุขอันมีพระองค์ท่านเป็นต้นแบบ

ศาสตร์ของพระราชอา

พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบที่สำคัญของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต กล่าวคือ การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นการสื่อสารผ่านศาสตร์ของพระราชอา จากผลการวิจัยที่พบว่า พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตสามารถเป็นเครื่องหมายแห่งความอยู่รอด โดยการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์และยั่งยืน เช่น ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง สามารถนำไปสู่การจัดนันทนาการที่เหมาะสมกับท้องถิ่นหรือชุมชนได้อย่างยั่งยืน กล่าวคือ พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชสามารถแสดงให้เห็นจากการพัฒนา กิจกรรมนันทนาการ ที่มุ่งสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในอนาคตตลอดจนสร้างความสุขแบบยั่งยืนภายใต้หลัก 3S ได้แก่ การอยู่รอด (Survival) ความพอเพียง (Sufficiency) และความยั่งยืน (Sustainability) เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของคน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมให้คนมีความสุข โดยต้องคำนึงถึงเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา เชื้อชาติ และ

ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม เช่น จัดกิจกรรมปลูกป่ารักษาป่าไม่ให้ชุมชนที่อยู่ใกล้เคียงป่าให้เป็นกิจกรรมนันทนาการ หรือการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ เป็นต้นหรือแม้แต่ศาสตร์พระราชาด้านจิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา อันมีพระองค์ท่านเป็นเป็นต้นแบบต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ยังเป็นต้นแบบในเรื่องต่างๆตามแนวคิดศาสตร์ของ **พระราช (Sustainable Development)** ที่มุ่งการพัฒนากิจกรรมนันทนาการ ที่มุ่งสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในอนาคตตลอดจนสร้างความสุขแบบยั่งยืนภายใต้หลัก 3S ได้แก่ การอยู่รอด (Survival) ความพอเพียง (Sufficiency) และความยั่งยืน (Sustainability) เป็นเป้าหมายในการพัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของคน โดยไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมให้คนมีความสุข โดยต้องคำนึงถึงเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา เชื้อชาติ และภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม แม้ว่าวิธีการพัฒนามีหลากหลายแต่ที่สำคัญคือนักพัฒนาจะต้องมีความรัก ความห่วงใย ความรับผิดชอบ และการเคารพในเพื่อนมนุษย์โดยการลงไปศึกษาเรียนรู้จากชุมชนให้ชุมชน ซึ่งเป็นประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องนี้ คือการเชื่อมต่อด้านพระอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทยและภาคใต้ อันเป็นที่มาของการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ เช่น เผ่าชาวกู ไทยใหม่ ไทยพุทธ ไทยมุสลิม ด้วยพระราชอัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง การนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมเป็นเครื่องป้องกันประเทศชาติ สร้างความสมานฉันท์ สร้างความเป็นหนึ่งเดียวของคนไทยทั้งหมด

ผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนด้านนันทนาการจากการศึกษาพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นตามผลการศึกษาที่สอดคล้องกันในประเด็นการนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยได้ (รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์:2558) ในการบูรณาการพื้นฐานการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยในอนาคตอันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพด้านกีฬาของพระองค์ท่านสอดคล้องกับ “ศาสตร์ของพระราช” (วีรยุทธ์ สุวรรณทิพย์:2553) และสอดคล้องกับพระราชดำรัสที่ทรงพระราชทานให้พิมพ์ในหนังสือเนื่องในวันกีฬาแห่งชาติ เมื่อ 16 ธันวาคม 2531 ที่ว่า กีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมือง กีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคน และมีชีวิตของบ้านเมือง การกีฬานั้น จะต้องมีการฝึกซ้อมให้ดี ทั้งในทางวิชาการ คือเทคนิคและทั้งในทางกาย เนื่องจากกีฬาจะต้องมีการฝึกซ้อมให้ดี ทั้งในทางวิชาการ คือ เทคนิคและทั้งในทางกาย คือ ความแข็งแรงสมบูรณ์ ถ้าขาดสองอย่างนี้จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภาระของตัวให้ได้อย่างดี จึงต้องเตรียมตัวเตรียมกายของตนให้ดีเพื่อที่จะได้ “ไม่ต้องปราศัย” การกีฬานั้น นับเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นการกล่อมเกล่าให้เด็กมีจิตใจอดทน กล้าหาญ รู้แพ้รู้ชนะ ดังนั้น การเกิดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยในอนาคต จะก่อให้เกิดประโยชน์มากมายต่อเด็กและเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับ **คณะกรรมการกิจกรรมเยาวชนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์** การประชุม เรื่อง “อิทธิพลของสังคมต่อเยาวชน” (2514) มีข้อเสนอแนะในส่วนที่

เสนอแนะต่อหน่วยงานราชการ และองค์การที่เกี่ยวข้องทั่วไปว่า ควรจัดตั้งศูนย์เยาวชนในชุมชนขนาดใหญ่ ๆ ที่มีเยาวชนอาศัยอยู่มาก เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การหาความรู้ และควรจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้ มีการฝึกอบรม การแสดงการบรรยายเกี่ยวกับอาชีพ เป็นประจำ

ความพอเพียง

พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบที่สำคัญของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต กล่าวคือ การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นการสื่อสารความพอเพียงจากผลการวิจัยที่ พบว่า พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตสามารถเป็นเครื่องหมายแห่งความอยู่รอด โดยการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิตแสดงให้เห็นจากการพัฒนากิจกรรมนันทนาการ ที่มุ่งสร้างความสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในอนาคตตลอดจนสร้างความสุขแบบยั่งยืนภายใต้หลัก 3S โดยเฉพาะในเรื่องความพอเพียง (Sufficiency) กับการสื่อสารนันทนาการที่เน้นหลักการ 3 ท่วง 2 เงื่อนไข กล่าวคือ การใช้หลักความพอประมาณ เช่น การใช้เวลาว่างที่มีอย่างพอประมาณ การกำหนดค่าใช้จ่ายต่างๆที่เกิดขึ้นจากการพักผ่อนหรือนันทนาการอย่างพอประมาณ การใช้หลักความมีเหตุผล เช่น การมีกิจกรรมนันทนาการเพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดจากการเรียนหรืองานประจำ การใช้หลักภูมิคุ้มกัน เช่น การศึกษาผลดี ผลเสียของกิจกรรมพักผ่อนและนันทนาการต่างๆอย่างชัดเจน นอกจากนี้มีการใช้เงื่อนไขคุณธรรม เช่น การรู้จักหน้าที่ การรู้จักการแบ่งเวลาให้เหมาะสม และการใช้เงื่อนไขความรู้ เช่น การต้องมีความรู้และทักษะในการทำกิจกรรมนันทนาการนั้น ดังปรากฏข้างต้นให้เห็นจากพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชต่างๆ เช่น ด้านดนตรี กล่าวคือ ทรงใช้หลักความพอประมาณร่วมกับเงื่อนไขคุณธรรม คือ การทรงดนตรีในเวลาที่ทรงว่างหรือปฏิบัติพระราชกรณียกิจเสร็จสิ้นแล้ว เช่น ตอนกลางคืน เท่านั้น โดยการเล่นดนตรีเป็นกิจกรรมที่ไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ เนื่องจากทรงเครื่องดนตรีที่เป็นของพระองค์และทรงดนตรีภายในพื้นที่ที่ทรงประทับอยู่แล้ว เป็นต้น ทรงใช้หลักความมีเหตุผล กล่าวคือ พระองค์ทรงดนตรีเนื่องจากการผ่อนคลายพระราชอิริยาบถจากการทรงงาน หรือเพื่อประโยชน์อื่นๆ เช่น ทรงดนตรีในงานที่เป็นการต้อนรับแขกของประเทศ และทรงใช้หลักภูมิคุ้มกันและเงื่อนไขความรู้ กล่าวคือพระองค์ได้ทรงศึกษาด้านดนตรีจนเกิดทักษะความชำนาญด้านดนตรีอย่างถ่องแท้ดังปรากฏในงานพระราชนิพนธ์เพลงต่างๆจำนวนมากจนได้รับยกย่องจากสถาบันด้านดนตรีที่สำคัญของโลก เช่น สถาบันดนตรีและศิลปะแห่งกรุงเวียนนา(ปัจจุบันเปลี่ยนฐานะเป็นมหาวิทยาลัยการดนตรีและศิลปะการแสดง)ได้ถวายพระเกียรติ ให้ดำรงตำแหน่งสมาชิกกิตติมศักดิ์ หมายเลขที่ ๒๓ ดังปรากฏพระปรมาภิไธย "ภูมิพลอดุลยเดช" จารึกบนแผ่นหินอ่อนของสถาบันอันเก่าแก่ของยุโรปแห่งนี้ โดยประธานสถาบันได้กล่าวสดุดีพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวในฐานะที่ทรงเป็นผู้สร้างสัมพันธ์อันดียิ่งระหว่างดนตรีตะวันตกกับดนตรีตะวันออก และทรง พระราชนิพนธ์เพลงด้วยพระปรีชาสามารถ นับเป็นครั้งแรกที่พระมหากษัตริย์แห่งทวีปเอเชีย ทรงมีบทบาทสำคัญยิ่ง ณ ศูนย์กลางแห่งการดนตรีในทวีปยุโรป เป็นต้น

ซึ่งจะเห็นได้ว่า พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการเป็นต้นแบบที่สำคัญของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตนั้นเป็นต้นแบบที่สามารถสัมผัสได้ผ่านการสื่อสารต่างๆ 4 ประการที่กล่าวมานั้นในด้านการสื่อสารสามารถอธิบายให้เห็นถึงแนวทางหรือวิธีการสื่อสารได้จากที่นักคิดทั้งศาสตร์และศาสนา รศ.ดร. สมควร กวียะ นักวิชาการแห่งทฤษฎีการสื่อสารไทย ในทฤษฎีใหม่ว่าด้วยความเป็นอมตะ (immortality) ได้เพิ่มความเป็นนิเทศศิลป์และนิเทศศาสตร์ (Communication Art and Science) เพื่อปูทางไปสู่อนาคตที่บูรณาการ ศาสตร์ ศาสนาและศิลปะ ออกมาเป็น 9 ภูมิปัญญา เพื่อยกระดับคุณค่าของความเป็นอมตะทั้งในด้านสุขภาพ สุขภาพและความมีเกียรติมีศักดิ์ศรี (Health, Happiness, Honor หรือ 3H-immortality) เพื่อแสดงให้เห็นว่า ประสิทธิภาพและเอกภาพการทำงานของทุกระบบการสื่อสาร เป็นการดำเนินงานเป็นระบบหนึ่งเดียวที่ทำให้ชีวิตมีคุณค่าและมีความหมาย สามารถผลิตผลงานที่ทำให้ตนเองมีความสุขแล้วแบ่งปันคุณประโยชน์ของผลงานและความสุขนั้นไปให้ผู้อื่น ในระดับขอบเขตที่กว้างไกลออกเท่าที่จะทำได้ คือตั้งแต่คนรัก คู่สมรส ครอบครัว ชุมชน องค์กร สังคม จนอาจไปถึงระดับโลก นั้น จากผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญนั้น ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นเกี่ยวกับพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่สอดคล้องกับแนวคิดเก้าภูมิปัญญาเพื่อคุณค่าของความเป็นอมตะ ในประเด็น **ภาวะเกือบสมดุลระหว่างศูนย์กับหนึ่ง (The near equilibrium of zeroness and oneness)** คือ การให้บุคคลสามารถเข้าถึงดุลภาพในการเดินทางสายกลาง มีความพอดี พอดีพอและเพียงพอมากที่สุด จนถึงสมบูรณ์ที่สุด และให้บุคคลสามารถทำให้ชีวิตมีคุณภาพดีทั้งกายและใจ รวมทั้งมีศักดิ์ศรีภูมิและเป็นที่ยอมรับนับถือทุกสังคม ประเด็น **ดอกไม้สามดอกที่งอกงามจากจิตใจที่งดงาม (The three Flowers From a beautiful mind)** คือ การสามารถพัฒนาจิตใจของบุคคลให้งดงามและการสร้างความคิดเชิงบวก การสามารถที่จะทำให้เกิดการสื่อสารเชิงบวกระหว่างบุคคลได้ ประเด็น **สารเวลาสี่ประเภท ทรัพยากรพิเศษและอนันต์ สำหรับมนุษย์ (The four informations as magnificent and infinite resources for mankind)** คือ สารเวลาทางด้านกายภาพ สารเวลาทางชีวภาพ สารเวลาทางสังคมวิทยาและสารเวลาทางจิตวิทยาที่สามารถมีส่วนเข้ามาบูรณาการในการพัฒนาและเพิ่มคุณค่าและประโยชน์ทั้งทางกายและใจให้กับชีวิต และการที่สามารถทำให้บุคคลมีความยั่งยืนทางชีวิตและอารมณ์ รวมทั้งคุ้มค่ากับการเกิดมามีชีวิต คุ้มค่ากับการทุ่มเททำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยและคุ้มเวลาตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจ ประเด็น **แรงที่ห้าคือเวลาที่เป็นรูปธรรม (The tangible time as the fifth Force)** คือ สามารถเพิ่มสมรรถภาพเวลาหรือการบริหารจัดการเวลาที่ส่งเสริมศักยภาพการทำงาน และการอยู่ร่วมกับคนและสังคมได้อย่างสงบสุขและสามัคคี ประเด็น **คุณค่าหกประการของความรัก (The six values of love)** คือ การสามารถสร้างคุณค่าความเปี่ยมสุขทางกายและจิตใจ การสามารถเข้าใจคุณค่าของความรักทั้งปวง สามารถสร้างสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ และจิตสาธารณะ การสามารถสร้างความภาคภูมิใจในชีวิตให้แก่บุคคล การสามารถสร้างวัฒนธรรมเชิงสร้างสรรค์ที่ทำให้บุคคลมีความสุขความสำเร็จและสังคมมีความสุขความสงบ การสามารถสร้างความรักศีลธรรม การทำให้บุคคลเกิดความศรัทธาในความดีงามรวมทั้งสร้างสมดุลระหว่างความเห็นแก่ส่วนรวมและความเห็นแก่ตัว การสามารถสร้างความรักแห่งการสื่อสาร การสามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกาย

และจิตใจนำไปสู่ความสำเร็จและความสงบสุขของสังคมในทิศทางเดียวกัน การสามารถสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของร่างกายและจิตใจ ทำให้มีความหวังและมองเห็นการดำรงชีวิตที่ดีขึ้นได้ในอนาคต การสามารถสร้างพลังความรักเพื่อความฉลาดทุกด้าน(อารมณ์/สังคม/จิตใจ) โดยการสร้างสรรค์และพัฒนาสิ่งใหม่ๆ นวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อการดำรงชีวิตที่ยั่งยืน และการสามารถสร้างความสัมพันธ์สุนทรีย์ของชีวิต ทำให้เกิดความรู้สึกว่าในชีวิตยังมีเรื่องที่สามารถสร้างความสุขได้ มิได้มีแต่ความทุกข์เพียงอย่างเดียว สอดคล้องกับ ภูฟ้า เสวกพันธ์ (2549) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การพัฒนารูปแบบโปรแกรมนันทนาการจิตศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ผลการศึกษาพบว่า รูปแบบโปรแกรม นันทนาการจิตศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา ที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้น พบว่า กรณีศึกษามีพัฒนาการความสามารถและพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับการตระหนักส่วนตนทางนันทนาการ ความซาบซึ้งทางนันทนาการ ความมีอิสระในการกำหนดเลือกด้วยตนเองทางนันทนาการ ตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับการมีส่วนร่วมทางนันทนาการ ความรู้และการใช้แหล่งทรัพยากรที่อำนวยความสะดวกทางนันทนาการ และปฏิสัมพันธ์ทางสังคมดีขึ้น น และ สอดคล้องกับ นพรัตน์ ศุทธิกุล (2546) ,พิมพ์ใจ สิทธิปราณี (2546) , ดาวประกาย แก้วนพรัตน์ (2549) สายฝน หลานปัน (2549) อริญญา วังกี (2552) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของกิจกรรมนันทนาการที่มีลักษณะเป็นการทดลองในกลุ่มต่างๆ พบว่า กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการมีความสุข มีความภูมิใจในตนเอง มีความรับผิดชอบ มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์สูงกว่ากลุ่มควบคุมหรือกลุ่มที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม และยังพบว่า สอดคล้องกับ ซอริงค์ (Zoerink, 1988 และแดททิล และปีเตอร์ (Dattlo and Peter, 1991 อ้างถึงใน ภูฟ้า เสวกพันธ์:2549) ได้ศึกษาเกี่ยวกับผลของกิจกรรมนันทนาการต่อร่างกายที่มีลักษณะเป็นการทดลองในกลุ่มต่างๆ พบว่า กลุ่มทดลองที่เข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการสภาพร่างกายที่ดีขึ้นมากกว่ากลุ่มควบคุมหรือกลุ่มที่ไม่ได้ร่วมกิจกรรม ซึ่งการศึกษาเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าเป็นการสร้างคุณค่าความเปี่ยมสุขทางกายและจิตใจให้แก่บุคคล เช่น นักศึกษาที่มีความบกพร่องทางสติปัญญาสามารถสร้างสุขภาพที่ดีทั้งกายและใจ และจิตสาธารณะรวมทั้งสามารถสร้างความภาคภูมิใจในชีวิตให้แก่บุคคล เช่น มีส่วนร่วมในการตัดสินใจ เป็นต้น

ประเด็นขับเคลื่อนพลังความต้องการพื้นฐานทั้งเจ็ดสู่ความสำเร็จและสัมพัสนุทรีย์ของชีวิต (Driving the power of seven basic needs us to the success and aesthetics of life) คือ การสามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความสำเร็จของชีวิต การสามารถสร้างวาทกรรมทางสังคม ที่สื่อถึงการเป็นต้นแบบจากพระราชอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ การสามารถสร้างความปลอดภัยมั่นคงแห่งดวงจิตและความศรัทธาต่อพระองค์ท่าน การสามารถสร้างความรักความปรารถนาดีแก่บุคคลรอบข้างและสังคม และการสามารถเป็นเครื่องหมายแห่งความอยู่รอด โดยเฉพาะพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างความสำเร็จของชีวิตและความอยู่รอดโดยการฟื้นฟูและปรับเปลี่ยนการดำรงชีวิตให้เหมาะสมกับสถานการณ์และยั่งยืน ดังจากเห็นได้จากปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงหรือแนวคิดความพอเพียงในการทำกิจกรรมนันทนาการที่ทุกคนสามารถทำได้ สร้างความภูมิใจให้ตนเอง ไม่เสียเวลาหรือใช้เวลาว่างให้คุ้มค่าและค่าใช้จ่ายจำนวนมากมาแต่อย่างใดเพื่อแลกกับความสุนทรีย์ต่าง ๆ เช่น การเล่นเกมหรือการวาดภาพ เป็นต้น

ประเด็นมรรคแปดในเส้นทางมัชฌิมาปฏิปทา (The eight paths in the middle way) คือ สามารถเป็นหลักสัมมาทิฐิ (การเห็นชอบ) สามารถเป็นหลักวาจา (การพูดชอบ) สามารถเป็นหลักสัมมาสังกัปปะ (การคิดชอบ) สามารถเป็นหลักสัมมาสติ (การตั้งสติชอบ) สามารถเป็นหลักสัมมาสมาธิ (การตั้งมั่นชอบ) สามารถเป็นหลักสัมมาวายามะ (การเพียรชอบ) สามารถเป็นหลักสัมมากัมมันตะ (การประพฤติชอบ) และสามารถเป็นหลักสัมมาอาชีวะ(การเลี้ยงชีพชอบ) ประเด็นยาเก้าขนานเพื่อชีวิตที่มีชีวิต (The nine medicines for The vital immortality) คือ สามารถเป็นเหตุและเป็นผลแห่งหลักการดำเนินชีวิต สามารถเป็นยาอายุวัฒนะทางจิตใจและร่างกาย สามารถเป็นการออกกำลังกายและใจให้แข็งแรง สามารถเป็นอาหารสมองและควบคุมสมองไปสู่ความไม่เสื่อมถอย สามารถฝึกจินตนาการสร้างสรรค์และใช้ชีวิตวิถึบวก สามารถเป็นหลักในการหลีกเลี่ยงพฤติกรรมเสี่ยงหรือความไม่ประมาททุกที่ทุกเวลา สามารถเป็นพุทธิบำบัดตนเองหรือใช้หลักคำสอนทางศาสนาในการรักษาตนเองด้วยการเรียนรู้สิ่งใหม่ ความรู้ใหม่ สามารถเป็นความคิดใหม่ มโนทัศน์ใหม่หรือกระบวนทัศน์แห่งอนาคต

จะเห็นได้ว่าพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชเป็นต้นแบบที่มีประสิทธิภาพและเอกภาพการทำงานของทุกระบบการสื่อสารทั้งทางตรงและทางอ้อม เช่น ความอ่อนคลายจากการทำงานของพระองค์หรือความหมายต่างๆ ที่ซ่อนนัยภายใต้ถ้อยแถลงของพระองค์ เช่น เนื้อเพลงที่เกี่ยวข้องกับความรักแผ่นดิน พระราชอัจฉริยภาพที่แสดงผ่านนันทนาการที่พระองค์ทรงปฏิบัตินั้นทำให้ชีวิตมีคุณค่าและมีความหมาย มีความสุข แล้วแบ่งปันคุณประโยชน์ของผลงานและความสุขนั้นไปให้ผู้อื่น ในระดับขอบเขตที่กว้างไกลออกเท่าที่จะทำได้ คือตัวพระองค์เอง ประชาชนคนไทยจนถึงการยอมรับในระดับโลกเกี่ยวกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ในการเป็นต้นแบบด้านนันทนาการ

จากการศึกษาการสื่อสารนันทนาการจากพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคต ประกอบด้วย จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา นั้น สอดคล้องกับ การสื่อสารตามแนวคิดกระบวนทัศน์ข้าง 11 เชือก (Eleven Elephants Paradigm) (สมควร กวียะ:2547) โดยการวิจัยครั้งนี้ค้นพบกระบวนทัศน์ข้างเพียง 7 เชือก ในมิติต่างๆ ดังนี้

ทฤษฎีความเป็นหนึ่งเดียว (The Oneness Theory) กล่าวคือ พระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ในการเป็นต้นแบบของการส่งเสริมนันทนาการแห่งอนาคตในเรื่องความเป็นหนึ่งเดียวทางกายภาพ (physical oneness) ความเป็นหนึ่งเดียวทางชีวภาพ (biological oneness) ความเป็นหนึ่งเดียวทางจิตวิทยา (psychological oneness) และความเป็นหนึ่งเดียวทางสังคมวิทยา (sociological oneness) ดังพบผลการศึกษาว่า สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านเป็นวันสำคัญของชาติไทยเพื่อตอบสนองพระมหากรุณาธิคุณอันหาที่สุดไม่ได้ การรักษาวัฒนธรรมตามวิถีคนไทยทั้งชาติให้ยั่งยืน เช่น นำพระราชอัจฉริยภาพมาบูรณาการกับสถาบันชาติ สถาบันศาสนา สถาบันพระมหากษัตริย์ ภายใต้ความเป็นไทยแท้และเอกลักษณ์ความเป็นไทย การส่งเสริมอัตลักษณ์พระราชอัจฉริยภาพให้ยั่งยืนด้วยการบูรณาการพระราชอัจฉริยภาพกับหลักคำสอนทุกศาสนาสากล

เช่น ทรงโปรดให้สร้างพระพุทธรูปมณฑล โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำริจะจัดสร้างขึ้น เพื่อฉลองมงคลกาลสมัยที่พระพุทธศาสนามีอายุครบ 2500 ปี หรือทรงมีพระกระแสรับสั่งให้จุฬาราชมนตรี แปลความหมายของพระมหาคัมภีร์อัลกุรอาน จากพระมหาคัมภีร์ฉบับภาษาอาหรับโดยตรง สิ่งนี้เป็นพระมหากรุณาธิคุณที่ทรงมีต่อศาสนาอิสลาม และทรงเป็นองค์การศาสนาอุปถัมภ์อย่างแท้จริง แสดงให้เห็นว่าพระองค์ทรงเห็นคุณค่าของปฏิมากรรมทางศาสนาและการใช้ภาษาในศาสนาเพื่อความสุข ความเป็นหนึ่งเดียวกันของคนในแผ่นดิน เป็นต้น การบูรณาการพระราชอัจฉริยภาพให้สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในบริบทของการศึกษาโลกภายใต้ความเป็นไทย และการเชื่อมต่อพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มี ความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทย โดยเฉพาะภาคใต้ เช่น เผ่าชาวกู ไทยใหม่ ไทยพุทธ ไทยมุสลิมและขยายไปยังภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออก ด้วยพระราชอัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง เช่น ทรงพระราชนิพนธ์เพลงแผ่นดินของเราหรือเพลงที่แสดงให้เห็นว่าไม่ว่าจะเป็นคนที่ไหน นับถือศาสนาใด ก็ล้วนอาศัยอยู่บนแผ่นดินเดียวกัน ข้อค้นพบเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์สามารถที่จะสร้างความเป็นหนึ่งของชาติโดยเป็นศูนย์กลางเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าหากัน

ทฤษฎีตารางสามชั้นสามแนวของการสื่อสารเชิงบวก (Triple matrix of positive communication Theory) กล่าวคือ การพัฒนาจิตใจให้งดงาม (beautiful mind) จนเกิดความรู้ ความคิดในเชิงบวก (positive mind) แล้วสื่อสารออกมาในเชิงบวก (positive communication) ย่อมก่อให้เกิดผลเชิงบวกสามประการ (triple positive effects) โดยมีมิติของการสื่อสารโทรคมนาคมยุคปัจจุบัน อาทิ การสื่อสารสังคมออนไลน์ เว็บไซต์ กิจการโทรทัศน์ กิจการวิทยุกระจายเสียงและกิจการโทรคมนาคม ทั้งระบบสายและไร้สาย (wire and wireless) ดังพบผลว่า พระราชอัจฉริยภาพสามารถประยุกต์พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่นของประเทศไทยทั้งสี่ภาค เช่น ลักษณะภูมิประเทศ ลักษณะภูมิศาสตร์ ภาษา แล้วเผยแพร่ทาง Social network ต่างๆ ให้เกิดนวัตกรรมการสื่อสารไทย นวัตกรรมการสื่อสารโลกเป็นปรัชญาของการส่งเสริมประเทศ ทำให้เกิดการสื่อสารให้เห็นเกี่ยวกับการนันทนาการของพระองค์ได้กว้างขวางและเกิดประโยชน์แก่สังคมเป็นวงกว้าง

ทฤษฎีสารเวลา (Four kinds of Infotimes Theory) กล่าวถึงการพัฒนาโครงสร้างของทุกระบบจะมีประสิทธิภาพสูงขึ้นถ้าเรารู้จักใช้ทรัพยากรเวลาและเพิ่มคุณค่าของเวลา การเพิ่มคุณค่าของเวลาสามารถทำได้ทันทีโดยการเลื่อนเวลาของประเทศให้เร็วขึ้นหนึ่งชั่วโมงเพิ่มเวลาของชีวิตกลางวัน และลดเวลาของชีวิตกลางคืน ซึ่งจะส่งผลดีทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม คุณภาพของชีวิต จิตใจ ดังพบผลการศึกษาว่า พระราชอัจฉริยภาพ สามารถเพิ่มสมรรถภาพเวลาหรือการบริหารจัดการเวลาที่ส่งเสริมศักยภาพการทำงาน และสามารถทำให้บุคคลมีความยั่งยืนทางชีวิตและอารมณ์ รวมทั้งคุณค่ากับการเกิดมามีชีวิต ค่ากับการทุ่มเททำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยและคุ้มค่าที่ยังมีลมหายใจ กล่าวคือ การเป็นต้นแบบของพระราชอัจฉริยภาพนั้นแสดงให้เห็นประเด็นของสารเวลากายภาพ (physical information) และสารเวลาทางจิตวิทยา (psychological information) คือ การสามารถบริหารจัดการเวลาในการ

ทำงานให้สมดุลกับการใช้เวลาในกิจกรรมนั้นหนานการนั้นช่วยลดความเครียดและผ่อนคลายจากการทำงาน เพื่อให้สามารถกลับมาทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพได้อย่างต่อเนื่อง ดังเห็นจากการบริหารจัดการเวลาของ พระองค์ท่าน

ทฤษฎีหลักห้าประการของวารสารศาสตร์แนวอนาคต (Journalism The five principles of the future Journalism Theory) เกี่ยวกับการตระหนักในระบบนิเวศของโลก (Ecological awareness) สื่อมวลชนต้องมองให้ลึกและตระหนักสำนึกว่ามนุษย์กอบโกยและแสวงหาผลประโยชน์จากธรรมชาติเกินความจำเป็นและธรรมชาติกำลังกลับมาจัดการกับมนุษย์โดยการเตือนด้วยภัยพิบัติต่างๆ และนำมารายงานต่อประชาชนในรูปแบบของข่าวบทความ บทวิจารณ์ บทบรรณาธิการ สารคดีเชิงข่าว หรือสารคดีเชิงตีความ เป็นการทำให้ประชาชนรับรู้ ตระหนักและเกิดจิตสำนึกที่จะช่วยกับประเพณีปฏิบัติและดูแลสอดส่อง ดังพบผลวิจัยที่สามารถประยุกต์พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านในการส่งเสริมอัตลักษณ์ทางธรรมชาติที่โดดเด่นของประเทศไทยทั้งสี่ภาค เช่น ลักษณะภูมิประเทศ แล้วเผยแพร่ทาง Social network ต่างๆ ให้เกิดนวัตกรรมการสื่อสารไทย นวัตกรรมการสื่อสารโลกเป็นปรัชญาของการส่งเสริมประเทศ โดยสามารถนำพระราชกรณียกิจเกี่ยวกับการดูแลระบบนิเวศของพระองค์ท่าน เช่น การปลูกป่า การทำฝนเทียม มาทำนำเสนออย่างมีสุนทรียภาพ (Aesthetic presentation) หรืออย่างมีศิลปะทั้งในด้านเนื้อหาและวิธีการนำเสนอ โดยต้องเป็นข้อมูลที่ถูกต้องหรือจากการศึกษาวิจัยมาอย่างครบถ้วนแม่นยำ (Research-minded investigation) กล่าวถึงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของพระราชกรณียกิจ (Time-dimensional reporting) รวมทั้งในการนำเสนอตามที่กล่าวมานั้น ผู้ส่งสารหรือผู้สื่อสารต้องพิจารณาเนื้อหาว่าจะส่งผลกระทบต่อทางจิตใจในด้านการซาบซึ้งในพระมหากรุณาธิคุณมากน้อยเพียงใดและนำเสนอการเป็นต้นแบบด้านนันทนาการของพระองค์ท่านต่อไป (Honor and Honesty to Humanity) ในแง่มุมใดได้บ้าง

ทฤษฎีบทบาทหน้าที่ทั้งหกของสื่อมวลชนที่มีคุณค่า (Six functions for worthwhile mass communications Theory) กล่าวถึง สื่อมวลชนควรจะต้องปฏิบัติหน้าที่ที่มีคุณค่า ดังพบวิจัยว่าพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์บูรณาการพระราชอัจฉริยภาพให้สอดคล้องกับแนวทางการศึกษาในบริบทของหลักการศึกษาลงโลกภายใต้ความเป็นไทย สอดคล้องกับบทบาทที่มีคุณค่าของสื่อมวลชนประการที่สาม Education คือ การให้บริการการศึกษาตลอดชีวิต (life-long education) แก่ประชาชนเพื่อทดแทนหรือชดเชยช่องว่างหรือข้อจำกัดของการศึกษาในระบบหรือนอกระบบ (formal and non-formal education) ซึ่งการศึกษาตลอดชีวิตเป็นแนวทางการศึกษาที่สำคัญและได้รับการส่งเสริมอย่างมากในปัจจุบันทั้งในระดับโลกและระดับประเทศ รวมถึงการเผยแพร่พระราชอัจฉริยภาพอื่นจากที่พบในการศึกษา คือ ด้านภาษา ด้านการถ่ายภาพ โดยสื่อสามารถนำเสนอในรูปแบบต่างๆที่เหมาะสมและทันสมัย สอดคล้องกับบทบาทที่มีคุณค่าของสื่อมวลชนประการที่ห้า Entertainment คือ การให้ความบันเทิงเรีงรมย์แก่ผู้รับสารในรูปแบบของบันเทิงคดีในสื่อสิ่งพิมพ์ รายการละครหรือรายการบันเทิงต่างๆ ทางสื่ออิเล็กทรอนิกส์ แทรกผสมรสชาติบันเทิงในการเสนอข่าวสาร (infotainment) ในการให้ความรู้ (edutainment) การพัฒนาความคิด (ideatainment) หรือ แม้ในการโฆษณา (advertainment)

ทฤษฎีแปดขั้นตอนของการสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ(Eigh steps of Integrated Organizational communication Theory) การสื่อสารองค์กรเชิงบูรณาการ คือ แนวคิดทฤษฎีและแนวทางปฏิบัติในการพัฒนาระบบการสื่อสารองค์กรที่บูรณาการสื่อสารทุกประเภทเพื่อสนับสนุนการดำรงชีวิตขององค์กร (corporate life) และการดำเนินงานขององค์กร (corporate work) แนวคิดทฤษฎี คือ การใช้การสื่อสารหรือกระบวนการติดต่อเชื่อมโยงระหว่างกัน (interconnectedness) เพื่อสร้างความเป็นหนึ่งเดียวของระบบองค์กร (corporate system) ดังนั้นจึงสามารถนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์เป็นสิ่งเชื่อมโยงการสื่อสารหรือการประสานงานขององค์กรต่างๆ ดังพบว่าผลที่ว่า สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับประเทศกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับจังหวัดกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานส่งเสริมเศรษฐกิจระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานรื่นเริงวัฒนธรรมพื้นบ้านกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารกิจกรรมบันเทิงต่างๆ กับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารการแสดงคอนเสิร์ตกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารประเพณีวัฒนธรรมกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน เป็นต้น เช่น การจัดงานแข่งขันกีฬาต่างๆ เพื่อชิงถ้วยพระราชทานในครั้งหนึ่งๆ นั้น ผู้จัดต้องมีการศึกษากีฬาที่ต้องการจัดให้มีความเข้าใจอย่างถ่องแท้ เช่น ความเชื่อมโยงของประเภทกีฬากับพระองค์ท่าน พิจารณาทรัพยากรที่สนับสนุนส่งเสริมการจัด ทำการประชาสัมพันธ์ให้ทั่วถึงโดยเฉพาะกีฬาที่เชื่อมโยงกับพระองค์ท่านต้องคำนึงถึงความเหมาะสม ความสมพระเกียรติ เป็นต้น จัดทำแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ทำความเข้าใจร่วมกันในเป้าหมายและวิธีการกับบุคลากร สร้างระบบการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการดำเนินงาน ติดต่อประสานงานกับหน่วยที่เกี่ยวข้อง และจัดทำระบบการประเมิน จะเห็นได้ว่าขั้นตอนการสื่อสารโดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับพระองค์ท่านจำเป็นต้องมีความละเอียดรอบคอบเพื่อความเหมาะสมและแสดงให้ได้รับรู้ถึงความสำคัญหรือความเป็นมาที่การจัดงานนั้นเชื่อมโยงกับพระราชอัจฉริยภาพด้านนั้นๆ อย่างไร

ทฤษฎีสิบกลุ่มประเภททางสังคมของผู้รับสารเป้าหมาย(Ten social categories of the target audience Theory) กล่าวถึงโดยรวม ลักษณะนิสัย เจตคติ ความต้องการและพฤติกรรมของบุคคล หรือกลุ่มประเภททางสังคมของประชากร ก่อนที่จะสื่อสารนั้นหนทางการเกี่ยวกับพระราชอัจฉริยภาพนั้นต้องรู้จักกลุ่มประเภททางสังคมของประชากรเป้าหมาย เพื่อจะได้ปรับรูปแบบ วิธีการ สื่อและสารให้เหมาะสม ซึ่งเท่ากับเป็นการเพิ่มประสิทธิผลและประสิทธิภาพของการสื่อสารให้คุ้มต้นทุน (cost-effectiveness and efficiency) ดังที่พบผลการศึกษาว่าพระราชอัจฉริยภาพสามารถทำให้บุคคลมีความยั่งยืนทางชีวิตและอารมณ์ รวมทั้งคุ้มค่ากับการเกิดมามีชีวิต คุ้มค่ากับการทุ่มเททำงานอย่างเหน็ดเหนื่อยและคุ้มเวลาตราบเท่าที่ยังมีลมหายใจ อาจทำการสื่อสารกับกลุ่มคนทำงานอาชีพหนักและเหนื่อย กลุ่มคนที่ต้องการประสบความสำเร็จในการทำงาน หรือจากผลการวิจัยที่พบว่าสามารถเชื่อมต่อพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทย เช่น เผ่าชาวกู ไทยใหม่

ไทยพุทธ ไทยมุสลิม ด้วยพระราชอัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง อาจทำเลือกแนวทางการสื่อสารกับกลุ่มคนที่มีภูมิสำเนา วัฒนธรรมแตกต่างกันอย่างเหมาะสมเป็นต้น

นอกจากนี้พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ยังเป็นต้นแบบในเรื่องต่างๆตามแนวคิดศาสตร์ของ **พระราชสา (Sustainable Development)** ที่มุ่งการพัฒนากิจกรรมนันทนาการ ที่มุ่งสร้างความสมดุลทาง เศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรมในอนาคตตลอดจนสร้างความสุขแบบยั่งยืนภายใต้หลัก 3S ได้แก่ การอยู่รอด (Survival) ความพอเพียง (Sufficiency) และความยั่งยืน (Sustainability) เป็นเป้าหมายในการ พัฒนาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คือการพัฒนาที่ยั่งยืน เพื่อปรับปรุงชีวิตความเป็นอยู่ของคน โดยไม่ ทำลายสิ่งแวดล้อมให้คนมีความสุข โดยต้องคำนึงถึงเรื่องสภาพภูมิศาสตร์ ความเชื่อทางศาสนา เชื้อชาติ และ ภูมิหลังทางเศรษฐกิจ สังคม แม้ว่าวิธีการพัฒนามีหลากหลายแต่ที่สำคัญคือนักพัฒนาจะต้องมีความรัก ความ ห่วงใย ความรับผิดชอบ และการเคารพในเพื่อนมนุษย์โดยการลงไปศึกษาเรียนรู้จากชุมชน ให้ชุมชน ซึ่งเป็น ประเด็นที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในเรื่องนี้ คือการเชื่อมต่อพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ ทานกับความแตกต่างทางชาติพันธุ์ที่มีความเชื่อ เชื้อชาติ ศาสนาวัฒนธรรมที่หลากหลายของประเทศไทยและ ภาคใต้ อันเป็นที่มาของการศึกษางานวิจัยครั้งนี้ เช่น เผ่าชาวกู ไทยใหม่ ไทยพุทธ ไทยมุสลิม ด้วยพระราช อัจฉริยภาพให้เกิดความเป็นหนึ่งเดียวในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของคนไทยทั้งปวง การนำพระราชอัจฉริยภาพ ของพระองค์ท่านในการส่งเสริมเป็นเครื่องป้องกันประเทศชาติ สร้างความสามัคคี สร้างความเป็นหนึ่งเดียว ของคนไทยทั้งมวล สอดคล้องกับ คณะกรรมการกิจกรรมเยาวชนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ใน พระบรมราชูปถัมภ์ การประชุม เรื่อง “อิทธิพลของสังคมต่อเยาวชน” (2514) มีข้อเสนอแนะในส่วนที่ เสนอแนะต่อหน่วยงานราชการและองค์กรที่เกี่ยวข้องทั่วไปว่า ควรจัดตั้งศูนย์เยาวชนในชุมชนขนาดใหญ่ ๆ ที่มีเยาวชนอาศัยอยู่มาก เพื่อให้เป็นศูนย์กลางการศึกษา การหาความรู้ และควรจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้ มี การฝึกอบรม การแสดงการบรรยายเกี่ยวกับอาชีพ เป็นประจำ

ผลการศึกษาที่แสดงให้เห็นได้อย่างชัดเจนด้านนันทนาการจากการศึกษาพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์ที่ผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นสอดคล้องกัน คือ ประเด็นการนำพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน ด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการกำหนดนโยบายของมหาวิทยาลัยการศึกษาแห่งประเทศไทยได้ (รัตเกล้า เปรม ประสิทธิ์:2558) ในการบูรณาการพื้นฐานการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการศึกษาแห่งประเทศไทยในอนาคตอัน เนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพด้านกีฬาของพระองค์ท่านสอดคล้องกับ “ศาสตร์ของพระราชสา” (วิรัช สุวรรณ ทิพย์:2553) และสอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ที่ว่า กีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับชีวิตของแต่ละคนและชีวิตของบ้านเมือง กีฬามีความสำคัญอย่างยิ่งสำหรับ ชีวิตของแต่ละคน และมีชีวิตของบ้านเมือง การกีฬานั้น จะต้องมีการฝึกซ้อมให้ดี ทั้งในทางวิชาการ คือเทคนิค และทั้งในทางกาย เนื่องจากกีฬาจะต้องมีการฝึกซ้อมให้ดี ทั้งในทางวิชาการ คือ เทคนิคและทั้งในทางกาย คือ ความแข็งแรงสมบูรณ์ ถ้าขาดสองอย่างนี้จะทำให้ไม่สามารถปฏิบัติภาระของตัวให้ได้อย่างดี จึงต้องเตรียมตัว เตรียมกายของตนให้ดีเพื่อที่จะได้ ไม่ต้องปราศัย” การกีฬานั้นนับเป็นอุปกรณ์การศึกษาที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็น การกลมกลืนให้ได้ก็มีจิตใจอดทน กล้าหาญ รู้แพ้รู้ชนะ ดังนั้น การเกิดมหาวิทยาลัยการศึกษาแห่งประเทศไทย

ในอนาคต จะก่อให้เกิดประโยชน์มากมายต่อเด็กและเยาวชนทั้งทางตรงและทางอ้อม สอดคล้องกับ คณะกรรมการกิจกรรมเยาวชนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ การประชุม เรื่อง “อิทธิพลของสังคมต่อเยาวชน” (2514) มีข้อเสนอแนะในส่วนที่เสนอแนะต่อหน่วยงานราชการ และ องค์การที่เกี่ยวข้องทั่วไปว่า ควรจัดตั้งศูนย์เยาวชนในชุมชนชนส่วนใหญ่ ๆ ที่มีเยาวชนอาศัยอยู่มาก เพื่อให้ เป็นศูนย์กลางการกีฬา การหาความรู้ และควรจัดให้มีการเพิ่มพูนความรู้ มีการฝึกอบรม การแสดงการ บรรยายเกี่ยวกับอาชีพ เป็นประจำ

จากผลการศึกษาทั้งหมด อาจกล่าวได้ว่า การสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระ ประมุนทรมหากุมิพลอดุลยเดช นั้นสามารถเป็นต้นแบบตามแนวคิดทฤษฎีใหม่ที่ว่าด้วยความเป็นอมตะ (immortality) ที่ว่า ความเป็นอมตะ(immortality) หมายถึง สภาพของบุคคลที่ยังไม่ตาย ยังมีชีวิตที่มีสำนึก ของตนเอง(self-conscious) ในอัตลักษณ์ของตนเอง (self-identity) และปรากฏบุคลิกภาพภายนอก (external personality) ให้ผู้อื่นรู้โดยทางกายภาพ(รูปร่าง หน้าตา การแต่งกาย) และโดยทางพฤติกรรม(การ พูด การกระทำ) ซึ่งการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระประมุนทรมหากุมิพลอดุลยเดช สอดแทรกด้วยแนวคิดศาสตร์พระราชามุ่งเชื่อมโยงส่วนต่างๆ ให้เกิดความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนใน ชาติดังทฤษฎีความเป็นหนึ่งเดียวในกระบวนทัศน์ช้าง 11 เชือก (Eleven Elephants Paradigm)

อย่างไรก็ดี การศึกษาการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระประมุนทรมหากุมิ พลอดุลยเดชยังสามารถนำไปสู่การกำหนดนโยบายและแผนงานขององค์กรต่าง ๆ เช่น จากผลการวิจัยที่พบว่า สามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานเทศกาลระดับจังหวัด ระดับประเทศกับพระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่าน และสามารถเชื่อมโยงและสื่อสารงานส่งเสริมเศรษฐกิจระดับจังหวัด อำเภอ ท้องถิ่น กับพระราชอัจฉริยภาพ ของพระองค์ท่าน ซึ่งการกำหนดนโยบายในระดับต่างๆ ต้องสอดคล้องกับความเป็นจริงขององค์กรและสังคม ในปัจจุบัน เช่น นโยบายที่พิจารณาความแตกต่างด้านวัฒนธรรม นโยบายที่สามารถปฏิบัติได้จริง นโยบายที่ สามารถใช้ทรัพยากรที่มีได้อย่างคุ้มค่า โดยดำเนินตามแนวทางที่ได้จากการนันทนาการของพระบาทสมเด็จพระ ประมุนทรมหากุมิพลอดุลยเดช และชี้ให้สมาชิกภายในองค์กรเห็นความสำคัญ ให้ความร่วมมือสนับสนุน และเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดขึ้นตามนโยบายและแผนงานอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์ท่านด้านกีฬาเป็นต้นแบบของการบูรณา การพื้นฐานการพัฒนาสู่มหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยในอนาคตอันเนื่องมาจากพระราชอัจฉริยภาพ ด้านกีฬาของพระองค์ท่าน สอดคล้องกับพระบรมราโชวาทของพระบาทสมเด็จพระประมุนทรมหากุมิพลอดุลย เดช ดังนั้น ควรเสนอให้เกิดมหาวิทยาลัยการกีฬาแห่งประเทศไทยโดยน้อมนำพระราชอัจฉริยภาพของ พระองค์เป็นปรัชญาในการดำเนินการ

2) กลุ่มผู้เชี่ยวชาญเห็นว่า พระราชอัจฉริยภาพของพระองค์เป็นต้นแบบในการดำเนินชีวิตในหลายด้าน ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องควรนำประเด็นที่ได้จากการศึกษาไปปรับใช้ เช่น สถาบันการศึกษาสอดแทรกความรู้และการประยุกต์ใช้แนวคิดจากพระราชอัจฉริยภาพในหลักสูตรต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม ดนตรี ภาพถ่าย ภาษา และการกีฬา เป็นต้น

ข้อเสนอแนะการนำผลไปใช้

1) ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการพัฒนาแนวทางในการสื่อสารนันทนาการในอนาคตโดยอาศัยพื้นฐานแนวคิด วิธีการจากพระราชอัจฉริยภาพในด้านต่างๆ

2) ผลการศึกษาที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางในการนำกระบวนการทศน์ช่วง 11 เชือก เป็นกระบวนการทศน์ของการสื่อสารใหม่มาใช้เพื่อการสื่อสารนันทนาการแห่งอนาคตของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช ให้กว้างขวางมากขึ้นในบริบทสังคมโลกการสื่อสารที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมีพลวัตเพื่อเป็นข้อมูลสำหรับสถาบันการศึกษา นักวิชาการด้านการสื่อสารและนันทนาการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องของประเทศไทย สำหรับการอ้างอิงและนำไปใช้ประโยชน์ด้านการศึกษาต่อไปในอนาคต ทั้งหลักสูตรใหม่ที่ประเทศชาติต้องการตามวาระของชาติตามแนวทางสหวิทยาการ อาทิ เกษตรและอาหาร พลังงาน สังคมสูงอายุ เมืองอัจฉริยะ น้ำ ภูมิอากาศ ซึ่งเป็นแนวคิดการสร้างนวัตกรรมที่เป็นประเด็นของประเทศ ซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือวิจัยข้ามศาสตร์ ข้ามมหาวิทยาลัย และข้ามประเทศ เพื่อประโยชน์สูงสุด โดยอาศัยพระราชอัจฉริยภาพของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชในการขับเคลื่อนต่อไปในอนาคต

บรรณานุกรม

- กุลทรัพย์ เกษแม่นกิจ,คุณหญิง.(2555).**เดชพระบารมีปกเกล้า**.กรุงเทพฯ: กรมศิลปากร.
- เกรียงศักดิ์ บุญญาอนุพงศ์.(2530).**ปัญหาในการเลี้ยงดูบุตรของสตรีที่ทำงานนอกบ้านในเขตอำเภอเมืองเชียงใหม่**.รายงานวิจัยสถาบันวิจัยสังคม.มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- คณะกรรมการกิจกรรมเยาวชนสภาสังคมสงเคราะห์แห่งประเทศไทยในพระบรมราชูปถัมภ์.(2514).**รายงานการประชุมศึกษาเรื่องอิทธิพลของสังคมสงเคราะห์**.
- งามพรรณ เวชชาชีวะ.(2555).**ในหลวงของเรา**.กรุงเทพฯ:สำนักงานเสริมสร้างเอกลักษณ์ของชาติ.
- ประสพโชค อ่อนกอ.(2559).**พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชกับนันทนาการ**.กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.โรงพิมพ์บริษัทพิมพ์ดีการพิมพ์ จำกัด.
- ดาวประกาย แก้วนพรัตน์ (2549).**การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาทักษะทางสังคมของนักเรียนที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา**.เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- บุญธรรม จิตไธสง:2542.**นันทนาการเบื้องต้นสำหรับครู**.โครงการตำราวิชาการราชภัฏเฉลิมพระเกียรติเนื่องในวโรกาสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 6 รอบ คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุดรธานี
- นพรัตน์ ศุทธิกุล.(2546).**ผลของกิจกรรมนันทนาการที่มีต่อการพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่4โรงเรียนบางพลีราษฎร์บำรุงจังหวัดสมุทรปราการ**.วิทยานิพนธ์ (วท.ม.).สาขาการจัดการนันทนาการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- รัตเกล้า เปรมประสิทธิ์.(2558).**เอกสารประกอบการบรรยายนโยบายเศรษฐกิจและสังคม**.คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร
- พิมพ์ใจ สติธิปราณี.(2546).**การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กวัยก่อนเข้าเรียน**.เชียงใหม่ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
- ภูฟ้า เสวกพันธ์.(2549).**การพัฒนารูปแบบโปรแกรมนันทนจิตศึกษาสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางสติปัญญา**.วิทยานิพนธ์ (ค.ด. พลศึกษา).จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ และดำรงส ดาราศักดิ์.(2520).**นันทนาการชั้นนำ**.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมบัติ กาญจนกิจ.(2520).**นันทนาการชุมชนและโรงเรียน**.กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

เสนห์ เสถียรพงศ์.(2540).การก่อเหตุทะเลาะวิวาททำร้ายร่างกายของนักเรียนในเขต

กรุงเทพมหานครและปริมณฑล.วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต.คณะสังคมสงเคราะห์ศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวารี รวบทองศรี.(2553).การปฏิบัติงานราชทัณฑ์ไทยในศตวรรษหน้า:ศึกษาโดยใช้เทคนิควีดิโอ

ฟาย.กรุงเทพมหานคร:วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

เยาวเรศ สุทธะพินทุ.(2545).ความเป็นไปได้ในการรัฐประหารของทหารไทยในอนาคต.

กรุงเทพมหานคร:วิทยานิพนธ์ปริญญาโท,มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สมควร กวียะ.(2547).กระบวนทัศน์ข้าง 11 เชือก. โรงพิมพ์อักษรภาพพัฒน์.

สมควร กวียะ.(2548).บทความวิจัย ข้อคิดบางประการเกี่ยวกับการวิจัยทางนิเทศศาสตร์.

วารสารร่วมพฤษภาคม ปีที่ 23 ฉบับที่ 23 มิถุนายน – กันยายน 2548. หน้า 82-101. มหาวิทยาลัย
เกริก.กรุงเทพมหานคร.ประเทศไทย

สายฝน หลานปัน.(2549).การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อลดพฤติกรรมการกระตุ้นตนเองของเด็กที่
มีความบกพร่องทางการเห็น โรงเรียนสอนคนตาบอดภาคเหนือ ในพระบรมราชินูปถัมภ์
จังหวัดเชียงใหม่.ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการศึกษาศาสตร์).เชียงใหม่ : บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สมควร กวียะ.(รศ.ดร.).(2554).ภาควิชาศึกษานิเทศศาสตร์.ทฤษฎีใหม่ว่าด้วยความเป็นอมตะ
(immortality). บรรยายในที่ประชุมราชบัณฑิตและภาควิชาศึกษานิเทศศาสตร์และ
การเมือง ราชบัณฑิตยสถาน วันที่ 27 เมษายน 2554.

สมควร กวียะ.(รศ.ดร.).(2552).ภาควิชาศึกษานิเทศศาสตร์.ความรักจักรวาล บทรื่น
จากมหากุฎไทย ปี 2549-2553.บรรยายในที่ประชุมราชบัณฑิตและภาควิชาศึกษานิเทศศาสตร์
และการเมืองราชบัณฑิตยสถาน วันที่ 4 สิงหาคม 2553.

อาชารินทร์ แป้นสุข.(2558).เอกสารประกอบการสอนการตีความสถานการณ์ทางนิเทศศาสตร์.
.ปรับปรุง.หลักสูตรนิเทศศาสตร์บัณฑิต.มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา.

อรัญญา วังกี (2552).การใช้กิจกรรมนันทนาการเพื่อพัฒนาพฤติกรรมกล้าแสดงออกของนักเรียน
กิจกรรมผู้บำเพ็ญประโยชน์ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนป่าซาง จังหวัดลำพูน.
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

105 มงคลพระบรมราชาวาท.(2556).กรุงเทพฯ อมรินทร์พริ้นติ้งแอนด์พับลิชชิ่ง.

Batten, T. R. (1959). *Community and Their Development*. London : Oxford
University Press.

Likert,Rensis.(1967).*The Method of Constructing and Attitude Seale*.In Reading in
Fishbein,M(Ed.),Attitude Theory and Measurement(pp90-95).New York:Wiley & son.